

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

STATISTICAL OFFICE IN KRAKÓW

ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE MAŁOPOLSKIE
VOIVODSHIP*

2010

ROK XI

YEAR XI

KRAKÓW 2010

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W KRAKOWIE

*EDITORIAL BOARD
OF THE STATISTICAL OFFICE
IN KRAKÓW*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

dr Krzysztof Jakóbk

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Agnieszka Chochorowska, Agnieszka Czekaj, Adriana Lechowicz,
dr Dorota Olszewska, Barbara Oremus,
Helena Sienniak, Monika Wałaszek, Iwona Wrona

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne -
Wydział Analiz i Opracowań Zbiorczych
kierujący

*Editorial and technical supervision -
Analyses and Aggregated Studies Division
supervisor*

Helena Sienniak

Sekretarz

Secretary

Aneta Ryszka

Tłumaczenia

Translation

Anna Dziedzic

Skład komputerowy i wykresy

Typesetting and graphs

Marta Klósek

Ewa Kopacka

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-002X

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

Druk i oprawa

Printing and binding

ZWS Zakład Poligraficzny nr 2
26-600 Radom, ul. Planty 39/45

Nakład 150 egz. B5

Cena 25,00 zł

Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie - www.stat.gov.pl/krakow

*Publication available on CD
and on the Internet - www.stat.gov.pl/krakow*

PRZEDMOWA

Przekazujemy Państwu kolejną, już jedenastą edycję **Rocznika Statystycznego Województwa Małopolskiego**. Opracowanie zawiera najnowsze dostępne dane statystyczne opisujące warunki życia mieszkańców oraz stan gospodarki Małopolski.

Układ tematyczny i forma prezentacji danych nie zmieniły się w stosunku do wydania poprzedniego. Tym niemniej, w obecnej edycji Rocznika, rozszerzono jego zakres o badane cyklicznie tematy, takie jak: domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice oraz magazyny handlowe. Ponadto, w komentarzu analitycznym nowością jest przedstawienie Małopolski na tle innych województw.

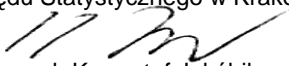
Podobnie jak w latach ubiegłych, informacje zawarte w Roczniku, zwłaszcza w tablicach przeglądowych z danymi dla okresu 2000-2009, umożliwiają przeprowadzenie analiz i porównań retrospektywnych. Pozwalają one uchwycić podstawowe tendencje i kierunki rozwoju województwa.

W obecnej edycji dane statystyczne według rodzajów działalności zaprezentowano w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, która zastąpiła dotychczas stosowaną PKD 2004. W celu zapewnienia porównywalności danych dotyczących pracujących, wynagrodzeń, przemysłu, budownictwa, inwestycji i środków trwałych, szeregi czasowe dla poszczególnych lat z okresu 2005-2009 zostały przeliczone w nowym układzie PKD 2007 według sekcji i działów. Jedynie rachunki regionalne zostały jeszcze przedstawione według PKD 2004.

Rocznik, podobnie jak w latach ubiegłych, oprócz formy książkowej, dostępny jest również na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie i na płycie CD.

Czytelnikom polecamy także, stanowiące niejako uzupełnienie niniejszej publikacji, opracowanie: „**Województwo Małopolskie 2010 - Podregiony, Powiaty, Gminy**”.

Oddając Państwu **Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego 2010**, pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które uczestniczyły przy jego powstawaniu za przekazane informacje, uwagi i wnioski, kształtujące i wzbogacające jego treść.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Krakowie

dr Krzysztof Jakóbik

Kraków, grudzień 2010 r.

PREFACE

We present you the next, already eleventh edition of the **Statistical Yearbook of Małopolskie Voivodship**. The elaboration contains the newest statistical data describing living standards of the society and the state of the economy of Małopolska.

While the thematic layout has remained unchanged in relation to the previous edition, the scope of the publication has been broadened by cyclically surveyed subjects, e.g.: cultural centres and establishments, clubs and community centres as well as trade warehouses. Moreover, in an analytic commentary a novelty consists in the presentation of Małopolska against a background of other voivodships.

Like the last years, information included in the Yearbook, particularly in review tables with data for years 2000-2009, make possible analyses and retrospective comparisons. They enable to seize main tendencies and directions of the development of the voivodship.

In this issue statistical data by type of activity are presented in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD) 2007 (NACE Rev. 2), which replaced the previous PKD 2004 (NACE Rev. 1.1). With the aim to ensure the comparability of data concerning employed persons, wages and salaries, industry, construction, investments and fixed assets, time series for individual years within the period 2005-2009 were recalculated in accordance with the new classification PKD 2007/NACE Rev. 2 by sections and divisions. Only regional accounts have been still presented according to PKD 2004/NACE Rev. 1.1.

Beside the book, like the last years, the Yearbook is also available at the website of the Statistical Office in Kraków and on CD.

We recommend to Readers also elaborations constituting some supplement to the present publication: **"Małopolskie Voivodship – Subregions, Powiats, Gminas, 2010"**.

Presenting the **Statistical Yearbook of Małopolskie Voivodship, 2010**, I would like to express our gratitude to all persons and institutions which participated in its elaboration for provided information and remarks shaping and enriching the content of the Yearbook.

Director
of the Statistical Office in Kraków

Krzysztof Jakóbiak, Ph.D.

Kraków, December 2010

SPIS TREŚCI

Przedmowa	
Spis tablic i wykresów	
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	
Uwagi ogólne	

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2009 r. ...	
II. Ważniejsze dane o województwie (2000-2009)	

DZIAŁY

I. Geografia	
II. Stan i ochrona środowiska	
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	
V. Ludność. Wyznania religijne	
VI. Rynek pracy	
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych	
VIII. Budżety gospodarstw domowych	
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	
X. Edukacja i wychowanie	
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna ..	
XII. Kultura. Turystyka	
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XIV. Ceny	
XV. Rolnictwo i leśnictwo	
XVI. Przemysł i budownictwo	
XVII. Transport i łączność	
XVIII. Handel i gastronomia	
XIX. Finanse przedsiębiorstw	
XX. Finanse publiczne	
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	
XXII. Rachunki regionalne	
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej	
Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego w 2009 r.	

CONTENTS

Preface	3-4
List of tables and graphs	6-19
Symbols. Abbreviations	20-21
General notes	22-29

REVIEW TABLES

<i>Voivodship and the country in 2009</i>	30-35
<i>Major data on the voivodship (2000-2009)</i>	36-57

CHAPTERS

<i>Geography</i>	58-59
<i>Environmental protection</i>	60-83
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	84-89
<i>Public safety. Justice</i>	90-97
<i>Population. Religious denominations ..</i>	98-123
<i>Labour market</i>	124-162
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	163-172
<i>Household budgets</i>	173-179
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	180-192
<i>Education</i>	193-220
<i>Health care and social welfare</i>	221-234
<i>Culture. Tourism</i>	235-245
<i>Science and technology. Information society</i>	246-262
<i>Prices</i>	263-267
<i>Agriculture and forestry</i>	268-294
<i>Industry and construction</i>	295-309
<i>Transport and communications</i>	310-316
<i>Trade and catering</i>	317-322
<i>Finances of enterprises</i>	323-338
<i>Public finance</i>	339-346
<i>Investments. Fixed assets</i>	347-358
<i>Regional accounts</i>	359-363
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	364-373
Socio-economic situation of the Małopolskie voivodship in 2009	374-424

SPIS TABLIC I WYKRESÓW
LIST OF TABLES AND GRAPHS

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne województwa	Geographic location of the voivodship	1 58
Powierzchnia i granice	Area and borders	2 58
Układ pionowy powierzchni	Elevations	3 59
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2008, 2009)	Meteorological data (2000, 2005, 2008, 2009) ..	4 59
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 60
Powierzchnia geodezyjna województwa według kierunków wykorzystania (2009, 2010)	Geodesic area of the voivodship by directions of use (2009, 2010)	1 (5) 68
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rol- niczej i leśnej (2000, 2005, 2008, 2009)	Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (6) 69
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2008, 2009)	Devastated and degraded land requiring recla- mation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2008, 2009) .	3 (7) 69
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	Water withdrawal for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2008, 2009).....	4 (8) 70
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodo- wej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	Water consumption for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (9) 70
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2008, 2009)	Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2000, 2005, 2008, 2009) .	6 (10) 71
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2009 r.	Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption in 2009	7 (11) 71
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzo- ne do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2008, 2009)	Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2008, 2009)	8 (12) 72
Jednostki odprowadzające ścieki według miej- sca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009)	Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2000, 2005, 2008, 2009)	9 (13) 72
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009)	Waste water treatment plants (2000, 2005, 2008, 2009)	10 (14) 73
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczysz- czeń powietrza (2000, 2005, 2008, 2009)	Emission and reduction of industrial air pollut- ants (2000, 2005, 2008, 2009)	11 (15) 74
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2008, 2009)	Air pollution reduction systems in plants especially noxious (2000, 2005, 2008, 2009) ..	12 (16) 75
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz te- reny ich składowania (2000, 2005, 2008, 2009)	Generated and accumulated waste and their storage yards areas (2000, 2005, 2008, 2009)	13 (17) 76
Odpady według rodzajów (2003, 2005, 2008, 2009)	Waste by type (2003, 2005, 2008, 2009)	14 (18) 77
Powierzchnia o szczególnych walorach przy- rodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2008, 2009)	Legally protected areas possessing unique environmental value (2000, 2005, 2008, 2009)	15 (19) 77
Parki narodowe (2000, 2005, 2008, 2009)	National parks (2000, 2005, 2008, 2009)	16 (20) 78
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2008, 2009) ...	Landscape parks (2000, 2005, 2008, 2009)	17 (21) 78
Rezerwy przyrody (2000, 2005, 2008, 2009) ..	Nature reserves (2000, 2005, 2008, 2009)	18 (22) 79
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2008, 2009)	Monuments of nature (2000, 2005, 2008, 2009)	19 (23) 79

	Tablica Table	Strona Page
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (24) 80
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2008, 2009)	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2008, 2009)</i>	21 (25) 80
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	22 (26) 81
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	23 (27) 82
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na wsi (2004, 2005, 2008, 2009)	<i>Investment outlays on environmental protection and water management in rural areas (2004, 2005, 2008, 2009)</i>	24 (28) 83
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 84
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Administrative units of voivodship (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (29) 86
Gminy w 2009 r.	<i>Gminas in 2009</i>	2 (30) 86
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2009 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2009</i>	3 (31) 87
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2009</i>	4 (32) 87
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2004, 2005, 2008, 2009)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2004, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (33) 89
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 90
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (34) 92
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (2000, 2005, 2008, 2009) ..	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes (2000, 2005, 2008, 2009) .</i>	2 (35) 94
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (36) 96
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered activity of the State Fire Department (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (37) 96
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 98
Ludność (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (38) 102
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Population by sex and age (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (39) 102
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (40) 103
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r. (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	<i>Working and non-working age population projection until 2035 (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)</i>	4 (41) 104
Miasta i ludność w miastach (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Towns and urban population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (42) 105
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Gminas and rural population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (43) 105
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (44) 106

	Tablica Table	Strona Page
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Marriages contracted and dissolved (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (45) 107
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2009</i>	9 (46) 107
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców ..	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2009</i>	10 (47) 109
Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2009 r.	<i>Religious marriages contracted in 2009</i>	11 (48) 110
Rozwody w 2009 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2009</i>	12 (49) 110
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (50) 112
Urodzenia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Births (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (51) 112
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Live births by birth order and age of mother (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (52) 113
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	16 (53) 114
Zgony według płci i wieku zmarłych w 2009 r. ...	<i>Deaths by sex and age of deceased in 2009</i>	17 (54) 114
Zgony według przyczyn w 2008 r.	<i>Deaths by causes in 2008</i>	18 (55) 115
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2009 r. .	<i>Infant deaths by sex and age in 2009</i>	19 (56) 117
Zgony niemowląt według przyczyn w 2008 r.	<i>Infant deaths by causes in 2008</i>	20 (57) 117
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Suicides registered by police (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	21 (58) 118
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	22 (59) 119
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	23 (60) 119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2000, 2005, 2008, 2009) ...	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	24 (61) 120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	25 (62) 121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Internal migration of population for temporary stay (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	26 (63) 121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Internal migration of population for temporary stay by sex and age of migrants (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	27 (64) 122
Niektóre wyznania religijne w 2009 r.	<i>Selected religious denominations in 2009</i>	28 (65) 122
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 124
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2009 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more in 2009</i>	1 (66) 135
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2009 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2009</i>	2 (67) 136
Pracujący	<i>Employment</i>	
Pracujący w 2009 r.	<i>Employed persons in 2009</i>	3 (68) 137
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2008, 2009)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2008, 2009)</i>	4 (69) 138
Przeciętne zatrudnienie według sekcji (2005-2009)	<i>Average paid employment by sections (2005-2009)</i>	5 (70) 139
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2008, 2009)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2008, 2009)</i>	6 (71) 140

	Tablica Table	Strona Page
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane (2007, 2008, 2009)	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job (2007, 2008, 2009)</i>	7 (72) 142
Przyjęcia do pracy (2005, 2008, 2009)	<i>Hires (2005, 2008, 2009)</i>	8 (73) 144
Zwolnienia z pracy (2005, 2008, 2009)	<i>Terminations (2005, 2008, 2009)</i>	9 (74) 146
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2005, 2008, 2009)	<i>School leavers starting work for the first time (2005, 2008, 2009)</i>	10 (75) 148
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (76) 150
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (2005, 2008, 2009)	<i>Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market (2005, 2008, 2009)</i>	12 (77) 150
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (78) 151
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2000, 2005, 2008, 2009) ..</i>	14 (79) 151
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (80) 153
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2008, 2009)	<i>Labour Fund expenditures (2005, 2008, 2009) .</i>	16 (81) 153
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	17 (82) 154
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	18 (83) 155
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2000, 2005, 2008, 2009) .</i>	19 (84) 157
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Persons working in hazardous conditions (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (85) 157
Choroby zawodowe (2003, 2005, 2008, 2009) ..	<i>Occupational diseases (2003, 2005, 2008, 2009)</i>	21 (86) 159
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	22 (87) 160
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych 2009 r.	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits in 2009</i>	23 (88) 161
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 163
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Wynagrodzenia brutto w 2009 r.	<i>Gross wages and salaries in 2009</i>	1 (89) 166
Wynagrodzenia brutto według sekcji (2005, 2008, 2009)	<i>Gross wages and salaries by sections (2005, 2008, 2009)</i>	2 (90) 167
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005-2009)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005-2009)</i>	3 (91) 169
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2005-2009)	<i>Average monthly gross wages and salaries by sections (2005-2009)</i>	4 (92) 170
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Retirees and pensioners (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (93) 171

		Tablica Table	Strona Page
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2008, 2009)	Gross retirement pay and pension benefits (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (94)	172
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	173
Gospodarstwa domowe (2003, 2005, 2008, 2009)	Households (2003, 2005, 2008, 2009)	1 (95)	178
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2003, 2005, 2008, 2009)	Average monthly per capita available income of households (2003, 2005, 2008, 2009)	2 (96)	178
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2003, 2005, 2008, 2009)	Average monthly per capita expenditures of households (2003, 2005, 2008, 2009)	3 (97)	178
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2003, 2005, 2008, 2009)	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2003, 2005, 2008, 2009)	4 (98)	179
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2003, 2005, 2008, 2009)	Households furnished with selected durable goods (2003, 2005, 2008, 2009)	5 (99)	179
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	180
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2008, 2009)	Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2008, 2009)	1 (100)	185
Eksploatacja wodociągów i kanalizacji (2005, 2008, 2009)	Exploitation of water-line and sewerage systems (2005, 2008, 2009)	2 (101)	185
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2008, 2009)	3 (102)	186
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2004, 2005, 2008, 2009)	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2004, 2005, 2008, 2009)	4 (103)	186
Ogrzewnictwo (2004, 2005, 2008, 2009)	House-heating (2004, 2005, 2008, 2009)	5 (104)	187
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2004, 2005, 2008, 2009)	Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2004, 2005, 2008, 2009)	6 (105)	187
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2008, 2009)	Urban transport (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (106)	188
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2004, 2005, 2008, 2009)	Municipal waste and liquid waste (2004, 2005, 2008, 2009)	8 (107)	188
Odpady komunalne zebrane selektywnie (2004, 2005, 2008, 2009)	Municipal waste selectively collected (2004, 2005, 2008, 2009)	9 (108)	189
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2000, 2005, 2008, 2009)	Generally accessible and estate urban area green belts (2000, 2005, 2008, 2009)	10 (109)	189
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2002, 2005, 2008, 2009)	Dwelling stocks (2002, 2005, 2008, 2009)	11 (110)	190
Mieszkania wyposażone w instalacje (2002, 2005, 2008, 2009)	Dwellings fitted with installations (2002, 2005, 2008, 2009)	12 (111)	190
Mieszkania oddane do użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	Dwellings completed (2000, 2005, 2008, 2009)	13 (112)	191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2000, 2005, 2008, 2009)	Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2008, 2009)	14 (113)	192

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 193
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	Education by level (2000/01, 2005/06, 2008/09 2009/10)	1 (114) 199
Szkoły według organów prowadzących (2007/08, 2008/09, 2009/10)	Schools by school governing authority (2007/08, 2008/09, 2009/10)	2 (115) 201
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2008/09, 2009/10)	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2008/09, 2009/10)	3 (116) 203
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2008/09, 2009/10)	Students studying foreign languages in schools for adults (2008/09, 2009/10)	4 (117) 204
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2007/08, 2008/09, 2009/10)	Education for people with special educational needs (2007/08, 2008/09, 2009/10)	5 (118) 204
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2000, 2005, 2008, 2009)	Special education centres, youth education centres and rehabilitation-education centres (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (119) 205
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2009/10	Boarding schools and dormitories for children and youth in 2009/10 school year	7 (120) 206
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	Art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	8 (121) 206
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2009/10	Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2009/10 school year	9 (122) 207
Wychowanie pozaszkolne (2000, 2005, 2008, 2009)	Extracurricular education (2000, 2005, 2008, 2009)	10 (123) 208
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	11 (124) 208
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	12 (125) 210
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2008/09, 2009/10]	Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2008/09, 2009/10]	13 (126) 211
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2007/08, 2008/09, 2009/10)	Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2007/08, 2008/09, 2009/10)	14 (127) 211
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2008/09, 2009/10]	General secondary schools for youth (excluding special schools) [2008/09, 2009/10]	15 (128) 211
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2008/09, 2009/10]	Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2008/09, 2009/10]	16 (129) 212
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według profili kształcenia (2007/08, 2008/09, 2009/10)	Students and graduates of specialized secondary schools for youth (excluding special schools) by educational profile (2007/08, 2008/09, 2009/10)	17 (130) 212
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2008/09, 2009/10]	Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2008/09, 2009/10]	18 (131) 213
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2007/08, 2008/09, 2009/10) .	Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2007/08, 2008/09, 2009/10)	19 (132) 213
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	Post-secondary schools (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]	20 (133) 214
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2007/08, 2008/09, 2009/10)	Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2007/08, 2008/09, 2009/10)	21 (134) 214
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	22 (135) 215

	Tablica Table	Strona Page
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	23 (136) 215
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2004/05, 2007/08, 2008/09)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2004/05, 2007/08, 2008/09)</i>	24 (137) 216
Cudzoziemcy - studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Foreigners - students and graduates by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	25 (138) 217
Studia podyplomowe i studia doktoranckie (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	26 (139) 218
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	27 (140) 218
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	28 (141) 219
Szkoły dla dorosłych (2008/09, 2009/10)	<i>Schools for adults (2008/09, 2009/10)</i>	29 (142) 219
Wychowanie przedszkolne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Pre-primary education (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	30 (143) 219
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 221
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Medical personnel (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (144) 226
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Out-patient health care (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (145) 226
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>In-patient health care (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (146) 227
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>General hospitals (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (147) 227
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2003, 2005, 2008, 2009)	<i>Emergency medical services and first aid (2003, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (148) 229
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (149) 229
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (150) 230
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (151) 230
Żłobki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Nurseries (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (152) 231
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2008, 2009) .	<i>Round-the-clock care and education centres for children and young people (2005, 2008, 2009)</i>	10 (153) 231
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2008, 2009)	<i>Day-support centres (2005, 2008, 2009)</i>	11 (154) 231
Rodziny zastępcze (2005, 2008, 2009)	<i>Foster families (2005, 2008, 2009)</i>	12 (155) 232
Pomoc społeczna stacjonarna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Stationary social welfare (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (156) 232
Placówki stacjonarne pomocy społecznej oraz mieszkańcy według grup mieszkańców (2007, 2008, 2009)	<i>Stationary social welfare facilities and residents by groups of residents (2007, 2008, 2009)</i>	14 (157) 233
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Social assistance benefits (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (158) 234
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 235
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	1 (159) 237
Muzea (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Museums (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (160) 237
Galerie sztuki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Art galleries (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (161) 238

	Tablica Table	Strona Page
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (162) 238
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2003, 2005, 2007, 2009)	<i>Cultural centres and establishments, clubs and community centres (2003, 2005, 2007, 2009) .</i>	5 (163) 238
Kina stale (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Fixed cinemas (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (164) 239
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Radio and television subscribers (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (165) 239
Turystyka	Tourism	
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (166) 240
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (167) 242
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	10 (168) 242
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według miejsca stałego zamieszkania turystów (2008, 2009)	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments by permanent residence of tourists (2008, 2009) .</i>	11 (169) 244
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>The Polish Tourist Country-Lovers' Society (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (170) 245
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 246
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2008, 2009) ..	<i>Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2008, 2009) ..</i>	1 (171) 250
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2008, 2009)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2008, 2009)</i>	2 (172) 251
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	3 (173) 252
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	4 (174) 253
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (175) 253
Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych w przemyśle według rodzajów działalności innowacyjnej (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	<i>Expenditures on product and process innovation activities in industry by type of innovation activities (current prices) [2005, 2008, 2009]</i>	6 (176) 254
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle (2005, 2008, 2009)	<i>Means for automating production processes in industry (2005, 2008, 2009)</i>	7 (177) 257
Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w 2009 r.	<i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in industrial enterprises in 2009</i>	8 (178) 259
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>National inventions and utility models (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (179) 260
Polska Akademia Umiejętności w Krakowie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>The Polish Academy of Arts and Sciences in Kraków (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	10 (180) 260

	Tablica Table	Strona Page
Polska Akademia Nauk Oddział w Krakowie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>The Polish Academy of Sciences Department in Kraków (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (181) 261
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet (2007, 2008, 2009)	<i>Enterprises using Internet (2007, 2008, 2009) ..</i>	12 (182) 262
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne (2007, 2008, 2009)	<i>Enterprises using selected ICT systems (2007, 2008, 2009)</i>	13 (183) 262
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 263
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (184) 264
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Retail prices of selected goods and services (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (185) 264
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Average procurement prices of major agricultu- ral products (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (186) 266
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Average market-place prices received by farmers (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (187) 267
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 268
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomicz- no-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (188) 273
Użytkowanie gruntów według sektorów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Land use by sectors (2000, 2005, 2008, 2009) .</i>	2 (189) 275
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej pro- dukcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2008]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2008]</i>	3 (190) 277
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2008]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2008]</i>	4 (191) 277
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Sown area (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (192) 279
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Selected crop production and yields (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (193) 280
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of ground vegeta- bles (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (194) 281
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (195) 282
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owoco- wych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of berry fruit (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (196) 283
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	10 (197) 284
Drób (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Poultry (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (198) 286
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (199) 286

	Tablica Table	Strona Page
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (200) 287
Produkcja mleka i jaj (2000, 2005, 2008, 2009) ..	<i>Production of milk and eggs (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (201) 287
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (202) 288
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Agricultural tractors (2000, 2005, 2008, 2009) ..</i>	16 (203) 288
Zasoby siły pociągowej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Draft force resources (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	17 (204) 288
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09)</i>	18 (205) 289
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	19 (206) 289
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (207) 290
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	21 (208) 291
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Forest land (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	22 (209) 292
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	23 (210) 293
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2008, 2009) ..	<i>Removals (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	24 (211) 294
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	25 (212) 294
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 295
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle (2008, 2009)	<i>Basic data on industry (2008, 2009)</i>	1 (213) 298
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005-2009]	<i>Sold production of industry (current prices) [2005-2009]</i>	2 (214) 298
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2008, 2009]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2008, 2009]</i>	3 (215) 301
Produkcja ważniejszych wyrobów (2005, 2008, 2009)	<i>Production of major products (2005, 2008, 2009)</i>	4 (216) 303
Przeciętne zatrudnienie i miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w 2009 r.	<i>Average paid employment and monthly gross wages and salaries in industry in 2009</i>	5 (217) 304
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005-2009]	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005-2009]</i>	6 (218) 305
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2008, 2009]</i>	7 (219) 305
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed (2000, 2005, 2008, 2009) ..</i>	8 (220) 307
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (221) 308
Przeciętne zatrudnienie i miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie w 2009 r.	<i>Average paid employment and monthly gross wages and salaries in construction in 2009</i>	10 (222) 309

DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

Uwagi ogólne	General notes	x	310
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2008, 2009)	Railway lines operated (2000, 2005, 2008, 2009)	1 (223)	313
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2008, 2009)	Hard surface public roads (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (224)	313
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2008, 2009)	Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2008, 2009)	3 (225)	314
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2008, 2009)	Regular bus transport lines (2000, 2005, 2008, 2009)	4 (226)	314
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2008, 2009)	Hire or reward road transport (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (227)	314
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2008, 2009)	Road traffic accidents (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (228)	315
Ruch pasażerów w Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice (2000, 2005, 2008, 2009)	Passenger traffic in the John Paul II International Airport Kraków-Balice (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (229)	315
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi łączności (2000, 2005, 2008, 2009)	Basic communication services (2000, 2005, 2008, 2009)	8 (230)	316
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2008, 2009)	Telephone subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2008, 2009)	9 (231)	316
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	317
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	Retail sales (current prices) [2005, 2008, 2009]	1 (232)	320
Struktura sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	Structure of retail sales (current prices) [2005, 2008, 2009]	2 (233)	320
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	Wholesale in trade enterprises (current prices) [2005, 2008, 2009]	3 (234)	320
Sklepy i stacje paliw według form organizacyjnych (2003, 2005, 2008, 2009)	Shops and petrol stations by organizational form (2003, 2005, 2008, 2009)	4 (235)	321
Gastronomia (2000, 2005, 2008, 2009)	Catering (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (236)	321
Magazyny handlowe (2000, 2005, 2009)	Trade warehouses (2000, 2005, 2009)	6 (237)	322
Targowiska (2000, 2005, 2008, 2009)	Marketplaces (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (238)	322
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	323
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2008, 2009)	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2008, 2009)	1 (239)	327
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2008, 2009)	Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2008, 2009)	2 (240)	328
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2008, 2009)	Enterprises by obtained financial results (2005, 2008, 2009)	3 (241)	329

	Tablica Table	Strona Page
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2008, 2009)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2008, 2009)</i>	4 (242) 331
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2008, 2009)</i>	5 (243) 332
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2008, 2009)</i>	6 (244) 334
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises (2005, 2008, 2009)</i>	7 (245) 335
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2008, 2009)</i>	8 (246) 337
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 339
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (247) 342
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2009</i>	2 (248) 344
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (249) 345
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2009</i>	4 (250) 346
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 347
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2008, 2009]	<i>Investment outlays (current prices) [2008, 2009]</i>	1 (251) 351
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2005-2009]	<i>Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices) [2005-2009]</i>	2 (252) 352
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2005, 2008, 2009]</i>	3 (253) 353
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	<i>Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities (current prices) [2005, 2008, 2009]</i>	4 (254) 354
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2008, 2009]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2008, 2009]</i>	5 (255) 355
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005-2009]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2005-2009]</i>	6 (256) 356
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2008, 2009]	<i>Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (current book-keeping prices) [2005, 2008, 2009]</i>	7 (257) 357
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2005, 2008, 2009)	<i>Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (2005, 2008, 2009)</i>	8 (258) 358

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	General notes x	359
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008]	Gross domestic product (current prices) [2000, 2005, 2008] 1 (259)	362
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2000, 2005, 2008] 2 (260)	363
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2000, 2005, 2008)	Nominal income in the households sector (2000, 2005, 2008) 3 (261)	363
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	General notes x	364
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2009 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2009 1 (262)	366
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009 2 (263)	366
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009 3 (264)	367
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009 4 (265)	367
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009 5 (266)	368
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2000, 2005, 2008, 2009)	Entities of the national economy in the REGON register (2000, 2005, 2008, 2009) 6 (267)	368
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2008, 2009)	Entities of the national economy in the REGON register by legal status and sections (2000, 2005, 2008, 2009) 7 (268)	369
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według liczby pracujących i sekcji (2005, 2008, 2009)	Entities of the national economy in the REGON register by number of employed persons and sections (2005, 2008, 2009) 8 (269)	371
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2008, 2009)	Commercial companies by legal status and sections (2000, 2005, 2008, 2009) 9 (270)	372
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji 2009 r.	Natural persons conducting economic activity by sections in 2009 10 (271)	373

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa małopolskiego	<i>Administrative division of the Małopolskie voivodship</i>	30-31
Województwo małopolskie na tle innych województw w 2009 r.	<i>Małopolskie voivodship and other voivodships in 2009</i>	30-31
Ludność w 2009 r.	<i>Population in 2009</i>	102-103
Przyrost rzeczywisty ludności	<i>Actual natural increase</i>	102-103
Emigracja i imigracja do wybranych krajów Unii Europejskiej w 2009 r.	<i>Emigration and immigration to selected EU countries in 2009</i>	102-103
Struktura pracujących według grup zawodów w IV kwartale 2009 r.	<i>Structure of employed persons by groups of occupations in 4th quarter 2009</i>	162-163
Przeciętne zatrudnienie i miesięczne wynagrodzenia brutto pracowników według wybranych sekcji PKD	<i>Average paid employment and monthly gross wages and salaries of employees by selected NACE sections</i>	162-163
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych	<i>Structure of registered unemployed persons</i>	162-163
Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w % bezrobotnych ogółem	<i>Registered unemployed persons remaining without job more than 1 year in % of total unemployed</i>	162-163
Edukacja w roku szkolnym 2009/2010	<i>Education in the 2009/2010 school year</i>	192-193
Struktura uczniów zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez specjalnych) według grup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2009/2010	<i>Structure of students of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education in 2009/2010 school year</i>	193-193
Struktura studentów szkół wyższych w roku akademickim 2009/2010	<i>Structure of students of higher education institutions in 2009/2010 academic year</i>	192-193
Struktura domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic według lokalizacji w 2009 r.	<i>Structure of cultural centres and establishments, clubs and community centres by location in 2009</i>	234-235
Korzystający z obiektów kultury	<i>Users of culture facilities</i>	234-235
Struktura wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2009 r.	<i>Structure of expenditure of local self-government entities budgets on culture and national heritage in 2009</i>	234-235
Struktura obiektów hotelowych i wynajętych pokoi w obiektach hotelowych w 2009 r.	<i>Structure of hotels and similar facilities and rooms rented in hotels and similar facilities in 2009</i>	234-235
Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania według miesięcy	<i>Tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments by months</i>	234-235
Struktura turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania wyposażonych w niektóre urządzenia sportowo-rekreacyjne według rodzaju obiektów w 2009 r.	<i>Structure of collective tourist accommodation establishments equipped with some sports and leisure devices by type of facilities in 2009</i>	234-235
Użytkowanie gruntów w 2009 r.	<i>Land use in 2009</i>	294-295
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2008 r. .	<i>Structure of market agricultural output in 2008</i>	294-295
Podmioty gospodarki narodowej	<i>Entities of the national economy</i>	294-295
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	<i>Institutional sectors and their relationships</i>	358-359
Schemat procesu prywatyzacji	<i>Plan of the privatization process</i>	358-359

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
SYMBOLS

Kreska (—)	—	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 27. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 27.</i>
Znak #	—	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” ”Of which”	—	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	—	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY
ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc <i>= thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty <i>= złoty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka <i>= piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin <i>= volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>

dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	nr (Nr) No.	= numer number
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	poz.	= pozycja
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	pkt	= punkt
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	ust.	= ustęp
TJ	= teradżul <i>terajoule</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	i in.	= i inni
h	= godzina <i>hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
d	= doba	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
24h	= 24 hours	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
r.	= rok	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
p u	= powierzchnia użytkowa	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	tzw.	= tak zwany
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	ww.	= wyżej wymieniony
t/r	= ton rocznie	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
t/y	= <i>tonnes per year</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd.	= ciąg dalszy	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cont.	= <i>continued</i>	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
dok.	= dokończenie	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych <i>European System of Accounts</i>
cont.	= <i>continued</i>	VAT	= podatek od towarów i usług <i>Value Added Tax</i>
Lp.	= liczba porządkowa		
No.	= <i>number</i>		
Kk	= Kodeks karny		
kl.	= klasa		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmiennionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

Dane z rachunków regionalnych prezentowane są nadal w układzie PKD 2004; zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE)

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) in accordance with the **Polish Classification of Activities - PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE Rev. 2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE Rev. 1.1. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item „**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item „**Other services**” was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

Data on regional accounts are still presented according to the PKD 2004/Nace Rev. 1.1; pursuant to the Commission regulation

nr 715/2010 z dnia 10 VIII 2010 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 2223/96 w zakresie dostosowań wynikających ze zmian wprowadzonych w klasyfikacji statystycznej działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i klasyfikacji statystycznej produktów według działalności (CPA) w rachunkach narodowych; dane z rachunków regionalnych w układzie PKD 2007 będą po raz pierwszy przekazane w grudniu 2011 r.

W ramach PKD 2004 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz, wodę”.

Pod pojęciem „**Pozostała działalność usługowa**” ujęte są sekcje PKD 2004: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja”, „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** - wyłączone w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny - grupujący własność prywatną (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

(EU) No 715/2010 of 10 VIII 2010 amending Council Regulation (EC) No 2223/96 as regards adaptations following the revision of the statistical classification of economic activities NACE Rev. 2 and the statistical classification of products by activity (CPA) in national accounts, data on regional accounts according to the PKD 2007/Nace Rev. 2 will be provided for the first time in December 2011.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 1.1 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”, as an additional grouping.

The item **“Other services activity”** was introduced including NACE Rev. 1.1 sections: “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Health and social work”, “Other community, social and personal service activities” and “Activities of households”;

2) according to **institutional sectors** - exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- public sector - grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),
- private sector - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property) and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) includes entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD, opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku - obok PKD - należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja wprowadzona została rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644, z późniejszymi zmianami) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification was introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644 with later amendments), replacing the classification valid until 31 XII 2004;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU) 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) and replaced the PKWiU used until 31 XII 2008;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Constructions (PKOB)**, on the basis of which

się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);

- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317, z późniejszymi zmianami).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym z wyjątkiem zweryfikowanej liczby ludności dla lat 1999, 2000 i 2001, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 98). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane od produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej, produktu krajowego brutto - ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owo-

products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);

- 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317, with later amendments).*

8. *Information on the voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for years 1999, 2000 and 2001, which was given according to administrative division as of 31 XII 2002 (see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 98). The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.*

9. *Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

*In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.*

Taxes on products include: the value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. ***Constant prices** were adopted as follows:*

- 1) *agricultural output, gross domestic product - current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes,*

ców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki - w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach - obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) - według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Dane za lata 1999, 2000 i 2001 obliczono (według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.) przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, powiększonej o liczbę ludności gminy miejskiej Sławków (należącej w latach 1999, 2000 i 2001 do województwa małopolskiego).

13. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year;

2) *sold production of industry:*

- 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices - in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) - as of 30 VI.

N o t e. Data for 1999, 2000 and 2001 are calculated (by the administrative division valid as of 31 XII 2002) assuming the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002, increased by the number of population of the urban gmina Sławków (included into the Małopolskie voivodship in 1999, 2000 and 2001).

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (CD-10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2

**sekcje
sections**

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
x	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY - NACE Rev. 2 (cont.)

sekcje (dok.)
sections (cont.)

Obsługa rynku nieruchomości x	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca x	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych x	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę x	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców x	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków x	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004)

NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE - NACE Rev. 1.1

sekcje
sections

Handel i naprawy

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego

Trade and repair

Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods

Obsługa nieruchomości i firm

Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

x

Real estate, renting and business activities

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

x

Public administration and defence; compulsory social security

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R.
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2009

VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2005			
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		
		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	15183	4,9	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	3	4,6	Cities with powiat status
Gminy	2478	182	7,3	Gminas
Miasta	897	59	6,6	Towns
Miejscowości wiejskie	54033	1988	3,7	Villages
Sołectwa	40464	1921	4,7	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	61,7	4,3	7,0	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla) .	1591	139	8,8	gases (excluding carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3153	237	7,5	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2277	181	7,9	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	813	55	6,8	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	111060	6682	6,0	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b w tys. t	10053	765	7,6	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				serving environmental protection:
w milionach złotych	10672	766	7,2	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	4,9	5,1	x	in % of investment outlays on national economy
służące gospodarce wodnej:				serving water management:
w milionach złotych	2823	248	8,8	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	1,3	1,7	x	in % of investment outlays on national economy

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1129577	88216	7,8	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	296	268	90,5	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %....	67,1	63,9	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = 100 Poland = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. .	38167	3298	8,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23278	1625	7,0	urban areas
wieś.....	14889	1673	11,2	rural areas
w tym kobiety	19739	1700	8,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII).....	122	217	177,9	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII).....	55	57	103,6	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	2,3	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	-0,0	1,3	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13449	1121	8,3	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3101,74	2861,77	92,3	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1893	130	6,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %.....	11,9	9,7	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	267332	17324	6,5	distribution water-line
kanalizacyjnej rozdzielczej ^b	100202	9487	9,5	distribution sewerage ^b
gazowej.....	131538	22032	16,7	gas-line
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach.....	13302	1078	8,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	349	327	93,7	per 1000 population
izby: w tysiącach	49323	4112	8,3	rooms: in thousands
na 1000 ludności.....	1292	1247	96,5	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	938475	80915	8,6	usable floor space of dwellings: in thousand m ²
na 1000 ludności w m ²	24588	24533	99,8	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	160	18,8	11,7	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,2	5,7	135,7	dwellings
izby.....	17,2	22,3	129,7	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	418	532	127,3	usable floor space of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Łącznie z kolektorami.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Including collectors.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2235	207	9,3	<i>primary</i>
gimnazjach.....	1322	119	9,0	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	245	24,0	9,8	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	658	61,7	9,4	<i>general^d</i>
liceach profilowanych.....	47,3	3,1	6,5	<i>specialized</i>
technikach ^e	556	52,7	9,5	<i>technical^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	13,1	1,4	10,7	<i>general art^f</i>
policealnych	284,8	23,0	8,1	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tysiącach	994	89,0	8,9	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat....	673	670	99,6	<i>per 1000 children aged 3—6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^h :				<i>Medical personnel^h:</i>
lekarze	79015	6992	8,8	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	11855	1182	10,0	<i>dentists</i>
pielęgniarki ⁱ	185893	16548	8,9	<i>nursesⁱ</i>
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	16252	1362	8,4	<i>Health care institutions out-patient care</i>
Szpitala ogólne	754	68	9,0	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ^k	183	14,4	7,9	<i>Beds of general hospital in thous.^k</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	10817	967	9,0	<i>Public pharmacies^l</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. d, e Łącznie z uzupełniającymi: d - liceami ogólnokształcącymi, e - technikami. f Dające uprawnienia zawodowe. g W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. h Łącznie z lekarzami, pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy. i Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. k Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. l Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. b Excluding schools for adults, except for post-secondary schools. c Including special job-training schools. d, e Including supplementary schools: d - general secondary, e - technical secondary. f Leading to professional certification. g In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points. h Doctors, nurses including interns undergoing training. i Including master of nursing. k Including incubators and places for newborns. l Excluding pharmacies in in-patient health care facilities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8392	762	9,1	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	134268	10823	8,1	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	774	111	14,3	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20655	6034	29,2	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII).....	448	43	9,6	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	38975	3560	9,1	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	607	68,8	11,3	Collective tourist accommodation establishments in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów.....	19354	2721	14,1	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha.....	16120	691	4,3	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
grunty orne.....	12114	432	3,6	arable land
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	331	15,6	4,7	orchards (including nurseries)
łąki i pastwiska trwałe.....	3180	219	6,9	permanent meadows and pastures
pozostałe	495	24,4	4,9	others
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area (as of June) in thous. ha:
zboża ogółem.....	8583	258	3,0	total cereals
ziemniaki.....	508	42,8	8,4	potatoes
warzywa gruntowe	207	19,8	9,6	field vegetables
Zbiory w tys. t:				Crop production in thous. t:
zboża ogółem.....	29827	822	2,8	total cereals
ziemniaki.....	9703	687	7,1	potatoes
warzywa gruntowe	4810	536	11,1	field vegetables
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża ogółem.....	34,8	31,8	91,4	total cereals
ziemniaki.....	191	161	84,3	potatoes
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9296	438	4,7	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	896380	54698	6,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23494	16612	70,7	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^b (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^b (current prices):
w milionach złotych	154422	12512	8,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4047	3800	93,9	per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo i leśnictwo”, ust. 6 na str. 269. ^b Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land; see general notes to the chapter “Agriculture and forestry”, item 6 on page 269. ^b Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)*VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2009 (cont.)*

VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2005 (cont.)			
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		
		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ..	268807	22469	8,4	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,2	89,8	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	16495	1375	8,3	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe	2797	227	8,1	lorries and road tractors
Placówki pocztowe	8343	622	7,5	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^a :				Telephone main line ^a :
w tysiącach	8490	698	8,2	in thousands
na 1000 ludności	222	212	95,5	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne w tys.	7381	614	8,3	of which standard main line in thous.

HANDEL — stan w dniu 31 XII
TRADE — as of 31 XII

Sklepy	371839	31795	8,6	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	103	104	101,0	Population per shop

FINANSE PUBLICZNE
PUBLIC FINANCE

Budżety gmin ^b				Budgets of gminas ^b
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	64882	5801	8,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2547	2481	97,4	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	70003	6260	8,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2748	2677	97,4	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	50328	3935	7,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3968	4122	103,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	56201	4230	7,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4431	4430	100,0	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	20084	1658	8,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	789	709	89,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	21156	1751	8,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	831	749	90,2	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	19548	1430	7,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	512	434	84,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	20469	1498	7,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	536	455	84,8	per capita in zł

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data concern operators of the public telecommunication network. b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	218581	14903	6,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5729	4526	79,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2376908	173531	7,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	62276	52613	84,5	<i>per capita in zł</i>

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5862	393	6,7	<i>State owned enterprises included in the privatization process ^a</i>
skomercjalizowane	1738	119	6,8	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2191	166	7,6	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2110	153	7,3	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1933	108	5,6	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1094	64	5,9	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3742673	214017	8,4	<i>Entities of the national economy in the REGON register ^b (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	120488	7955	6,6	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3622185	306062	8,4	<i>private sector</i>

RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2008

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1275432	94790	7,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	33462	28878	86,3	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1116476	82977	7,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	78778	68823	87,4	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income of households sector:</i>
w milionach złotych	803351	61769	7,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	21076	18818	89,3	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a In the period from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. ^b Excluding persons tending private farms.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 1999, 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu sko
Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 1999, 2000 and 2001 are based on the revised number

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
POWIERZ AR						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	15144	15144	15107	15190	15190
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL						
Pobór wody - w % poboru ogółem - na cele:						
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem)	66,2	63,9	71,4	72,5	72,6
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	22,5	24,1	18,7	18,2	17,6
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :						
4	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	48,1	45,1	53,7	54,2	54,3
5	do produkcji przemysłowej	33,6	30,6	39,8	40,6	40,7
6	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c	93,5	96,2	98,7	99,0	99,2
7	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	1,4	0,8	0,3	0,2	0,1
8	Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	47,1	47,9	48,9	49,8	51,1
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:						
9	pyłowych	1,1	1,0	0,8	0,8	0,8
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	13,3	12,5	12,0	11,5	12,3
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:						
11	pyłowych	98,3	98,5	98,8	99,0	99,0
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	35,5	37,8	38,7	44,8	44,8
13	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	661	653	653	698	664
14	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^f na 1 mieszkańca w kg	212	199	192	187	188
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową:						
15	służące ochronie środowiska	4,6	4,9	4,0	4,7	5,9
16	służące gospodarce wodnej	1,8	1,3	2,4	2,8	2,9
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):						
17	w % powierzchni ogólnej	58,0	58,0	58,1	58,3	58,9
18	na 1 mieszkańca w m ²	2720	2715	2713	2725	2744

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód (do 2002 r. - wód powierzchniowych). d Stan i ochrona środowiska, ust. 7 na str. 64. e Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione. f Dane od a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water system. c Discharged into waters (until 2002 chapter "Environmental protection", item 7 on page 64. f Estimated data; until 2001 defined as removed fixed waste. g Data

rygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
of population, which considers the results of the Population and Housing Census 2002.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
CHNIA EA						
15190	15183	15183	15183	15183	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION						
					Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of:	
75,2	73,8	70,8	60,0	55,1	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
15,9	17,3	19,3	27,0	30,3	exploitation of water-line system ^b	3
					Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :	
58,3	53,8	49,4	34,5	30,5	for needs of the national economy and population	4
45,3	41,3	36,7	21,9	17,8	for industrial production	5
99,2	99,2	99,1	98,9	99,7	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	6
0,1	0,1	0,2	0,2	.	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	7
52,2	53,2	54,1	54,4	55,0	Population using ^d waste water treatment plants in % of total population	8
					Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:	
0,6	0,6	0,5	0,4	0,3	particulates	9
11,8	12,3	12,1	10,3	9,2	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
99,2	99,3	99,4	99,4	99,4	particulates	11
47,6	45,7	41,3	45,0	46,2	gases (excluding carbon dioxide)	12
624	572	595	564	440	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t	13
193	209	221	224	233	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^f per capita in kg	14
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of investment outlays on national economy:	
5,7	3,6	4,3	3,6	5,1	serving environmental protection	15
3,0	2,6	2,4	1,7	1,7	serving water management	16
					Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
58,9	52,1	52,1	52,1	52,1	in % of total area	17
2738	2416	2410	2404	2396	per capita in m ²	18

chniowych) lub do ziemi. ^d Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^e Patrz uwagi ogólne działu 2003 r. nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

- into surface waters) or into the ground. ^d Estimated data; until 2000 defined as served population. ^e See general notes to the since 2003 non comparable with data for previous years due to a change of a catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
-----	------------------	------	------	------	------	------

BEZPIECZEŃSTWO
PUBLIC

	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
1	w liczbach bezwzględnych	95672	104470	106208	129312	126953
2	na 10 tys. ludności	297	323	329	398	390
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	43,8	49,0	48,0	52,7	52,6

LUD
POPULATION

4	Ludność (stan w dniu 31 XII)	3222426	3229617	3237217	3252949	3260201
5	1999=100	100,4	100,6	100,8	101,3	101,5
6	miasta	1628996	1626742	1624922	1623044	1621606
7	wieś	1593430	1602875	1612295	1629905	1638595
8	w tym kobiety	1657479	1661377	1665745	1674159	1678433
9	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106	106
10	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	213	214	214	214	215
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
11	przedprodukcyjnym	819752	796056	771982	751153	731311
12	produkcyjnym	1924517	1950307	1977422	2008121	2028670
13	poprodukcyjnym	478157	483254	487813	493675	500220
14	Małżeństwa na 1000 ludności	5,7	5,3	5,3	5,3	5,2
15	Rozwody na 1000 ludności	0,8	0,8	0,8	0,8	1,1
16	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,0	10,5	10,0	9,9	9,9
17	Zgony ^a na 1000 ludności	8,9	8,9	8,6	8,9	8,7
18	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,1	1,6	1,4	1,0	1,2
19	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	7,0	6,8	5,4	6,0
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
20	mężczyźni	71,3	71,7	72,1	72,1	72,1
21	kobiety	78,8	79,0	79,6	79,7	80,3
22	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,6	0,8	1,0	1,1	1,0

RYNEK
LABOUR

	Pracujący ^b :					
23	ogółem: w tys.	1334	1299	<u>1297</u> 1004 ^c	1007	1012
24	w tym kobiety	656	644	<u>644</u> 479 ^c	479	481

a Łącznie ze zgonami niemowląt. b Stan w dniu 31 XII (w 1999 r. - 30 IX); według faktycznego miejsca pracy i rodzaju wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w liczniku (i do 2001 r.) Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w mianowniku a Including infant deaths. b As of 31 XII (in 1999 - 30 IX); by actual workplace and kind of activity (since 2004). c Data and since 2001 - of the Agricultural Census 1996, in the denominator and since 2003 - of the Population and Housing Cens

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

PUBLICZNE
SAFETY

115179	105630	87006	82445	88216	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>	
353	323	266	251	268	<i>in absolute numbers</i>	1
53,7	58,7	58,1	61,5	63,9	<i>per 10 thous. population</i>	2
					<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>	3

NOŚĆ
LATION

3266187	3271206	3279036	3287136	3298270	<i>Population (as of 31 XII)</i>	4
101,7	101,9	102,1	102,4	102,7	<i>1999=100</i>	5
1619398	1618146	1619751	1617316	1624829	<i>urban areas</i>	6
1646789	1653060	1659285	1669820	1673441	<i>rural areas</i>	7
1681875	1685289	1689859	1694308	1700204	<i>of which females</i>	8
106	106	106	106	106	<i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	9
215	215	216	217	217	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	10
					<i>Population of age (as of 31 XII):</i>	
713620	696830	681899	670440	659907	<i>pre-working</i>	11
2046573	2061319	2076688	2087574	2099386	<i>working</i>	12
505994	513057	520449	529122	538977	<i>post-working</i>	13
5,6	6,0	6,6	6,7	6,6	<i>Marriages per 1000 population</i>	14
1,4	1,5	1,3	1,3	1,2	<i>Divorces per 1000 population</i>	15
10,0	10,0	10,5	11,3	11,4	<i>Live births per 1000 population</i>	16
8,9	8,8	9,0	9,1	9,1	<i>Deaths^a per 1000 population</i>	17
1,1	1,2	1,4	2,2	2,3	<i>Natural increase per 1000 population</i>	18
5,8	5,4	6,4	4,9	5,0	<i>Infant deaths per 1000 live births</i>	19
					<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>	
72,3	72,5	72,5	72,9	73,1	<i>males</i>	20
80,2	80,5	80,7	80,9	81,1	<i>females</i>	21
1,0	0,4	0,8	0,7	1,3	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	22

PRACY
MARKET

1023	1049	1093	1121	1121	<i>Employed persons^b:</i>	
488	497	510	523	529	<i>total: in thous.</i>	23
					<i>of which women</i>	24

działalności (od 2004 r.). c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (i od 2003 r.) Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.
are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the numerator us 2002 as well as the Agricultural Census 2002.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
RYNEK LABOUR						
	Pracujący ^a (dok.):					
	ogółem (dok.):					
1	1999 = 100	95,1	92,6	$\frac{92,6}{71,7}$ <i>b</i>	71,8	72,2
2	na 1000 ludności	413	401	$\frac{401}{310}$ <i>b</i>	309	310
	z liczby ogółem w %:					
3	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
4	przemysł i budownictwo
5	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja
6	działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ
7	pozostałe usługi ^c
8	pracujący w sektorze prywatnym	75,7	76,9	$\frac{77,5}{70,9}$ <i>b</i>	71,6	73,1
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
9	w tysiącach
10	na 1000 ludności
	w budownictwie:					
11	w tysiącach
12	na 1000 ludności
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):					
13	ogółem: w tys.	185	213	208	208	194
14	1999 = 100	117,0	134,7	131,6	131,5	122,4
	z liczby ogółem w %:					
15	kobiety	55,9	53,3	51,6	51,6	53,0
16	w wieku do 25 lat	36,0	34,2	32,3	30,6	28,8
17	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	44,5	47,4	49,3	51,2	51,2
18	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,2	14,1	$\frac{13,8}{16,0}$ <i>b</i>	16,0	15,0
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.						
19	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł ...	1744,42	1867,35	1932,26	2000,61	2097,97
20	1999 = 100	111,7	119,6	123,8	128,1	134,4
21	w tym: przemysł
22	budownictwo

^a Stan w dniu 31 XII (w 1999 r. - 30 IX); według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). ^b Dane nieniu wyników: w liczniku (i do 2001 r.) Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w mianowniku (i od 2003 r.) Narodowego nika, ust. 2, pkt 1 na str. 22.

^a As of 31 XII (in 1999 - 30 IX); by actual workplace and kind of activity (since 2004). ^b Data are compiled considering Agricultural Census 1996, in the denominator and since 2003 - of the Population and Housing Census 2002 as well as

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

PRACY (dok.)
MARKET (cont.)

					<i>Employed persons ^a (cont.):</i>	
					<i>total (cont.):</i>	
73,0	74,8	78,0	80,0	80,0	1999 = 100	1
313	321	333	341	340	per 1000 population	2
					<i>of total number in %:</i>	
18,0	17,5	16,8	16,4	16,3	agriculture, forestry and fishing	3
26,4	26,7	27,2	27,3	26,7	industry and construction	4
					trade, repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	5
24,8	25,0	25,3	25,8	25,6	financial and insurance activities, real estate activities	6
3,0	3,1	3,1	3,1	3,3	other services ^c	7
27,8	27,7	27,6	27,4	28,1		
74,0	74,6	75,5	76,2	76,3	employed persons in private sector	8
					<i>Average paid employment:</i>	
					<i>in industry:</i>	
189	191	200	206	194	in thousands	9
57,9	58,4	61,1	62,7	59,0	per 1000 population	10
					<i>in construction:</i>	
47,4	49,3	55,1	63,9	68,7	in thousands	11
14,5	15,1	16,8	19,5	20,9	per 1000 population	12
					<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>	
178	145	113	97,8	130	total: in thous.	13
112,6	91,8	71,2	61,8	82,2	1999 = 100	14
					<i>of total number in %:</i>	
55,4	59,6	61,3	59,0	52,0	women	15
26,6	24,0	22,9	25,8	27,9	up to age 25	16
50,0	49,8	45,9	34,1	26,7	without work for more than 1 year	17
13,8	11,3	8,7	7,5	9,7	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	18

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

2177,02	2302,05	2490,08	2712,31	2861,77	Average monthly gross wages and salaries in zł	19
139,4	147,4	159,5	173,7	183,3	1999 = 100	20
2239,99	2375,79	2583,36	2801,40	2919,63	of which: industry	21
1742,86	1879,44	2088,13	2322,56	2376,04	construction	22

opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002. c Patrz uwagi ogólne do Rocz-

employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the numerator and until 2001 - of the the Agriculture Census 2002. c See general notes to the Yearbook, item 2, point 1 on page 22.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
-----	------------------	------	------	------	------	------

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES.

1	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^a w tys.	816	800	783	774	769
2	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	673	661	648	642	641
3	rolników indywidualnych	144	139	135	132	128
4	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	815,38	901,69	966,26	1017,17	1063,63
5	rolników indywidualnych ^c	574,82	651,54	676,49	703,23	722,84

INFRASTRUKTURA KOMU
MUNICIPAL INFRASTRUC

6	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km: wodociągowej	14184	14577	14691	15142	15529
7	kanalizacyjnej ^d	4307	4716	5219	5852	6479
Zużycie w gospodarstwach domowych:						
wody z wodociągów:						
8	w hm ³	95,9	95,1	91,6	90,9	88,8
9	na 1 mieszkańca ^e w m ³	29,8	29,4	28,3	28,0	27,3
energii elektrycznej ^f w miastach:						
10	w GW-h	1248	1252	1288	1307	1393
11	na 1 mieszkańca w kW-h	766	766	792	805	859
Zasoby mieszkaniowe ^g (stan w dniu 31 XII):						
mieszkania:						
12	w tysiącach	911	921	977	1002	1011
13	na 1000 ludności	282	285	302	308	310
14	izby na 1000 ludności	986	996	1131	1165	1174
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
15	na 1000 ludności	18127	18370	21731	22559	22778
16	przeciętna 1 mieszkania	64,3	64,5	72,0	73,2	73,5
Mieszkania oddane do użytkowania:						
mieszkania:						
17	w tysiącach	8,0	10,5	9,7	23,3	10,8
18	na 1000 ludności	2,5	3,3	3,0	7,2	3,3
19	izby na 1000 ludności	10,8	12,9	13,5	37,4	14,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
20	na 1000 ludności	248	286	316	881	348
21	przeciętna 1 mieszkania	100	87,7	105	123	105

^a Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Minister świadczenia na mocy umów międzynarodowych. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej na mocy umów międzynarodowych; bez zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrównaniem waloryzacji za 2000 r. ^d Łącznie istniała. ^f Od 2004 r. łącznie z gospodarstwami, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa. ^g Widz. ogólnie.

^a Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the basis of international agreements. ^b Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the on the basis of international agreements; excluding family and nursing benefits. ^c Including payments from the Social Insurance including a one-off valorization payment for 2000. ^d Including collectors. ^e The total number of the population was used in including households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. ^g See general

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.)
SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)

762	757	758	759	762	Average number of retirees and pensioners ^a in thous.	1
637	637	641	645	651	from non-agricultural system of social insurance	2
125	121	117	114	111	farmers	3
					Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:	
1093,97	1176,56	1213,07	1326,26	1448,50	from non-agricultural social security system	4
732,99	777,26	786,82	831,39	882,89	farmers ^c	5

NALNA. MIESZKANIA
TURE. DWELLINGS

15721	15967	16372	17067	17324	Distribution network (as of 31 XII) in km:	
7157	7739	8188	8697	9487	water-line	6
					sewerage ^d	7
					Consumption in households:	
					water from water-line systems:	
88,5	85,8	86,0	87,4	88,7	in hm ³	8
27,1	26,3	26,3	26,6	26,9	per capita ^e in m ³	9
					electricity ^f in urban areas:	
1356	1398	1365	1440	1431	in GW·h	10
837	864	842	890	880	per capita in kW·h	11
					Dwelling stocks ^g (as of 31 XII):	
					dwellings:	
1020	1032	1043	1059	1078	in thousands	12
312	315	318	322	327	per 1000 population	13
1185	1197	1210	1229	1247	rooms per 1000 population	14
					usable floor space of dwellings in m ² :	
23034	23319	23642	24085	24533	per 1000 population	15
73,7	73,9	74,3	74,8	75,1	average per dwelling	16
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
10,7	12,4	12,4	16,0	18,8	in thousands	17
3,3	3,8	3,8	4,9	5,7	per 1000 population	18
14,9	15,8	17,6	21,5	22,3	rooms per 1000 population	19
					usable floor space of dwellings in m ² :	
350	360	424	505	532	per 1000 population	20
107	94,8	112	103	93,3	average per dwelling	21

stwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących
wej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowa-
Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń
z kolektorami. e Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem, bez wyodrębniania jej w tych miastach i gminach, w których ta sieć
darstwa indywidualnego w rolnictwie. g Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust 1 na str. 182.
Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the
Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized
ance Fund in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund; in 2001
calculations, without separating the population of those urban areas and gminas in which this network existed. f Since 2004
notes to the chapter "Municipal infrastructure. Dwellings", item 1 on page 182.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
EDUKACJA ^a I EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
1	podstawowych	285	276	265	257	245
2	gimnazjach	102	150	148	146	145
3	zasadniczych zawodowych ^c	47,9	31,4	24,1	18,3	23,4
4	liceach ogólnokształcących ^d	76,1	59,2	62,8	64,6	65,4
5	liceach profilowanych	x	x	6,9	11,9	16,1
6	technikach ^e	80,0	62,9	58,5	58,1	52,2
7	artystycznych ogólnokształcących ^f	1,5	1,2	1,4	1,5	1,5
8	policealnych	18,6	19,2	21,6	24,1	25,2
	Absolwenci szkół ^{b g} w tys.:					
9	podstawowych	103 ^h	49,0	48,2	47,6	47,8
10	gimnazjów	x	x	49,8	48,8	48,4
11	zasadniczych zawodowych ^c	15,7	15,1	14,6	13,8	3,1
12	liceów ogólnokształcących ⁱ	14,4	15,8	17,9	19,0	20,2
13	liceów profilowanych	x	x	x	x	x
14	techników ^k	16,4	16,6	16,6	13,3	17,8
15	artystycznych ogólnokształcących ^f	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
16	policealnych	8,6	7,6	7,0	7,9	8,8
17	Absolwenci szkół ^g (poza szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14,5	14,8	15,3	14,3	12,7
18	Studenci szkół wyższych ^l (stan w dniu 30 XI) w tys.	142	154	166	177	191
19	Absolwenci szkół wyższych ^{lm} w tys.	22,9	25,3	25,6	28,0	29,8
20	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	26,3	29,9	30,5	31,3	26,3
21	Absolwenci szkół dla dorosłych ^g w tys.	6,0	7,6	7,4	8,6	8,6
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
22	miejsca w przedszkolach w tys.	59,0	59,3	59,1	59,0	59,1
	dzieci w tys.:					
23	w przedszkolach	57,6	56,3	56,2	56,6	57,2
24	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	20,9	20,0	19,5	19,2	19,0
25	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	358	363	373	382	395

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem d - z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, e - z technikami uzupełniającymi. f Dające uprawnienia zawodowe; patrz wentów klasy VIII i klasy VI. i, k Łącznie z uzupełniającymi: i - liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06, k - str. 195, łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi i punktami konsultacyjnymi, bez ku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 - z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”,

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. b Excluding schools for adults, except for ral secondary schools, e - supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification; see general grade and 6th grade. i, k Including supplementary schools: i - general secondary since 2005/06 school year, k - technical page 195, including sections, branch departments and institutes and consultative points, excluding academies of the school year, and in 2000/01 school year - from the calendar year; see general notes to the chapter “Education”, item 18 on

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

WYCHOWANIE
TION^a

					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
235	226	217	212	207	<i>primary</i>	1
141	137	130	124	119	<i>lower secondary</i>	2
22,9	23,0	23,6	24,3	24,0	<i>basic vocational^c</i>	3
65,3	64,7	64,6	63,2	61,7	<i>general^d</i>	4
13,1	10,0	6,8	4,5	3,1	<i>specialized</i>	5
52,0	53,1	54,0	53,8	52,7	<i>technical^e</i>	6
1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	<i>general art^f</i>	7
26,1	27,1	24,3	28,3	23,0	<i>post-secondary</i>	8
					<i>Graduates of schools^{b,g} in thous.:</i>	
45,0	42,9	43,5	39,1	37,6	<i>primary</i>	9
47,7	47,0	47,0	44,2	42,0	<i>lower secondary</i>	10
7,6	7,8	7,3	7,1	7,6	<i>basic vocational^c</i>	11
21,1	20,9	20,6	21,0	20,7	<i>generalⁱ</i>	12
5,8	4,8	4,0	2,9	2,0	<i>specialized</i>	13
12,9	11,0	11,1	11,1	11,7	<i>technical^k</i>	14
0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	<i>general art^f</i>	15
9,1	8,8	7,5	7,1	6,7	<i>post-secondary</i>	16
					<i>Graduates of schools^g (excluding primary, lower secondary, post-secondary schools and schools for adults) per 1000 population</i>	17
14,6	13,7	13,2	12,9	12,8		
200	202	206	209	210	<i>Students of higher education institutions^l (as of 30 XI) in thous.</i>	18
32,9	34,3	37,2	38,3	41,4	<i>Graduates of higher education institutions^{l,m} in thous.</i>	19
24,0	20,0	19,4	20,6	18,0	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	20
8,2	9,4	5,1	4,8	4,5	<i>Graduates of schools for adults^g in thous.</i>	21
					<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
60,5	60,9	61,5	64,9	69,2	<i>places in nursery schools in thous.</i>	22
58,2	60,3	61,5	64,9	68,9	<i>children in thous.:</i>	
					<i>in nursery schools</i>	23
19,0	19,3	17,0	17,7	19,2	<i>in pre-primary sections of primary schools</i>	24
412	437	460	492	521	<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>	25

szkół policealnych. c - e Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: c - ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 3 na str. 193. g Stan na koniec roku szkolnego. h Dane obejmują absolwentami od roku szkolnego 2006/07. I Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 6 na str. 194 i ust. 9 na szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m Z poprzedniego roku. 18 na str. 197.

post-secondary schools. c - e Since 2004/05 school year including: c - special job-training schools, d - supplementary general notes to the chapter “Education”, item 3 on page 193. g As of the end of the school year. h Data include graduates of 8th secondary since 2006/07 school year. I See general notes to the chapter “Education”, item 6 on page 194 and item 9 on Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. m From the previous page 197.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE						
	Pracownicy medyczni ^{a b} (stan w dniu 31 XII):					
1	lekarze	6874	7214	7479	7598	7660
2	lekarze dentyści	1194	1145	1215	1384	1102
3	pielęgniarki ^c	15804	15780	15852	15990	15592
4	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,2	45,4	45,2	43,9	43,4
5	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności ...	1353	1425	1519	1475	1554
6	Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	719	729	728	1140	1144
7	Apteki ogólnodostępne ^f (stan w dniu 31 XII)	763	872	891	904	922
8	Liczba ludności na 1 aptekę (stan w dniu 31 XII)	4232	3711	3633	3598	3536
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
9	lekarskie	5,8	5,7	6,0	6,1	6,3
10	stomatologiczne	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7
11	Dzieci w żłobkach ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,1	17,2	16,0	17,5	18,0
KULTURA. CULTURE.						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	778	775	771	773	769
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3309	3276	3266	3257	3274
14	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	201	206	213	218	219
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
15	na 1000 ludności	3927	3969	4022	4107	4077
16	na 1 czytelnika	19,5	19,2	18,9	18,8	18,6
17	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
18	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	232	210	214	220	217
19	Muzea (stan w dniu 31 XII)	100	107	105	103	103
20	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	1295	1134	1169	1432	1518
21	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	58	58	56	53	49
22	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,8	6,3	6,6	6,4	6,4
23	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	543	745	838	788	1060

a Łącznie z lekarzami, pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy. b Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z państwową lub samorządową terytorialną albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Od 2004 r. bez łóżek na oddziałach dla noworodków. f Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

a Doctors, nurses including interns undergoing training. b Since 2005 persons working directly with patients, i.e. administration and National Health Fund. c Including master of nursing. d Since 2004 excluding beds in hospital wards. f Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria. g Including nursery wards.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

I OPIEKA SPOŁECZNA
AND SOCIAL WELFARE

					<i>Medical personnel^{a b} (as of 31 XII):</i>	
6788	7227	7099	6952	6992	<i>doctors</i>	1
1185	1259	1259	1146	1182	<i>dentists</i>	2
15447	15404	15504	15787	16548	<i>nurses^c</i>	3
42,6	41,9	41,5	44,2 ^e	43,6 ^e	<i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	4
1567	1611	1621	1702	1472	<i>In-patients in general hospitals per 10 thous. population</i>	5
1168	1184	1280	1304	1362	<i>Out-patient health care institutions (as of 31 XII)</i>	6
930	944	941	930	967	<i>Public pharmacies^f (as of 31 XII)</i>	7
3512	3465	3485	3535	3411	<i>Population per pharmacy (as of 31 XII)</i>	8
					<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>	
6,5	6,6	6,8	6,8	6,8	<i>medical</i>	9
0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	<i>dental</i>	10
20,0	21,3	23,6	24,1	23,3	<i>Children in nurseries^g (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3</i>	11

TURYSTYKA
TOURISM

766	766	763	763	762	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	12
3301	3315	3308	3306	3281	<i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	13
218	215	208	204	203	<i>Public library borrowers per 1000 population</i>	14
					<i>Public library loans in vol.:</i>	
3905	3781	3629	3496	3428	<i>per 1000 population</i>	15
17,9	17,6	17,4	17,1	16,8	<i>per borrower</i>	16
1,6	1,6	1,5	1,6	1,8	<i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>	17
220	216	237	292	340	<i>Audience in theatres and music institutions per 1000 population</i>	18
104	103	106	108	111	<i>Museums (as of 31 XII)</i>	19
1730	1677	1836	1863	1832	<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	20
49	47	47	45	43	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	21
6,8	6,8	6,7	6,6	7,2	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	22
778	1033	1008	1011	1081	<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	23

cjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państw szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego i innych samodzielnych oddziałach. e Łącznie z inkubatorami oraz g Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government located near emergency stations and in the other independent wards. e Including incubators and places for newborns.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
KULTURA. CULTURE.						
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
1	radiowi	221	212	211	204	201
2	telewizyjni	213	204	203	196	194
3	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	911	898	820	878	873
4	w tym hotele	77	98	114	136	154
5	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	203	197	194	200	200
6	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	610	586	599	630	708
ROLNICTWO I AGRICULTURE AND						
7	Użytki rolne ^{a b} (stan w czerwcu) ^d w tys. ha	842	841	782 ^c	749	745
	w tym grunty orne:					
8	w tysiącach hektarów	581	576	520 ^c	487	485
9	w % powierzchni ogólnej	38,4	38,1	34,4	32,0	32,0
10	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha .	525	516	383 ^c	399	429
	w tym w %:					
11	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	53,3	53,0	64,0	61,1	58,1
12	w tym: pszenica	24,4	24,3	29,6	26,9	26,0
13	żyto	4,1	3,6	4,1	3,2	2,7
14	ziemniaki	17,1	17,2	16,5	15,4	13,5
15	buraki cukrowe	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5
	Zbiory w tys. t:					
16	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	767	726	731	696	794
17	w tym: pszenica	372	350	357	315	379
18	żyto	52,3	44,3	41,2	31,9	30,8
19	ziemniaki	1601	1101	1163	1097	983
20	buraki cukrowe	68,8	51,9	77,3	87,6	86,0
	Plony z 1 ha w dt:					
21	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	27,4	26,6	29,8	28,6	31,9
22	w tym: pszenica	29,0	28,0	31,5	29,4	34,0
23	żyto	24,2	24,0	26,2	24,9	26,9
24	ziemniaki	178	124	184	179	170
25	buraki cukrowe	393	295	438	425	438
	Zwierzęta gospodarskie:					
	bydło (stan w czerwcu):					
26	w tysiącach sztuk	391	334	287 ^c	294	271
27	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt	46,4	39,7	36,7 ^c	39,1	36,1
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
28	w tysiącach sztuk	478	482	543 ^c	533	489
29	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt	56,7	57,2	69,2 ^c	70,8	65,2

a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b Patrz uwagi ogólne do działu czeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

a By administrative borders; excluding non-farm land. b See general notes to the chapter "Agriculture and forestry", its residence of the land user excluding non-farm land.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

TURYSTYKA (dok.)
TOURISM (cont.)

					<i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>	
199	173	166	153	145	radio	1
192	167	160	147	140	television	2
825	819	843	872	894	<i>Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	3
152	158	180	204	231	of which hotels	4
189	192	196	210	209	<i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>	5
764	806	864	826	826	<i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	6

LEŚNICTWO
FORESTRY

711	696	718	722	691	<i>Agricultural land ^{a b} (as of June) in thous. ha of which arable land:</i>	7
453	457	419	451	432	in thousand hectares	8
29,9	30,1	27,6	29,7	28,5	in % of total area	9
402	409	401	422	402	<i>Sown area (as of June) in thous. ha of which in %:</i>	10
60,3	59,0	61,9	61,6	61,6	basic cereals (including cereal mixed)	11
26,0	25,1	25,6	26,4	27,7	of which: wheat	12
2,4	1,6	2,2	2,2	2,2	rye	13
12,2	10,9	12,5	11,0	10,7	potatoes	14
0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	sugar beets	15
					<i>Crop production in thous. t:</i>	
771	592	777	839	754	basic cereals (including cereal mixed)	16
360	257	343	389	364	of which: wheat	17
25,7	13,4	23,8	26,1	23,0	rye	18
874	672	889	803	687	potatoes	19
85,8	66,2	74,9	65,0	77,9	sugar beets	20
					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>	
31,8	24,5	31,3	32,3	30,5	basic cereals (including cereal mixed)	21
34,4	25,0	33,3	34,9	32,7	of which: wheat	22
26,3	20,2	26,8	27,7	26,1	rye	23
178	150	177	173	161	potatoes	24
491	471	626	629	584	sugar beets	25
					<i>Livestock:</i>	
					<i>cattle (as of June):</i>	
273	274	266	229	196	in thousand heads	26
38,4	39,5	37,2	31,7	28,4	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	27
					<i>pigs (as of the end of July):</i>	
495	524	460	436	367	in thousand heads	28
69,7	75,4	64,2	60,4	53,1	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	29

„Rolnictwo i leśnictwo”, ust. 6 na str. 269. c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. d Do przeliczeń na 1 ha na podstawie danych z 20 V. e Obliczenia oparte na danych z 20 V. f Obliczenia oparte na danych z 20 V.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
-----	------------------	------	------	------	------	------

ROLNICTWO I
AGRICULTURE AND

	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^a :					
1	żywna rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg	160	146	163	188	165
2	mleka krowiego w l	900	838	828	854	819
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a :					
3	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	49	27	34	48	41
4	ziemniaki w kg	13	13	15	13	14
5	buraki cukrowe w kg	82	62	99	116	113
6	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	91	81	98	122	116
7	mleko krowie w l	214	216	233	204	216
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{a d} w kg:					
8	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	73,7	73,6	68,4	77,1	83,2
9	wapniowych	105	109	82,4	79,8	72,0
10	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^e na 100 ha użytków rolnych ^a w szt	11,6	11,6	14,2 ^f	14,8	14,8
11	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	434	434	433	435	436
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
12	w tysiącach hektarów	429	430	429	431	431
13	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
14	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	28,4	28,4	28,4	28,4	28,4
15	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	240	218	237	253	268

PRZE
INDU

	Produkcja sprzedana przemysłu:					
16	w milionach złotych (ceny bieżące)
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)

BUDOWNIC
CONSTRUC

	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych
20	na 1 mieszkańca w zł
21	w tym sektor prywatny w % ogółem

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstwa. b Wółowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej. c W roku gospodarczym. d W roku gospodarczym. e Do 2004 r. - stan na 31 XII. f Dane o podmiotach zatrudniających więcej niż 9 osób.

a Calculations are based on agricultural land by the official residence of the land user excluding non-farm land. mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming year. e Until 2004 - as of 31 XII. f Data of the entities employing more than 9 persons.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

LEŚNICTWO (dok.)
FORESTRY (cont.)

					<i>Production per 1 ha of agricultural land^a:</i>	
193	230	234	186	199	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)^b in kg</i>	1
723	665	653	640	561	<i>cows' milk in l</i>	2
					<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^a:</i>	
59	67	60	51	73	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	3
12	13	14	14	22	<i>potatoes in kg</i>	4
121	95	105	90	113	<i>sugar beets in kg</i>	5
133	163	159	126	132	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	6
219	217	196	207	219	<i>cows' milk in l</i>	7
					<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{a,d} in kg:</i>	
93,8	81,9	70,9	70,5	62,0	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	8
72,9	13,9	8,2	7,8	6,9	<i>lime</i>	9
16,4	.	17,9	17,6	18,5	<i>Agricultural tractors (as of June)^e per 100 ha of agricultural land^a in units</i>	10
436	436	437	438	438	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	11
431	431	432	432	432	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>in thousand hectares</i>	12
28,4	28,4	28,5	28,5	28,5	<i>per capita in ha</i>	13
					<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	14
279	259	290	278	265	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	15

MYSŁ
STRY

					<i>Sold production of industry:</i>	
44322	51498	58409	58045	54698	<i>in million zlotys (current prices)</i>	16
234512	269742	292089	282152	281396	<i>per employee in zl (current prices)</i>	17
13584	15760	17837	17684	16612	<i>per capita in zl (current prices)</i>	18

TWO
TION

					<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices):</i>	
3210	4287	5287	6825	7285	<i>in million zlotys</i>	19
984	1312	1614	2079	2212	<i>per capita in zl</i>	20
95,8	96,5	96,5	94,4	98,4	<i>of which private sector in % of total</i>	21

stw rolnych. *b* Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej e Do 2004 r. - stan w dniu 31 XII. *f* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. *g* Zrealizowanej przezujących przekracza 9 osób.

b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. *c* Beef, veal, pork, Agricultural Census as of 20 V. *g* Realized by construction units - by place of performing works; data concern economic

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
-----	------------------	------	------	------	------	------

TRANSPORT I
TRANSPORT AND

	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe:					
1	w kilometrach	1141	1149	1163	1143	1119
2	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,5	7,6	7,7	7,5	7,4
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamieskie):					
3	w kilometrach	21784	21619	21736	21524	21765
4	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	144	143	144	142	143
	Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					
5	w tysiącach sztuk	829	944	.	947	1002
6	na 1000 ludności	257	292	x	291	307
	Placówki pocztowe ^b :					
7	w liczbach bezwzględnych	651	656	621	638	635
8	na 10 tys. ludności	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9
	Telefoniczne łącza główne ^c :					
9	w tysiącach	842	889	943	1058	1013
10	na 1000 ludności	261	275	291	325	311

HAN
TRA

	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
11	w milionach złotych	27893	29452	31926	34629	38778
12	na 1 mieszkańca w zł	8657	9109	9874	10662	11909
13	Sklepy ^d (stan w dniu 31 XII) w tys.	34,4	36,9	37,2	30,5	32,3
14	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^d	94	88	87	107	101

FINANSE
PUBLIC

	Budżety gmin ^e					
	Dochody:					
15	w milionach złotych	2544	2803	3067	3175	3467
16	na 1 mieszkańca w zł	1124	1235	1351	1388	1510
	Wydatki:					
17	w milionach złotych	2626	2855	3129	3281	3573
18	na 1 mieszkańca w zł	1161	1258	1378	1435	1556
	Budżety miast na prawach powiatu					
	Dochody:					
19	w milionach złotych	1751	1910	1947	2016	2285
20	na 1 mieszkańca w zł	1825	1981	2022	2098	2379
	Wydatki:					
21	w milionach złotych	1928	2213	2115	2037	2445
22	na 1 mieszkańca w zł	2009	2296	2196	2119	2545

a W 2004 r. dane częściowo szacunkowe dla pojazdów, które nie zostały wprowadzone do systemu „Pojazd”. b Do publicznej. d Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a In 2004 data partially estimated, for vehicles not registered in the “Pojazd” system. b Until 2001 post offices and the method of shops and petrol stations survey since 2003 presented data are not fully comparable with data for previous gminas which are also cities with powiat status.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

ŁĄCZNOŚĆ - stan w dniu 31 XII
COMMUNICATIONS - as of 31 XII

					<i>Railway lines operated - standard gauge:</i>	
1116	1121	1108	1108	1130	<i>in kilometres</i>	1
7,3	7,4	7,3	7,3	7,4	<i>per 100 km² of total area in km</i>	2
					<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
21916	22073	22372	22561	22469	<i>in kilometres</i>	3
144	145	148	149	148	<i>per 100 km² of total area in km</i>	4
					<i>Registered passenger cars^a:</i>	
1057	1137	1234	1340	1375	<i>in thousand units</i>	5
324	348	376	408	417	<i>per 1000 population</i>	6
					<i>Post offices^b:</i>	
639	637	638	636	622	<i>in absolute numbers</i>	7
2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	<i>per 10 thous. population</i>	8
					<i>Telephone main line^c:</i>	
952	910	842	759	698	<i>in thousands</i>	9
292	278	257	231	212	<i>per 1000 population</i>	10

DEL
DE

					<i>Retail sales (current prices):</i>	
39579	43702	49781	54842	54176	<i>in million zlotys</i>	11
12130	13374	15202	16708	16453	<i>per capita in zł</i>	12
32,6	34,8	32,6	33,7	31,8	<i>Shops^d (as of 31 XII) in thous.</i>	13
100	94	101	98	104	<i>Population (as of 31 XII) per shop^d</i>	14

PUBLICZNE
FINANCE

					Budgets of gminas^e	
					<i>Revenue:</i>	
4011	4559	5106	5499	5801	<i>in million zlotys</i>	15
1742	1974	2203	2365	2481	<i>per capita in zł</i>	16
					<i>Expenditure:</i>	
4049	4690	5030	5601	6260	<i>in million zlotys</i>	17
1759	2031	2171	2409	2677	<i>per capita in zł</i>	18
					Budgets of cities with powiat status	
					<i>Revenue:</i>	
2568	2928	3453	3708	3935	<i>in million zlotys</i>	19
2674	3055	3607	3876	4122	<i>per capita in zł</i>	20
					<i>Expenditure:</i>	
2676	3101	3650	3887	4230	<i>in million zlotys</i>	21
2787	3236	3812	4063	4430	<i>per capita in zł</i>	22

2001 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci mi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 8 na str. 319. e Bez dochodów i wydatków

telecommunication service offices. c Date concern operators of the public telecommunication network. d Due to a change of years, see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 8 on page 319. e Excluding revenue and expenditure of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
-----	------------------	------	------	------	------	------

**FINANSE
PUBLIC**

	Budżety powiatów					
	Dochody:					
1	w milionach złotych	908	1045	956	880	959
2	na 1 mieszkańca w zł	401	460	421	385	418
	Wydatki:					
3	w milionach złotych	912	1062	986	900	957
4	na 1 mieszkańca w zł	403	468	434	393	417
	Budżet województwa					
	Dochody:					
5	w milionach złotych	272	325	324	371	486
6	na 1 mieszkańca w zł	84	101	100	114	149
	Wydatki:					
7	w milionach złotych	278	352	365	383	424
8	na 1 mieszkańca w zł	86	109	113	118	130

**INWESTYCJE.
INVESTMENTS.**

	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
9	w milionach złotych	9407	7923	8234	9236	9186
10	na 1 mieszkańca w zł	2920	2450	2546	2844	2821
	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:					
11	przemysłu
12	handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ
13	transportu i gospodarki magazynowej
14	obsługi rynku nieruchomości ^Δ
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
15	w milionach złotych	100926	108727	115915	121619	125499
16	na 1 mieszkańca w zł	31255	33596	35807	37387	38494
	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:					
17	przemysłu
18	handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ
19	transportu i gospodarki magazynowej
20	obsługi rynku nieruchomości ^Δ

a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Inwestycje. Środki trwałe”,
a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments.”

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

PUBLICZNE (dok.)
FINANCE (cont.)

					Budgets of powiats	
					<i>Revenue:</i>	
1075	1182	1310	1488	1658	<i>in million zlotys</i>	1
467	512	565	640	709	<i>per capita in zł</i>	2
					<i>Expenditure:</i>	
1096	1252	1332	1511	1751	<i>in million zlotys</i>	3
476	542	575	650	749	<i>per capita in zł</i>	4
					Budget of voivodship	
					<i>Revenue:</i>	
470	628	746	930	1430	<i>in million zlotys</i>	5
144	192	228	283	434	<i>per capita in zł</i>	6
					<i>Expenditure:</i>	
534	628	726	923	1498	<i>in million zlotys</i>	7
164	192	222	281	455	<i>per capita in zł</i>	8

ŚRODKI TRWAŁE ^a
FIXED ASSETS ^a

					<i>Investment outlays (current prices):</i>	
10056	12962	15184	16101	14903	<i>in million zlotys</i>	9
3082	3967	4637	4905	4526	<i>per capita in zł</i>	10
					<i>Share in investment outlays (current prices) in %:</i>	
.	.	.	28,0	25,5	<i>industry</i>	11
.	.	.	13,1	11,3	<i>trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	12
.	.	.	15,5	17,7	<i>transportation and storage</i>	13
.	.	.	16,5	15,4	<i>real estate activities</i>	14
					<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
131041	137138	148583	160458	173531	<i>in million zlotys</i>	15
40121	41923	45314	48814	52613	<i>per capita in zł</i>	16
					<i>Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:</i>	
.	.	.	29,9	30,1	<i>industry</i>	17
.	.	.	9,3	8,7	<i>trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	18
.	.	.	10,5	10,6	<i>transportation and storage</i>	19
.	.	.	23,1	22,1	<i>real estate activities</i>	20

ust. 3 na str. 348 i ust. 5 na str. 350.

Fixed assets", item 3 on page 348 and item 5 on page 350.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE						
1	Ogółem: w tysiącach	252	267	278	288	289
2	na 1000 ludności	77,9	82,4	86,0	88,5	88,6
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
3	w tysiącach	54,5	58,3	60,6	63,3	65,2
4	1999 = 100	110,2	117,8	122,5	128,0	131,7
w tym:						
5	przedsiębiorstwa państwowe	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
6	spółdzielnie	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
7	spółki handlowe	10,3	11,7	13,3	14,3	15,2
8	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2,2	2,2	2,3	2,4	2,6
9	spółki cywilne	28,3	27,5	26,6	26,7	26,5
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
10	w tysiącach	197	212	218	225	224
11	1999 = 100	102,1	109,9	112,7	116,2	115,7
12	na 1000 ludności	61,1	65,6	67,2	69,0	68,6

**RACHUNKI
REGIONAL**

Produkt krajowy brutto:						
13	w milionach złotych (ceny bieżące)	54453	55310	58549	61531	67287
14	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	16936	17142	18107	18945	20664
15	rok poprzedni=100 (ceny stałe) ^b	107,5
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
16	w milionach złotych	48444	49329	51778	54321	59800
17	na 1 mieszkańca w zł	15067	15288	16013	16725	18365
Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^c :						
nominalne:						
18	w milionach złotych	40938	43219	44903	45664	48302
19	na 1 mieszkańca w zł	12732	13394	13887	14060	14834
realne:						
20	rok poprzedni=100	102,0	100,5	101,9

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. ^b Dane za 2007 r. zostały zmienione; patrz uwagi ogólne „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 361.

^a Excluding persons tending private farms. ^b Data for 2007 have been changed; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12 on page 361.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

REJESTRZE REGON ^a - stan w dniu 31 XII
 REGON REGISTER ^a - as of 31 XII

290	289	294	302	314	Total: in thousands	1
88,7	88,5	89,6	91,7	95,2	per 1000 population	2
					Legal persons and organizational entities without legal personality:	
66,8	69,1	71,3	72,7	74,8	in thousands	3
135,1	139,6	144,2	147,0	151,3	1999 = 100	4
					of which:	
0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	state owned enterprises	5
1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	co-operatives	6
16,1	17,3	18,6	19,5	20,8	commercial companies	7
2,7	3,0	3,2	3,4	3,7	of which with foreign capital participation	8
26,5	26,6	27,0	26,9	27,0	civil law partnerships	9
					Natural persons conducting economic activity:	
223	220	223	229	239	in thousands	10
115,4	114,0	115,2	118,5	123,8	1999 = 100	11
68,2	67,3	67,9	69,6	72,5	per 1000 population	12

REGIONALNE ACCOUNTS

					Gross domestic product (current prices):	
71748	78789	86635	94790	.	in million zlotys (current prices)	13
21989	24111	26456	28878	.	per capita in zł (current prices)	14
104,2	104,5	104,7	106,9	.	previous year=100 (constant prices) ^b	15
					Gross value added (current prices):	
63213	69212	75791	82977	.	in million zlotys	16
19373	21180	23145	25279	.	per capita in zł	17
					Gross disposable income of households sector ^c :	
					nominal:	
50184	53232	56792	61769	.	in million zlotys	18
15380	16290	17343	18818	.	per capita in zł	19
					real:	
101,7	104,9	104,2	104,3	.	previous year=100	20

działu „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 361. c Dane za lata 2003-2007 zostały zmienione; patrz uwagi ogólne działu

“Regional accounts”, item 12 on page 361. c Data for 2003-2007 have been changed; see general notes to the chapter

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	W stopniach, minutach i sekundach In degrees, minutes and seconds	W km In km	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Extreme points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna) - Kolonia Marcinowice	Kozłów	50°31'14"	x	in the north (northern geographic latitude) - Kolonia Marcinowice
na południe (szerokość geograficzna północna) - szczyt Żabia Turnia Mięgoszowiecka	Bukowina Tatrzańska	49°10'42"	x	in the south (northern geographic latitude) - Żabia Turnia Mięgoszowiecka Peak
na zachód (długość geograficzna wschodnia) - Kaniówek Dankowski	Brzeszcze	19°04'59"	x	in the west (eastern geographic longitude) - Kaniówek Dankowski
na wschód (długość geograficzna wschodnia) - Rzeka Wiśłoka	Sękowa	21°25'18"	x	in the east (eastern geographic longitude) - Wiśłoka river
Rozciągłość:				Extent:
z południa na północ	x	1°20'32"	149	from south to north
z zachodu na wschód	x	2°20'19"	176	from west to east

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	15183	x	Area in km ²
Długość granicy w km	982	100,0	Length of borders in km
ze Słowacją	319	32,5	with Slovakia
z województwami:			with voivodships:
świętokrzyskim	185	18,8	Świętokrzyskie
podkarpackim	187	19,0	Podkarpackie
śląskim	291	29,6	Śląskie

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt - Rysy.....	Bukowina Tatrzańska	2499	Highest point - Rysy
Najniżej położony punkt - Wisła koło Słupca	Szczucin	158	Lowest point - Wisła river near Słupiec
Najwyżej położony stale zamieszkały punkt - Obserwatorium Meteorologiczne na Kasprowym Wierchu	Zakopane	1985	Highest constantly inhabited point - Meteorological Observatory on Kasprowy Wierch
Najwyżej położona miejscowość - Głodówka - przysiółek wsi Brzegi	Bukowina Tatrzańska	1143	Highest locality - Głodówka - hamlet of the village of Brzegi
Najniżej położona miejscowość - Nowa Wieś - przysiółek wsi Słupiec	Szczucin	160	Lowest locality - Nowa Wieś - hamlet of the village of Słupiec

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

LATA YEARS	Średnie tempera- tury powie- trza w °C Average air temperatures in °C	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm	Średnia prę- dność wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecz- nienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS					
Kraków 2000	9,9	720	2,7	1702	4,9
2005	8,4	637	2,6	1722	5,0
2008	9,4	619	2,9	. ^b	5,1
2009	8,7	735	3,0	. ^b	5,1
Nowy Sącz 2000	10,0	726	1,5	1803	4,7
2005	8,2	800	1,9	1646	5,0
2008	10,0	645	2,1	1708	5,0
2009	9,1	908	1,7	1738	5,1
Zakopane 2000	7,0	1218	1,3	1601	5,2
2005	5,3	1230	1,4	1550	5,4
2008	6,9	1185	1,7	1483	5,5
2009	6,2	1268	1,4	1560	5,5

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Stacja nie prowadziła pomiarów usłonecznienia.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Station did not record insolation measurements.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne - RZ; pastwiska - PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

General notes

The chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environmental protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and directions of voivodship land use** is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previous was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ - for arable land and PsZ - for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntem zdegradowanym lub zdezastrowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem)” - jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” - wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń prezentuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych kontrolowanych wodociągów wyróżnia się dwie kategorie urządzeń - dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczających wodę niespełniającą wymagań sanitarnych.

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scraps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)" - organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" - agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water-line system" - all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water drawn from these facilities is presented in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 March 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417); data were compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities - supplying water meeting sanitary requirements and supplying water not meeting sanitary requirements are distinguished.

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. - do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wy-

5. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 - surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with waste water treatment plants** concern the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient

soko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazo-

treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on municipal waste water treatment plants concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e. waste water treatment plants not working within sewage network).

N o t e. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning the population using waste water treatment plants are given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emission as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emission concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types

wych (bez dwutlenku węgla), określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176, z późniejszymi zmianami).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowane zostały od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000 i 2001 na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide), defined in the decree of the Council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176, with later amendments).

Data regarding particulate and gas emission include organized and disorganized emission.

*Due to the high absolute values which characterise the emission volumes of **carbon dioxide**, the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.*

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act on Waste of 27 IV 2001 (uniform text in Journal of Laws 2007 No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 and for the years 2000 and 2001 - on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of the treatment of waste.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the areas of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state - ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi), kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape – nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and “forest ponds”, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from the: payments for use of the natural environment (i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground), fines for transgression of acceptable ecological standards; repayments of loans granted for investors; payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in part or in full, activity connected with environmental protection and water management.

10. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERRIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 (5).

POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WOJEWÓDZTWA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC AREA OF THE VOIVODSHIP BY DIRECTIONS OF USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009		2010			SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^a w ha <i>per capita^a in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^a w ha <i>per capita^a in ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2009 <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2009</i>	
OGÓŁEM^b	1518279	0,46	1518279	0,46	0	TOTAL^b
Użytki rolne	934812	0,28	937040	0,28	2228	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	664807	0,20	667136	0,20	2329	<i>arable land</i>
sady	32394	0,01	31094	0,01	-1300	<i>orchards</i>
łąki trwałe	99472	0,03	98917	0,03	-555	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	93628	0,03	93337	0,03	-291	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	40634	0,01	40184	0,01	-450	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	1223	0,00	3709	0,00	2486	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	2654	0,00	2663	0,00	9	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	460241	0,14	459465	0,14	-776	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
las	439126	0,13	438280	0,13	-846	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i za- krzewione	21115	0,01	21185	0,01	70	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	23013	0,01	20138	0,01	-2875	<i>Lands under surface waters</i>
płynącymi	17744	0,01	17347	0,01	-397	<i>flowing</i>
stojącymi	5269	0,00	2791	0,00	-2478	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	82221	0,03	83796	0,03	1575	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	15511	0,00	16999	0,01	1488	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	6954	0,00	7258	0,00	304	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	7918	0,00	8102	0,00	184	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane	2215	0,00	2131	0,00	-84	<i>urbanized non built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku	3329	0,00	3146	0,00	-183	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	45218	0,01	45068	0,01	-150	<i>transport areas</i>
drogi	40277	0,01	40164	0,01	-113	<i>roads</i>
kolejowe	4416	0,00	4374	0,00	-42	<i>railway</i>
inne	525	0,00	530	0,00	5	<i>other</i>
użytki kopalne	1076	0,00	1092	0,00	16	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	573	0,00	573	0,00	0	<i>Ecological arable lands</i>
Nie użytki	11664	0,00	11625	0,00	-39	<i>Wasteland</i>
Tereny różne	5755	0,00	5642	0,00	-113	<i>Miscellaneous land</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2008 i 2009. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2008 and 2009. b Land area (including inland waters).

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6).

GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ^a**AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a**

AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	203	202	416	215	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	177	175	392	186	Agricultural land
W tym użytki rolne.....	165	164	369	172	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I—III	148	160	330	171	I—III
IV ^b	15	1	37	-	IV ^b
V i VI oraz VI RZ i PsZ	2	3	2	1	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	26	27	24	29	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wylądzone:					designated for:
Na tereny komunikacyjne	10	9	5	Transport areas
Na tereny osiedlowe	119	116	291	144	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	33	13	42	10	Industrial areas
Pod użytki kopalne	13	17	21	17	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	2	6	Water reservoirs
Na inne cele.....	.	45	50	32	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land. b Agricultural land of mineral and organic origin.

S o u r c e: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7).

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTY-WACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3181	2856	2352	1620	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	3079	2827	2341	1613	devastated
zdegradowane	102	29	11	7	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane.....	533	160	190	45	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze.....	22	71	73	25	agricultural
leśne	449	89	5	-	forest
zagospodarowane.....	462	40	56	22	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM.....	799,2	938,7	582,0	524,1	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem) — z ujęć własnych	529,0	706,2	348,9	288,8	55,1	Production (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	473,2	664,6	307,3	250,4	47,8	surface
podziemne	13,2	11,2	10,7	9,6	1,8	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	90,4	83,1	75,7	76,5	14,6	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	179,8	149,4	157,4	158,8	30,3	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	122,0	101,1	104,4	105,4	20,1	waters: surface
podziemne	57,8	48,3	53,0	53,4	10,2	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM.....	728,5	885,9	524,0	463,3	100,0	TOTAL
Przemysł.....	508,6	688,4	332,3	270,1	58,3	Industry
w tym na cele produkcyjne.....	493,8	677,2	322,3	261,2	56,4	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	90,4	83,1	75,7	76,5	16,5	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	129,5	114,3	116,0	116,6	25,2	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10).

POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	21	-	-	-	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	3242	3250	3053	3148	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	90412	83111	75733	76544	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych.....	5	-	-	-	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,2	-	-	-	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych.....	90407	83111	75733	76544	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	27,9	25,6	24,8	24,3	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including waste water withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (11).

JAKOŚĆ WODY Z WODOCIAGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2009 R.**QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność ^a — w % ludności korzystającej z urządzeń — zaopatrywana w wodę Population ^a — in % of population using facilities — supplied with water	
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym not meeting sanitary requirements
Wodociagi o wydajności w m ³ /d: Waterworks with a capacity of m ³ /24 h:		
poniżej 100	99,3	0,7
below		
100 — 1000	100,0	-
1001 — 10000	99,3	0,7
10001 — 100000	79,0	21,0
powyżej 100000	100,0	-
over		

a Według szacunków.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (12).

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M.....	771,0	898,5	543,1	486,7	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	662,3	804,1	444,0	388,3	79,8	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	435,2	629,7	274,1	221,7	45,6	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną.....	108,7	94,4	99,0	98,4	20,2	discharged by sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	335,8	268,8	268,9	265,0	54,4	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	313,8	266,6	265,9	264,2	54,3	treated
mechanicznie	222,5	188,0	150,5	148,6	30,5	mechanically
chemicznie	14,7	7,8 ^b	7,1 ^b	3,3 ^b	0,7	chemically
biologicznie	45,3	22,2	20,3	21,5	4,4	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	31,3	48,7	88,0	90,8	18,7	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	21,9	2,2	3,1	.	x	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów.....	3,6	1,6	1,7	.	x	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną.....	18,3	0,6	1,4	.	x	discharged by sewerage system

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

a Including cooling water and contaminated drainage water from mines and building constructions as well as contaminated fall-out waters. b Refers only to industrial waste water.

TABL. 9 (13).

JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2008	2009	ENTITIES
O G Ó Ł E M	163	133	122	118	T O T A L
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	106	85	72	73	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków ...	82	67	61	63	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	73	60	55	56	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości ...	9	7	6	7	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	24	18	11	10	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	57	48	50	45	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste water treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding water supply and sewerage companies and plants.

TABL. 10 (14).

OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

WASTE WATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2000	110	38	5	66	1	Number
	2005	87	32	7	45	3	
	2008	79	30	6	40	3	
	2009	81	31	6	42	2	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	1190,9	876,6	140,2	105,4	68,7	Capacity in dam ³ /24 h
	2005	1064,6	780,3	141,2	47,9	95,2	
	2008	1083,8	781,4	143,8	36,4	122,2	
	2009	1011,8	874,6	36,0	47,7	53,5	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal waste water treatment plants^a
Liczba	2000	194	6	-	165	23	Number
	2005	227	3	x	186	38	
	2008	236	1	x	183	52	
	2009	237	1	x	181	55	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	587,8	147,4	-	254,4 ^b	186,0	Capacity in dam ³ /24 h
	2005	608,1	144,1	x	187,6 ^b	276,4	
	2008	899,4	8,0	x	166,9 ^b	724,5	
	2009	891,2	0,5	x	158,2^b	732,5	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	2000	47,1	17,3	-	19,4	10,3	Population using ^c waste water treatment plants in % of total population
	2005	52,2	17,0	x	13,0	22,2	
	2008	54,4	0,1	x	12,1	42,2	
	2009	55,0	0,1	x	12,1	42,8	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 62. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

^a Treatment plants of urban and rural areas on sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes item 5 on page 62. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 11 (15).

EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA*EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	127	116	145	138	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	96	88	100	99	<i>particulates</i>
gazowych	21	23	27	23	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów	34	29	47	40	<i>particulates</i>
gazów	27	27	44	35	<i>gases</i>
imisji	114	103	135	122	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	16,7	9,3	5,7	4,3	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	12,3	6,0	2,7	2,6	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	201,5	179,2	156,2	139,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	65,0	56,4	34,5	28,2	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	53,1	43,8	41,2	25,6	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	28,1	24,9	22,0	19,9	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 km ² w tonach:					<i>per km² in tonnes:</i>
pyłowych	1,1	0,6	0,4	0,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	13,3	11,8	10,3	9,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	975,5	1134,4	876,8	663,5	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	110,9	162,7	128,0	119,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,3	99,2	99,4	99,4	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	35,5	47,6	45,0	46,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 12 (16).

**URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	427	103	402	72	170	138
TOTAL	2005	296	79	390	64	162	163
	2008	279	74	417	50	128	167
	2009	287	79	437	46	128	145
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	87	47	138	-	84	x
low	2005	43	27	56	-	73	x
	2008	49	21	64	1	54	x
	2009	52	20	68	1	50	x
średnia	2000	142	35	173	21	47	x
moderate	2005	91	32	221	17	57	x
	2008	77	29	206	10	37	x
	2009	65	27	240	9	41	x
wysoka	2000	198	21	91	51	39	x
high	2005	162	20	113	47	32	x
	2008	153	24	147	39	37	x
	2009	170	32	129	36	37	x

**PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/h
WASTE GAS FLOW in dam³/h**

OGÓŁEM	2000	6928	3567	6154	22816	2465	1344
TOTAL	2005	4139	2688	5784	17967	1951	1456
	2008	11925	2357	6512	15503	1569	1485
	2009	12242	2495	7012	14503	1580	1425
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	956	1718	1619	-	1318	x
low	2005	263	520	911	-	823	x
	2008	8527	793	915	960	488	x
	2009	8710	942	1090	965	522	x
średnia	2000	2450	912	1896	4975	453	x
moderate	2005	1056	1091	1983	3297	483	x
	2008	915	585	2433	2523	407	x
	2009	637	463	2393	2253	414	x
wysoka	2000	3522	937	2639	17841	694	x
high	2005	2820	1077	2890	14670	645	x
	2008	2483	979	3164	12020	674	x
	2009	2895	1090	3529	11285	644	x

TABL. 13 (17). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	95	111	129	133	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	10005	9484	8556	6682	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	6886	6583	6730	5756	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	2055	1892	1232	866	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	1435	1237	1135	789	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	1063	1010	595	60,5	<i>temporarily stored^d</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	68,8	69,4	78,7	86,1	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	20,6	20,0	14,4	13,0	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	14,3	13,0	13,3	11,8	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	10,6	10,6	6,9	0,9	<i>temporarily stored^d</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	176239	179457	145170	144437	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^e; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t .	3336	2368	8177	1392	<i>Waste recovered^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
nie zrekultywowane (stan w końcu roku)	1002	914	822	829	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku) .	27,4	3,9	3,3	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Do 2001 r. — wykorzystane. c Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. d Do 2001 r. — gromadzone przejściowo. e Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b Until 2001 — utilized. c On own plant grounds and other land. d Until 2001 — accumulated temporarily. e On own plant grounds.

TABL. 14 (18). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE		Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotych- czas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
		ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
		w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM	2003	10605	7357	179824	TOTAL
	2005	9484	6583	179457	
	2008	8556	6730	145170	
	2009	6682	5756	144437	
w tym:					of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych		389	84	14188	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla		194	184	8836	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów		91,1	78,7	1700	Bottom ash, slag boiler dust
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapnio- wych metod odsiarczania gazów odlotowych		122	122	-	Mixtures of fly-ash and solid waste originating from lime- stone methods of desulphuri- sation of waste gases

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b W ciągu roku. c Na terenach wła-
snych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b During the year. c On own plant grounds.

TABL. 15 (19). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH**
PRAWNIE CHRONIONA
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL
VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M ^a	878304	894385	790349	790352	52,1	2396	TOTAL ^a
Parki narodowe ^b	38081	38081	38114	38114	2,5	116	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b ..	2306	3024	3299	3299	0,2	22	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{b,c} ..	167170	175927	175812	175812	11,6	533	Landscape parks ^{b,c}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	669463	676004	571804	571804	37,7	1734	Protected landscape areas ^c
Stanowiska dokumentacyjne	46,7	49,6	57,7	58,9	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	106	106	106	134	0,0	0	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	1131	1194	1156	1131	0,1	3	Ecological arable lands

a Bez obszarów sieci Natura 2000. b Bez otuliny. c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody poło-
żonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Excluding Natura 2000 areas. b Excluding buffer zones. c Excluding nature reserves and other forms of nature pro-
tection within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (20). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the pro- tected areas)
	parków narodowych national parks					
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem - pod ochroną ścisłą ^b of grand total number - strictly protected ^b			
			razem total	w tym lasów of which forests		
O G Ó Ł E M 2000	38081	30080	17313	11749	34146	
TOTAL 2005	38081	30118	18132	12460	39487	
..... 2008	38114	31217	18308	13636	39487	
2009	38114	31217	18309	13636	39487	
Tatrzański ^c	21197	16290	12449	7957	181	
Gorczański ^c	7031	6592	3611	3596	16647	
Babiogórski ^c	3391	3232	1125	1024	8040	
Pieniński ^c	2346	1665	749	683	2682	
Ojcowski ^c	2146	1529	251	251	6777	
Magurski ^{d,e}	2004	1909	125	125	5160	

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. c Z siedzibą Dyrekcji Parków na terenie województwa małopolskiego. d Powierzchnia parku w granicach województwa małopolskiego. e Siedziba Dyrekcji Parku na terenie województwa podkarpackiego.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. c With the head office of the Parks Direction in the Małopolskie voivodship. d Area of park on the area of the Małopolskie voivodship. e The head office of the Park Direction in the Podkarpackie voivodship.

TABL. 17 (21). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a	2000	2005	2008	2009
	powierzchnia ^b w ha area ^b in ha			
O G Ó Ł E M	169296	178135	178290	178290
T O T A L				
Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych ^c	66397	70375	70375	70375
Dolinki Krakowskie	19737	20686	20686	20686
Tenczyński	12582	13658	13658	13658
Orlich Gniazd ^c	12092	12842	12842	12842
Dłubniański	9924	10960	10960	10960
Bielańsko-Tyniecki	6502	6416	6416	6416
Rudniański	5560	5814	5814	5814
Popradzki	54393	54393	54393	54393
Zespół Parków Krajobrazowych Pogórza w Tarnowie ^c	39277	44137	44472	44472
Ciężkowicko-Rożnowski	17634	17634	17634	17634
Wiśnicko-Lipnicki	14311	14311	14311	14311
Pasma Brzanki ^c	7332	12192	12527	12527
Beskidu Małego ^c	9230	9230	9049	9049

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. c Powierzchnia parków w granicach województwa małopolskiego.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. c Area of parks on the area of the Małopolskie voivodship.

TABL. 18 (22). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty <i>Number</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>		SPECIFICATION	
		ogółem <i>total</i>	w tym pod ochroną ścisłą ^a <i>of which strictly protected^a</i>		
O G Ó Ł E M	2000	78	2305,7	305,0	TOTAL
	2005	84	3024,0	294,9	
	2008	85	3298,8	381,2	
	2009	85	3298,8	381,2	
Faunistyczne	1	36,5	-	-	<i>Fauna</i>
Krajobrazowe	15	797,0	8,8	8,8	<i>Landscape</i>
Leśne	43	2027,2	353,6	353,6	<i>Forest</i>
Torfowiskowe	1	114,7	-	-	<i>Peat-bog</i>
Florystyczne	9	197,5	3,7	3,7	<i>Flora</i>
Wodne	1	6,7	-	-	<i>Water</i>
Przyrody nieożywionej	10	97,9	15,1	15,1	<i>Inanimate nature</i>
Stepowe	5	21,3	-	-	<i>Steppe</i>

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 19 (23). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1809	2189	2183	2132	TOTAL
Pojedyncze drzewa	1315	1629	1619	1670	Individual trees
Grupy drzew	266	285	285	185	Tree clusters
Głazy narzutowe	13	18	19	13	Erratic boulders
Skalki, grotty, jaskinie i inne	188	231	231	243	Stones, grottos, caves and others
Aleje	27	26	29	21	Alleys

TABL. 20 (24).

**WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE
EKOLOGICZNE****RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL
FUNDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wymierzono	Wpłynęło	SPECIFICATION
		<i>Administered</i>	<i>Income</i>	
		<i>w tys. zł</i>	<i>in thous. zł</i>	
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS				
Opłaty^a	2000	119604	112084	Payments^a
	2005	.	91057	
	2008	.	140878	
	2009	.	153941	
w tym za:				<i>of which for:</i>
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	39190	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	47599	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarkę odpadami	62921	<i>Waste management</i>
Kary^b za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2000	16917	3205	Fines^b for not meeting environmental protection norms
	2005	4803	608	
	2008	5236	198	
	2009	3924	306	
w tym za przekroczenie:				<i>of which for exceeding:</i>
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		3467	191	<i>Norms of discharging waste water into waters and into the ground</i>
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		94,4	95,5	<i>Permissible emission of air pollutants</i>
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND				
O G Ó Ł E M — opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000	2778	3298	T O T A L — payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2005	6916	7089	
	2008	14618	13825	
	2009	7754	7577	
Roczne		7429	6840	<i>Annual</i>
Jednorazowe należności		252	221	<i>One-time payments</i>
Roczne podwyższone		58,1	-	<i>Annual increased</i>
Inne		14,6	516	<i>Others</i>

^a Bez opłat za wydobywanie kopalin. ^b W zakresie wymierzonych kar dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Źródło: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Excluding fees for mining. ^b In regard to inflicted fines data of the Inspectorate for Environmental Protection.

S o u r c e: in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund, in regard to the Agricultural Land Protection Fund — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 21 (25).

**KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ****DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL
PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS**

PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	93772	159714	163713	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	9196	39761	2997	1,8	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	49807	77168	113203	69,1	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	10588	11137	15053	9,3	Waste management
Pozostałe	24182	31649	32461	19,8	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 22 (26). **NAKLADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska w tym:	435547	575275	582544	765886	Environmental protection of which:
Ochrona powietrza atmosferycz- nego i klimatu	101884	115669	118740	44725	Protection of air and climate of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	29783	14686	12462	8974	
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	264231	342169	404285	560508	Waste water management and protection of waters of which outlays on:
w tym nakłady na:					
oczyszczanie ścieków komunal- nych	51327	103617	91138	153709	municipal waste water treatment sewerage system for the trans- port of waste water and waste water basins
sieć kanalizacyjną odprowadza- jącą ścieki i wody opadowe ...	183898	217645	296652	401489	
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytko- wej gleb, ochrona wód pod- ziemnych i powierzchniowych ..	59830	91997	44410	56373	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters of which outlays on:
w tym nakłady na:					
zbieranie odpadów ^b i ich trans- port	2034	1194	4279	21038	waste collection ^b and transport of which selective waste col- lection
w tym selektywne zbieranie odpadów	86,5	881	2252	18844	
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	52714	31473	19137	12792	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osa- dowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewa- stowanych i zdegradowanych	3263	5048	16077	176	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste land- fills as well as other devas- tated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicz- nej i krajobrazu	-	-	120	179	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	4608	11521	4107	213	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna..... nakłady na:	165206	303940	269140	248259	Water management outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	53068	55342	115814	77742	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	11647	11582	7781	41986	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	22862	185529	91737	76579	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków.....	44833	37226	21423	38658	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	32794	14261	32386	13294	Flood embankments and pump stations

^a Nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

^a These outlays are included also in investment outlays in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 23 (27).

**EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU
INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych.....	1017	177979	705	597	particulates
gazowych.....	1326	-	15648	73	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki.....	535,5	606,0	510,5	700,9	waste water
wody opadowe.....	21,2	15,5	8,5	13,1	waste water basins
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty.....	25	8	16	9	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne.....	21	8	15	5	of which municipal
mechaniczne.....	4	3	4	1	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych).....	16	4	12	6	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5	1	-	2	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d.....	25715	7650	8461	2983	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych.....	19715	7650	7017	770	of which municipal
mechanicznych.....	4790	4082	432	735	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych).....	12388	2070	6589	648	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	8537	1498	1440	1600	with increased biogene removal (disposal) ^a
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty.....	6	1	2	-	facilities
przepustowość w m ³ /d.....	6779	32	161	-	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Treatment systems of waste:
obiekty.....	1	-	4	-	facilities
wydajność w t/r.....	6500	-	800	-	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty.....	6	-	1	1	facilities
powierzchnia w ha.....	16,9	1,0	8,0	5,1	area in ha
wydajność w t/r.....	24985	4727	12000	123209	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r.....	504300	2058	6	-	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste.

TABL. 23 (27).

EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d ...	21196	9959	6598	22998	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	9931	1448	440	13520	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	578,0	230,1	544,1	248,7	Water-line system in km
Regulacja i zabudowa rzek i potoków ^d w km	6,8	95,3	120,6	153,3	Regulation and management of rivers and streams ^d in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,2	6,9	154,3	26,0	Flood embankments in km

^c Bez ujęć w energetyce zawodowej. ^d Łącznie z zabudową potoków górskich.

^c Excluding water intakes in the power industry. ^d Including management of mountain streams.

TABL.24 (28).

NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKĘ WODNĄ NA WSI
INVESTMENT OUTLAYS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wodociągi zbiorowe Collective water-line systems	Kanalizacja zbiorcza Collective sewerage systems	Oczyszczalnie ścieków zbiorcze Collective waste water treatment plants	Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków ^a Individual waste water treatment plants in rural areas ^a	Wysypiska odpadów Landfill sites	SPECIFICATION
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	2004 2005 2008 2009	40173 22964 107351 261237	15721 44171 147397 31974	3563 1810 37484 2172	6180 5690 5809 2626	Investment outlays in thous. zł
ze środków:						funds from:
budżetu państwa	257	188	-	-	-	state budget
samorządów gmin	30817	117932	12393	381	1195	local self-governments
mieszkańców wsi	3207	1844	-	1470	-	rural residents
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	1871	81841	3038	321	1432	funds of environmental protection and water management
w tym pożyczki	1223	76670	3038	133	1432	of which loans
funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	10173	42145	12480	-	-	structural funds of the European Union
innych ^b	4846	17287	4063	-	-	others ^b

^a Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nie przekraczającej 5 m³/dobę lub 25 RLM. ^b M.in.: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofundusz.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Devices for treatment of living and farming waste water not discharged to the collective sewerage system, built for farm (one or several), household, service or public facility, etc., with the capacity not exceeding 5 m³/24h or 25 ENI. ^b I.a.: Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, Agricultural Property Agency, RPWiK, RZGW, Ecofund.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w ogłoszeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644, z późniejszymi zmianami).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową,

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier administrative division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. The term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristics of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by occupational groups is made on the basis of the classification of professions and specialties for needs of labour market introduced by a decree of the Ministry of Economic Affairs and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644, with later amendments).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
- territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate,

okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urzędów wodnych).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze.**

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

- b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as school superintendent's offices).*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*

3) **Self-government appeal councils.**

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

*ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powiaty	19	19	19	19	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	182	182	182	182	<i>Gminas</i>
miejskie	16	15	14	14	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	39	40	43	45	<i>urban-rural</i>
wiejskie	127	127	125	123	<i>rural</i>
Miasta	55	55	57	59	<i>Towns</i>

TABL. 2 (30). **GMINY W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

*GMINAS IN 2009**As of 31 XII*

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	182 ^a	-	2	37	89	43	6	3	1	1
Poniżej 2500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Below</i>										
2500— 4999	15	-	-	10	4	-	1	-	-	-
5000— 7499	36	-	1	12	19	3	-	-	1	-
7500— 9999	41	-	-	8	27	6	-	-	-	-
10000— 14999	40	-	1	2	24	13	-	-	-	-
15000— 19999	18	-	-	1	5	10	1	1	-	-
20000— 39999	22	-	-	3	7	8	2	2	-	-
40000— 99999	8	-	-	1	2	3	2	-	-	-
100000—199999	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
200000 i więcej	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>and more</i>										

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (31).

POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2009

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPU- LATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	22	-	2	-	6	10	3	1	-
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	1	-	-	-	1	-	-	-	-
50000— 74999	3	-	-	-	1	2	-	-	-
75000— 99999	3	-	1	-	-	2	-	-	-
100000— 149999	8	-	1	-	2	5	-	-	-
150000— 199999	4	-	-	-	1	1	2	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	3	-	-	-	1	-	1	1	-

TABL. 4 (32).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2009**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils</i> ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM..... TOTAL	2860	91	447	39	TOTAL
W tym kobiety	581	21	78	12	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej.....	68	3	4	1	<i>29 and less</i>
30—39	303	19	38	3	<i>30—39</i>
40—59	1944	55	335	27	<i>40—59</i>
60 lat i więcej.....	545	14	70	8	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding city council councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (32).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2009 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2009 (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

**WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL**

Wyższe	855	72	330	33	Tertiary
Policealne	81	1	9	-	Post-secondary
Średnie	1076	17	91	5	Secondary
Zasadnicze zawodowe.....	752	1	17	1	Basic vocational
Gimnazjalne	9	-	-	-	Lower secondary
Podstawowe i pozostałe	87	-	-	-	Primary and others

**WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
BY OCCUPATIONAL GROUPS**

Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kie- rownicy	178	31	149	19	Public government represen- tatives, senior officials and managers
Specjaliści.....	626	40	164	13	Professionals
Technicy i inny średni personel....	470	9	35	2	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	221	3	35	1	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	194	2	34	-	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	515	1	21	3	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy.....	351	-	6	1	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	135	-	3	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	91	-	-	-	Elementary occupations
Siły zbrojne	4	1	-	-	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani.....	75	4	-	-	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (33).

ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2008	2009	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT					
O G Ó Ł E M	25441	26175	27195	28858	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	10316	10649	10275	10379	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	15062	15463	16854	18403	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu ..	11122	11116	11815	12366	gminas and cities with powiat status
powiaty	3335	3515	3744	4170	powiats
województwo	605	832	1295	1867	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

O G Ó Ł E M	2728,21	2844,94	3569,18	3689,49	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	2968,96	3087,46	3877,61	3986,92	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	2554,00	2668,86	3370,94	3509,79	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu ..	2677,39	2823,39	3500,84	3617,79	gminas and cities with powiat status
powiaty	2093,22	2155,98	2905,94	3090,37	powiats
województwo	2825,66	2771,28	3530,25	3731,27	voivodship

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 164.

a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 164.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji, sądownictwa oraz straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007, Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo kwalifikowane - zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. - jest to zbrodnia lub występki ścigane z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęte oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. **Pożary** są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police, courts of law and fire department.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws, No 111, item 765, with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceeding was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanor, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the prosecutor's offices and family on juvenile proceedings in courts.

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adult convicts** are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

6. **Fires** are out-of-control burning processes in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and laws

i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

7. Podziału pożarów według rodzaju obiektu, miejscowych zagrożeń według rodzaju stwarzanego przez nie zagrożenia oraz przypuszczalnych przyczyn pożarów dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 XII 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 Instrukcja w sprawie zasad sporządzania i obiegu dokumentacji zdarzeń (Dz. U. Nr 111, poz. 1311).

of nature, creating threat to life, environment or property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

7. Division of fires by type of object, local threats by type of threat created by them and presumed causes of fires was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 29 XII 1999, on rules of organization of the national system of rescue and fire extinguishing - Enclosure No. 3 Regulations on rules of preparation and circulation of the documentation of events (Journal of Laws No. 111, item 1311).

TABL. 1 (34).

**PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH
PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a**
**ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY TYPE OF CRIME^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	95672	115179	82445	88216	T O T A L
miasta	79652	91916	61432	67038	urban areas
wieś	16020	23263	21013	21178	rural areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	2701	2215	2322	2496	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	59	44	49	53	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	1493	1004	1039	1323	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	1060	1015	1022	938	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszech- nemu i bezpieczeństwu w komunikacji	1623	10329	9918	10396	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzają- cego — art. 178a Kk ^b	x	9018	8576	9135	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^b
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	2765	3119	2993	3540	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczaj- ności		256	693	469	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	211	118	101	114	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	3354	2373	2491	2751	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezzadną — art. 207 Kk	1636	1718	1606	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej ..	188	348	727	1032	Against good name and personal integ- rity
Przeciwko działalności instytucji państwo- wych oraz samorządu terytorialnego	1084	2024	3132	3252	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 Kk	230	271	487	513	infringing bodily inviolability or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządo- wej lub państwowej bądź spowodo- wanie ciężkiego uszczerbku na zdro- wiu funkcjonariusza publicznego pod- czas wykonywania przez niego czyn- ności służbowych — art. 224 Kk	263	452	609	663	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self- government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the perfor- mance of official duties — Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicz- nego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyj- nego RP — art. 226 Kk	473	813	1278	1538	insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne — art. 228— —231, 250a, 296a i 296b Kk ^c	471	724	522	corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code ^c

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90. b Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r. c Artykuły 250a, 296a i 296b dodane przez ustawę z dnia 13 VI 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061), z mocą obowiązującą od 1 VII 2003 r.

a See general notes, item 2 and 3 on page 90. b Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000. c Articles 250a, 296a and 296b added by the Law on Amending the Criminal Code and some other laws, dated 13 VI 2003 (Journal of Laws No. 111, item 1061), valid since 1 VII 2003.

TABL. 1 (34).

PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a (dok.)**ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	624	1574	1499	1686	<i>Against the judiciary</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu.....	178	379	370	291	<i>Against public order</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów ...	6393	10245	5525	4096	<i>Against the reliability of documents</i>
Przeciwko mieniu	70482	68889	44163	47333	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk.....	22242	25771	17017	16982	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	4390	3114	1065	1277	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 Kk.....	1338	896	346	371	<i>wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk ...	26650	19708	8380	8552	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	4659	4092	1831	2058	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk		167	96	104	<i>theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk		888	686	676	<i>criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo — art. 286 i 287 Kk.....	4493	7403	5848	8191	<i>fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu.....	1198	630	691	590	<i>Against economic activity</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi.....	.	929	675	932	<i>Against money and securities trading</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi — ustawa z dnia 26 X 1982 r. (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 70, poz. 473, z późniejszymi zmianami)	255	130	625	<i>on Sobriety and Alcohol Education — the Law dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2007 No. 70, item 473, with later amendments)</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych — ustawa z dnia 4 II 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami) ..	.	547	803	497	<i>on Copyright and Related Laws — the Law dated 4 II 1994 (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późniejszymi zmianami).....	1304	9718	4156	6035	<i>on Fighting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485, with later amendments)</i>
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami)	142	36	322	<i>Treasury crimes — Treasury Penal Code (uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments)</i>
w tym akcyza	39	19	9	<i>of which excise</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 2 (35).

**WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
STWIERDZONYCH^a****RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M.....	43,8	53,7	61,5	63,9	T O T A L
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	80,2	79,1	80,2	83,3	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk.....	89,8	97,8	92,5	79,2	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 KK.....	88,8	86,1	83,1	88,9	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 KK.....	67,5	70,8	74,1	75,1	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	83,4	98,4	98,6	98,7	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk ^b	x	100,0	100,0	99,9	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^b
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania.....	89,5	90,6	92,7	93,5	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		82,9	91,6	86,4	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk.....		89,1	75,6	74,3	75,4
Przeciwko rodzinie i opiece.....	100,0	99,7	99,9	100,0	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 KK.....	.	99,9	100,0	100,0	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej ..	98,9	98,3	99,2	99,1	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	99,3	99,1	99,7	99,6	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 Kk	99,1	97,8	99,6	99,8	infringing bodily inviolability or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 Kk	98,9	99,6	99,7	99,5	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 Kk	99,8	99,8	99,7	99,8	insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b Kk ^c	98,7	99,7	99,0	corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code ^c

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90. b Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r. c Artykuły 250a, 296a i 296b dodane przez ustawę z dnia 13 VI 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061), z mocą obowiązującą od 1 VII 2003 r.

a See general notes, item 2 and 3 on page 90. b Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000. c Articles 250a, 296a and 296b added by the Law on Amending the Criminal Code and some other laws, dated 13 VI 2003 (Journal of Laws No. 111, item 1061), valid since 1 VII 2003.

TABL. 2 (35).

**WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
STWIERDZONYCH^a (dok.)****RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a
(cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w %		in %		
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	99,0	99,0	98,8	98,8	Against the judiciary
Przeciwko porządkowi publicznemu.....	79,3	85,8	76,9	75,3	Against public order
Przeciwko wiarygodności dokumentów ...	72,5	80,9	73,0	72,2	Against the reliability of documents
Przeciwko mieniu w tym:	29,7	29,1	36,6	40,2	Against property of which:
kradzież rzeczy — art. 278 Kk.....	14,0	13,9	19,3	18,4	property theft — Art. 278 Criminal Code
w tym kradzież samochodu	7,3	7,8	11,0	14,0	of which automobile theft
krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 Kk.....	11,5	8,6	28,2	28,7	wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk ...	16,1	14,5	20,5	21,4	burglary — Art. 279 Criminal Code
rozbój — art. 280 Kk	56,4	41,2	51,5	58,3	robbery — Art. 280 Criminal Code
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk		54,1	69,8	66,3	theft with assault — Art. 281 Criminal Code
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk		96,3	97,1	97,8	criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
oszustwo — art. 286 i 287 Kk.....	84,5	80,8	79,1	83,7	fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	95,9	93,5	93,6	94,3	Against economic activity
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papie- rami wartościowymi.....	.	8,5	4,7	27,8	Against money and securities trading
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwd- ziałaniu alkoholizmowi — ustawa z dnia 26 X 1982 r. (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 70, poz. 473, z późniejszymi zmianami)	95,3	93,1	97,8	on Sobriety and Alcohol Education — the Law dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2007 No. 70, item 473, with later amendments)
o prawie autorskim i prawach pokrew- nych — ustawa z dnia 4 II 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami) ..	.	97,1	93,8	80,9	on Copyright and Related Laws — the Law dated 4 II 1994 (uniform text Jo- urnal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)
o przeciwdziałaniu narkomanii — usta- wy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z póź- niejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późniejszymi zmianami).....	98,4	98,7	96,5	97,2	on Fighting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text Jour- nal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485, with later amendments)
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmi- anami)	100,0	100,0	99,7	Treasury crimes — Treasury Penal Code (uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments)
w tym akcyza	100,0	100,0	88,9	of which excise

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 3 (36).

**DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
**ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	12477	29381	26810	26049	T O T A L
W tym mężczyźni.....	11515	26935	24571	23873	<i>Of which men</i>
W tym rodzaje przestępstw:					Of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	1258	2751	2547	2750	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo — art. 148 Kk	21	26	17	23	<i>homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu — art. 156, 157, 158 i 159 Kk	1070	1571	1232	1475	<i>damage to health, participation in violence or assault — Art. 156, 157, 158 and 159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komu- nikacji	9106	8925	7968	<i>Against safety in transport</i>
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nie- trzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk	8286	8229	7203	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	565	994	836	850	<i>Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	34	55	44	46	<i>of which rape — Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece.....	2148	1720	1770	1835	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	876	1090	1139	1118	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu.....	5385	9418	7464	7095	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	1032	2444	2152	2008	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	1652	1330	842	738	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	565	811	513	493	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (37).

ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
LICZBA ZDARZEŃ	20945	28770	34111	39037	NUMBER OF EVENTS
Pożary	7205	10962	9802	9648	<i>Fires</i>
Miejscowe zagrożenia ^a	12854	16754	23100	28048	<i>Local threats ^a</i>
Alarmy fałszywe	886	1054	1209	1341	<i>False alarms</i>

^a Kłęski żywiołowe, katastrofy, wypadki, awarie i inne zagrożenia życia i mienia.^a Natural disasters, catastrophes, accidents, failures and other threats to life and property.

TABL. 4 (37).

ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ (dok.)*REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Pożary według rodzaju obiektu:					Fires by type of object:
Obiekty użyteczności publicznej	194	198	179	190	General purpose public buildings
Obiekty mieszkalne	1471	1092	1805	1745	Residential buildings
Obiekty produkcyjne	149	138	168	145	Manufacturing facilities
Obiekty magazynowe	76	85	70	68	Warehouse facilities
Środki transportu	492	531	569	642	Transport equipment
Lasy	301	243	264	287	Forests
Uprawy ^b	1377	2641	2411	2705	Crops ^b
Inne ^c	3145	6034	4336	3866	Others ^c
Miejskowe zagrożenia według wybranych rodzajów stwarzanego przez nie zagrożenia:					Local threats by selected types of threat created by them:
Silne wiatry	499	1996	1750	Strong winds
Przybory wód	559	109	1200	Water rise
Opady śniegu	410	110	2654	Snow precipitation
Opady deszczu	827	789	5645	Rain precipitation
W komunikacji drogowej	4228	5719	5902	In road transportation
Straty materialne ogółem ^d w tys. zł	99277	154139	184275	234949	Total of material loses ^d in thous. zł
w tym budynki	18172	23233	33329	38373	of which buildings
Ratownicy ^e biorący udział w akcjach ratowniczych	137486	185719	211108	261048	Rescue personnel ^e participating in rescue operations
pożary	70936	95999	85267	91897	fires
miejskowe zagrożenia	66550	89720	125841	169151	local threats
Wypadki ^f z ludźmi	3182	3694	3898	4132	Casualties ^f
w tym przy pożarach	195	248	268	228	of which during fires
ofiary śmiertelne	261	274	255	271	fatalities
ranni i poparzeni	2921	3420	3643	3861	injured and burn victims
w tym ratownicy ^e	56	44	48	40	of which rescue personnel ^e
Wybrane przypuszczalne przyczyny pożarów:					Selected presumed fire causes:
Podpalenia	3118	5630	4101	3876	Arsons
Nieostrożność	1892	2443	2322	2180	Carelessness
Zły stan urządzeń:					Bad condition of devices:
elektrycznych i mechanicznych	387	448	413	427	electric and mechanic
ogrzewczo - kominowych	90	124	154	129	heating - chimney's
Samozapalenia	24	17	19	19	Self-setting fires
Wylądowania atmosferyczne	86	43	37	25	Statics

^b Łącznie z budynkami inwentarskimi i gospodarczymi, maszynami rolniczymi. ^c Pożary np.: śmietników, wysypisk, kanałów wentylacyjnych, garaży wolnostojących, traw. ^d Według szacunków przeprowadzonych bezpośrednio po akcji ratowniczej, w cenach bieżących. ^e Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych. ^f Podczas akcji ratowniczych.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.

^b Including livestock and farm buildings, agricultural machinery. ^c For example fires of: the bins, dumps, ventilation channels, detached garages, grasses. ^d According to estimation conducted immediately after rescue operation, in current prices. ^e Of the State Fire Department and of the Volunteer Fire Departments. ^f During rescue operations.

S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Kraków.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkalej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL - Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach;
 - 5) wyników badania GUS dotyczącego stanu i struktury ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące). Badanie to jest prowadzone cyklicznie według stanu w dniu 31 XII każdego roku.

U w a g a. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 1999-2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te zostały przeliczone według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population (actually living in a gmina)**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) the difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of the population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register - Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces;
 - 5) results of CSO surveys concerning the size and structure of the population registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 above 2 months). This survey is conducted cyclically as of 31 XII each year.

N o t e. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) for 1999-2001 were prepared assuming the number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002. Data have been recalculated in the administrative division as of 31 XII 2002.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się mężczyzn w wieku 18-64 lata i kobiety w wieku 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni w wieku 45-64 lata i kobiety w wieku 45-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **produkcyjnym**, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

3. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związkach Wyznaniowych: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

2. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used; in case of concerted petition of both persons - the husband's place of residence is used);*
- *divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used);*
- *births - according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths - according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) marriages subordinate to the internal law of the Church or the Religious Association are also registered in the civil status offices. Marriages contracted in this form are subordinate to the Polish law and induce the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and the Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Instytucja separacji została wprowadzona na mocy ustawy z dnia 21 maja 1999 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 532), od 16 XII 1999 roku.

Orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód z dwoma wyjątkami:

- małżonek pozostający w separacji nie może zawrzeć małżeństwa,
- na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka o zniesieniu separacji.

Oprócz **separacji** orzeczonych w 2009 r. w województwie wystąpiło 10 przypadków zniesienia separacji - 4 w podregionie nowosądeckim, 2 w podregionie oświęcimskim, 1 w podregionie tarnowskim i 3 w podregionie miasta Kraków.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kry-

*The **institution of separation** is introduced according to the law dated 21 May 1999 (Journal of Laws No. 52, item 532), since 16 XII 1999.*

The separation induces similar consequences as the dissolution of a marriage by divorce with two exceptions:

- *spouse living in separation cannot contract a marriage,*
- *on concerted demand of spouses the court adjudicates the annulment of separation.*

*Apart from **separations** adjudicated in 2009 10 annulments of separation occurred in voivodship - 4 in the Nowosądecki subregion, 2 in the Oświęcimski subregion, 1 in the Tarnowski subregion and 3 in the subregion of the city of Kraków.*

***Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.*

Reproduction rates:

- ***total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,*
- ***gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),*
- ***demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.*

***Natural increase of the population** means the difference between the number of live births and deaths in a given period.*

***Infant** is a child under the age of 1.*

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of

teriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

4. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

5. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

6. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

7. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

4. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

5. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registrations for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

6. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

7. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (38). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M.....	3215245	3262939	3282378	3292805	T O T A L
mężczyźni.....	1561279	1582964	1590492	1595683	males
kobiety.....	1653966	1679975	1691886	1697122	females
Miasta.....	1625787	1621219	1619103	1624997	Urban areas
Wieś.....	1589458	1641720	1663275	1667808	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M.....	3222426	3266187	3287136	3298270	T O T A L
mężczyźni.....	1564947	1584312	1592828	1598066	males
kobiety.....	1657479	1681875	1694308	1700204	females
miasta.....	1628996	1619398	1617316	1624829	urban areas
wieś.....	1593430	1646789	1669820	1673441	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn.....	106	106	106	106	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności.....	50,6	49,6	49,2	49,3	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej.....	213	215	217	217	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (39). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

W I E K A G E	2000	2005	2008	2009					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>
O G Ó Ł E M.....	3222426	3266187	3287136	3298270	1598066	1624829	768399	1673441	829667
T O T A L									
0— 2 lata	106408	96216	103570	108567	55772	49472	25486	59095	30286
3— 6.....	157165	137476	129218	129423	66346	57223	29431	72200	36915
7—12.....	283843	238061	217425	211369	107988	85944	44043	125425	63945
13—15.....	157799	142836	125612	120752	61702	48292	24613	72460	37089
16—18.....	171254	149702	143145	138457	70742	58738	29688	79719	41054
19—24.....	330253	342761	321237	312334	159934	146867	74833	165467	85101
25—29.....	238517	270194	282137	285895	143044	145516	71788	140379	71256
30—34.....	212505	240138	260896	265806	133511	139420	68920	126386	64591
35—39.....	216113	212491	225040	232445	117128	115850	57926	116595	59202
40—44.....	240735	215142	209371	209199	105887	98179	48871	111020	57016
45—49.....	234146	238116	221314	216219	108122	103342	49388	112877	58734
50—54.....	195677	229218	235506	235747	115931	124413	57639	111334	58292
55—59.....	134452	189259	211047	216016	102969	120475	54449	95541	48520
60—64.....	144578	128038	158708	168441	77064	95667	42102	72774	34962
65—69.....	137869	133833	119511	118379	51888	65039	27873	53340	24015
70—74.....	114416	121392	120491	120594	49255	63334	25355	57260	23900
75—79.....	80793	93817	101270	101581	38199	52819	19605	48762	18594
80—84.....	65903	87497	63456	65979	21614	33201	10873	32778	10741
85—89.....			29137	31366	8650	15722	4338	15644	4312
90—94.....			6680	7199	1786	3767	881	3432	905
95—99.....			2125	2245	472	1337	247	908	225
100 lat i więcej .. and more			240	257	62	212	50	45	12

TABL. 3 (40).

LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3222426	3266187	3287136	3298270	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	819752	713620	670440	659907	Pre-working age
mężczyźni	419557	365282	342876	337669	males
kobiety	400195	348338	327564	322238	females
Miasta	359902	299320	280765	278714	Urban areas
mężczyźni	184022	153148	143555	142698	males
kobiety	175880	146172	137210	136016	females
Wieś.....	459850	414300	389675	381193	Rural areas
mężczyźni	235535	212134	199321	194971	males
kobiety	224315	202166	190354	186222	females
W wieku produkcyjnym	1924517	2046573	2087574	2099386	Working age
mężczyźni	993361	1051423	1079886	1088471	males
kobiety	931156	995150	1007688	1010915	females
Miasta	1026164	1057633	1055804	1057119	Urban areas
mężczyźni	514112	529458	534133	536479	males
kobiety	512052	528175	521671	520640	females
Wieś.....	898353	988940	1031770	1042267	Rural areas
mężczyźni	479249	521965	545753	551992	males
kobiety	419104	466975	486017	490275	females
W wieku poprodukcyjnym	478157	505994	529122	538977	Post-working age
mężczyźni	152029	167607	170066	171926	males
kobiety	326128	338387	359056	367051	females
Miasta	242930	262445	280747	288996	Urban areas
mężczyźni	74923	84345	87321	89222	males
kobiety	168007	178100	193426	199774	females
Wieś.....	235227	243549	248375	249981	Rural areas
mężczyźni	77106	83262	82745	82704	males
kobiety	158121	160287	165630	167277	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	67	60	57	57	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	57	51	47	47	Males
Kobiety	78	69	68	68	Females

TABL. 4 (41). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.						
O G Ó Ł E M	3301,4	3338,0	3364,7	3373,3	3359,5	3328,7	T O T A L
mężczyźni	1598,5	1614,9	1628,1	1632,9	1626,0	1611,1	males
kobiety	1703,0	1723,1	1736,5	1740,4	1733,4	1717,7	females
Miasta	1615,0	1610,3	1605,0	1592,4	1569,4	1540,0	Urban areas
mężczyźni	762,6	758,8	755,9	750,0	739,3	726,1	males
kobiety	852,4	851,5	849,2	842,4	830,1	813,9	females
Wieś	1686,5	1727,7	1759,6	1780,9	1790,1	1788,7	Rural areas
mężczyźni	835,8	856,1	872,3	882,9	886,7	884,9	males
kobiety	850,6	871,6	887,4	898,0	903,4	903,7	females
W wieku przedprodukcyjnym	646,8	629,3	633,0	628,8	588,7	537,7	Pre-working age
mężczyźni	331,0	322,7	325,2	323,3	302,8	276,5	males
kobiety	315,8	306,6	307,8	305,5	286,0	261,1	females
Miasta	272,5	271,7	277,9	275,7	256,5	233,8	Urban areas
mężczyźni	139,3	139,2	142,3	141,2	131,3	119,7	males
kobiety	133,2	132,5	135,6	134,5	125,1	114,1	females
Wieś	374,3	357,6	355,0	353,1	332,3	303,9	Rural areas
mężczyźni	191,7	183,6	182,8	182,1	171,5	156,8	males
kobiety	182,6	174,0	172,2	171,0	160,8	147,0	females
W wieku produkcyjnym	2107,3	2092,7	2038,6	1989,5	1971,2	1941,5	Working age
mężczyźni	1094,6	1095,4	1070,3	1041,1	1032,5	1026,4	males
kobiety	1012,7	997,3	968,3	948,4	938,7	915,1	females
Miasta	1048,7	1001,8	951,2	920,4	909,4	890,1	Urban areas
mężczyźni	533,4	515,5	491,5	473,0	467,7	462,5	males
kobiety	515,3	486,3	459,7	447,4	441,7	427,5	females
Wieś	1058,6	1090,9	1087,3	1069,1	1061,8	1051,4	Rural areas
mężczyźni	561,2	579,9	578,8	568,1	564,8	563,8	males
kobiety	497,5	511,0	508,6	501,0	497,0	487,6	females
W wieku poprodukcyjnym	547,3	616,0	693,2	755,0	799,6	849,6	Post-working age
mężczyźni	172,8	196,8	232,7	268,4	290,7	308,1	males
kobiety	374,5	419,2	460,4	486,6	508,8	541,4	females
Miasta	293,8	336,8	375,9	396,2	403,5	416,2	Urban areas
mężczyźni	89,9	104,2	122,1	135,8	140,3	143,9	males
kobiety	203,9	232,6	253,8	260,5	263,2	272,3	females
Wieś	253,5	279,2	317,3	358,7	396,0	433,4	Rural areas
mężczyźni	82,9	92,7	110,7	132,6	150,4	164,3	males
kobiety	170,6	186,5	206,6	226,1	245,6	269,1	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM	57	60	65	70	70	71	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	46	47	52	57	57	57	Males
Kobiety	68	73	79	84	85	88	Females

Ź r ó d ł o: Prognoza ludności na lata 2008-2035, GUS, Warszawa 2008.
S o u r c e: Population projection for years 2008-2035, CSO, Warsaw 2008.

TABL. 5 (42).

MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM 2000	55	1628996	50,6
TOTAL 2005	55	1619398	49,6
..... 2008	57	1617316	49,2
2009	59	1624829	49,3
Poniżej 2000 <i>Below</i>	1	1534	0,0
2000— 4999	16	56498	1,7
5000— 9999	16	117815	3,6
10000— 19999	13	194584	5,9
20000— 49999	10	299684	9,1
50000— 99999	1	84556	2,6
100000—199999	1	115158	3,5
200000 i więcej <i>and more</i>	1	755000	22,9

TABL. 6 (43).

GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Ludność na wsi <i>Rural population</i>	
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM 2000	166	1593430	49,4
TOTAL 2005	167	1646789	50,4
..... 2008	168	1669820	50,8
2009	168	1673441	50,7
Poniżej 2000 <i>Below</i>	1	1332	0,0
2000— 4999	18	70449	2,1
5000— 6999	35	212729	6,4
7000— 9999	52	441980	13,4
10000— 19999	51	684280	20,8
20000 i więcej <i>and more</i>	11	262671	8,0

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (44). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje orze- czone ^a Separations adjudi- cated ^a	Rozwody Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^b of which religi- ous ^b				ogółem total	w tym niemo- włąt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM.....	2000	18199	14299	90	2411	35066	28426	257	6640
TOTAL	2005	18065	14073	1087	4676	32477	28965	189	3512
	2008	22041	16814	286	4362	36852	29727	182	7125
	2009	21801	16381	253	4095	37286	29840	186	7446
Miasta.....	2000	8989	6394	76	1924	14651	14099	110	552
Urban areas	2005	8855	6353	642	3552	14521	14518	84	3
	2008	10505	7315	173	3278	16593	14919	74	1674
	2009	10456	7196	155	3116	17336	15091	73	2245
Wieś	2000	9210	7905	14	487	20415	14327	147	6088
Rural areas	2005	9210	7720	445	1124	17956	14447	105	3509
	2008	11536	9499	113	1084	20259	14808	108	5451
	2009	11345	9185	98	979	19950	14749	113	5201

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM.....	2000	5,7	4,5	0,3 ^c	0,8	11,0	8,9	7,3 ^d	2,1
TOTAL	2005	5,6	4,3	3,3 ^c	1,4	10,0	8,9	5,8 ^d	1,1
	2008	6,7	5,1	0,9 ^c	1,3	11,3	9,1	4,9 ^d	2,2
	2009	6,6	5,0	0,8 ^c	1,2	11,4	9,1	5,0 ^d	2,3
Miasta.....	2000	5,6	4,0	0,5 ^c	1,2	9,1	8,8	7,5 ^d	0,3
Urban areas	2005	5,5	4,0	4,0 ^c	2,2	9,1	9,1	5,8 ^d	0,0
	2008	6,6	4,6	1,1 ^c	2,1	10,4	9,3	4,5 ^d	1,0
	2009	6,5	4,5	1,0 ^c	1,9	10,8	9,4	4,2 ^d	1,4
Wieś	2000	5,8	4,9	0,1 ^c	0,3	12,8	9,0	7,2 ^d	3,8
Rural areas	2005	5,6	4,7	2,7 ^c	0,7	10,9	8,8	5,9 ^d	2,1
	2008	6,9	5,7	0,7 ^c	0,6	12,1	8,9	5,3 ^d	3,3
	2009	6,8	5,5	0,6 ^c	0,6	11,9	8,8	5,7 ^d	3,1

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 99. b Ze skutkami cywilnymi. c Na 10 tys. ludności. d Na 1000 urodzeń żywych.

a See general notes, item 3 on page 99. b With civil law consequences. c Per 10 thous. population. d Per 1000 live births.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED									
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages ^a</i>	
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>			
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		
OGÓŁEM.....	2000	18199	15126	x	9391	3324	2411	x	2998
TOTAL	2005	18065	17352	22,9	9391	3285	4676	6,2	1477
	2008	22041	17135	22,2	9492	3281	4362	5,7	5734
	2009	21801	16879	21,7	9419	3365	4095	5,3	6136
Miasta.....	2000	8989	8239	x	4653	1662	1924	x	645
<i>Urban areas</i>	2005	8855	9951	26,3	4689	1710	3552	9,4	-1493
	2008	10505	9718	25,8	4685	1755	3278	8,7	257
	2009	10456	9601	25,4	4731	1754	3116	8,3	622
Wieś.....	2000	9210	6887	x	4738	1662	487	x	2353
<i>Rural areas</i>	2005	9210	7401	19,5	4702	1575	1124	3,0	2970
	2008	11536	7417	18,8	4807	1526	1084	2,7	5477
	2009	11345	7278	18,2	4688	1611	979	2,4	5514

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2009

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	21801	1079	8760	8106	2223	688	495	299	151
19 lat i mniej..... Under 20 years	172	122	46	2	2	-	-	-	-
20—24	5186	700	3694	737	49	5	1	-	-
25—29	9904	215	4183	4953	493	52	8	-	-
30—34	3883	37	700	1952	1008	151	33	2	-
35—39	1187	5	106	352	432	221	69	1	1
40—49	809	-	27	99	215	211	217	38	2
50—59	380	-	3	10	22	43	138	146	18
60 lat i więcej..... and more	280	-	1	1	2	5	29	112	130

TABL. 9 (46). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
(dok.)
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2009 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM..... TOTAL	10456	296	3309	4482	1324	405	319	211	110
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	45	36	7	1	1	-	-	-	-
20—24.....	1813	184	1279	328	20	1	1	-	-
25—29.....	4790	63	1644	2759	284	33	7	-	-
30—34.....	2161	13	307	1136	602	83	20	-	-
35—39.....	674	-	54	185	260	127	47	-	1
40—49.....	506	-	16	65	139	125	134	26	1
50—59.....	260	-	1	8	16	31	86	103	15
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	207	-	1	-	2	5	24	82	93

WIEŚ
RURAL AREAS

RAZEM..... TOTAL	11345	783	5451	3624	899	283	176	88	41
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	127	86	39	1	1	-	-	-	-
20—24.....	3373	516	2415	409	29	4	-	-	-
25—29.....	5114	152	2539	2194	209	19	1	-	-
30—34.....	1722	24	393	816	406	68	13	2	-
35—39.....	513	5	52	167	172	94	22	1	-
40—49.....	303	-	11	34	76	86	83	12	1
50—59.....	120	-	2	2	6	12	52	43	3
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	73	-	-	1	-	-	5	30	37

TABL. 10 (47).

**MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW****MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2009**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>

**OGÓŁEM
TOTAL**

OGÓŁEM GRAND TOTAL	21801	20299	288	1214
Kawalerowie <i>Single</i>	20158	19446	111	601
Wdowcy <i>Widowers</i>	264	84	100	80
Rozwiedzeni <i>Divorced</i>	1379	769	77	533

**MIASTA
URBAN AREAS**

RAZEM TOTAL	10456	9464	161	831
Kawalerowie <i>Single</i>	9263	8858	41	364
Wdowcy <i>Widowers</i>	173	54	60	59
Rozwiedzeni <i>Divorced</i>	1020	552	60	408

**WIEŚ
RURAL AREAS**

RAZEM TOTAL	11345	10835	127	383
Kawalerowie <i>Single</i>	10895	10588	70	237
Wdowcy <i>Widowers</i>	91	30	40	21
Rozwiedzeni <i>Divorced</i>	359	217	17	125

TABL. 11 (48). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a ZAWARTE W 2009 R.**
RELIGIOUS MARRIAGES^a CONTRACTED IN 2009

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	16381	7196	9185
Kościół Katolicki.....	16307	7157	9150
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny.....	33	13	20
Kościół Ewangelicko-Augsburski.....	8	6	2
Kościół Ewangelicko-Reformowany.....	4	-	4
Kościół Chrześcijan Baptystów.....	2	2	-
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego.....	3	3	-
Kościół Polskokatolicki.....	21	13	8
Kościół Zielonoświątkowy.....	3	2	1

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (49). **ROZWOODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2009**

MĘCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>

**OGÓŁEM
TOTAL**

OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	4095	10	293	799	891	632	932	466	72
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	-
20—24.....	129	6	94	24	5	-	-	-	-
25—29.....	574	3	150	349	62	9	1	-	-
30—34.....	903	1	39	351	449	57	5	1	-
35—39.....	753	-	7	61	300	325	58	2	-
40—49.....	982	-	2	8	68	224	633	45	2
50—59.....	615	-	-	5	7	17	227	351	8
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	138	-	-	1	-	-	8	67	62

TABL. 12 (49).

**ROZWOODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)***DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2009 (cont.)*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more

**MIASTA
URBAN AREAS**

R A Z E M..... TOTAL	3116	5	199	597	678	472	730	379	56
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	87	3	63	18	3	-	-	-	-
25—29	424	2	99	264	49	9	1	-	-
30—34	686	-	30	259	352	42	3	-	-
35—39	555	-	5	46	216	243	43	2	-
40—49	760	-	2	4	51	164	501	38	-
50—59	493	-	-	5	7	14	174	286	7
60 lat i więcej..... and more	111	-	-	1	-	-	8	53	49

**WIEŚ
RURAL AREAS**

R A Z E M..... TOTAL	979	5	94	202	213	160	202	87	16
19 lat i mniej..... Under 20 years	1	-	1	-	-	-	-	-	-
20—24	42	3	31	6	2	-	-	-	-
25—29	150	1	51	85	13	-	-	-	-
30—34	217	1	9	92	97	15	2	1	-
35—39	198	-	2	15	84	82	15	-	-
40—49	222	-	-	4	17	60	132	7	2
50—59	122	-	-	-	-	3	53	65	1
60 lat i więcej..... and more	27	-	-	-	-	-	-	14	13

TABL. 13 (50). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE
MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	2411	4676	4362	4095	T O T A L
rozwoły małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	890	1591	1777	1695	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1521	3085	2585	2400	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	933	1823	1695	1599	1
2	446	943	700	652	2
3	108	245	156	117	3
4 i więcej.....	34	74	34	32	4 and more
<i>a Poniżej 18 lat.</i>					
<i>a Below age 18.</i>					

TABL. 14 (51). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	35066	32477	36852	37286	17336	19950	Live births
Małżeńskie	32630	29401	33148	33414	14841	18573	<i>Legitimate</i>
chłopcy	16790	15123	16946	17269	7635	9634	<i>males</i>
dziewczęta	15840	14278	16202	16145	7206	8939	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	2436	3076	3704	3872	2495	1377	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	1283	1550	1858	2015	1283	732	<i>males</i>
dziewczęta	1153	1526	1846	1857	1212	645	<i>females</i>
Urodzenia martwe	170	158	166	138	62	76	Still births

TABL. 15 (52). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI

LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2000	35066	15649	10548	4905	2063	900	1000	
TOTAL 2005	32477	15434	10663	3830	1421	552	576	
..... 2008	36852	17755	12741	4105	1316	484	451	
2009	37286	18140	12794	4212	1303	452	385	
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	1291	1190	95	6	-	-	-	
20—24.....	7397	5452	1660	249	33	3	-	
25—29.....	13737	7677	4763	1007	223	47	20	
30—34.....	10169	3074	4716	1681	475	140	83	
35—39.....	3887	632	1403	1077	427	174	174	
40—44.....	764	110	152	182	141	79	100	
45 lat i więcej..... <i>and more</i>	41	5	5	10	4	9	8	

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2000	100,0	44,6	30,1	14,0	5,9	2,6	2,9
TOTAL	2005	100,0	47,5	32,8	11,8	4,4	1,7	1,8
	2008	100,0	48,2	34,6	11,1	3,6	1,3	1,2
	2009	100,0	48,7	34,3	11,3	3,5	1,2	1,0
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>		100,0	92,2	7,3	0,5	-	-	-
20—24		100,0	73,7	22,5	3,4	0,4	0,0	-
25—29		100,0	55,9	34,7	7,3	1,6	0,3	0,2
30—34		100,0	30,2	46,4	16,5	4,7	1,4	0,8
35—39		100,0	16,3	36,1	27,7	10,9	4,5	4,5
40—44		100,0	14,4	19,9	23,8	18,5	10,3	13,1
45 lat i więcej..... <i>and more</i>		100,0	12,2	12,2	24,4	9,8	21,9	19,5

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 18 (55). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R.**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM..... TOTAL	29727	909,7	15595	14132	14918	14809
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... <i>Infectious and parasitic diseases</i>	198	6,1	116	82	104	94
w tym gruźlica układu oddechowego <i>of which tuberculosis of the respira-</i> <i>tory system</i>	41	1,3	31	10	19	22
Nowotwory..... <i>Neoplasms</i>	7632	233,6	4294	3338	4132	3500
w tym nowotwory złośliwe..... <i>of which malignant neoplasms</i>	7335	224,5	4131	3204	3977	3358
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych ^Δ <i>Diseases of blood and blood-forming</i> <i>organs^Δ</i>	32	1,0	14	18	13	19
Zaburzenia wydzielania wewnętr- znego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej..... <i>Endocrine, nutritional and metabolic</i> <i>diseases</i>	410	12,5	161	249	223	187
w tym cukrzyca..... <i>of which diabetes mellitus</i>	394	12,1	151	243	216	178
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania..... <i>Mental and behavioural disorders</i>	1	0,0	-	1	1	-
Choroby układu nerwowego i narzą- dów zmysłów..... <i>Diseases of the nervous system and</i> <i>sense organs</i>	383	11,7	202	181	227	156
Choroby układu krążenia..... <i>Diseases of the circulatory system</i>	14526	444,5	6756	7770	7101	7425
w tym: <i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa..... <i>hypertensive disease</i>	542	16,6	229	313	225	317
choroba niedokrwienna serca..... <i>ischaemic heart disease</i>	4848	148,4	2744	2104	2473	2375
choroby naczyń mózgowych..... <i>cerebrovascular disease</i>	2548	78,0	1129	1419	1137	1411
miażdżycy..... <i>atherosclerosis</i>	5398	165,2	1967	3431	2692	2706

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18 (55). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R. (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu oddechowego..... <i>Diseases of the respiratory system</i>	1491	45,6	894	597	666	825
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	1155	35,3	655	500	626	529
w tym choroby wątroby <i>of which liver diseases</i>	465	14,2	334	131	276	189
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	5	0,2	3	2	1	4
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej..... <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	20	0,6	6	14	13	7
Choroby układu moczowo-płciowego... <i>Diseases of the genitourinary system</i>	418	12,8	195	223	207	211
Ciąża, poród, połóg <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	1	0,0	-	1	1	-
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym..... <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	73	2,2	38	35	28	45
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	104	3,2	60	44	48	56
Objawy i stany niedokładnie określo- ne ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	1526	46,7	876	650	733	793
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny..... <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	1752	53,6	1325	427	794	958
w tym zamierzone samookaleczenie <i>of which selfinflicted injury</i>	487	14,9	414	73	212	275

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 19 (56). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2009

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM..... TOTAL	186	5,0	97	89	73	113
0 dni..... days	57	1,5	29	28	25	32
1— 6.....	32	0,9	18	14	10	22
7—29 dni days	39	1,0	22	17	18	21
1 miesiąc..... month	9	0,2	3	6	4	5
2	14	0,4	8	6	4	10
3—11 miesięcy months	35	0,9	17	18	12	23

TABL. 20 (57). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN ^a W 2008 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES ^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM..... TOTAL	182	4,9	99	83	74	108
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... Infectious and parasitic diseases	5	0,1	2	3	3	2
w tym posocznica..... of which septicaemia	4	0,1	1	3	3	1
Choroby układu krążenia Diseases of the circulatory system	4	0,1	2	2	2	2
Nowotwory..... Neoplasms	2	0,1	1	1	1	1

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 20 (57). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R. (dok.)**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym..... <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	73	2,0	38	35	28	45
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	81	2,2	47	34	34	47
w tym wrodzone wady serca..... <i>of which congenital anomalies of heart</i>	21	0,6	14	7	9	12
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	5	0,1	3	2	3	2
Pozostałe przyczyny zgonu..... <i>Other causes of death</i>	12	0,3	6	6	3	9

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 21 (58). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE ZAREJESTROWANE PRZECZ POLICJĘ**
SUICIDES REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym męż- czyźni of which males	
O G Ó Ł E M^a	545	471	369	463	390	T O T A L^a
w tym dokonane.....	474	411	302	363	317	of which committed
Miasta.....	289	210	189	245	197	Urban areas
Wieś.....	256	261	180	218	193	Rural areas
Wiek samobójców ^b						Age of suicidal persons ^b
14 lat i mniej.....	6	8	3	1	1	14 and less
15—19.....	39	27	22	22	15	15—19
20—29.....	87	71	59	78	66	20—29
30—49.....	231	180	130	157	136	30—49
50—69.....	145	148	116	167	144	50—69
70 lat i więcej.....	37	34	39	37	27	70 and more

a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku. b Dane do 2004 r. prezentuje się według następujących grup wieku: 14 lat i mniej, 15—20, 21—30, 31—50, 51—70, 71 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown. b Until 2004 data are presented by following age groups: 14 and less, 15—20, 21—30, 31—50, 51—70, 71 and more.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 22 (59). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES					
OGÓŁEM 2000	71,31	57,09	42,82	29,17	17,44
TOTAL 2005	72,27	57,90	43,52	29,77	18,15
..... 2008	72,87	58,40	44,01	30,16	18,51
2009	73,10	58,60	44,21	30,35	18,74
Miasta.....	73,32	58,79	44,41	30,47	18,87
<i>Urban areas</i>					
Wieś.....	72,85	58,39	43,99	30,21	18,58
<i>Rural areas</i>					
KOBIETY FEMALES					
OGÓŁEM 2000	78,81	64,49	49,73	35,31	21,90
TOTAL 2005	80,17	65,77	50,95	36,43	22,95
..... 2008	80,85	66,35	51,55	36,98	23,52
2009	81,13	66,64	51,80	37,23	23,74
Miasta.....	81,15	66,55	51,75	37,15	23,71
<i>Urban areas</i>					
Wieś.....	81,16	66,74	51,88	37,32	23,78
<i>Rural areas</i>					

TABL. 23 (60). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

PERMANENT RESIDENCE									
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM..... 2000	29662	15867	12817	978	27655	12101	14244	1310	2007
TOTAL..... 2005	32390	18511	12585	1294	29207	12882	15061	1264	3183
..... 2008	30627	17403	11468	1756	28384	11335	14735	2314	2243
..... 2009	32814	18451	12287	2076	28406	11728	15367	1311	4408
Miasta..... 2000	13937	7124	6169	644	14597	5837	7786	974	-660
Urban areas..... 2005	15671	8241	6521	909	16614	6459	9192	963	-943
..... 2008	13798	7199	5658	941	16253	5731	9070	1452	-2455
..... 2009	15095	7761	6175	1159	16139	5806	9418	915	-1044
Wieś..... 2000	15725	8743	6648	334	13058	6264	6458	336	2667
Rural areas..... 2005	16719	10270	6064	385	12593	6423	5869	301	4126
..... 2008	16829	10204	5810	815	12131	5604	5665	862	4698
..... 2009	17719	10690	6112	917	12267	5922	5949	396	5452
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM..... 2000	9,3	4,9	4,0	0,3	8,6	3,7	4,4	0,4	0,6
TOTAL..... 2005	10,0	5,7	3,9	0,4	9,0	4,0	4,6	0,4	1,0
..... 2008	9,4	5,3	3,5	0,5	8,7	3,5	4,5	0,7	0,7
..... 2009	10,0	5,6	3,7	0,6	8,7	3,6	4,7	0,4	1,3
Miasta..... 2000	8,6	4,4	3,8	0,4	9,1	3,6	4,9	0,6	-0,4
Urban areas..... 2005	9,8	5,1	4,1	0,6	10,4	4,0	5,7	0,6	-0,6
..... 2008	8,6	4,5	3,5	0,6	10,2	3,6	5,7	0,9	-1,5
..... 2009	9,4	4,8	3,8	0,7	10,0	3,6	5,9	0,6	-0,7
Wieś..... 2000	9,8	5,5	4,2	0,2	8,2	3,9	4,0	0,2	1,7
Rural areas..... 2005	10,1	6,2	3,7	0,2	7,6	3,9	3,6	0,2	2,5
..... 2008	10,1	6,1	3,5	0,5	7,3	3,4	3,4	0,5	2,8
..... 2009	10,6	6,4	3,7	0,5	7,3	3,5	3,6	0,2	3,3

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 24 (61). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Napływ ^a <i>Inflow</i> ^a			Odływ ^b <i>Outflow</i> ^b		
	ogółem <i>total</i>	z tego samego województwa <i>from the same voivodship</i>	z innego województwa <i>from other voivodship</i>	ogółem <i>total</i>	do tego samego województwa <i>to the same voivodship</i>	do innego województwa <i>to other voivodship</i>

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM..... TOTAL	2000	28684	20281	8403	26345	20281	6064
	2005	31096	21867	9229	27943	21867	6076
	2008	28871	20415	8456	26070	20415	5655
	2009	30738	21705	9033	27095	21705	5390
Miasta..... <i>Urban areas</i>	2000	13293	7899	5394	13623	9949	3674
	2005	14762	8530	6232	15651	11768	3883
	2008	12857	7483	5374	14801	11243	3558
	2009	13936	8050	5886	15224	11941	3283
Wieś <i>Rural areas</i>	2000	15391	12382	3009	12722	10332	2390
	2005	16334	13337	2997	12292	10099	2193
	2008	16014	12932	3082	11269	9172	2097
	2009	16802	13655	3147	11871	9764	2107

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM..... TOTAL	2000	9,0	6,3	2,7	8,2	6,3	1,9
	2005	9,6	6,7	2,8	8,6	6,7	1,9
	2008	8,8	6,2	2,6	8,0	6,2	1,7
	2009	9,4	6,6	2,8	8,3	6,6	1,6
Miasta..... <i>Urban areas</i>	2000	8,3	4,9	3,4	8,5	6,2	2,3
	2005	9,2	5,3	3,9	9,8	7,3	2,4
	2008	8,0	4,7	3,4	9,3	7,0	2,2
	2009	8,7	5,0	3,7	9,5	7,4	2,0
Wieś <i>Rural areas</i>	2000	9,6	7,7	1,9	8,0	6,5	1,5
	2005	9,9	8,1	1,8	7,4	6,1	1,3
	2008	9,6	7,7	1,8	6,8	5,5	1,3
	2009	10,0	8,2	1,9	7,1	5,8	1,3

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 25 (62).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS**

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2000	28684	13285	15399	26345	12326	14019	2339	959	1380
TOTAL 2005	31096	14186	16910	27943	13001	14942	3153	1185	1968
2008	28871	12942	15929	26070	11780	14290	2801	1162	1639
2009	30738	13614	17124	27095	12252	14843	3643	1362	2281
0— 4 lata	3105	1593	1512	2845	1452	1393	260	141	119
5— 9	1986	1016	970	1857	975	882	129	41	88
10—14	1169	585	584	1081	553	528	88	32	56
15—19	1407	584	823	1290	550	740	117	34	83
20—24	3957	1197	2760	3477	1029	2448	480	168	312
25—29	6778	2703	4075	5498	2287	3211	1280	416	864
30—34	4355	1992	2363	3829	1797	2032	526	195	331
35—39	2269	1162	1107	2099	1088	1011	170	74	96
40—44	1218	630	588	1147	613	534	71	17	54
45—49	947	490	457	822	436	386	125	54	71
50—54	1018	523	495	908	462	446	110	61	49
55—59	903	428	475	782	376	406	121	52	69
60—64	579	299	280	504	263	241	75	36	39
65 lat i więcej	1047	412	635	956	371	585	91	41	50
and more									

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 26 (63).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT CZASOWY

Stan w dniu 31 XII

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR TEMPORARY STAY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zameldowani na pobyt czasowy Registered for temporary stay	Czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania Temporarily absent from place of permanent residence	Saldo Net migration
OGÓŁEM	2000	72078	57050	15028
TOTAL	2005	70228	55731	14497
	2008	70515	57040	13475
	2009	70217	57462	12755
Miasta	2000	54331	29306	25025
Urban areas	2005	49101	28800	20301
	2008	47950	29001	18949
	2009	47311	29289	18022
Wieś	2000	17747	27744	-9997
Rural areas	2005	21127	26931	-5804
	2008	22565	28039	-5474
	2009	22906	28173	-5267

TABL. 27 (64). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT CZASOWY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
Stan w dniu 31 XII
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR TEMPORARY STAY BY SEX AND AGE OF MIGRANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zameldowani na pobyt czasowy <i>Registered for temporary stay</i>			Czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania <i>Temporarily absent from place of permanent residence</i>			Saldo <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2000	72078	34291	37787	57050	26513	30537	15028	7778	7250
TOTAL 2005	70228	33210	37018	55731	25933	29798	14497	7277	7220
2008	70515	33395	37120	57040	26369	30671	13475	7026	6449
2009	70217	33184	37033	57462	26537	30925	12755	6647	6108
0— 4 lata	2859	1456	1403	2731	1380	1351	128	76	52
5— 9	3376	1699	1677	3300	1672	1628	76	27	49
10—14	2724	1446	1278	2601	1369	1232	123	77	46
15—19	9603	4446	5157	7892	3613	4279	1711	833	878
20—24	16036	8050	7986	9487	4348	5139	6549	3702	2847
25—29	8043	3523	4520	6173	2681	3492	1870	842	1028
30—34	6242	2752	3490	5468	2434	3034	774	318	456
35—39	4449	2023	2426	4138	1818	2320	311	205	106
40—44	3089	1503	1586	2976	1455	1521	113	48	65
45—49	2703	1338	1365	2520	1257	1263	183	81	102
50—54	2650	1307	1343	2409	1171	1238	241	136	105
55—59	2312	1169	1143	2049	1030	1019	263	139	124
60—64	1684	812	872	1511	758	753	173	54	119
65 lat i więcej	4447	1660	2787	4207	1551	2656	240	109	131
<i>and more</i>									

TABL. 28 (65). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	2671647	3781	886
Kościół Greckokatolicki ^c	14
Kościół Ormiański	1	-
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	4137	7	7
Kościół Starokatolicki Mariawitów	30	1	1
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^d	20200	25	17

a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji krakowskiej i tarnowskiej. c Dane obejmują dekanat krakowsko-krzywicki. d Dane dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern dioceses krakowska and tarnowska. c Data include decanate krakowsko-krzywicki. d Data concern diocese przemysko-nowosądecka.

TABL. 28 (65).

NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R. (dok.)

Stan w końcu roku

*SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009 (cont.)**End of year*

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units ^a</i>
Protestanckie i tradycji protestanckiej <i>Protestant and Protestant-tradition</i>			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^e	600	1	1
Kościół Ewangelicko-Reformowany	30	-	-
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny ^f	150	1	2
Kościół Chrześcijan Baptystów ^f	229	7	4
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	690	3	13
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego ^e	51	3	1
Kościół Boży w Chrystusie	197	5	2
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	15	1	2
Kościół Zielonoświątkowy	1292	16	14
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	65	8	1
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	572	64	14
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	86	19	5
Nowoapostolski Kościół w Polsce	31	-	2
Wspólnota Kościołów Chrystusowych ^e	40	1	1
Kościół Chrystusowy ^g	25	1	-
Kościół Wolnych Chrześcijan	235	7	6
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^f	33	3	1
Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski” ^f	60	5	1
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	5	-	1
Ruch Nowego Życia	-	11	-
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^{e,h}	278	3	1
Biblijny Kościół Baptystyczny	7	2	1
Islamskie <i>Muslim</i>			
Stowarzyszenie Muzułmańskie „Ahmadiyya”	2	-	-
Dalekiego Wschodu <i>Far Eastern Religions</i>			
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	10	1	1
Stowarzyszenie Buddyjskie Sanha „Kandzeon”	34	-	1
Związek Ajapa Yoga	3	-	-
Stowarzyszenie Świadomości Duchowej Miłości w Polsce ^e	14	-	-
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	135	-	1
Misja Buddyjska „Trzy Schronienia” w Polsce ^e	60	-	-
Światowy Uniwersytet Duchowy „Brahma Kumaris” w Polsce ^e	5	-	-
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	200	16	-
Inne <i>Others</i>			
Strażnica - Towarzystwo Biblijne i Traktatowe. Zareje- strowany Związek Wyznania Świadków Jehowy	7051	-	104
Rodzima Wiara ^e	20	1	-
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce ^e	44	4	1
Chrześcijańskie Centrum „Pan jest Sztandarem” - Kościół w Tarnowie	60	2	1
Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce	7	1	-
Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego ^e	100	3	1
Związek Taoistów Tao Te King ^h	200	10	2
Unia Ewangelikalna	5	-	-

^a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^e Dane dotyczą roku 2008. ^f Dane dotyczą roku 2007. ^g Dane dotyczą roku 2006. ^h Dane dotyczą całego kraju.

Źródło: dane Departamentu Badań Demograficznych GUS.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^e Data concern 2008. ^f Data concern 2007. ^g Data concern 2006. ^h Data concern the whole country.

Source: data of the Demographic Surveys Division CSO.

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynika z charakteru wykonywanej pracy. Od I kwartału 2004 r. badaniem objęci są również wszyscy cudzoziemcy będący członkami wylosowanych gospodarstw domowych. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia, do 2005 r. - z wyjątkiem osób w wieku 15 lat - przedstawiane były wyłącznie według roku urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału ludności na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months except for persons whose absence results from the type of their job. Since the I quarter 2004 the survey includes also all foreigners being the members of selected households. The survey does not include institutional households.

Since the I quarter 2003 the results of the LFS are generalized on the basis of the balances of population compiled using the results of the Population and Housing Census 2002.

Data presented by age groups are calculated on the basis of the exact date of birth, until 2005 - excluding persons aged 15 years - they were presented according to the year of birth.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e., performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons aged 15 and more, who during the reference week:
 - performed work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,
 - had work but did not perform it:
 - due to sickness, maternity leave or vacations,
 - due to other reasons, but the break in employment:

- do 3 miesięcy,
- powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (od I kwartału 2006 r.).

Do pracujących zaliczani byli uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy jeżeli otrzymywali wynagrodzenie;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań gospodarków indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

- did not exceed 3 months,
- exceeded 3 months, but these persons were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries (since the 1 quarter 2006).

The employed include apprentices with whom companies or natural persons contracted agreements on learning a profession or a job, if they earned a salary;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfill three conditions:
- within the reference week were not employed,
 - within a 4 week period (the last week being the reference week) actively sought work,
 - were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a period not longer than 3 months and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of the economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **employed rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **unemployed rate** is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population and in a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sums of components in tables 1 and 2 can differ from the amounts given in the item "total".

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:

- a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami od 2002 r. - patrz ust. 5 na str. 126,
- b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII od 2002 r. wyznaczano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions since 2002 - see item 5 on page 126,
- b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
- c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace* are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII since 2002 estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002.

The following employed persons are not included in the employed on private farms:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika

- 1) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
- 2) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs.*

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2002 are not strictly comparable to those for previous years.

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:*

- 1) ***the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) ***the average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. ***Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

8. ***Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent of the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

10. *Data grouped according to sections were compiled using **the enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

11. *In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and*

i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach - według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

12. Dane w tabl. 4-10 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych. Dane w tabl. 4-6, 8-10 nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

13. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

14. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

15. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy

kind of activity, however in other tables - by seat of enterprise (unit).

12. Data in tables 4-10 do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy. Data in tables 4-6, 8-10 do not include economic entities employing up to 9 persons.

13. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day.
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

14. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

15. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes - persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and

wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych**, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami), obejmują osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyły 18 lat,
- nie ukończyły: kobiety - 60 lat, mężczyźni - 65 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych,
- nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie posiadają wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlegają - na podstawie odrębnych przepisów - obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przy-

unpaid leaves) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII of the previous year.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) include persons not employed and not performing any other kind of paid work who are capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case of disabled persons - capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam with the scope of this school programme exam) or tertiary schools in the non-intramural system, looking for employment or other kind of paid work and registered in the powiat labour office appropriate for the person's permanent or temporary stay, if they fulfill, among others, the following conditions:

- are aged 18 or more,
- are aged less than 60 (women), less than 65 (men),
- did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, family pension, pension due to training, social pension, do not receive: a pre-retirement benefit allowance, a rehabilitation benefit, a sick and maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit,
- are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,
- did not entered in the register rolls of economic activity or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision; excluding social insurance of farmers,
- are not temporarily under arrest or not serving a prison sentence,
- do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interest income or other income generated from money

- chodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie pobierają na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie, staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami).

2. Bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- **długotrwale bezrobotni** są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- **bezrobotni do 25 roku życia** są to osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia. Do października 2005 r., były to osoby, które w roku kalendarzowym nie ukończyły 25 lat,
- **bezrobotni powyżej 50 roku życia** są to osoby, które w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 rok życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym ukończyły co najmniej 50 lat,
- **bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych** są to osoby nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. - łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek

gathered on bank accounts,

- *do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit,*
- *do not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving,*
- *do not receive training allowance after the termination of employment.*

Since 1997 among the unemployed are not included persons undergoing training, a traineeship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leavers and persons undergoing a job occupational training.

Until 31 V 2004 the obligatory was the Law dated 14 XII 1994 on Employment and Combating Unemployment (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).

2. The unemployed persons with a specific situation on the labour market:

- **the long term unemployed** are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the work place,
- **the unemployed aged up to 25 years** are persons who were under 25 years of age on the day they became recipients of the labour market instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged less than 25 in the calendar year,
- **the unemployed over 50 years old** are persons who were over 50 years of age on the day they became recipients of the labour market instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged at least 50 years in the calendar year,
- **the unemployed without occupational qualifications** are persons who do not have qualifications for performing any occupation confirmed by a diploma, certificate, certificate issued by a training institution or any other document entitling them to perform an occupation. Since November 2005 it also concerns persons with general secondary education.

3. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary

budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych do 2001 r. - na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2002 r. - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 i dane te od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych - Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated until 2001 - on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, since 2002 - Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and these data are not strictly comparable to those for previous years.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to the Law dated 20 IV 2004, on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits - Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i trenin-gów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*
- 2) *when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

- 1) *during a business trip;*
- 2) *during a training within the scope of common self-defence;*
- 3) *at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.*

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) *practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) *performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) *serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay - on the basis of appointment issues by powiat labour office - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*

- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych według PKD 2007 do sekcji: A rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (dział 01 z wyłączeniem grupy 01.7 oraz indywidualnych gospodarstw rolnych, 02 i 03 z wyłączeniem klasy 03.11), B górnictwo i wydobywanie, C przetwórstwo przemysłowe, D wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F budownictwo (działy 41 - 43 z wyłączeniem grupy 41.1), G handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H transport i gospodarka magazynowa, J informacja i komunikacja (działy 58, 60 do 63 z wyłączeniem grupy 63.9), M działalność pro-

- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions i.e.,** with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: **A** agriculture, forestry and fishing (division 01 excluding group 01.7 and private farms in agriculture, 02 and 03 excluding class 03.11), **B** mining and quarrying, **C** manufacturing, **D** electricity, gas, steam and air conditioning supply, **E** water supply; sewerage, waste management and remediation activities, **F** construction (divisions 41-43 excluding group 41.1), **G** wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, **H** transport and storage, **J** information and communication (divisions 58, 60-63 excluding group 63.9), **M** professional, scientific and technical activities (divisions 72 and 75), **N** administrative and support service activities (divisions 77 and 79 and class 81.29), **P** education (only class 85.42.B), **Q** human health and social work ac-

fesjonalna, naukowa i techniczna (działy 72 i 75), N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (działy 77 i 79 oraz klasa 81.29), P edukacja (podklasa 85.42.B), Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna (dział 86), S pozostała działalność usługowa (dział 95);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkujące, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

7. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r., obowiązującym od 2 IX 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115).

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” - „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

tivities (division 86), S other service community (division 95);

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

7. A disease is deemed **an occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases are given since 2003 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VII 2002, valid since 2 IX 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115).

8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and elaborations" - "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (66). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a W 2009 R.**

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne roczne Annual averages	Kwartaly Quarters				SPECIFICATION
		I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys.	2594	2722	2608	2503	2543	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1230	1287	1222	1194	1216	Men
Kobiety	1364	1436	1386	1309	1327	Women
Aktywni zawodowo	1408	1494	1432	1345	1362	Economically active persons
mężczyźni	764	802	763	737	754	men
kobiety	644	691	668	608	608	women
Pracujący	1297	1376	1316	1234	1260	Employed persons
mężczyźni	706	749	697	674	704	men
kobiety	590	627	619	559	556	women
Bezrobotni	112	117	116	111	102	Unemployed persons
mężczyźni	58	53	66	63	50	men
kobiety	54	64	50	48	52	women
Bierni zawodowo	1186	1229	1177	1158	1181	Economically inactive persons
Mężczyźni	466	484	459	456	463	Men
Kobiety	720	744	717	701	718	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	54,3	54,9	54,9	53,7	53,6	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	62,1	62,3	62,4	61,7	62,0	men
kobiety	47,2	48,1	48,2	46,4	45,8	women
Miasta	53,3	53,6	54,2	52,3	52,7	Urban areas
Wieś	55,5	56,4	55,7	55,2	54,4	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	50,0	50,6	50,5	49,3	49,5	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,4	58,2	57,0	56,4	57,9	men
kobiety	43,3	43,7	44,7	42,7	41,9	women
Miasta	48,6	49,4	49,2	47,8	48,0	Urban areas
Wieś	51,4	51,9	51,8	50,8	51,1	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	8,0	7,8	8,1	8,3	7,5	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	7,6	6,6	8,7	8,5	6,6	men
kobiety	8,4	9,3	7,5	7,9	8,6	women
Miasta	8,6	7,8	9,2	8,7	8,9	Urban areas
Wieś	7,2	7,9	6,9	7,8	6,1	Rural areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 124.

^a See general notes, item 1 on page 124.

TABL. 2 (67).

**AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE**
2009 R.
**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaż- nik za- trudnie- nia <i>Em- ploy- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący em- ployed	bezro- botni unem- ployed				
		w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>	
O G Ó Ł E M ^a TOTAL ^a	2543	1362	1260	102	1181	53,6	49,5	7,5
Według wieku ^a: By age ^a:								
w tym w wieku produk- cyjnym ^b	1893	1326	1224	102	567	70,0	64,7	7,7
<i>of which of working age ^b</i>								
15—24 lata	459	146	110	35	313	31,8	24,0	24,0
25—34	530	437	405	33	92	82,5	76,4	7,6
35—44	394	351	338	13	43	89,1	85,8	3,7
45—54	371	291	275	16	80	78,4	74,1	5,5
55 lat i więcej	789	137	132	5	652	17,4	16,7	3,6
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	434	341	320	22	92	78,6	73,7	6,5
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawo- dowe	546	363	341	22	183	66,5	62,5	6,1
<i>Post-secondary and vocatio- nal secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	290	116	97	19	173	40,0	33,4	16,4
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	725	458	427	31	267	63,2	58,9	6,8
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	549	83	75	8	466	15,1	13,7	9,6
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 124. b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

a See general notes, item 1 on page 124. b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (68).

PRACUJĄCY^a W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor publiczny Public sector	Sektor prywatny Private sector	Z ogółem kobiety Of total women
O G Ó Ł E M TOTAL	1120954	265168	855786	529249
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	182927	1813	181114	87324
Przemysł <i>Industry</i>	214908	30152	184756	65061
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	10392	7940	2452	1346
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	182239	7382	174857	58937
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	11203	8575	2628	2344
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	11074	6255	4819	2434
Budownictwo <i>Construction</i>	84634	3447	81187	8964
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	182531	399	182132	95712
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	52200	21273	30927	12952
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	30651	2363	28288	20058
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	21175	648	20527	7296
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	24030	2713	21317	16082
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	12660	2379	10281	6175
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	44867	7764	37103	22532
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	29432	907	28525	13098
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	43470	43347	123	27824
Edukacja <i>Education</i>	100143	91921	8222	75432
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	65139	45706	19433	52771
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	14030	10158	3872	8380
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	18157	178	17979	9588

a Według faktycznej lokalizacji miejsca pracy i faktycznego rodzaju wykonywanej działalności.

a By actual location of workplace and actual kind of performed activity.

TABL. 4 (69).

PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	agenci agents	
O GÓŁE M.....	2005	618963	611085	310	317	6624
TOTAL	2008	679070	670667	172	16	7707
	2009	668946	661209	181	636	6428
sektor publiczny		245030	245024	-	6	-
public sector						
sektor prywatny		423916	416185	181	630	6428
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		3739	3315	-	-	24
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł.....		175614	173492	65	7	1991
Industry						
górnictwo i wydobywanie		3120	3054	-	-	19
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		146646	144630	65	7	1932
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..		15478	15467	-	-	11
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		10370	10341	-	-	29
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		49027	48066	58	-	872
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..		116645	114679	-	25	1939
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		18570	18288	4	-	278
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		14927	14492	#	-	434
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		13981	13889	4	-	88
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		16507	15849	37	595	26
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		8681	8652	-	-	29
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		22137	21908	-	3	226
Professional, scientific and technical activities						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 4 (69).

PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bez- płatnie pomagający człon- kowie rodzin owners, co- owners inclu- ding contribut- ing family workers
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. <i>Administrative and support service activities</i>	20076	19952	12	-	112
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... <i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>	43853	43846	-	4	3
Edukacja	96303	96242	-	#	59
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	55317	55047	-	-	270
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11473	11458	-	-	15
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	2096	2034	-	-	62

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według sie-
dziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 5 (70).

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a WEDŁUG SEKCJI**AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a BY SECTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	585965	599758	617301	654153	649732	T O T A L
sektor publiczny	253470	250552	250653	250483	242024	public sector
sektor prywatny	332495	349206	366648	403670	407708	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3334	3208	3163	3097	2965	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	170787	172355	179736	186091	174172	Industry
górnictwo i wydobywanie ...	4410	2964	3025	3203	3069	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	140314	143541	151027	157236	145253	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	16661	16452	16075	15634	15513	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	9402	9398	9609	10018	10338	water supply; sewerage, waste management and remediation activities

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (70). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
Budownictwo	32050	33099	36580	42794	45945	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	91101	96320	99153	112345	114226	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	21052	21025	21871	23728	17023	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	10540	11056	12166	13969	14123	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	10401	13028	11429	12821	13255	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16290	15614	15424	13854	15779	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6616	6946	6845	6922	7000	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12449	13730	15374	18680	20339	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	15082	16364	17028	17800	18775	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	39655	40305	41190	41955	43657	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	93784	94002	93623	94757	95522	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51903	51468	51960	53022	54289	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9496	9763	10262	10504	10806	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1425	1475	1497	1814	1857	Other service activities

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (71). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM.....	2005	547174	270490	63911	40928
TOTAL.....	2008	616156	304430	54511	34542
	2009	604948	301748	56261	35735
sektor publiczny		220431	141336	24593	17225
public sector					
sektor prywatny		384517	160412	31668	18510
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		2861	937	454	144

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In the main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 6 (71).

PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Przemysł Industry	165562	52690	7930	3709
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	2977	461	77	35
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	137156	46934	7474	3484
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condition- ing supply	15365	3182	102	67
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	10064	2113	277	123
Budownictwo Construction	45924	4393	2142	741
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	106553	58713	8126	5905
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	17032	3588	1256	602
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	12506	8712	1986	1296
Informacja i komunikacja Information and communication	13090	4548	799	395
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. Financial and insurance activities	14805	10581	1044	842
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	6532	3368	2120	970
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	20289	9703	1619	927
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	16669	7380	3283	1859
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .. Public administration and defence; com- pulsory social security	41781	26884	2065	1188
Edukacja Education	80700	61926	15542	11293
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	49898	41775	5149	3893
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	9083	5481	2375	1715
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1663	1069	371	256

a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki. b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a In the main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit. b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (72). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Miejsca pracy Jobs						
		wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies - newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
		ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacan- cies -newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	2007	9971	1883	6641	40309	26968	x	5916
	2008	5510	775	3408	35398	23457	x	10531
	2009	2969	955	1888	49537	29612	40070	25369
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		11	-	11	186	101	358	278
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		620	293	560	9050	6208	10766	8279
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		16	-	-	94	64	492	458
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		565	292	523	7992	5275	9917	7526
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		13	1	13	659	643	130	108
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		26	-	24	305	226	227	187
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		214	47	120	7284	3374	9096	5021
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		851	251	367	14147	8094	7777	4016
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		153	16	64	1255	535	1689	1127
<i>Transportation and storage</i>								

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 7 (72).

MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE (dok.)**JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies - newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which vacan- cies -newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	173	92	38	2538	827	1250	532
Informacja i komunikacja Information and communication	187	42	132	1303	795	712	471
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	26	15	4	1082	734	647	387
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	27	18	9	421	205	304	141
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	194	92	160	3088	2209	1974	1218
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	48	15	27	2615	1795	1883	1258
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	159	18	155	1343	1314	654	636
Edukacja Education	50	13	50	2610	2139	1508	1304
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	171	35	145	1070	616	606	393
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	29	2	23	813	514	384	210
Pozostała działalność usługowa Other service activities	56	6	23	732	152	462	98

^a W ciągu roku.^a During the year.

TABL. 8 (73). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % <i>Hire rate in %</i>
			kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę <i>persons starting work for the first time</i>	poprzednio pracujący <i>previously employed</i>	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych <i>persons re- turning from child-care leaves and unpaid leaves</i>	
OGÓŁEM.....	2005	122342	48086	20530	57203	3757	22,2
TOTAL	2008	155112	65225	23391	31821	4210	25,4
	2009	118151	54556	16809	58968	3143	18,7
sektor publiczny		20952	12838	3769	11220	940	9,1
public sector							
sektor prywatny.....		97199	41718	13040	47748	2203	24,1
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		666	291	73	432	8	22,6
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		27874	9934	3294	14547	844	15,3
Industry							
górnictwo i wydobywanie		554	58	60	433	2	16,4
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		25007	8968	2989	12585	815	16,4
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1051	629	78	861	18	6,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1262	279	167	668	9	12,2
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		13860	825	1262	6855	63	29,1
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		28212	17173	4933	14686	862	25,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa .		5608	1792	302	2046	40	34,0
Transportation and storage							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 8 (73). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)**
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący previously employed	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych persons re- turning from child-care leaves and unpaid leaves	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3476	2171	732	1569	101	25,9
Informacja i komunikacja Information and communication	2530	908	499	1241	56	19,3
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	2346	1597	639	828	89	15,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	836	346	96	417	21	12,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	5996	2553	930	2065	70	31,5
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service activities	7527	3520	499	4247	62	45,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	5092	2762	996	2634	231	11,7
Edukacja Education	7147	5471	1088	3748	276	8,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activi- ties	5417	4277	1233	2751	361	10,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1100	647	183	609	44	11,9
Pozostała działalność usługowa Other service activities	464	289	50	293	15	27,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 9 (74). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wychow- awczych i bez- płatnych taking child- -care and unpaid leaves	
				przez zakład pracy by employer	przez pra- cownika by emplo- yee			
OGÓŁEM	2005	109773	43968	16139	13432	6523	5381	19,6
TOTAL	2008	143390	58949	19830	27254	8856	6902	22,9
	2009	124267	51819	23536	11461	5384	4067	19,5
sektor publiczny		20701	12122	1665	1031	2425	1038	8,9
public sector								
sektor prywatny.....		103566	39697	21871	10430	2659	3029	25,5
private sector								
Roľnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		674	294	125	26	52	11	22,8
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		38326	13300	8695	2431	1735	1193	21,0
Industry								
górnictwo i wydobywanie		946	74	458	20	48	-	28,0
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		34599	12272	7694	2308	1245	1165	22,6
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ		1364	660	70	35	298	13	8,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ		1417	294	473	68	144	15	13,7
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo		15264	751	2780	1192	336	54	32,1
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych Δ		27754	15092	6221	3820	664	1158	24,7
Trade; repair of motor vehicles Δ								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 9 (74). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wychowaw- czych i bezpłat- nych taking child- -care and unpaid leaves	
			przez zakład pracy by employer	przez pra- cownika by emplo- yee			
Transport i gospodarka magazynowa . Transportation and storage	4850	639	909	529	221	62	29,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3813	2332	799	539	70	178	27,9
Informacja i komunikacja Information and communication	2320	878	405	466	37	94	17,4
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	2236	1531	524	288	58	111	14,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	776	327	124	62	129	18	11,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	4510	1909	562	497	119	101	23,5
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service activities	6892	3267	1100	547	161	57	41,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	4553	2324	153	223	592	252	10,4
Edukacja Education	6270	4686	409	253	816	299	7,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activi- ties	4725	3720	578	481	314	382	8,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	871	482	83	71	73	49	9,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	433	287	69	36	7	48	23,4

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 10 (75). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM..... 2005 TOTAL	18473	8465	6616	5508	2467	3882
2008	19203	9383	6655	4832	3022	4694
2009	13788	7443	5519	3044	1995	3230
sektor publiczny public sector	3269	2256	2364	493	304	108
sektor prywatny..... private sector	10519	5187	3155	2551	1691	3122
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing	69	30	41	15	9	4
Przemysł Industry	2454	665	544	629	343	938
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	35	2	10	10	2	13
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2247	607	466	564	319	898
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condition- ing supply	73	20	38	23	7	5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	99	36	30	32	15	22
Budownictwo Construction	888	94	174	192	84	438
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4200	2670	697	1220	810	1473
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	183	58	41	52	39	51

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 10 (75). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	558	343	121	281	91	65
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	445	132	364	25	49	7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. <i>Financial and insurance activities</i>	598	439	534	24	40	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	55	29	29	10	6	10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	819	454	612	33	165	9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activi- ties</i>	394	196	85	102	66	141
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	885	628	566	173	120	26
Edukacja <i>Education</i>	921	701	760	74	68	19
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1127	890	866	168	73	20
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	158	93	83	39	27	9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	34	21	2	7	5	20

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych do-
rywczco; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według
siedziby jednostki.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees, excluding seasonal and
temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page
128; by seat of unit.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (76). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani.....	185152	178067	97813	130007	Registered unemployed persons
mężczyźni	81721	79333	40116	62387	men
kobiety	103431	98734	57697	67620	women
Oferty pracy	283	2135	1883	2837	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy.....	654	83	52	46	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	26,0	25,8	24,3	23,8	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	8,5	4,5	3,2	4,2	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	18,5	11,5	17,3	17,7	Possessing benefits rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	44,5	50,0	34,1	26,7	Out of job for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	12,2	13,8	7,5	9,7	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 130.

^a See general notes, item 3 on page 130.

TABL. 12 (77). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	178067	97813	130007	Total registered unemployed persons
z ogółem:				of total:
Do 25 roku życia	47301	25205	36240	Aged up to 25 years
Długotrwale bezrobotni	111619	45826	49508	Long-term unemployed persons
Powyżej 50 roku życia	22051	17064	21934	Over 50 years old
Bez kwalifikacji zawodowych	34777	23998	29215	Without occupational qualifications
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia ^b	3573	5329	5992	Bringing up single-handed at least one child aged 18 and less ^b
Niepełnosprawni	5011	5173	6614	Disabled persons

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 130. ^b Do 2007 r. były to osoby wychowujące co najmniej jedno dziecko w wieku do 7 roku życia, od 2008 r. dane nieporównywalne z publikowanymi wcześniej.

^a See general notes, item 2 on page 130. ^b Until 2007 they were persons bringing up single-handed at least one child aged 7 and less, since 2008 data are not comparable with those published before.

TABL. 13 (78). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	165346	178364	153162	199728	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	75593	85080	81711	95391	Women
Dotychczas niepracujący	50766	60720	46887	54296	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	14602	4527	2830	7325	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	138404	193876	167951	167534	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	61658	88924	93026	85468	Women
Z tytułu podjęcia pracy	67384	83400	64654	67158	Received jobs

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 14 (79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	185152	103431	178067	98734	97813	57697	130007	67620
TOTAL								

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej..... and less	66642	35456	47394	25698	25205	15101	36240	18869
25—34	52051	32096	50558	30587	27655	17665	37292	21036
35—44	42915	24830	37665	22294	18181	11664	23091	12967
45—54	21974	10694	36041	18522	20249	11491	24334	12312
55 lat i więcej	1570	355	6409	1633	6523	1776	9050	2436
and more								

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	5334	3398	11324	7574	9872	6613	14294	9288
Tertiary								
Policealne oraz średnie zawodowe	42621	29185	45159	29216	25317	16931	32953	19467
Post-secondary and vocational secondary								

TABL. 14 (79).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)

BY EDUCATIONAL LEVEL (cont.)

Średnie ogólnokształcące	13523	11050	15428	11463	11839	8671	16068	10637
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	77727	36866	62758	29771	28608	14434	38983	16288
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe.....	45947	22932	43398	20710	22177	11048	27709	11940
<i>Lower secondary^a, primary and incomplete primary</i>								

WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{bc}BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{bc}

3 miesiące i mniej	39449	15777	38793	16984	33137	16426	42396	18941
<i>months and less</i>								
3— 6.....	29133	15455	24900	13386	16943	10157	26392	13591
6—12.....	34209	17568	25427	13529	14411	8594	26545	13220
12—24.....	41833	23935	28111	15518	11898	7516	17236	10053
Powyżej 24 miesięcy	40528	30696	60836	39317	21424	15004	17438	11815
<i>More than 24 months</i>								

WEDŁUG STAŻU PRACY^cBY WORK SENIORITY^c

Bez stażu pracy	48212	28321	45864	27809	23742	15547	30892	18085
<i>No work seniority</i>								
Ze stażem pracy:								
<i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej	22489	13156	24193	14413	14482	9154	18239	10517
<i>year and less</i>								
1— 5.....	36376	19213	33335	16854	20096	11063	29122	14134
5—10.....	25996	14536	24230	13698	12519	7441	16317	8489
10—20.....	36823	21795	30338	17575	15365	9317	18947	10140
20—30.....	14588	6389	17742	7895	9245	4406	12767	5276
powyżej 30 lat	668	21	2365	490	2364	769	3723	979
<i>more than 30 years</i>								

a Od 2002 r. b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Since 2002. b From the date of registering in a labour office. c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 15 (80).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4904	4301	2867	2312	<i>undertook employment in intervention works</i>
w tym kobiety	2442	2022	1736	1416	<i>of which women</i>
podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1445	3116	1604	2035	<i>undertook employment in public works</i>
w tym kobiety	610	1183	633	650	<i>of which women</i>
rozpoczęli szkolenie	4326	9532	10211	10648	<i>started training</i>
w tym kobiety	2271	4336	4918	4638	<i>of which women</i>
rozpoczęli prace społecznie użyteczne	-	-	1897	1848	<i>started social useful works</i>
w tym kobiety	-	-	1199	1150	<i>of which women</i>

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 16 (81).

WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**LABOUR FUND EXPENDITURES^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>		w odset- kach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM	302,3	316,4	452,0	100,0	TOTAL
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	167,4	108,3	183,3	40,5	Unemployment benefits
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	121,9	189,2	246,7	54,6	Programs for promoting employ- ment
w tym:					of which:
koszty szkoleń	9,0	14,1	21,4	4,7	costs of trainings
prace interwencyjne	11,7	11,6	10,6	2,3	intervention works
roboty publiczne	15,5	9,5	13,0	2,9	public works
refundacja kosztów wyposaże- nia i doposażenia stanowisk pracy	5,2	17,8	26,2	5,8	refund of costs of furnishings and adjustments of work posts
środki na podjęcie działalności gospodarczej	18,3	53,1	81,2	18,0	resources on undertaking economic activity
stypendia i składki na ubezpie- czenia społeczne	47,3	77,9	88,4	19,6	scholarships and contributions to social security

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 131.

a See general notes, item 4 on page 131.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 17 (82). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wypadkach <i>Of which in</i>				Z liczby ogółem — w wypadkach ciężkich <i>Of total number — in serious accidents</i>	SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal acci- dents</i>	powodujących niezdolność do pracy <i>accidents resulting in an inability to work</i>					
			1—3 dni <i>days</i>	4—20 ^b	21 dni i wię- cej ^c <i>days and more^c</i>			
OGÓŁEM	2000	5658	32	48	2266	3145	117	TOTAL
	2005	5331	25	38	1454	3566	60	
	2008	6270	30	60	1821	4005	87	
	2009	5347	26	42	1525	3381	48	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	35	-	1	6	28	-	-	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1937	7	14	549	1300	19	19	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	110	-	-	10	99	-	-	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	1637	7	14	498	1068	18	18	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	78	-	-	18	54	-	-	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	112	-	-	23	79	1	1	<i>water supply; sewer- age, waste manage- ment and remediation activities</i>
Budownictwo	587	9	5	124	425	14	14	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	776	5	6	274	446	5	5	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazy- nowa	343	2	2	76	230	-	-	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	109	-	1	51	50	-	-	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	46	-	-	13	25	2	2	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	44	-	2	12	21	-	-	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	42	-	-	14	27	-	-	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	117	1	1	41	62	1	1	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	93	1	2	28	56	1	1	<i>Administrative and support service activi- ties</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	203	1	3	59	113	1	1	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja	280	-	2	85	167	3	3	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na	582	-	2	155	332	2	2	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	101	-	1	22	63	-	-	<i>Arts, entertainment and recreation activities</i>
Pozostała działalność usługowa	52	-	-	16	36	-	-	<i>Other service activities</i>

a Zgłoszone w danym roku. b, c Do roku 2004 powodujących niezdolność do pracy: b - 4-28 dni, c - 29 dni i więcej.

a Registered in a given year. b, c Until 2004 accidents resulting in an inability to work: b - 4-28 days, c - 29 days and more.

TABL. 18 (83).

WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, leśnic- two, łowiec- two i rybacz- two agricul- ture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa pojaz- dów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- porta- tion and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna human health and social work activi- ties
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY^b
CONTACT-MODE OF INJURY^b

OGÓŁEM	2000	5658	57	2430	2186	717	604	297	666
TOTAL	2005	5331	51	2017	1778	587	743	254	597
	2008	6270	50	2528	2289	792	690	370	637
	2009	5347	35	1937	1637	587	776	343	582
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		204	1	96	86	24	15	8	20
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		16	-	8	6	4	1	2	-
Drowned, buried, enveloped									
Zderzenie z/uderzenie w nierucho- my obiekt		1370	7	446	365	144	185	94	167
Horizontal or vertical impact with or against a stationary object									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		1105	11	438	364	178	173	70	57
Struck by object in motion, collision									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		933	4	421	394	86	178	26	74
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
Uwięzienie, zmażdżenie		340	2	180	162	45	46	14	17
Trapped, crushed									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Physical or mental stress		617	4	197	149	50	90	41	91
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		155	1	18	5	1	13	46	38
Aggression of human or animal									

a Zgłoszone w danym roku. b Do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy.

a Registered in a given year. b Until 2004 defined as events directly causing injury.

TABL. 18 (83). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, leśnic- two i rybacz- two agricul- ture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa pojaz- dów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- porta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna human health and social work activi- ties
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemys- łowe of which manu- factur- ing				
OGÓŁEM 2000	9650	114	4441	3974	1338	1074	459	908
TOTAL 2005	9881	97	3914	3504	1110	1530	432	968
..... 2008	11908	119	5202	4770	1511	1339	729	979
2009	10118	79	4000	3522	1246	1433	625	910
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	1000	11	443	401	121	110	54	83
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	464	5	204	176	101	56	15	37
stanowiska pracy <i>work post</i>	553	8	244	223	77	72	14	57
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents by employee</i>	731	5	351	324	92	111	34	48
Nie używanie sprzętu ochronnego przez pracownika <i>Not using protective equipment by employee</i>	180	2	93	85	25	23	6	11
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	621	3	288	271	100	73	43	29
Stan psychofizyczny pracownika, niezapewniający bezpiecznego wykonywania pracy ^c <i>Mental-physical condition of employee not assuring safe work^c</i>	208	5	54	52	21	49	5	25
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	5470	33	2076	1792	651	824	332	496
Inna przyczyna <i>Other cause</i>	891	7	247	198	58	115	122	124

^a Zgłoszone w danym roku. ^c Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^c Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (84).

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE*PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2229	1575	1506	1356	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	17	6	5	7	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1413	798	820	720	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	80	84	115	69	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	54	44	24	38	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń ...	299	241	238	211	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	142	129	117	137	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	6	15	11	13	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	6	3	4	1	hazardous materials
inne wydarzenia	229	261	177	167	other events

TABL. 20 (85).

ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
OGÓŁEM 2000	120,0	99,1	72,2	58,0	39,6	34,5	8,2	6,6
TOTAL 2005	92,2	75,4	51,3	41,5	26,7	21,8	14,1	12,2
..... 2008	87,5	65,5	49,1	37,3	26,0	19,6	12,4	8,6
..... 2009	81,5	64,7	45,5	35,7	23,8	19,3	12,2	9,7
sektor publiczny public sector	105,4	79,3	55,9	41,8	40,7	30,3	8,9	7,2
sektor prywatny private sector	73,6	59,8	42,1	33,7	18,2	15,6	13,3	10,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	88,2	62,9	44,9	25,6	29,9	26,4	13,3	10,9

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (85). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with			czynnikami mecha- nicznymi związanymi z maszynami szczegól- nie niebezpiecznymi		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous condi- tions		connected with me- chanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł Industry	141,4	111,2	88,5	69,7	34,0	27,3	18,9	14,2
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	382,4	250,7	324,5	228,6	35,6	16,4	22,3	5,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	118,1	95,4	78,3	63,2	20,6	17,5	19,1	14,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	232,6	185,8	41,6	36,0	187,8	146,6	3,3	3,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	136,9	118,5	56,1	46,3	50,5	43,3	30,2	28,9
Budownictwo Construction	83,4	64,6	39,2	29,8	30,6	24,9	13,5	9,9
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	30,5	26,9	10,3	8,1	12,0	11,3	8,1	7,5
Transport i gospodarka magazy- nowa Transportation and storage	95,6	70,1	32,5	26,0	48,2	30,9	14,9	13,3
Informacja i komunikacja Information and communication	7,1	7,1	1,9	1,9	3,5	3,5	1,7	1,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	73,3	72,1	45,1	43,9	23,4	23,4	4,8	4,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	65,8	59,5	3,9	3,9	15,7	15,7	46,2	39,9
Edukacja Education	9,3	8,3	2,5	2,2	5,0	4,8	1,8	1,3
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na Human health and social work activities	18,1	14,5	12,2	8,8	5,1	5,1	0,7	0,6
Pozostała działalność usługowa Other service activities	56,1	56,1	17,5	17,5	0,0	0,0	38,6	38,6

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (86). **CHOROBY ZAWODOWE^a**
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	2003	2005	2008	2009	DISEASES
	liczba przypadków number of cases				
O G Ó Ł E M	443	321	375	338	T O T A L
w tym:					of which:
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa	8	10	1	2	Acute and chronic intoxications and their sequels
Pylice płuc.....	94	45	34	41	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu	8	1	8	6	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	6	1	1	1	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa	11	11	8	7	Bronchial asthma
Zewnątrzpoходne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	1	1	2	-	Extrinsic allergic alveolitis
Alergiczny nieżyt nosa	15	9	12	7	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	136	85	124	104	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	1	1	3	3	Diseases caused by ionizing radiation
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	25	44	30	21	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	22	16	18	13	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	6	7	21	19	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	11	20	27	30	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	37	28	27	33	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny	34	16	18	12	Vibration syndrome
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	4	3	1	3	Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	21	20	37	36	Infectious and parasitic diseases or their sequels

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a See general notes, item 7 on page 134.

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (87). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczegól- nych warun- kach lub w szczegól- nym cha- rakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
O G Ó Ł E M	2000	61975	125689	28538	80231	4029	11373	54277
T O T A L	2005	53046	100931	19937	51803	2756	12318	48955
	2008	53522	114482	15741	43817	2636	8804	18371
	2009	48839	103408	13753	34089	2674	8922	451
sektor publiczny		19335	35505	7137	22603	1823	5831	196
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		29504	67903	6616	11486	851	3091	255
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		826	1348	11	391	-	2	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		31341	57927	12558	21329	576	8230	284
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		8206	5253	3880	6107	115	3870	78
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		18289	46135	7439	7523	450	3695	160
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		2191	3636	699	6630	1	584	29
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		2655	2903	540	1069	10	81	17
Budownictwo		10048	12796	365	1205	65	16	29
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		2233	9099	468	1657	103	102	42
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa . <i>Transportation and storage</i>		3328	8565	335	7423	33	263	13
Informacja i komunikacja		533	496	-	331	-	-	21
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		126	393	-	1150	388	1	10
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (87).

KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczegól- nych warun- kach lub w szczegól- nym cha- akterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	207	202	-	-	-	-	3
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	85	217	4	501	65	8	-
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . <i>Human health and social work activi- ties</i>	112	12341	12	102	1444	300	44
Pozostała działalność usługowa	-	24	-	-	-	-	-
<i>Other service activities</i>							

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 (88).

ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a W 2009 R.**OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń <i>Number of benefits</i>		Koszt świadczeń w tys. zł <i>Cost of benefits in thous. zł</i>		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie <i>Average cost of benefits in zł per benefit</i>	
	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensa- tions</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensa- tions</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensa- tions</i>
OGÓŁEM TOTAL	1783	1660	5305,5	4531,1	2975,60	2729,58
sektor publiczny	591	532	1892,7	1494,7	3202,54	2809,59
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	1192	1128	3412,8	3036,4	2863,09	2691,84
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	11	61,1	30,6	3594,12	2781,82
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 (88).

**ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB
ZAWODOWYCH^a W 2009 R. (dok.)**
**OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a
IN 2009 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Koszt świadczeń w tys. zł Cost of benefits in thous. zł		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per benefit	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
Przemysł Industry	909	849	2769,7	2280,9	3046,97	2686,57
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	135	119	501,2	369,4	3712,59	3104,20
przetwórstwo przemysłowe ... manufacturing	703	664	2041,1	1706,7	2903,41	2570,33
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ . electricity, gas, steam and air conditioning supply	29	24	132,3	109,7	4562,07	4570,83
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	42	42	95,1	95,1	2264,29	2264,29
Budownictwo Construction	225	222	787,8	764,2	3501,33	3442,34
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	220	201	534,6	474,7	2430,00	2361,69
Transport i gospodarka maga- zynowa Transportation and storage	84	76	307,5	283,1	3660,71	3725,00
Informacja i komunikacja Information and communication	9	9	12,3	12,3	1366,67	1366,67
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	8	8	23,8	23,8	2975,00	2975,00
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	5	5	10,5	10,5	2100,00	2100,00
Edukacja Education	36	30	131,9	88,6	3663,89	2953,33
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	269	248	664,7	560,8	2471,00	2261,29
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1	1	1,6	1,6	1600,00	1600,00

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,

- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa - w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa - w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;

- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws, No. 137, item 887, with later amendments).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution - from the source of the Social Insurance Fund and the state budget - within the scope of separate division of the state budget expenditures and within from the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and the state budget - within the scope of separate division of the state budget expenditure and within from the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;

- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatanci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*
- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the public safety functionaries, i.e., the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Central Anticorruption Bureau, Border Guard, Office of Government Protection, State Fire Department, Penitentiary Staff as well as the former Office of State Protection;*
- 9) *farmers;*
- 10) *war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (89). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2009 R.**
GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W tys. zł <i>In thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	26534848,5	T O T A L
sektor publiczny	10045039,9	<i>public sector</i>
sektor prywatny	16489808,6	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..	119252,7	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	6797287,1	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	192420,0	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	5325226,6	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	879504,4	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	400136,1	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	1895922,9	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4209270,1	<i>Trade, repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	665034,7	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	444318,9	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	879550,0	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	964815,9	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	329553,3	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1262112,8	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	471396,6	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	2029165,5	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	3793035,1	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2057527,1	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	407524,0	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	209081,8	<i>Other service activities</i>

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych na str. 163.

^a Data includes only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes on page 163.

TABL. 2 (90).

WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wpłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM.....	2005	17009818,7	15945962,1	33234,9	248643,5	781978,2
TOTAL	2008	24067004,1	22559254,8	27500,1	292878,6	1187370,6
	2009	25808304,4	24165052,5	36069,2	330754,0	1276428,7
sektor publiczny public sector		10488023,4	9706666,4	15727,9	330754,0	434875,1
sektor prywatny private sector		15320281,0	14458386,1	20341,3	-	841553,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		126465,1	111952,6	43,1	113,6	14355,8
Przemysł Industry		6829159,1	6630545,3	31672,6	3530,3	163410,9
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying		192516,7	188212,3	305,5	-	3998,9
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		5355000,0	5192432,2	19935,5	-	142632,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		883614,9	866204,7	11344,9	95,6	5969,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		398027,5	383696,1	86,7	3434,7	10810,0
Budownictwo Construction		1933891,5	1868113,4	919,8	1787,0	63071,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ . Trade, repair of motor vehicles ^Δ		3526009,1	3394678,1	854,3	106,5	130370,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria, uczniów.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees, apprentices'.

TABL. 2 (90).

WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal ^b</i>	Wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nad- wyżce bilansowej w spół- dzielniach <i>Payments from profit and balance surplus in co- -operatives</i>	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c <i>Other ^c</i>	
			w tys. zł in thous. zł			
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	539787,1	504438,8	-	327,2	35021,1	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	369486,6	330684,4	190,9	2234,4	36376,9	
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	895611,3	808363,6	17,2	19,7	87210,8	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	972182,2	933333,6	758,3	-	38090,3	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	274481,4	256263,3	182,3	2300,6	15735,2	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1140182,0	1026346,3	638,8	3797,4	109399,5	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	537368,1	415289,8	47,1	66,9	121964,3	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2091349,4	1910452,1	-	118320,4	62576,9	
Edukacja <i>Education</i>	4004672,6	3599740,3	-	169995,9	234936,4	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	2067920,5	1959660,1	744,8	23336,1	84179,5	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	447967,4	366864,2	-	4376,8	76726,4	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	51771,0	48326,6	-	441,2	3003,2	

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria, uczniów.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees, apprentices'.

TABL. 3 (91).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2177,02	2302,05	2490,08	2712,31	2861,77	T O T A L
sektor publiczny	2549,31	2684,61	2907,30	3238,50	3458,70	public sector
sektor prywatny	1960,53	2091,14	2272,49	2461,04	2589,52	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2275,93	2323,56	2671,57	2908,10	2904,07	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2239,99	2375,79	2583,36	2801,40	2919,63	Industry
górnictwo i wydobywanie	3317,58	3455,14	3769,56	4249,87	4971,17	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe ..	2058,47	2206,54	2409,91	2617,86	2699,71	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3527,35	3730,37	4124,94	4468,10	4707,59	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2457,93	2535,80	2666,95	2914,67	3076,05	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1742,86	1879,44	2088,13	2322,56	2376,04	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1664,86	1763,17	1942,50	2195,68	2279,48	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1997,99	2059,39	2160,18	2320,17	2215,84	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1428,51	1485,62	1580,01	1722,78	1824,08	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3532,17	3814,49	4044,79	4319,98	4713,86	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3928,48	4260,93	4635,85	4588,63	4726,46	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .	2339,53	2401,85	2515,71	2766,13	2959,64	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2563,12	2763,61	3065,87	3152,63	3618,79	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1374,04	1419,16	1517,79	1710,58	1820,70	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2928,09	3062,61	3231,78	3639,87	3869,27	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2541,04	2641,38	2791,99	3041,61	3276,11	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1877,92	2052,68	2417,67	2823,10	3000,32	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2167,02	2272,94	2359,97	2628,16	2801,94	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa .	2052,98	2127,74	2124,22	2144,69	2283,22	Other service activities

TABL. 4 (92). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M	2303,42	2443,91	2666,24	2903,63	3057,71	T O T A L
sektor publiczny	2549,31	2684,61	2907,30	3238,50	3458,69	public sector
sektor prywatny	2115,98	2271,21	2501,44	2695,83	2819,67	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2382,74	2450,17	2900,22	3184,62	3110,80	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2336,28	2486,03	2715,35	2918,36	3062,27	Industry
górnictwo i wydobywanie	3366,54	3522,31	3874,31	4319,57	5118,75	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe ..	2151,34	2315,85	2541,52	2732,39	2838,28	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3532,36	3734,68	4127,66	4472,81	4713,29	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2493,45	2572,68	2719,83	2963,42	3121,09	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1886,09	2086,48	2406,22	2668,08	2687,46	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1799,85	1909,37	2137,63	2402,68	2471,67	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2199,63	2304,66	2428,02	2623,76	2469,82	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1577,93	1648,73	1769,20	1894,79	1977,95	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3805,72	4027,94	4408,97	4641,64	5061,08	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4105,19	4471,39	4892,01	4951,75	4930,41	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .	2394,46	2461,84	2591,94	2909,76	3080,30	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2926,96	3205,78	3573,80	3675,21	4192,59	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1319,55	1369,95	1464,26	1674,55	1778,82	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2929,14	3063,79	3233,13	3641,63	3871,18	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2549,20	2647,01	2804,98	3059,55	3288,16	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1897,26	2071,27	2451,87	2873,12	3042,78	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2188,22	2296,92	2395,47	2685,25	2855,90	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa .	1613,66	1759,53	1887,39	2030,75	2187,38	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 5 (93). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	816317	762042	758660	761638	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	672811	637352	644857	650910	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
emerytury	241300	306669	400587	418290	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	326650	221845	135070	123438	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	104861	108838	109200	109182	family pensions
Rolnicy indywidualni	143506	124690	113803	110728	Farmers
w tym pobierający emerytury	66954	87758	87195	84723	of which receiving retirement pay

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (94). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	7573,0	9463,7	11398,3	12487,2	Benefits in mln zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	6583,1	8366,9	10263,0	11314,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	815,38	1093,97	1326,26	1448,50	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	2822,6	4639,6	6833,8	7767,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	974,81	1260,74	1421,62	1547,38	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	2745,4	2364,8	1789,7	1781,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	700,39	888,29	1104,15	1202,91	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	1015,1	1362,6	1639,5	1765,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	806,72	1043,28	1251,15	1347,35	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
Razem ^b Total ^b					
Świadczenia w mln zł	989,9	1096,8	1135,4	1173,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	574,82	732,99	831,39	882,89	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	491,8	814,5	916,7	945,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	612,17	773,47	876,07	929,53	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b Łączenie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącznie swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2004 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzony jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2004 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium **wyłączonego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie umowa ustna itd.);
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie;
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;

2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;

3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, świadczenia pomocy społecznej, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);

*The survey included all households within randomly selected dwellings representing the basic socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive** or **main** (predominate) **source of maintenance**, i.e., **households of: employees, farmers, the self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay and pensions).*

3. The categories of persons comprising households were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) *employed persons include:*

- a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.);*
- b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work;*
- c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*

2) *persons receiving retirement pay or a pension, the main source of maintenance for which is the retirement pay or pension;*

3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay and pension, for whom the main source of maintenance is: social security benefits, social assistance benefits, income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*

- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów: z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pomocy społecznej oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej - uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę - który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym), a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składekami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na po-

- 4) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, social security benefits and from social assistance benefits) as well as taxes paid by self-employed persons, excluding obligatory social security contributions paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work - obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement - which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (pur-*

trzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi;
- 5) świadczenia z ubezpieczeń społecznych, które obejmują emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowe - po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
- 6) świadczenia pozostałe (do 2008 r. określane jako świadczenia pomocy społecznej), które obejmują m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wy-

chasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in co-operatives) and income from rental of real estate (i.e. revenues minus investments) not connected with the conducted economic activity;*
- 5) *social security benefits, which include retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefits - after termination of employment), rehabilitation benefits and accident compensations as well as since 2005, early retirement pay for farmers;*
- 6) *other assistance benefits (until 2008 defined as social assistance benefits), which include among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, social pension, monetary and one-off non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 7) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund

datków nie zalicza się funduszu remontowego (do 2004 r. fundusz remontowy uwzględniano w opłatach za najem mieszkania w pozycji „użytkowanie mieszkania i nośniki energii”).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

(payment for rentals for housing include renovation fund up to 2004 in item “housing, water, electricity, gas and other fuels”).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (95). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem ..	2547	2781	3042	3104	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,25	3,23	3,11	3,09	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,11	1,17	1,21	1,18	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej w tym emeryturę lub rentę	0,95	0,85	0,85	0,86	<i>recipients of social security benefits and social assistance benefits</i>
pozostających na utrzymaniu	0,81	0,73	0,76	0,76	<i>of which retirement pay or pension dependents</i>
	1,11	1,13	0,99	0,97	

TABL. 2 (96). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH***AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	671,84	732,27	1000,74	1041,73	Available income
w tym dochód do dyspozycji	644,99	708,36	965,97	1006,51	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	292,93	352,03	540,38	567,28	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	18,76 ^a	17,89	20,41 ^b	22,12 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	53,72	63,89	88,05	102,16 ^d	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych ^e	258,62	240,98	287,44	296,49	from social security benefits and other assistance benefits ^e

a - d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a - 13,19%, b - 11,30%, c - 22,75%, d - 14,35%. e Do 2008 r. - dochód ze świadczeń z pomocy społecznej.

a - d *Relative error of estimates exceeds 10% and totals: a - 13,19%, b - 11,30%, c - 22,75%, d - 14,35%.* e Until 2008 - income from social assistance benefits.

TABL. 3 (97). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH***AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	648,77	672,77	889,44	900,35	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	621,92	648,86	854,68	865,13	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe ...	182,85	192,66	230,63	238,42	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	16,88	16,76	20,05	20,35	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	30,54	34,91	46,76	45,80	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	132,82	130,50	171,97	180,77	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,59	33,10	47,57	48,59	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	34,91	36,18	43,87	47,21	health
transport	56,41	62,10	87,98	79,29	transport
łączność	30,92	34,28	42,21	40,89	communication
rekreacja i kultura	41,26	43,14	69,62	68,55	recreation and culture
edukacja ^b	7,88 ^c	8,09	10,78	9,53	education ^b
restauracje i hotele	10,69	13,78 ^d	15,12	20,60 ^e	restaurants and hotels
inne towary i usługi	34,28	32,75	46,97	46,44	miscellaneous goods and services

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. c - e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c - 11,64%, d - 15,48%, e - 10,59%.

a *Including pocket money not considered in items by types of expenditures.* b *Including pre-primary education.* c - e *Relative error of estimates exceeds 10% and totals: c - 11,64%, d - 15,48%, e - 10,59%.*

TABL. 4 (98).

**PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW
ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED
FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,69	8,46	7,49	7,53	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	5,70	5,59	4,83	4,83	of which bread
Mięso w kg	4,95	5,00	5,24	5,33	Meat in kg
Ryby ^a w kg	0,30	0,34	0,44	0,42	Fish ^a in kg
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l ...	5,93	5,47	4,69	4,66	Milk ^b , milk-based beverages and
w tym mleko ^b	5,39	4,94	4,08	4,05	yoghurt in l
Sery w kg	0,96	0,94	0,94	0,94	Cheese in kg
Jaja w szt	15,66	15,85	13,77	13,95	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,45	1,41	1,30	1,31	Oils and fats in kg
Owoce ^c w kg	3,86	3,51	3,66	3,91	Fruit ^c in kg
Warzywa ^c w kg	12,23	12,29	10,43	10,42	Vegetables ^c in kg
Cukier w kg	1,97	1,74	1,69	1,77	Sugar in kg

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczanego i w proszku. c Nasiona i pestki jadalne uwzględniono: do 2004 r. - w grupie warzywa, a od 2005 r. - w grupie owoce.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Seeds and edible pips included: until 2004 in the group vegetables and since 2005 - in the group fruit.

TABL. 5 (99).

**GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY
TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	95,6	97,7	97,8	98,1	Refrigerator
Zamrażarka	36,7	33,4	37,5	43,3	Freezer
Automat pralniczy	74,4	81,8	88,0	89,8	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	3,0	4,9	9,1	10,3	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	25,7	33,8	45,8	49,6	Microwave oven
Samochód osobowy	45,8	49,4	57,7	58,0	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwa- rzania dźwięku (wieża)	38,8	43,0	42,9	41,1	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	96,8	97,2	97,2	96,7	Television set
Telefon komórkowy	42,7	67,2	83,0	85,1	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz	49,1	45,8	34,1	26,2	Videorecorder, video player
Urządzenie do odbioru telewizji satelitar- nej ^b	34,7	35,2	47,0	49,7	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	27,3	42,7	60,0	63,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	12,5	27,7	51,0	57,4	of which with access to the Internet

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Łącznie z telewizją kablową.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Including cable television.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 24.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej, tj. bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o długości sieci gazowej od 2003 r. uwzględniają również dane o sieci przesyłowej (magistralnej), tj. o przewodach doprowadzających gaz do sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji - z siecią sanitarną.

Dane dotyczące **połączeń gazowych** od 2005 roku dotyczą również połączeń prowadzących do budynków niemieszkalnych.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns distribution network, i.e., excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Since 2003 information regarding the length of gas-line network has included also data on the transmission (main) network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the sanitary system.

Since 2005 data on **gas-line connections** have concerned also connections leading to non-residential buildings.

3. A **street outlet** is an equipment connected to the street water conduit, used by population as direct source of water supply.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2004 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewanych centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 5 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami lub urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej i tramwajowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; da-

Data regarding consumption of water in households include the quantity of water collected from water-line system by means of equipment installed in a building.

4. Data regarding the users of water-line systems and sewerage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage - sewerage inlets.

Data regarding the gas users concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity since 2004 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The consumption of electricity and gas from the gas-line network in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards residential buildings as well as buildings of offices and institutions with central heating within transmission thermalline - which is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law dated 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).

Data in table 5 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own or other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding urban ground transport concerns **bus and tram communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus services, minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the

ne nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych i tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą - w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelii pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkalnych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Informacje o zasobach mieszkaniowych dotyczą mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych. Do 2001 r. informacje o zasobach mieszkaniowych uwzględniały jedynie mieszkania zamieszkałe.

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do które-

Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus and tram lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or compositions is similar to the waste produced in households.

Information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households (residential buildings), public buildings and buildings of units running a business - in case they are not discharged by sewerage system.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Information on dwelling stocks concerns inhabited and uninhabited dwellings. Until 2001 information on dwelling stocks considered only inhabited dwellings.

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a stair-

go to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię - jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych - według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

case, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census with regard to the current reporting, i.e., increase and decrease in dwelling stocks.

4. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- ***construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
 - ***public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;*
 - ***private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (100).

WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Stan w dniu 31 XII

WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	14183,5	15720,7	17066,6	17324,2	Water-line
Kanalizacyjna ^a	4306,8	7156,5	8697,2	9487,1	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	328933	370705	395905	402272	Water-line system
miasta	122974	133198	138196	141849	urban areas
wieś	205959	237507	257709	260423	rural areas
Kanalizacyjne	97574	155363	186859	199589	Sewerage system
miasta	69017	89092	101776	106541	urban areas
wieś	28557	66271	85083	93048	rural areas
Zdroje uliczne	396	306	275	280	Street outlets
miasta	272	208	194	200	urban areas
wieś	124	98	81	80	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	95,9	88,5	87,4	88,7	Consumption of water from water-line systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	71,2	64,1	62,3	61,6	in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	43,6	39,6	38,5	37,9	per capita ^b in m ³
Wieś w hm ³	24,6	24,4	25,1	27,1	Rural areas in hm ³

^a Łącznie z kolektorami. ^b Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem, bez wyodrębniania jej w tych miastach, w których ta sieć istniała.

^a Including collectors. ^b The total number of the population was used in calculations, without separating the population of those urban areas in which this network existed.

TABL. 2 (101).

EKSPLOATACJA WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI ^a

EXPLOITATION OF WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Woda pobrana z ujęć w hm ³	149,4	157,4	158,8	114,7	44,1	Water withdrawn from intakes in hm ³
w tym z ujęć powierzchniowych	101,1	104,4	105,4	88,1	17,3	of which from surface intakes
Zużycie wody z wodociągów w hm ³	114,3	116,0	116,6	86,2	30,4	Consumption of water from water-line systems in hm ³
w tym przez gospodarstwa domowe	88,5	87,4	88,7	61,6	27,1	of which by households
Ścieki odprowadzone w hm ³	94,4	99,0	98,4	83,8	14,6	Waste water discharged in hm ³

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 3 (102).

**ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ ^a
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH***CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY ^a IN HOUSEHOLDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	847,1	1143,9	1174,5	1190,0	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta.....	590,0	639,1	659,9	672,4	Urban areas
Wieś	257,1	504,8	514,6	517,6	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h.....	1782,9	2436,2	2635,2	2639,2	In GW·h
miasta.....	1247,6	1356,2	1440,3	1430,6	urban areas
wieś	535,4	1080,0	1194,9	1208,6	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca.....	765,5	836,5	889,6	880,4	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	2134	2122	2183	2128	per consumer ^b
wieś — na 1 odbiorcę ^b	2156	2140	2322	2335	rural areas — per consumer ^b

^a Od 2004 r. łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a Since 2004 including households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. ^b The average number of consumers during the year was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 4 (103).

**SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

*GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć gazowa w km	21485,6	21626,9	21902,7	22032,2	5280,4	16751,8	Gas-line network in km
Połączenia prowadzące do budynków ^a	370963	374456	392453	398627	133365	265262	Connections leading to buildings ^a
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	662,8	664,8	687,0	690,8	470,3	220,5	Consumers of gas from gas- line system in thous.
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku) w hm ³	401,6	433,6	401,4	391,9	261,1	130,8	Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^c w m ³ ..	123,2	132,9	122,3	119,0	160,7	78,4	per capita ^c in m ³

^a Do 2004 r. połączenia do budynków mieszkalnych, od 2005 r. łącznie z połączeniami do budynków niemieszkalnych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^c Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem, bez wyodrębniania jej w tych miastach i gminach, w których ta sieć istniała.

^a Until 2004 connections to residential building, since 2005 including connections to non-residential buildings. ^b In natural units, on the basis of which settlements with clients occur. ^c The total number of the population was used in calculations, without separating the population of those urban areas and gminas in which this network existed.

TABL. 5 (104).

OGRZEWNICTWO

Stan w dniu 31 XII

HOUSE-HEATING

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2008 ^a	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1803,3	1737,3	1830,3	1940,3	1841,6	98,7	Heating network in km
w tym przesyłowa ...	1394,0	1359,8	1508,8	1560,9	1502,0	58,9	of which transmis- sion
Kotłownie	853	877	852	879	742	137	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w GJ	11570753	13661756	12488696	11111005	10872209	238796	Sale of heating energy (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych cen- tralnie w dam ³	105081	108794	115551	116683	115647	1036	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	68888	70736	71810	75072	74464	609	of which residential buildings

^a Dane za rok 2008 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

^a Data for 2008 were revised in relation to those published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 6 (105).

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Ludność w tys. — korzystają- ca ^a z:							Population in thous. — using ^a :
wodociągu	2327,0	2401,7	2454,7	2483,0	1525,3	957,7	water-line system
kanalizacji	1550,3	1594,6	1679,4	1713,2	1369,4	343,8	sewerage system
gazu	2049,4	2056,7	2065,6	2087,2	1261,8	825,4	gas-line system
Ludność — w % ogółu ludno- ści — korzystająca ^a z:							Population — in % of total population — using ^a :
wodociągu	71,4	73,5	74,7	75,3	93,9	57,2	water-line system
kanalizacji	47,6	48,8	51,1	51,9	84,3	20,5	sewerage system
gazu	62,9	63,0	62,8	63,3	77,7	49,3	gas-line system

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 7 (106). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	26	24	26	24	Towns serviced by urban transport companies
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	1352	1365	1372	1347	Population ^b in urban areas serviced by urban transport companies in thous.
Linie komunikacyjne w km	4667	5286	4813	4795	Transport lines in km
autobusowe	4491	4460	bus
tramwajowe	322	335	tram
Tabor: autobusowy	933	899	895	892	Fleet of: buses
tramwajowy	442	426	426	418	trams

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 8 (107). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Zebrane odpady komunalne zmieszane ^b (w ciągu roku) w t	594119	605554	669673	686214	533773	152441	Mixed municipal waste collected ^b (during the year) in t
w tym z gospodarstw domowych	405664	400096	425744	432439	318572	113867	of which from households
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	37	39	38	37	20	17	number
powierzchnia w ha	90,8	96,0	111,4	104,4	62,7	41,7	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	2,7	3,1	-	-	-	-	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
Nieczystości ciekłe ^c wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	736,0	843,6	1128,4	1155,8	438,6	717,2	Liquid waste ^c removed (during the year) in dam ³
w tym z gospodarstw domowych	333,0	425,3	652,2	685,9	247,1	438,8	of which from households

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 i 9 na str. 182. b Dane szacunkowe. c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 8 and 9 on page 182. b Estimated data. c Collected temporarily in sealed tanks.

TABL. 9 (108).

ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE ^a**MUNICIPAL WASTE SELECTIVELY COLLECTED ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Handel, mały biznes, biura i instytucje <i>Trade, small-scale business, offices and institutions</i>	Usługi komu- nalne ^b <i>Municipal services ^b</i>	Gospo- darstwa domowe <i>House- holds</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM w t..... 2004	17187,9	4902,3	1695,6	10590,0	TOTAL in t
2005	24456,9	9826,6	727,2	13903,1	
2008	65402,7	13627,2	5541,1	46234,4	
2009	78748,7	16579,4	6688,1	55481,2	
Makulatura	12231,5	3575,6	317,0	8338,9	<i>Waste-paper</i>
Szkło	27330,2	7646,6	1167,9	18515,7	<i>Glass</i>
Tworzywa sztuczne	10016,6	1626,1	306,0	8084,5	<i>Plastics</i>
Metale	855,8	185,2	133,5	537,1	<i>Metals</i>
Biodegradowalne	14045,7	3469,3	4379,5	6196,9	<i>Biodegradable</i>
Inne	14268,9	76,6	384,2	13808,1	<i>Others</i>

^a Dane od 2006 r. nie są w pełni porównywalne z latami poprzednimi; od 2006 r. badaniem objęto selektywną zbiórkę odpadów biodegradowalnych. ^b Odpady zebrane przez służby komunalne z oczyszczania ulic, placów, terenów zieleni miejskiej, cmentarzy.

^a Data since 2006 are not fully comparable with the previous years; since 2006 the survey has included the selective collection of biodegradable waste. ^b Waste collected by municipal service from cleaning streets, squares, urban area green belts, cemeteries.

TABL. 10 (109).

TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w ha	3057,0	3133,1	3148,2	3254,2	TOTAL: in ha
w % powierzchni miast .	1,8	1,9	1,9	2,0	<i>in % of urban area space</i>
na 1 mieszkańca miast w m ²	18,8	19,3	19,5	20,0	<i>per capita in urban areas in m²</i>
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostęp- nej w ha:					<i>Generally accessible urban area green belts in ha:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	1140,4	1202,9	1171,7	1121,6	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	508,5	461,2	480,6	497,2	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1408,1	1469,0	1495,9	1635,4	<i>Estate green belts in ha</i>

Mieszkania*Dwellings*TABL. 11 (110). **ZASOBY MIESZKANIOWE**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Mieszkania w tys.	977,0	1020,3	1058,9	1077,6	624,2	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w tys.	3661,9	3870,5	4039,0	4112,1	2158,1	<i>Rooms in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	70348,2	75234,2	79172,3	80915,0	39217,5	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna:						<i>Average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,75	3,79	3,81	3,82	3,46	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :						<i>usable floor space in m²:</i>
1 mieszkanie	72,0	73,7	74,8	75,1	62,8	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	21,7	23,0	24,1	24,5	24,1	<i>per person</i>
liczba osób na:						<i>number of persons:</i>
1 mieszkanie	3,31	3,20	3,10	3,06	2,60	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,88	0,84	0,81	0,80	0,75	<i>per room</i>

TABL. 12 (111). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings				
Miasta					Urban areas
Wodociąg	98,1	98,2	98,3	98,4	Water-line system
Ustęp	96,0	96,1	96,3	96,3	Lavatory
Łazienka	94,7	94,9	95,1	95,2	Bathroom
Gaz z sieci	79,5	79,5	78,6	77,9	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	83,9	84,5	85,2	85,5	Central heating
Wieś					Rural areas
Wodociąg	90,3	90,8	91,1	91,2	Water-line system
Ustęp	79,1	80,1	80,7	81,0	Lavatory
Łazienka	80,7	81,7	82,3	82,5	Bathroom
Gaz z sieci	46,9	47,3	48,1	49,5	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	65,5	67,0	67,8	68,3	Central heating

^a Dane szacunkowe.^a Estimated data.

TABL. 13 (112). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkania	8002	10704	16012	18777	Dwellings
miasta	5345	6737	9879	13351	urban areas
wieś	2657	3967	6133	5426	rural areas
Spółdzielcze	1185	504	120	16	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	117	302	102	Municipal (gmina)
Zakładowe	75	-	2	1	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1766	2956	7176	11272	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	390	943	248	172	Public building society
Indywidualne	4586	6184	8164	7214	Private
miasta	1953	2239	2619	2380	urban areas
wieś	2633	3945	5545	4834	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	438	593	726	861	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	591	761	940	1277	Urban areas
Wieś	288	431	532	478	Rural areas
Izby	34943	48664	70614	73475	Rooms
miasta	19950	25208	34894	42035	urban areas
wieś	14993	23456	35720	31440	rural areas
Spółdzielcze	3860	1529	375	52	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	237	800	254	Municipal (gmina)
Zakładowe	283	-	4	6	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	5156	9104	22175	31255	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	900	2404	663	484	Public building society
Indywidualne	24744	35390	46597	41424	Private
miasta	9804	12083	13747	12638	urban areas
wieś	14940	23307	32850	28786	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	800193	1142853	1656287	1752132	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	447187	558690	765128	949908	urban areas
wieś	353006	584163	891159	802224	rural areas
Spółdzielcze	76251	26333	6205	837	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	3987	13017	3921	Municipal (gmina)
Zakładowe	4949	-	73	120	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	107682	179442	461163	674053	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	19043	42511	11720	8539	Public building society
Indywidualne	592268	890580	1164109	1064662	Private
miasta	240201	310434	346024	331337	urban areas
wieś	352067	580146	818085	733325	rural areas

TABL. 13 (112). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	100,0	106,8	103,4	93,3	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	83,7	82,9	77,4	71,1	urban areas
wieś	132,9	147,3	145,3	147,8	rural areas
Spółdzielcze	64,3	52,3	51,7	52,3	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	34,1	43,1	38,4	Municipal (gmina)
Zakładowe	66,0	-	36,5	120,0	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	61,0	60,7	64,3	59,8	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	48,8	45,1	47,3	49,6	Public building society
Indywidualne	129,1	144,0	142,6	147,6	Private
miasta	123,0	138,6	132,1	139,2	urban areas
wieś	133,7	147,1	147,5	151,7	rural areas

TABL. 14 (113). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

Dwellings completed by number of rooms												
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM.... TOTAL	2000	8002	4586	1,7	3,4	8,8	86,1	3416	4,9	25,8	46,3	23,0
	2005	10704	6184	0,5	2,7	7,2	89,6	4520	2,4	22,7	60,7	14,3
	2008	16012	8164	0,5	4,2	4,7	90,6	7848	5,2	25,2	45,0	24,6
	2009	18777	7214	0,7	3,3	4,8	91,2	11563	9,9	32,4	38,3	19,4
Miasta..... Urban areas	2000	5345	1953	3,8	6,9	14,6	74,7	3392	4,9	25,4	46,6	23,1
	2005	6737	2239	1,0	5,5	12,8	80,7	4498	2,4	22,8	61,0	13,9
	2008	9879	2619	1,4	11,7	8,7	78,2	7260	5,6	27,0	46,9	20,4
	2009	13351	2380	2,1	8,6	8,6	80,7	10971	10,3	33,4	39,6	16,7
Wieś Rural areas	2000	2657	2633	0,2	0,8	4,6	94,5	24	0,0	83,3	12,5	4,2
	2005	3967	3945	0,2	1,1	4,1	94,6	22	-	-	-	100,0
	2008	6133	5545	0,1	0,7	2,8	96,4	588	0,7	3,4	20,6	75,3
	2009	5426	4834	0,1	0,6	2,9	96,4	592	2,9	14,5	14,0	68,6

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Ponadto działające do zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 4-5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika) ujmują się w szkołach ponadgimnazjalnych (technikach).

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text, Journal of Laws 2004, No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 - Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,
- since 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

Moreover, upper secondary (post-primary) schools operating until the end of the education cycle (for graduates from 8-year primary schools) and their sections in the structure of upper secondary schools, i.e. 4-5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools) belong to upper secondary schools (technical secondary schools).

3. Information regarding art schools leading to professional certification - unless otherwise indicated - refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.

4. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeśli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne od roku akademickiego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

Wyższe szkoły zawodowe są to uczelnie zawodowe, które były tworzone do roku akademickiego 2004/05 na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późniejszymi zmianami) oraz państwowe wyższe szkoły zawodowe tworzone od roku akademickiego 2005/06 na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:

- a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
- b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
- c) szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
- d) szkoły specjalne.

Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego;

2) gimnazja, spośród których wyróżnia się:

- a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
- b) szkoły specjalne;

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools, or non-public schools with the competence of public schools.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education. Higher education institutions since 2005/06 academic year operate on the basis of the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

Higher vocational schools are vocational higher education institutions which were established until 2004/05 academic year on the basis of the Law dated 26 June 1997 on Higher Vocational Schools (Journal of Laws No 96, item 590, with later amendments) as well as state higher vocational schools until 2005/06 academic year established on the basis of the Higher Education Act dated 27 July 2005..

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

1) primary schools, of which:

- a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
- b) branch schools (excluding special schools),
- c) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,
- d) special schools.

Since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until school year 2003/04 children had a right to receive 1 year pre-primary education;

2) lower secondary schools, of which:

- a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
- b) special schools;

- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne - kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość - obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) - od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych - kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość - obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;

- 3) *basic vocational schools;*
- 4) *general secondary schools;*
- 5) *supplementary general schools based on the programme of basic vocational school;*
- 6) *specialized secondary schools;*
- 7) *technical secondary schools;*

- 8) *supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school;*
- 9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*
- 10) *special job-training schools.*

8. Post-secondary schools - educating in day, evening or weekend form as well as since 2008/09 school year also full-time and distance form - include:

- 1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools;*
- 3) *colleges of social work (3-year) - since 2005/06 school year.*

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year data concerned day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad.*

Data on students and graduates are given according to the seat of particular higher education institutions including sections as well as branch departments and institutes, didactic branch centers as well as consultative points. Data do not include academies of the Ministry of National Defence and academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults educating in weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time and distance form - include:

- 1) *primary schools for adults;*
- 2) *lower secondary schools for adults;*
- 3) *basic vocational schools for adults;*

- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych;
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne (na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej) organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej (włącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, z tym, że w przypadku wyższych szkół zawodowych do roku szkolnego 2005/06 nie występowały stanowiska docenta i adiunkta. Od roku 2006 dane dotyczą również pracowników zatrudnionych na stanowiskach dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników

- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school;*
- 6) *specialized secondary schools for adults;*
- 7) *technical secondary schools for adults;*
- 8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.*

11. Special schools (at the level of primary school, lower secondary school and upper secondary school) are organized for children and youth with special educational needs, of which for handicapped. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special sections or mainstream integrated are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, however, the positions of assistant professor and tutor until 2005/06 school year did not occur in higher vocational schools. Since 2006 data concern also people employed on the positions of certified librarians and certified employees working on documentation and scientific information.

dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach akademickich do roku szkolnego 2000/01 dotyczą pełnozatrudnionych, a od roku szkolnego 2001/02 - pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Nauczyciele zatrudnieni w więcej niż jednej szkole wykazani zostali w każdym miejscu pracy.

16. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- od roku szkolnego 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

17. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych i w szkołach dla dorosłych.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach - na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych - prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2009/10 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2008 - 30 IX 2009); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2004/05 - w szkołach wyższych.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Until 2000/01 school year data regarding academic teachers concern full-time employees and since 2001/02 school year - full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees. Teachers employed in more than one institution have been shown in all workplaces.

16. Pre-primary education establishments are care-education facilities, intended for children aged 3 or more until beginning by them education in primary school, provided children with care and aimed at preparing them to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections of primary schools,
- since 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

17. Classrooms do not include classrooms in special schools and in schools for adults.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates - the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2009/10 academic year, graduates from 1 X 2008 - 30 IX 2009 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 school year - tertiary education.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provides recreation and rest during timetable free time.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Współczynnik skolaryzacji brutto - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Extracurricular education institutions include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, inter-school sport centres and other public and non-public institutions.

22. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

23. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates - since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (114). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Podstawowe.....	1647	1527	1490	1481	Primary
Gimnazja.....	554	706	730	737	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy	x	19	24	26	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	196	165	158	160	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	187	204	196	196	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształ- cące	x	1	5	6	Supplementary general
Licea profilowane	x	117	68	41	Specialized secondary
Technika	463	204	180	177	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	10	5	4	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a ..	9	12	11	12 ^b	General art ^a
Policealne	202	298	263	248	Post-secondary
Wyższe	23	34	32	33	Tertiary
Dla dorosłych	248	374	279	262	For adults
podstawowe	1	-	-	-	primary
gimnazja	3	5	3	4	lower secondary
zasadnicze zawodowe	10	9	8	9	basic vocational
licea ogólnokształcące	86	73	81	80	general secondary
uzupełniające licea ogólnok- ształcące	x	120	111	102	supplementary general secondary
licea profilowane	x	2	2	3	specialized secondary
technika	148	44	11	7	technical secondary
technika uzupełniające	x	121	63	57	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	14788	14336	16073	16137	primary
gimnazja	3868	5839	6596	6605	lower secondary
zasadnicze zawodowe	891	191	345	470	basic vocational
licea ogólnokształcące	2143	2351	2912	2897	general secondary
licea profilowane	x	228	180	129	specialized secondary
technika	2170	3066	2909	2813	technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a ..	125	131	117	116	general art ^a
policealne	287	191	129	111	post-secondary
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^c	41062	34494	30924	29551	Pre-primary education ^c
Szkoły:					Schools:
podstawowe	284495	235236	211958	206995	primary
gimnazja	101776	141415	124014	118952	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	431	529	575	special job-training
zasadnicze zawodowe	47883	22429	23793	23409	basic vocational
licea ogólnokształcące	76127	65278	63068	61595	general secondary
uzupełniające licea ogólnok- ształcące	x	9	85	114	supplementary general secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 193. ^b Ponadto 12 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 30 na str. 219.

^a Leading to professional certification; see general notes, item 3 on page 193. ^b Moreover, 12 art schools giving only artistic education. ^c Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments, also described in table 30 on page 219.

TABL. 1 (114). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
licea profilowane	x	13059	4538	3095	specialized secondary
technika	79974	51628	53600	52513	technical secondary
technika uzupełniające	x	352	188	184	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	1459	1504	1371	1412 ^d	general art ^a
policealne	18566	26080	28303	22959	post-secondary
wyższe	143537	201115	211192	212139	tertiary
dla dorosłych	26341	23995	20613	17974	for adults
podstawowe	8	-	-	-	primary
gimnazja	147	325	185	243	lower secondary
zasadnicze zawodowe	701	444	263	268	basic vocational
licea ogólnokształcące	8700	8270	7355	7068	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	4879	8015	6814	supplementary general secondary
licea profilowane	x	102	93	60	specialized secondary
technika	16785	5539	707	429	technical secondary
technika uzupełniające	x	4436	3995	3092	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	48980	42932	37614	.	primary
gimnazja	x	46973	42032	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	60	114	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	15094	7719	7485	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	15775	20879	20693	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	x	41	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	4812	2021	.	specialized secondary
technika	16558	11020	11621	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	x	51	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	225	286	273 ^e	.	general art ^a
policealne	7617	8800	6661	.	post-secondary
wyższe	25424	34509	41755	.	tertiary
dla dorosłych	7581	9366	4516	.	for adults
podstawowe	4	-	-	.	primary
gimnazja	x	85	79	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	256	127	89	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	3056	3885	1554	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1284	1735	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	x	35	.	specialized secondary
technika	4265	3985	90	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	x	934	.	supplementary technical secondary

a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 193. d, e Ponadto realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w szkołach artystycznych: d - 1180 uczniów, e - 99 absolwentów.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej - z wyjątkiem szkół wyższych.

a Leading to professional certification; see general notes, item 3 on page 193. d, e Moreover, giving only artistic education in art schools: d - 1180 students, e - 99 graduates.

Source: data of the Ministry of National Education - with the exception of the higher education institutions.

TABL. 2 (115). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły podstawowe	1490	1481	211958	206995	39114	37614
Primary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	243	237	39	43
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	1406	1387	205187	199742	38132	36549
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	46	52	3047	3512	465	545
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	9	8	1623	1473	246	186
Religious organizations						
Pozostałe	27	32	1858	2031	232	291
Others						
Gimnazja	730	737	124014	118952	44182	42032
Lower secondary schools						
Jednostki samorządu terytorialnego	658	661	118784	113559	42618	40387
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	37	38	2199	2233	735	680
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	12	12	1665	1703	487	521
Religious organizations						
Pozostałe	23	26	1366	1457	342	444
Others						
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	182	186	24322	23984	7121	7599
Basic vocational schools^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	74	108	40	-
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	155	157	20651	20334	6169	6473
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	7	6	1144	1077	244	310
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	3	3	283	262	65	92
Religious organizations						
Pozostałe	15	18	2170	2203	603	724
Others						
Licea ogólnokształcące^b	201	202	63153	61709	20972	20734
General secondary schools^b						
Jednostki samorządu terytorialnego	165	167	59659	58291	20001	19659
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	12	11	895	693	180	231
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	9	9	1374	1352	431	422
Religious organizations						
Pozostałe	15	15	1225	1373	360	422
Others						
Licea profilowane	68	41	4538	3095	2875	2021
Specialized secondary schools						
Jednostki samorządu terytorialnego	64	38	4449	3001	2821	1988
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	2	34	65	18	-
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	1	1	29	29	8	9
Religious organizations						
Pozostałe	1	-	26	-	28	24
Others						

a, b Łącznie ze szkołami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a, b Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools.

TABL. 2 (115). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Technika^c Technical secondary schools^c	196	193	55159	54109	11342	11945
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	10	11	1696	1686	309	345
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	171	166	51889	50644	10825	11424
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	2	135	56	15	6
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	2	2	267	264	47	47
Religious organizations						
Pozostałe	11	12	1172	1459	146	123
Others						
Szkoły policealne Post-secondary schools	263	248	28303	22959	7149	6661
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	177	209	112	106
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	76	65	6800	4902	2314	1915
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	19	15	1478	856	437	437
Social organizations and associations						
Pozostałe	167	167	19848	16992	4286	4203
Others						
Szkoły wyższe Tertiary education	32	33	211192	212139	38610	41755
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	14	14	162487	163127	29698	32042
Central (government) administration entities						
Organizacje wyznaniowe	2	2	5546	5833	1114	1445
Religious organizations						
Pozostałe	16	17	43159	43179	7798	8268
Others						
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	279	262	20613	17974	4829	4516
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	4	114	114	44	53
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	100	89	6168	5169	1965	1475
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	31	27	2076	1642	479	456
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	1	1	50	39	11	14
Religious organizations						
Pozostałe	143	141	12205	11010	2330	2518
Others						

^c Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej - z wyjątkiem szkół wyższych.

^c Including general art schools leading to professional certification and supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education - with the exception of the higher education institutions.

TABL. 3 (116). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH^a W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES^a IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS
As of 30 IX

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach			<i>In % of total pupils and students in schools</i>					
		podstawowych		<i>primary</i>	gimnazj- zjach <i>lower second- ary</i>	zasad- niczych zawo- dowych ^b <i>basic voca- tional ^b</i>	liceach ogólnok- ształ- cą- cych ^c <i>general second- ary ^c</i>	liceach profilo- wanych <i>spe- cialized second- ary</i>	techni- kach ^d <i>techni- cal second- ary ^d</i>	poli- ceal- nych ^e <i>post- second- ary ^e</i>
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>							

NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski 2008/09	425280	88,9	89,2	88,6	85,5	45,7	97,6	98,7	96,5	25,3	
<i>English</i> 2009/10	423592	92,1	92,0	92,1	88,6	51,3	97,7	90,5	96,1	20,6	
Francuski 2008/09	18511	0,5	0,7	0,3	1,1	2,0	15,4	14,9	9,5	1,4	
<i>French</i> 2009/10	17092	0,4	0,8	0,1	1,8	1,7	13,9	11,8	8,8	0,6	
Niemiecki 2008/09	139421	7,9	6,5	9,0	22,6	36,2	64,9	69,7	76,0	1,0	
<i>German</i> 2009/10	148158	6,2	5,1	7,0	37,9	34,0	63,6	62,4	76,1	-	
Rosyjski 2008/09	11540	0,0	0,0	0,1	0,2	11,4	5,4	9,0	8,6	0,5	
<i>Russian</i> 2009/10	11017	0,0	0,0	0,0	0,5	10,0	5,5	10,8	8,0	-	
Włoski 2008/09	2271	-	-	-	0,0	0,3	3,0	-	0,5	-	
<i>Italian</i> 2009/10	2985	-	-	-	0,1	0,3	3,8	-	0,7	-	
Łacina 2008/09	3629	-	-	-	-	-	5,6	-	-	3,9	
<i>Latin</i> 2009/10	3305	-	-	-	-	-	5,3	-	-	1,1	
Hiszpański .. 2008/09	1551	0,0	0,1	-	0,1	-	2,0	-	0,0	-	
<i>Spanish</i> 2009/10	2162	0,1	0,1	0,0	0,3	-	2,7	-	0,0	-	
Inne 2008/09	308	0,1	-	0,2	0,0	-	0,1	-	0,0	-	
<i>Others</i> 2009/10	330	0,2	0,4	-	-	-	-	-	-	-	

NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f											
Angielski 2008/09	30613	7,0	8,0	6,2	10,0	0,0	4,0	7,2	1,0	3,5	
<i>English</i> 2009/10	16788	3,9	4,8	3,2	6,8	-	0,8	-	0,1	1,1	
Francuski 2008/09	5065	0,6	0,9	0,4	2,2	-	0,8	1,1	0,9	-	
<i>French</i> 2009/10	4781	0,6	0,7	0,5	1,9	-	1,4	1,1	0,6	-	
Niemiecki 2008/09	59162	5,6	5,9	5,4	35,1	-	2,8	9,1	2,6	-	
<i>German</i> 2009/10	51934	6,1	6,6	5,8	30,7	0,0	2,8	3,0	1,6	-	
Inne 2008/09	5255	0,2	0,4	0,1	1,1	-	4,8	0,8	0,3	9,2	
<i>Others</i> 2009/10	4409	0,2	0,3	0,1	0,7	0,0	4,8	-	-	10,4	

a W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. b-d Łącznie ze szkołami: b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d - technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Bez kolegów nauczycielskich i nauczycielskich kolegów języków obcych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a The division by foreign languages may include one person more than once. b-d Including: b - special job-training schools, c - supplementary general secondary schools, d - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson and within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (117). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH ^a**
Stan w dniu 30 IX
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS ^a
As of 30 IX

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students in schools</i>						
		podsta- wowych <i>primary</i>	gimna- zjach <i>lower secon- dary</i>	zasad- niczych zawodo- wych <i>basic vocational</i>	liceach ogólno- kształcą- cych ^b <i>general secon- dary ^b</i>	liceach profi- lowanych <i>special- ized secon- dary</i>	techni- kach ^c <i>technical secon- dary ^c</i>	policeal- nych <i>post- seconda- ry</i>
Angielski 2008/09	29829	-	82,2	42,2	81,0	75,3	56,3	55,3
English 2009/10	22704	-	100,0	41,0	81,8	81,7	53,3	44,7
Francuski 2008/09	481	-	-	-	2,1	-	2,1	0,2
French 2009/10	422	-	-	-	2,1	-	3,0	0,1
Niemiecki 2008/09	4831	-	16,8	57,8	12,8	-	33,1	4,1
German 2009/10	3140	-	-	55,2	9,8	-	33,9	2,1
Rosyjski 2008/09	1342	-	1,1	-	5,3	-	6,4	0,8
Russian 2009/10	863	-	-	-	4,0	-	6,8	0,3
Inny 2008/09	666	-	-	-	-	-	0,2	2,5
Other 2009/10	89	-	-	-	-	-	-	0,4

a Tylko nauczanie obowiązkowe. b, c Łącznie z uzupełniającymi: b - liceami ogólnokształcącymi, c - technikami.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Only obligatory teaching. b, c Including supplementary schools: b - general secondary, c - technical secondary.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (118). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI ^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	4875	4653	1066	1135	Primary schools
w tym specjalne	1361	1329	305	327	of which special
Gimnazja ^b	4536	4460	1375	1482	Lower secondary schools ^b
w tym specjalne	1928	1832	606	666	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	530	588	132	106	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1513	1484	422	442	Basic vocational schools
w tym specjalne	1287	1263	391	400	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	480	460	82	97	General secondary schools ^c
w tym specjalne	215	192	41	55	of which special

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 196. b W tym 56 uczniów w roku szkolnym 2008/09 i 36 uczniów w roku szkolnym 2009/10 oraz 16 absolwentów w roku szkolnym 2007/08 i 9 absolwentów w roku szkolnym 2008/09 w gimnazjach specjalnych z oddziałami przysposabiającymi do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej. c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
a See general notes, item 11 on page 196. b Of which 56 pupils in 2008/09 school year and 36 pupils in 2009/10 school year as well as 16 graduates in 2007/08 school year and 9 graduates in 2008/09 school year in special job-training schools based on the programme of 6th grade of primary school. c Including supplementary general secondary schools.

TABL. 5 (118). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
(dok.)

EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	uczniowie		absolwenci		
	pupils and students		graduates		
Licea profilowane	112	62	28	41	Specialized secondary schools
w tym specjalne	78	51	23	34	of which special
Technika ^d	332	311	58	52	Technical secondary schools ^d
w tym specjalne	213	203	43	42	of which special
Szkoły policealne	164	146	87	77	Post-secondary schools
w tym specjalne	67	64	40	33	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 196. ^d Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 196. ^d Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (119). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE
OŚRODKI WYCHOWAWCZE I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
Stan w dniu 30 IX

*SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES AND
REHABILITATION-EDUCATION CENTRES*

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	-------------------	-------------------	------	------	---------------

SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b
SPECIAL EDUCATION CENTRES^b

Ośrodki	34	29	28	27	<i>Centres</i>
Miejsca	2459	2261	2184	2212	<i>Places</i>
Wychowankowie	2754	2004	1685	1696	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	243	255	169	179	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	220	322	218	240	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe chorzy	78	4	1	-	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową	3	11	2	1	<i>motor-skill impaired</i>
z upośledzeniem umysłowym .	1591	1115	941	1012	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	208	61	13	19	<i>socially maladjusted</i>

MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE
YOUTH EDUCATION CENTRES

Placówki	-	3	4	4	<i>Centres</i>
Miejsca	-	192	226	229	<i>Places</i>
Wychowankowie	-	192	222	229	<i>Residents</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnym ośrodkiem wychowawczym (w 2009 r. 1 ośrodek z 28 wychowankami).

^a As of 31 X. ^b Including special education centre (in 2009 1 centre with 28 residents).

TABL. 6 (119). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE (dok.)**

Stan w dniu 30 IX

SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES (cont.)

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2008	2009	SPECIFICATION
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE^c <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	5	7	9	10	<i>Centres</i>
Miejsca	315	361	490	537	<i>Places</i>
Wychowankowie	321	365	447	494	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	82	113	178	208	<i>mental retardation-profound</i>
z autyzmem	-	8	1	7	<i>with autism</i>
z zaburzeniami sprzężonymi ..	204	115	197	218	<i>associated with defects</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^c Do 2002 r. określane jako ośrodki rehabilitacyjno-wychowawcze.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (120). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2009/10**

Stan w dniu 30 IX

BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH IN 2009/10 SCHOOL YEAR

As of 30 IX

SZKOŁY	Internaty i bursy <i>Boarding schools and dormitories</i>	Miejsca <i>Beds</i>	Korzystający <i>Boarders</i>		SCHOOLS
			ogółem <i>total</i>	na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>	
O GÓŁEM	64	6588	5303	80	TOTAL
Internaty	48	4863	3842	79	<i>Boarding schools</i>
liceów ogólnokształcących	17	1367	1240	91	<i>general secondary</i>
szkół zawodowych	31	3496	2602	74	<i>vocational secondary</i>
Bursy	16	1725	1461	85	<i>Dormitories</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (121). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEN ZAWODOWYCH <i>ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	26	29	38	37	<i>Schools</i>
Uczniowie	5061	5429	3182	3320	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	3064	3340	2045	2092	<i>of which females</i>
Absolwenci	637	709	367	-	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	443	413	274	-	<i>of which females</i>

TABL. 8 (121). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	15	21	24	24	Schools
Uczniowie	2203	2403	2557	2592	Students
w tym kobiety	1437	1571	1624	1668	of which females
Absolwenci.....	369	394	372	.	Graduates
w tym kobiety	264	259	239	.	of which females
W tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE Of which GENERAL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	9	12	11	12	Schools
Uczniowie	1549	1504	1371	1412	Students
w tym kobiety	993	1019	970	1005	of which females
Absolwenci.....	225	286	273	.	Graduates
w tym kobiety	170	194	191	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (122). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2009/10 SCHOOL YEAR

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools	Komputery ^a w szkołach Personal computers ^a in schools			
		ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and students		
			razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access	
				razem total	w tym szerokopasmowy of which broadband connection
Podstawowe	96,4	27437	21595	19356	10517
Primary					
Gimnazja	80,7	13599	10797	10197	6210
Lower secondary					
Zasadnicze zawodowe	30,0	1059	889	844	555
Basic vocational					
Licea ogólnokształcące ^b	78,2	7358	5709	5551	3971
General secondary ^b					
Licea profilowane	48,8	602	472	472	369
Specialized secondary					
Technika ^c	76,7	8576	6802	6524	5075
Technical secondary ^c					
Policealne	40,3	2383	1988	1747	1203
Post-secondary					

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół - wykazane tylko raz. b, c Łącznie ze szkołami: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Computers used jointly by a number of schools are presented only once. b, c Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (123). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION
As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a</i>							
		ogółem <i>total</i>	informa- tycz- nych <i>com- puter</i>	tech- nicz- nych <i>tech- nical</i>	przed- mioto- wych ^b <i>sub- ject ^b</i>	artysty- cznych <i>arts</i>	sporto- wych <i>sports</i>	tury- stycz- no-kra- jozna- wczych <i>tourist and sight- seeing</i>	innych <i>other</i>
O G Ó Ł E M 2000 ^c	47	210907	-	4165	17379	30610	-	-	-
TOTAL 2005 ^c	49	207660	-	2899	35994	55148	-	-	-
2008	57	203098	1391	3664	32130	61402	66803	16012	21696
2009	56	184638	1669	1742	21672	40397	82721	11839	24598
Pałace młodzieży <i>Youth centres</i>	5	31148	126	636	6063	7282	11464	-	5577
Młodzieżowe domy kultury <i>Youth community centres</i>	19	71110	1315	592	3336	31348	6197	11728	16594
Ogniska pracy pozaszkolnej <i>Extracurricular interest groups</i>	4	1604	107	254	169	871	104	31	68
Międzyszkolne ośrodki sportowe . <i>Inter-school sport centres</i>	14	64631	-	-	-	-	64631	-	-
Pozostałe placówki <i>Other institutions</i>	14	16145	121	260	12104	896	325	80	2359

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w latach 2000-2006 - od 1 XI) roku poprzedzającego rok bany do 30 IX (w latach 2000-2006 - do 31 X) roku badanego. b Do 2006 r. określane jako naukowe. c Stan w dniu 31 X.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2000-2006 - from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2000-2006 - to 31 X) of the surveyed year. b Until 2006 defined as science. c As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (124). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogó- łem <i>total</i>	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas	ogó- łem <i>total</i>	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas	ogó- łem <i>total</i>	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas	ogó- łem <i>total</i>	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas
Szkoły <i>Schools</i>	1595	365	1230	1475	302	1173	1440	304	1136	1430	306	1124
w tym: <i>of which:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	3	3	-	4	4	-	7	7	-	5	5	-
filialne <i>branch</i>	119	3	116	77	2	75	52	-	52	49	-	49
artystyczne ^a <i>art ^a</i>	4	4	-	5	5	-	5	5	-	5	5	-

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 11 (124). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Pomieszczenia szkolne	14788	5126	9662	14336	4824	9512	16073	5516	10557	16137	5544	10593
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	13632	5313	8319	12057	4401	7656	11609	4231	7378	11430	4144	7286
<i>Sections</i>												
Uczniowie	280569	125429	155140	233261	99300	133961	210597	90448	120149	205666	89162	116504
<i>Pupils</i>												
w tym I klasa .. <i>of which 1st grade</i>	43209	18533	24676	35696	15282	20414	33153	14458	18695	32764	14403	18361
w tym kobiety <i>of which females</i>	136632	61204	75428	113942	48543	65399	102874	44357	58517	100750	43768	56982
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego . <i>sports and athletic</i>	1554	1554	-	1704	1704	-	2875	2875	-	2132	2132	-
filialne	2830	93	2737	1709	41	1668	1107	-	1107	1080	-	1080
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	810	810	-	903	903	-	919	919	-	931	931	-
<i>art ^a</i>												
Absolwenci	48401	22624	25777	42539	18161	24378	37287	15891	21396	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety <i>of which females</i>	23528	11057	12471	20897	8915	11982	18206	7837	10369	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego . <i>sports and athletic</i>	364	364	-	345	345	-	407	407	-	.	.	.
filialne	38	-	38	36	-	36	64	-	64	.	.	.
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	127	127	-	140	140	-	148	148	-	.	.	.
<i>art ^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	176	344	126	158	329	114	146	298	106	144	291	104
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	19	24	16	16	21	14	13	16	11	13	16	11
<i>classroom</i>												
1 oddział	21	24	19	19	23	17	18	21	16	18	22	16
<i>section</i>												

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (125). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogół- tem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	504	188	316	654	215	439	681	226	455	687	227	460
Lower secondary												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzo-												
stwa sportowego .	5	5	-	8	8	-	8	8	-	7	7	-
sports and athletic												
przysposabiające do												
pracy ^a	1	1	-	4	3	1	3	3	-	3	3	-
job-training ^a												
Pomieszczenia												
szkolne	3868	2086	1782	5839	2793	3046	6596	3128	3468	6605	3198	3407
Classrooms												
Oddziały	4032	2109	1923	5695	2682	3013	5243	2411	2832	5109	2341	2768
Sections												
Uczniowie	99616	54135	45481	139193	68391	70802	122086	58949	63137	117120	56751	60369
Pupils												
w tym I klasa ..	49421	26615	22806	44985	21695	23290	38996	18640	20356	37934	18290	19644
of which 1st												
grade												
w tym kobiety	48231	26221	22010	67474	33254	34220	59530	28743	30787	56872	27628	29244
of which females												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzo-												
stwa sportowego .	642	642	-	1733	1733	-	1359	1359	-	1666	1666	-
sports and athletic												
przysposabiające do												
pracy ^a	59	59	-	924	516	408	271	271	-	373	373	-
job-training ^a												
Absolwenci	x	x	x	46223	23110	23113	41366	19950	21416	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	x	x	x	22497	11305	11192	20481	9919	10562	.	.	.
of which females												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzo-												
stwa sportowego .	x	x	x	563	563	-	610	610	-	.	.	.
sports and athletic												
przysposabiające do												
pracy ^a	x	x	x	286	151	135	86	86	-	.	.	.
job-training ^a												
Liczba uczniów na:												
Number of pupils per:												
1 szkołę	198	288	144	213	318	161	179	261	139	170	250	131
school												
1 pomieszczenie												
szkolne	26	26	26	24	24	23	19	19	18	18	18	18
classroom												
1 oddział	25	26	24	24	26	23	23	24	22	23	24	22
section												

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on 6th grade primary school.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (126). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas		
Szkoły	132	133	107	Schools
Oddziały	932	1012	878	Sections
Uczniowie	22498	22166	19607	Students
w tym I klasa	9402	8705	7757	of which 1st grade
w tym kobiety	5928	5777	5118	of which females
Absolwenci	7084 ^a	.	.	Graduates
w tym kobiety	2221 ^b	.	.	of which females

a, b W tym absolwentów w miastach: a - 6166, b - 1920.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Of which graduates in urban areas: a - 6166, b - 1920.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (127). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	22498	22166	6596	7084	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	89	80	26	31	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	2055	1952	879	947	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	7969	8008	1918	2157	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	3070	2660	1178	1050	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	3975	4152	686	921	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	85	72	54	29	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	5219	5173	1820	1903	Personal services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (128). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR 100% (excluding special schools)				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	192	192	171	Schools
Oddziały	2128	2093	1975	Sections
Uczniowie	62938	61442	58519	Students
w tym I klasa	20787	20130	19129	of which 1st grade
w tym kobiety	39476	38818	36994	of which females
Absolwenci	20661 ^a	.	.	Graduates
w tym kobiety	12897 ^b	.	.	of which females

a, b W tym absolwentów w miastach: a - 19772, b - 12359.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Of which graduates in urban areas: a - 19772, b - 12359.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (129). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	65	38	37	Schools
Oddziały	177	124	123	Sections
Uczniowie	4460	3044	3026	Students
w tym I klasa	1123	888	870	of which 1st grade
w tym kobiety	2755	1941	1928	of which females
Absolwenci	1987 ^a	.	.	Graduates
w tym kobiety	1220 ^b	.	.	of which females

a, b W tym absolwentów w miastach: a - 1884, b - 1156.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Of which graduates in urban areas: a - 1884, b - 1156.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (130). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PROFILI KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY EDUCATIONAL PROFILE

PROFILE KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	EDUCATION PROFILE ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	4460	3044	2852	1987	T O T A L
Ekonomiczno-administracyjny	1098	765	839	550	Business and administration
Elektroniczny	-	-	78	-	Electronics
Elektrotechniczny	-	-	20	-	Electrotechnics
Kreowanie ubiorów	75	53	35	24	Fashion design
Kształtowanie środowiska	142	78	131	76	Shaping the environment
Leśnictwo i technologia drewna	42	-	45	41	Forestry and wood technology
Mechatroniczny	-	-	15	-	Mechatronics
Socjalny	889	690	402	332	Social
Transportowo-spedycyjny	40	17	17	18	Transport and dispatching
Usługowo-gospodarczy	367	216	236	156	Services and economics
Zarządzanie informacją	1807	1225	1034	790	Information management

a Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 II 2002 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 451, z późniejszymi zmianami).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to a decree of the Minister of National Education and Sport, dated 26 II 2002 (Journal of Laws No. 50, item 451, with later amendments).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (131). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	182	178	143	Schools
Oddziały	2053	2049	1835	Sections
Uczniowie	53575	52494	47492	Students
w tym I klasa	15098	14054	12772	of which 1st grade
w tym kobiety	21475	21026	18630	of which females
Absolwenci	11628 ^b	.	.	Graduates
w tym kobiety	4885 ^c	.	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b, ^c W tym absolwentów w miastach: ^b - 10279, ^c - 4223.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical schools. ^b, ^c Of which graduates in urban areas: ^b - 10279, ^c - 4223.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (132). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	53575	52494	11069	11628	T O T A L
w tym:					of which:
Artystyczne	190	142	45	45	Arts
Społeczne	7463	6617	2170	2023	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	3018	3043	630	711	Business and administration
Fizyczne ^c	200	202	41	23	Physical sciences ^c
Informatyczne	5416	6058	84	776	Computing
Inżynieryjno-techniczne	11642	10974	3045	2715	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2181	1732	542	600	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	6751	6983	1160	1121	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1411	1116	405	415	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	176	166	26	54	Veterinary
Usług dla ludności	13796	14241	2290	2711	Personal services
Usług transportowych	347	311	71	67	Transport services
Ochrony środowiska	962	737	411	317	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).
^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (133). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
Szkoły	200	294	262	247	Schools
Oddziały	726	1034	1132	983	Sections
Uczniowie	18370	25776	28236	22895	Students
w tym kobiety	12131	13796	11365	14149	of which females
Absolwenci	7551	8659	6628	.	Graduates
w tym kobiety	5206	5304	3957	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (134). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	28236	22895	7109	6628	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczne	783	673	285	242	Education science and teacher training
Artystyczne	932	813	204	252	Arts
Spoleczne	640	304	175	109	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	6117	5311	1004	880	Business and administration
Informatyczne	4263	2277	927	761	Computing
Inżynieryjno-techniczne	788	457	124	133	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	208	273	8	13	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	945	507	90	153	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	547	302	154	191	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	2301	2576	791	988	Health
Opieki społecznej	181	275	172	81	Social services
Usług dla ludności	7163	5766	1615	1446	Personal services
Usług transportowych	42	26	-	-	Transport services
Ochrony środowiska	142	82	33	9	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	2333	1893	500	452	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (135). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademicy <i>Academic teachers</i>	Studenci <i>Students</i>	Absolwenci ^a <i>Graduates^a</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2000/01	23	9793	143537	25424	TOTAL
2005/06	34	11874	201115	34509	
2008/09	32	12375	211192	41755	
2009/10	33	12228	212139	-	
Uniwersytety	1	3614	44959	8648	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	2	3312	47540	6481	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1	752	12507	2263	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	7	1049	37021	9935	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	2	969	20410	4696	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	-	-	-	-	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	311	4612	847	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	3	536	2198	440	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	1	201	2760	565	<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe	15	1484	40132	7880	<i>Higher vocational schools</i>

a W podziale według typów szkół - z roku szkolnego 2008/09.
a According to type of schools - for 2008/09 school year.

TABL. 23 (136). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjo- narne <i>part-time programmes</i>	
O G Ó Ł E M T O T A L				
OGÓŁEM..... 2000/01	143537	77831	65706	TOTAL
2005/06	201115	112053	89062	
2008/09	211192	119092	92100	
2009/10	212139	121999	90140	
Uniwersytety	44959	30326	14633	Universities
Wyższe szkoły techniczne	47540	34547	12993	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	12507	8894	3613	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	37021	12607	24414	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	20410	11038	9372	Teacher education schools
Akademie medyczne	-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego ...	4612	2662	1950	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	2198	1795	403	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	2760	2422	338	Theological academies
Wyższe szkoły zawodowe	40132	17708	22424	Higher vocational schools

TABL. 23 (136). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjo- narne <i>part-time programmes</i>		
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
R A Z E M	2000/01	78271	40665	37606	TOTAL
	2005/06	112007	60485	51522	
	2008/09	119507	66148	53359	
	2009/10	121849	68224	53625	
Uniwersytety	30601	20149	10452		<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	14346	11442	2904		<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	7442	5775	1667		<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	22994	7080	15914		<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	15630	8538	7092		<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	-	-	-		<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego ...	2600	1541	1059		<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	1363	1089	274		<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	1507	1241	266		<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe	25366	11369	13997		<i>Higher vocational schools</i>

TABL. 24 (137). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

AND TYPE OF SCHOOLS					
TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjo- narne <i>part-time programmes</i>		
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2000/01	25424	12150	13274	GRAND TOTAL
	2004/05	33087	16847	16240	
	2007/08	38610	20758	17852	
	2008/09	41755	23041	18714	
Uniwersytety		8648	5675	2973	Universities
Wyższe szkoły techniczne		6481	4303	2178	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		2263	1349	914	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		9935	4062	5873	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		4696	2057	2639	Teacher education schools
Akademie medyczne		-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego ...		847	450	397	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		440	353	87	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		565	531	34	Theological academies
Wyższe szkoły zawodowe		7880	4261	3619	Higher vocational schools

TABL. 24 (137). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjo- narne <i>part-time programmes</i>		
		W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>			
R A Z E M.....	2000/01	15972	7097	8875	TOTAL
	2004/05	21380	10301	11079	
	2007/08	25012	12624	12388	
	2008/09	27118	14200	12918	
Uniwersytety		6470	4052	2418	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		2134	1430	704	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		1426	924	502	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		6821	2468	4353	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		3707	1622	2085	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		-	-	-	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego ...		549	303	246	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne		285	226	59	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne		259	229	30	<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe		5467	2946	2521	<i>Higher vocational schools</i>

TABL. 25 (138). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
O G Ó Ł E M	2000/01	1098	594	144	85	TOTAL
	2005/06	1542	830	191	113	
	2008/09	1936	1047	310	187	
	2009/10	1998	1067	-	-	
studia: stacjonarne		1809	972	282	173	<i>studies: full-time programmes</i>
niestacjonarne		189	95	28	14	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		1197	688	195	139	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		191	61	16	3	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		12	6	2	2	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		310	169	52	24	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		42	21	11	8	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		-	-	-	-	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego		10	4	1	-	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne		83	50	8	3	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne		49	17	18	3	<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe		104	51	7	5	<i>Higher vocational schools</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół - z roku szkolnego 2008/09.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of schools - for 2008/09 school year.

TABL. 26 (139). **STUDIA PODYPLOMOWE I STUDIA DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
STUDIA PODYPLOMOWE ^a POSTGRADUATE STUDIES ^a					
Słuchacze ogółem	10656	10495	15967	18150	Total students
w tym kobiety	7455	7194	10604	12395	of which females
Wydane świadectwa	5414	7729	11555	11896	Issued certificates
w tym kobietom	3628	5304	7819	7746	of which for females
STUDIA DOKTORANCKIE ^a DOCTORAL STUDIES ^a					
Uczestnicy studiów - ogółem	4420	4415	4392	4893	Students of studies - total
stacjonarnych	3617	3998 ^b	3929 ^b	4329 ^b	full-time programmes
w tym kobiety	1578	2052	2063	2285	of which females
niestacjonarnych	803	290 ^b	341 ^b	453 ^b	part-time programmes
w tym kobiety	403	154	181	270	of which females
Liczba otwartych przewodów doktorskich	754	1017	1106	946	Number of open PhD courses
w tym kobiety	349	514	618	482	of which females
Liczba obcokrajowców przeprowadzających przewody doktorskie w Polsce	97	49	58	47	Number of foreigners carrying out PhD courses in Poland

^a Łącznie z instytutami naukowo-badawczymi i instytutem PAN. ^b Bez cudzoziemców.

^a Including research institutes and the Polish Academy of Sciences. ^b Excluding foreigners.

TABL. 27 (140). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a
As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10			SCHOOLS	
				ogółem ^b total ^b	w tym stypendia of which scholar- ships			
					o cha- rakterze socjal- nym social	za wyniki w nauce lub sporcie for achieve- ments in learning and sports		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu studen- tów scholar- ship recipi- ents in % of total students
OGÓŁEM	26609	59438	49508	49441	22533	28450	23,3	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	6021	13271	9567	9342	3698	5598	20,8	Universities
Wyższe szkoły tech- niczne	9402	11939	10950	11716	4216	8028	24,6	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze ..	2587	4326	3218	3068	1994	1231	24,5	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekono- miczne	3090	13625	8877	8256	3869	4486	22,3	Academies of econom- ics
Wyższe szkoły pedago- giczne	1955	5717	5579	5657	2506	3486	27,7	Teacher education schools
Akademie medyczne	-	-	-	-	-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	467	1044	1393	1339	762	639	29,0	Physical academies
Wyższe szkoły arty- styczne	877	1184	892	856	329	562	38,9	Fine arts academies

^a Do roku akademickiego 2003/2004 tylko studenci studiów stacjonarnych; bez cudzoziemców; od roku akademickiego 2005/2006 z cudzoziemcami. ^b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Until the academic year 2003/2004 only students of intramural studies; excluding foreigners; since 2005/2006 academic year including foreigners. ^b In the division according to kind of scholarships one person may be shown more than once.

TABL. 28 (141). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE^a					
STUDENT DORMITORIES^a					
Domy	51	53	56	56	Dormitories
Miejsca	19936	20263	21469	21174	Beds
Studenci korzystający	21171	17840	18269	18826	Students - boarders
w % ogółu studentów ^b	27,6	8,9	8,7	8,9	in % of total students ^b
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	19	8	10	11	Canteens
Miejsca konsumenckie	3135	1490	2239	2174	Places for consumers

a, b W roku szkolnym 2000/01: a - dla studentów studiów dziennych, b - w % studentów studiów dziennych.
a, b In 2000/01 school year: a - for students of day studies, b - in % of students of day studies.

TABL. 29 (142). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe 2008/09	-	-	-	-	-	-
Primary schools 2009/10	-	-	-	-	-	-
Gimnazja 2008/09	3	9	185	47	79	31
Lower secondary schools 2009/10	4	11	243	69	.	.
Zasadnicze zawodowe 2008/09	8	16	263	48	89	16
Basic vocational schools 2009/10	9	16	268	60	.	.
Licea ogólnokształcące ^a 2008/09	192	558	15370	5641	3289	1633
General secondary schools ^a 2009/10	182	558	13882	6145	.	.
Licea profilowane 2008/09	2	5	93	36	35	10
Specialized secondary schools 2009/10	3	5	60	30	.	.
Technika ^b 2008/09	74	248	4702	878	1024	271
Technical secondary schools ^b 2009/10	64	211	3521	857	.	.

a, b Łącznie z uzupełniającymi: a - liceami ogólnokształcącymi, b - technikami.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including supplementary schools: a - general secondary, b - technical secondary.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 30 (143). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki	1837	1816	1801	1861	Establishments
miasta	530	557	573	607	urban areas
wieś	1307	1259	1228	1254	rural areas
Przedszkola	809	794	828	868	Nursery schools
w tym specjalne	9	12	7	8	of which special
miasta	392	394	407	432	urban areas
wieś	417	400	421	436	rural areas

TABL. 30 (143). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki (dok.)					Establishments (cont.)
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1028	1022	960	953	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	1	1	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	12	39	Pre-primary points ^a
Miejsca					Places
Przedszkola	58972	60547	64941	69176	Nursery schools
w tym specjalnych	394	544	186	204	of which special
miasta	39252	40495	42031	44722	urban areas
wieś	19720	20052	22910	24454	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	42	10	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	319	867	Pre-primary points ^a
Dzieci	78483	77172	82836	88951	Children
miasta	43503	43906	46791	49476	urban areas
wieś	34980	33266	36045	39475	rural areas
w tym w wieku 6 lat	41062	34494	30924	29551	of which aged 6
Przedszkola	57628	58212	64906	68943	Nursery schools
w tym specjalne	239	271	175	181	of which special
miasta	38915	39171	42048	44461	urban areas
wieś	18713	19041	22858	24482	rural areas
w tym w wieku 6 lat	22386	18167	17132	16610	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	20855	18960	17658	19223	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	18676	16327	13792	12933	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	42	10	Pre-primary education groups ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	-	-	of which aged 6
Punkty przedszkolne ^a	x	x	230	775	Pre-primary points ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	-	8	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	489	547	625	670	3—6
3—5	310	400	516	587	3—5
6 lat	981	972	946	923	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	358	412	492	521	3—6
6 lat	535	512	524	519	6
1 przedszkole	71	73	78	79	Nursery school
100 miejsc	98	96	100	100	100 places

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 197.

U w a g a. W latach szkolnych 2008/09 i 2009/10 bez wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej, z którego w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 16 on page 197.

N o t e. In 2008/09 and 2009/10 school years - excluding pre-primary education in health care institutions, in 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst, Dz. U. 2005 Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działającą od 1 I 1999 r. kasy chorych.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408, with later amendments), on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602, with later amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2005 No. 226, item 1943, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices** are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replaced the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również - na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej - świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala. Skierowanie nie jest wymagane w przypadku świadczeń w zakresie m.in.: dermatologii, ginekologii, leczenia odwykowego, okulistyki, onkologii, psychiatrii, stomatologii.

3. Dane o pracownikach medycznych ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Od 2005 r. dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentystów**, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Informacje o szpitalach podano łącznie z filiami szpitali (do 2004 r. określane jako zamiejscowe oddziały szpitalne); oznacza to, że filie te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

6. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

According to regulations in power the patient has the right to choose basic health care doctor, nurse and midwife, as well as - on the basis of a referral from the basic health care doctor - provider of out-patient specialized health care services and hospital. The referral is not required for services in the scope of, among other, dermatology, gynaecology, addiction recovery, ophthalmology, oncology, psychiatry, dentistry.

3. Data regarding medical personnel of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

Since 2005 data regarding medical personnel include persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations within the scope of out-patient health care are provided also by **medical and dentists' practices**, realizing health care services from public funds (contracts with the National Health Fund). Since 2009 out-patient health care consultations do not include occupation medical adjudications. Out-patient health care consultations include also those provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

5. Information regarding hospitals is given together with hospital branches, located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in those of the main hospital.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków do 2007 r. oraz miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych, do 2002 r. obejmowały łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 4) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402, z późniejszymi zmianami). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** - oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** - oddziały pulmonologiczne.

8. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; do 2005 r. - ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki systemu (m.in. zespoły ratownictwa medycznego, lotnicze zespoły ratownictwa medycznego i szpitalne oddziały ratunkowe) oraz świadczenia opieki zdrowotnej w nagłych przypadkach zagrożenia zdrowotnego (z wyjątkiem zachorowań) udzielone w warunkach pozaszpitalnych przez jednostkę systemu.

11. Działalność **aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

12. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

13. **Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży** prezentuje się zgodnie z usta-

*Data regarding **beds in general hospitals** did not include places (beds and incubators) for newborns until 2007 as well as day places in hospital wards, until 2002 included beds in hospital wards located near emergency stations.*

*7. In general hospitals (table 4), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238 item 2402, with later amendments). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** - communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** - pulmonology wards.*

*8. **Chronic medical care home and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.*

*9. **Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.*

*10. Data concerning **emergency medical services and first-aid** (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; until 2005 - law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the rescue system (among others emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.*

*11. The activity of **public pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

*12. Data regarding **incidence of illnesses** is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).*

*13. **Care and education centres for children and young people** are presented in accordance*

wą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- **interwencyjne** - zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** - tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiająca całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socjalizacyjne** - zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym - odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** - zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- **wsparcia dziennego** - działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
 - opiekuńcze - prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne - realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

with the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental - including emotional, social and religious - needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- **intervention centres** - providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,
- **family centres** - creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,
- **socialization centres** - providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,
- **multi-functional centres** - providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: day-time assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,
- **day-support centres** - operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
 - care - in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,
 - specialized - implementing psychocorrective or psychoprophylactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

14. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego.

15. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

16. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** - wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** - przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** - przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Dane dla roku 2000 doprowadzono do porównywalności na podstawie ustawy o rencie socjalnej z dnia 27 VI 2003 r. (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późniejszymi zmianami), zgodnie z którą sprawy rent socjalnych przejął ZUS oraz na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 XI 2003 r. (Dz. U. Nr 228, poz. 2255, z późniejszymi zmianami), zgodnie z którą zasiłki macierzyńskie okresowe i jednorazowe wypłacane przez gminne ośrodki pomocy społecznej zostały z ich gestii wyłączone.

14. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

Foster families are divided into related and not related to the child, professional families not related to the child: families with many children, specialized families, emergency foster families.

15. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004.

16. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments), following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

- **permanent benefit** - paid in respect of complete inability to work because of age or disability,
- **temporary benefit** - entitled to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** - offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, fuel, clothing, indispensable objects for home use, small renovations and repairs in an apartment, covering burial costs. May be given to a person or a family, which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Data for 2000 year have been made comparable on the basis of the Law on Disability Welfare Pension dated 27 VI 2003 (Journal of Laws No. 135, item 1268, with later amendments), according to which cases of disability welfare pensions have been taken over by Social Insurance Office, as well as on the basis of the Law on Family Benefits dated 28 XI 2003 (Journal of Laws, No. 228, item 2255, with later amendments), according to which temporary and one-off maternity benefits are not longer paid by gmina social assistance centres.

TABL. 1 (144). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Lekarze	6874	6788	6952	6992	Doctors
w tym kobiety	4063	3926	4029	4103	of which women
Lekarze dentyści	1194	1185	1146	1182	Dentists
w tym kobiety	908	919	879	932	of which women
Farmaceuci	2025	2142	2233	2297	Pharmacists
w tym kobiety	1820	1885	1929	1996	of which women
Fizjoterapeuci	1545	1868	2108	Physiotherapists
Pielęgniarki	15804	15447	15787	16548	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	335	512	862	1058	of which master of nursing
Położne	1960	1750	1826	1937	Midwives

^a Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów - łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Since 2005 persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Source: data of the Ministry of Health, in the scope of pharmacists - including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 (145). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	719	1168	1304	1362	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	408	764	857	892	urban areas
wieś	311	404	447	470	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	311	390	285	268	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	244	244	158	149	urban areas
wieś	67	146	127	119	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	21164,6	23712,9	24994,7	25260,0	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie	18540,2	21239,3	22389,4	22481,0	medical
w tym specjalistyczne	6197,3	8541,1	9366,1	9225,0	of which specialized
stomatologiczne ^d	2624,4	2473,6	2605,3	2779,0	dental ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3 na str. 221); do 2008 r. łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. — tylko w miastach). ^c Od 2000 r. dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych, a od 1 IV 2003 r. - przez NFZ (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Od 2005 r. wszystkie porady stomatologiczne zaliczane są do specjalistyki.

^a See general notes, item 4 on page 222. ^b Data concern entities that have signed contract with the National Health Fund or health care facilities (see general notes, item 2, point 3 on page 221); until 2008 including medical practices providing services of occupational medicine (in 2000 — only in urban areas). ^c Since 2000 concern consultations refunded by health funds, since 1 IV 2003 - by the National Health Fund (public funds) and paid by patients (non-public funds). ^d Since 2005 all dental consultations were included into specialized.

TABL. 3 (146). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII					
Szpitala ogólne	50	75	61	68	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^a	10	23	29	30	Chronic medical care homes ^a
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	2	2	2	2	Nursing homes ^b
Hospicja	5	4	4	4	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	39	37	34	35	sanatoria
szpitale	15	9	7	7	hospitals

ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII
BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII

Szpitala ogólne	14924	13900	14536 ^c	14387 ^c	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^a	950	1635	1993	2049	Chronic medical care homes ^a
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	70	95	97	98	Nursing homes ^b
Hospicja	120	73	83	86	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	4676	4439	4258	4443	sanatoria
szpitale	1834	1255	1127	1113	hospitals

LECZENI
IN-PATIENTS

Szpitala ogólne ^d	435147	511335	558663	573432	General hospitals ^d
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^a	927	3486	4316	4341	Chronic medical care homes ^a
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	70	210	156	157	Nursing homes ^b
Hospicja	986	651	990	992	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kura- cjusze	60657	72139	70342	76418	Health resort treatment patients
w sanatoriach	45232	56666	56033	61238	in sanatoria
w szpitalach	15425	15473	14309	15180	in hospitals

^a W 2000 r. bez zakładów typu psychiatrycznego. ^b W latach 2000 i 2001 - łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^c Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Ź r ó d ł o: od 2004 r. dane Ministerstwa Zdrowia.

^a In 2000 excluding nursing homes psychiatry types. ^b In 2000 and 2001 - including treatment and education homes. ^c Including incubators as well as places for newborns. ^d Excluding inter-ward patient transfers.

S o u r c e: since 2004 data of the Ministry of Health.

TABL. 4 (147). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	50	75	61	68	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	42	44	37	38	Public
Niepubliczne	8	31	24	30	Non-public

TABL. 4 (147). **SZPITALE OGÓLNE (dok.)**
GENERAL HOSPITALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	14924	13900	14536 ^a	14387 ^a	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	14657	13414	13643	13378	in: public hospitals
niepublicznych	267	486	893	1009	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	46,2	42,6	44,2	43,6	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2902	2931	2920	2930	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	636	666	627	590	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	3663	3435	3138	3155	Surgical
Pediatrycznych	752	756	770	781	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1728	1506	1491	1464	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	291	192	270	280	Oncological
Intensywnej terapii	169	197	208	217	Intensive therapy
Zakaźnych	509	455	421	389	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	975	801	776	764	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	159	141	133	127	Dermatology
Neurologicznych	554	611	574	574	Neurological
Psychiatrycznych	424	452	442	433	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^c w tys.	435,1	511,3	558,7	573,4	In-patients ^c in thous.
w szpitalach: publicznych	425,8	489,6	524,1	531,1	in: public hospitals
niepublicznych	9,4	21,8	34,6	42,3	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^d :					of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	99,3	124,3	131,4	136,2	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	21,0	31,3	34,1	33,6	of which cardiological ^b
chirurgicznych	118,3	142,0	150,4	157,3	surgical
pediatrycznych	25,9	31,1	36,9	36,1	paediatric
ginekologiczno-położniczych	76,0	79,6	87,8	91,0	gynaecological-obstetric
onkologicznych	12,1	8,8	14,2	14,1	oncological
intensywnej terapii	6,0	9,0	9,2	10,0	intensive therapy
zakaźnych	12,2	14,8	17,1	16,2	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,1	20,6	23,4	22,6	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,7	4,5	4,4	4,2	dermatology
neurologicznych	16,0	20,2	21,3	23,0	neurological
psychiatrycznych	4,5	5,0	5,4	5,1	psychiatric
Wypisani w tys.	412,0	489,8	537,3	552,7	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	14,0	14,0	14,2	14,2	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	1353,4	1567,1	1702,0	1741,5	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	29,2	38,0	38,4	39,9	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	9,8	7,2	6,4	6,0	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	287	271	270	267	Average bed use in days

a Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Ź r ó d ł o: od 2004 r. dane Ministerstwa Zdrowia.

a Including incubators as well as places for newborns. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding inter-ward patient transfers. d Including inter-ward patient transfers.

S o u r c e: since 2004 data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (148).

RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	74	76	117	116	Ambulance emergency rescue teams
w tym:					of which:
specjalistyczne	-	-	30	46	specialization
podstawowe	-	-	40	55	basic
Szpitalny oddział ratunkowy ^b	8	20	21	21	Hospital emergency ward ^b
Izba przyjęć	13	8	4	4	Admission room
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d (w ciągu roku)	222772	228214	214018	203876	Calls to the occurrence places ^d (during the year)
na 1000 ludności	68,6	69,9	65,2	61,9	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego ^d (w ciągu roku)	225526	230875	218278	206441	Persons who received health care benefits ^d (during the year)
na 1000 ludności	69,4	70,8	66,5	62,7	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 223. b Oddział szpitalny będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej, zarejestrowany w systemie ratownictwa medycznego. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. d W danych tych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

a See general notes, item 10 on page 223. b Hospital ward that is organization cell of hospital in accordance with the Law on Health Care Facilities, hospital ward registered in the system of the emergency medical services. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d Excluding the diseases of people who received health care benefits in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward).

TABL. 6 (149).

APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Apteki.....	763	930	930	967	Pharmacies
w tym prywatne	735	929	928	967	of which private
w tym na wsi	179	210	212	214	of which in rural areas
Punkty apteczne ^b	11	91	97	113	Pharmaceutical outlets ^b
w tym na wsi	10	91	95	111	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny ^b	4172	3199	3201	3054	pharmacy and pharmaceutical outlet ^b
1 aptekę	4232	3512	3535	3411	pharmacy
w tym na wsi.....	8917	7842	7877	7820	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący ^c w aptekach i w punktach aptecznych ^b	1542	2001	2094	2147	Pharmacists employed ^c in pharmacies and pharmaceutical outlets ^b

a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach. b Od 2002 r. nie określa się typu punktów aptecznych. c W 2000 r. - w przeliczeniu na pełne etaty; od 2002 r. - w osobach.

a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria. b Since 2002 the types of pharmaceutical outlet are not defined. c In 2000 - calculated as full-time employment; since 2002 - in persons.

TABL. 7 (150). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	20	18	17	17	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	29323	37428	44649	45712	Blood donors
w tym honorowi	28848	37082	44489	45614	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	54320	66496	74964	80785	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	60809	66415	74625	81213	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration.

S o u r c e: data of the Haematology and Transfusiology Institute.

TABL. 8 (151). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS				INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS				DISEASES
	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Tężec.....	1	4	5	6	0,0	0,1	0,2	0,2	Tetanus
Krztusiec.....	62	62	177	169	1,9	1,9	5,4	5,1	Whooping cough
Odra	9	3	3	-	0,3	0,1	0,1	-	Measles
Wzw typu B	214	85	43	20	6,6	2,6	1,3	0,6	Viral hepatitis type B
Wzw typu C	109	83	32	21	3,4	2,5	1,0	0,6	Viral hepatitis type C
Wzw typu A	29	6	9	44	0,9	0,2	0,3	1,3	Viral hepatitis type A
Różyczka.....	4971	428	645	389	154,3	13,1	19,7	11,8	Rubella
AIDS ^a	-	6	8	11	-	0,2	0,2	0,3	AIDS ^a
Salmonellozy	1377	1127	822	814	42,7	34,5	25,0	24,7	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna.....	9	4	5	1	0,3	0,1	0,2	0,0	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	260	375	303	186	8,1	11,5	9,2	5,6	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b ...	1126	1103	2021	1960	157,9	171,5	295,7	267,4	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^b
Szkarlatyna (płonica)	633	909	836	1141	19,6	27,9	25,5	34,7	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	107	84	116	74	3,3	2,6	3,5	2,2	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	152	101	83	77	4,7	3,1	2,5	2,3	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	14	4	25	47	0,4	0,1	0,8	1,4	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	1554	4699	277	245	48,2	144,0	8,4	7,4	Mumps
Toksoplazmoza.....	5	30	7	.	0,2	0,9	0,2	x	Toxoplasmosis
Tasiemczyce.....	31	14	7	.	1,0	0,4	0,2	x	Cestode infestations
Świerzb.....	907	726	525	.	28,2	22,2	16,0	x	Scabies
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	97613	58529	20586	113321	3029,6	1793,8	627,2	3441,5	Influenza and influenza-like illness
Szczepienia przeciw wściekliznie.....	1081	894	782	803	33,6	27,4	23,8	24,4	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

U w a g a. Od 2009 r. nie ma obowiązku zgłaszania zachorowania na toksoplazmozę, tasiemczyce i świerzby.

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Zakładu Higieny.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

N o t e: Since 2009 there is no obligation of registering incidences of toxoplasmosis, cestode infestations and scabies.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 9 (152). **ŻŁOBKI^a**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Żłobki	38	34	33	33	Nurseries
Oddziały żłobkowe	1	1	1	1	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^b	2370	2110	2374	2388	Places in nurseries ^b
Dzieci przebywające w żłobkach ^b (w ciągu roku)	4224	4096	4611	4589	Children staying in nurseries ^b (during the year)
Miejsca w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	53,2	49,6	51,0	48,3	Places in nurseries ^b per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,1	20,0	24,1	23,3	Children staying in nurseries ^b per 1000 children up to age 3

^a Do 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi. ^b Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Until 2005 including weekly nurseries. ^b Including nursery wards.

TABL. 10 (153). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**
Stan w dniu 31 XII
ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
O G Ó Ł E M	50	53	58	1157	1165	1189	231	257	244	TOTAL
placówki:										centres:
Interwencyjne	4	5	4	123	130	103	1	11	9	Intervention
Rodzinne	15	17	19	115	133	143	16	26	37	Family
Socjalizacyjne	24	27	29	721	784	776	151	136	117	Socialization
Wielofunkcyjne	7	4	6	198	118	167	63	84	81	Multi-functional

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 223.

^a See general notes, item 13 on page 223.

TABL. 11 (154). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO^a**
DAY-SUPPORT CENTRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)			wychowankowie residents			
OGÓŁEM	112	223	228	8277	11494	14057	TOTAL
Opiekuńcze	88	195	202	5493	8330	9918	Care
Specjalistyczne	24	28	26	2784	3164	4139	Specialized

^a Ponadto w 2009 r. spośród całodobowych placówek wielofunkcyjnych 2 pełniły również funkcję wsparcia dziennego, przebywało w nich w ciągu roku 58 wychowanków.

^a Moreover, in 2009 among 24-hour multi-functional centres, 2 centres also had the function of day-support. During the year there were 58 children staying in them.

TABL. 12 (155). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

*FOSTER FAMILIES**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2324	2255	2163	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1961	1861	1770	<i>Related to the child</i>
Niespokrewnione z dzieckiem	288	284	276	<i>Not related to the child</i>
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem	75	110	117	<i>Professional not related to the child</i>
wielodzietne	15	45	45	<i>with many children</i>
specjalistyczne	3	12	16	<i>specialized</i>
o charakterze pogotowia rodzinnego	57	53	56	<i>emergency type</i>
Dzieci w rodzinach zastępczych ^a	3227	3263	3182	Children in foster families^a
w tym w wieku 0-3 lata	264	253	254	<i>of which at age 0-3</i>
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	308	296	304	<i>of which children with legal confirmation of disability</i>
Spokrewnionych z dzieckiem	2550	2455	2360	<i>Related to the child</i>
Niespokrewnionych z dzieckiem	452	432	418	<i>Not related to the child</i>
Zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem	225	376	404	<i>Professional not related to the child</i>
wielodzietnych	74	218	221	<i>with many children</i>
specjalistycznych	6	22	28	<i>specialized</i>
o charakterze pogotowia rodzinnego	145	136	155	<i>emergency type</i>

^a Dzieci do lat 18.

U w a g a. W ciągu 2009 r. 399 dzieci do lat 18 opuściło rodziny zastępcze, w tym 108 dzieci zostało przekazanych do adopcji.

^a Children up to age 18.

N o t e. Within 2009, 399 children up to age 18 left their foster families, of which 108 children were adopted.

TABL. 13 (156). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA ^a**

Stan w dniu 31 XII

*STATIONARY SOCIAL WELFARE ^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	92	111	116	125	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca					<i>Places</i>
ogółem	7641	8522	8740	8933	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	23,7	26,1	26,6	27,1	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy					<i>Residents</i>
ogółem	7553	8304	8618	9007	<i>total</i>
w tym do lat 18	228	184	303	205	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku ...	1492	1928	1899	2317	<i>of which placed within the year</i>
na 10 tys. ludności	23,4	25,4	26,2	27,3	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	903	376	341	331	<i>Persons awaiting a place</i>

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.^a Including community self-help homes.

TABL. 14 (157).

PLACÓWKI STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ MIESZKAŃCY WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES AND RESIDENTS BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać ^a:				Homes and facilities (excluding branches) in which may be ^a:
osoby w podeszłym wieku	40	38	41	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	25	24	25	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	18	17	15	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	8	8	6	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	26	26	25	chronically mentally ill
osoby niepełnosprawne fizycznie	-	-	1	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	5	6	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	7	7	13	homeless
inne osoby	-	-	1	other persons
Mieszkańcy domów i zakładów:				Residents of homes and facilities:
osoby w podeszłym wieku	1669	1798	1757	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	2185	2137	1948	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	1260	1097	1213	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	485	502	309	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	2323	2467	2562	chronically mentally ill
osoby niepełnosprawne fizycznie	-	-	25	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	160	313	178	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	312	304	1004	homeless
inne osoby	-	-	11	other persons

^a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a In the further division facilities may be shown several times, because one facility may be destined for several groups of residents.

TABL. 15 (158). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający <i>Beneficiaries</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2000 $\frac{156861^b}{177766^c}$	147679,4	TOTAL
	2005 $\frac{166852^b}{218919^c}$	184637,0	
	2008 $\frac{143420^b}{182437^c}$	220102,3	
	2009 $\frac{143790^b}{183616^c}$	220533,3	
Pomoc pieniężna	107040	164332,1	Monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Zasiłek: stały.....	13280	45068,2	<i>Benefits: permanent</i>
okresowy	22941	30567,0	<i>temporary</i>
celowy ^d	64920	49884,4	<i>appropriated^d</i>
Pomoc niepieniężna	76576	56201,2	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	914	2236,1	<i>Shelter</i>
Posiłek	66412	29716,2	<i>Meals</i>
Ubranie	171	21,2	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	224	489,2	<i>Burial</i>

^a Organizowanej i świadczonej przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie; bez pomocy GOPS w formie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, której w 2005 r. udzielono 487 osobom na kwotę 4006,3 tys. zł, w 2008 r. - 1633 osobom na kwotę 20277,7 tys. zł, a w 2009 r. - 1835 osobom na kwotę 27547,8 tys. zł.
^b Liczeni jednorazowo, bez względu na formę i rodzaj świadczeń. ^c Liczeni tyle razy z ilu form pomocy skorzystali. ^d Łącznie z zasiłkiem w naturze.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by Gmina Social Assistance Centres and Powiat Centres for Family Support; excluding assistance of GSAC in form of payments for residence in social welfare homes, which in 2005 was given to 487 persons for an amount of 4006,3 thous. zł, in 2008 - 1633 persons for an amount of 20277,7 thous. zł and in 2009 - 1835 persons for an amount of 27547,8 thous. zł. ^b Listed once, regardless of the form and kind of benefits. ^c Listed as many times as forms of granted assistance. ^d Including benefit in kind.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopiśma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

5. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzonego co dwa lata.

6. Informacje o **kinach** dotyczącą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A borrower is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

3. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

4. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

5. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).

7. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special

Dane dotyczą także osób korzystających - na mocy szczególnych przepisów - z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka - zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki - obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Do pozostałych niesklasyfikowanych zaliczono obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze). Do 2004 r. do tej grupy zaliczano również obiekty, które nie spełniają wymogów klasyfikacyjno-kategoryzacyjnych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

3. Dane o miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych - także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (UNWTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Other non-classified facilities include facilities used by the tourism industry (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses). Until 2004 this group included also facilities which do not meet requirements for individual categories of facilities.

3. Data on number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Kultura
Culture

TABL. 1 (159). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	778	766	763	762	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	576	566	562	561	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	91	69	69	63	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	55	42	30	25	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	10685,4	10780,3	10868,3	10822,9	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	5322,2	5411,0	5523,9	5495,2	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	648,5	710,6	671,2	670,0	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	208,5	218,8	203,2	198,1	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{a b} :					<i>Loans^{a b}:</i>
w tysiącach woluminów	12653,8	12741,1	11476,0	11286,9	<i>in thousand volumes</i>
w tym na wsi.....	4202,4	4267,9	3812,6	3729,6	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,5	17,9	17,1	16,8	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi.....	20,2	19,5	18,8	18,8	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (160). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches ^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits ^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
					ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students ^d</i>	
			własne ^b <i>own ^b</i>	obce ^c <i>exterior ^c</i>			
OGÓŁEM 2000	100	3778,8	244	160	4172,3	1371,7	TOTAL
2005	104	3922,4	344	121	5644,4	1741,5	
2008	108	3499,7	328	170	6113,7	1771,5	
2009	111	3735,2	382	196	6033,9	1627,5	
Archeologiczne	2	28,6	4	6	83,2	27,2	<i>Archaeological</i>
Artystyczne	20	799,3	77	24	1874,5	248,1	<i>Art</i>
Biograficzne	7	12,0	6	8	54,4	18,7	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	8	88,8	43	22	211,5	51,7	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	22	132,8	49	23	896,6	245,8	<i>Historical</i>
Martyrologiczne.....	2	95,5	20	1	1308,4	522,7	<i>Martyrological</i>
Przyrodnicze	5	2168,1	12	2	33,1	10,2	<i>Natural history</i>
Regionalne	26	132,3	83	46	276,3	124,4	<i>Regional</i>
Techniki	6	34,0	20	8	209,6	56,9	<i>Technical</i>
Inne.....	13	244,0	68	56	1086,3	321,9	<i>Others</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (161). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor pu- bliczny <i>public sector</i>	sektor pry- watny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII) ..	78	66	74	69	30	39	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	849	727	742	826	526	300	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	66	69	50	80	44	36	of which foreign
Ekspozycje ^a	891	797	777	932	541	391	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	473,0	452,0	402,3	470,6	365,7	104,9	Visitors in thous.

^a W kraju.^a In Poland.TABL. 4 (162). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES						
WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION	
<hr/>						
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE	2000	20	5578	4217	748,5	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
	2005	20	5191	4072	717,6	
	2008	20	5182	4243	959,0	
	2009	22	6073	4568	1118,2	
Teatry dramatyczne		15	4466	3621	762,7	<i>Dramatic theatres</i>
dramatyczne		12	3722	2788	596,5	<i>dramatic</i>
lalkowe		3	744	833	166,2	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne		2	914	245	189,1	<i>Music theatres</i>
Filharmonie		1	693	547	97,3	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne		4	-	155	69,2	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Zespoły pieśni i tańca		-	-	-	-	<i>Song and dance ensembles</i>
<hr/>						
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE	2000	-	-	-	-	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
	2005	-	-	-	-	
	2008	3	x	201	655,3	
	2009	6	x	746	725,3	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według siedziby.^a As of 31 XII. ^b According to the seat.TABL. 5 (163). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

**CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY
CENTRES**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2009			SPECIFICATION
				ogó- łem <i>total</i>	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	479	489	492	480	171	309	Institutions
domy kultury	129	136	139	143	58	85	cultural establishments
ośrodki kultury	144	142	141	142	48	94	cultural centres
kluby	69	68	67	72	56	16	clubs
światlice	137	143	145	123	9	114	community centres

TABL. 5 (163). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Pracownie specjalistyczne	384	443	446	492	283	209	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku).....	25518	24961	27427	29561	22078	7483	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3323,2	3771,4	4228,2	3992,8	3099,3	893,5	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	1319	1313	1263	1769	1382	387	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku).....	19588	18610	22300	27581	21934	5647	<i>Course graduates (during the year)</i>
Zespoły artystyczne	1779	2021	1977	2031	1209	822	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	30447	34303	35139	35926	19748	16178	<i>Members of artistic ensembles</i>
Koła (kluby).....	1223	1594	1701	1630	1284	346	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	26643	29539	33906	31327	24311	7016	<i>Members of groups (clubs)</i>

TABL. 6 (164). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	58	49	45	43	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	55	47	44	42	<i> of which urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ..	61	98	93	110	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	58	96	92	109	<i> of which urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	15,5	22,3	21,6	23,7	<i>Seats (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	15,0	21,9	21,3	23,4	<i> of which urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	40,4	109,7	120,4	118,5	<i> in thousands</i>
w tym miasta	40,1	109,6	120,4	118,5	<i> of which urban areas</i>
na 1 kino	696	2238	2675	2757	<i> per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	1749,8	2539,5	3317,0	3560,5	<i> in thousands</i>
w tym miasta	1743,7	2537,8	3315,5	3559,5	<i> of which urban areas</i>
na 1 kino	30169	51827	73710	82802	<i> per cinema</i>
na 1 seans	43	23	28	30	<i> per screening</i>

TABL. 7 (165). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	714,7	649,5	503,6	478,7	221	199	153	145	Radio subscribers
miasta	450,0	405,4	324,1	310,9	276	250	200	191	urban areas
wieś	264,7	244,1	179,5	167,8	166	148	108	100	rural areas
Abonenci telewizyjni ...	686,6	626,3	484,7	460,2	213	192	147	140	Television subscribers
miasta	432,6	390,3	311,2	298,2	265	241	192	184	urban areas
wieś	254,0	236,0	173,5	162,0	159	143	104	97	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 8 (166). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	911	825	872	894	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	77	152	204	231	Hotels
Motele	9	11	9	11	Motels
Pensjonaty	111	62	64	69	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	17	37	52	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	31	17	10	10	Excursion hostels
Schroniska	28	21	24	22	Shelters
Schroniska młodzieżowe	56	11	9	8	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	x	33	33	31	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	178	155	129	113	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	16	12	10	9	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	53	66	70	64	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	20	15	13	13	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	25	15	14	13	Complexes of tourist cottages
Kempingi	13	13	13	11	Camping sites
Pola biwakowe	25	16	12	12	Tent camp sites
Hostele	x	x	x	8	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	38	41	36	37	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	231	168	185	180	Other non-classified facilities ^a
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	65400	61509	68809	68813	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	52865	54193	58592	60363	of which open all year
Hotele	9680	15609	22995	24432	Hotels
Motele	304	497	368	486	Motels
Pensjonaty	8583	3725	3603	3548	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	902	1974	2410	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	2283	1366	688	684	Excursion hostels
Schroniska	1568	1178	1280	1141	Shelters
Schroniska młodzieżowe	3000	834	651	586	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	x	1934	1988	1930	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	11732	10067	9127	8120	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	949	652	511	494	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4347	5591	5578	4792	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	754	473	424	522	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	1174	905	855	824	Complexes of tourist cottages
Kempingi	1309	1737	1733	1437	Camping sites
Pola biwakowe	3089	1497	860	880	Tent camp sites
Hostele	x	x	x	276	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	4938	5006	4476	4883	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	11690	9536	11698	11368	Other non-classified facilities ^a

^a Dane powiększono o ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Data were augmented by weekend and holiday accommodation establishments, which until 2008 constituted a separate position.

TABL. 8 (166). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1964062	2493045	2711416	2720627	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	507191	889479	828956	810496	of which foreign tourists
Hotele	726655	1308323	1493846	1540290	Hotels
Motele	18712	26131	25790	34330	Motels
Pensjonaty	217020	111875	118792	106626	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	35828	88207	95520	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	84172	50929	19292	15866	Excursion hostels
Schroniska	60145	68135	57436	55073	Shelters
Schroniska młodzieżowe	87292	39728	42302	35514	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe ...	x	46987	53831	48838	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	186094	200476	220758	199935	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	8019	5285	5835	5144	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	118509	167506	170138	141991	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	15232	11790	9306	8618	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	13160	16648	16099	14750	Complexes of tourist cottages
Kempingi	15648	27828	19422	9601	Camping sites
Pola biwakowe	12564	8252	3901	5219	Tent camp sites
Hostele	x	x	x	15034	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	90424	95210	89354	103801	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	310416	272114	277107	284477	Other non-classified facilities ^a
Udzielone noclegi	6680531	7375810	7953631	7958504	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	1132493	2021651	1985679	1944533	of which foreign tourists
Hotele	1405348	2699842	3184357	3247775	Hotels
Motele	30626	36499	36732	44749	Motels
Pensjonaty	962926	457686	444578	400835	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	82045	192706	230857	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	231230	146868	62492	58336	Excursion hostels
Schroniska	123767	116568	102134	93877	Shelters
Schroniska młodzieżowe	196570	83011	85122	78421	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe ...	x	107699	127942	110951	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	1059138	889959	1009189	874494	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	62093	44762	45256	37950	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	447483	647164	613992	512596	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	84643	57599	50524	48364	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	72505	62259	58645	59360	Complexes of tourist cottages
Kempingi	49649	59111	46683	24063	Camping sites
Pola biwakowe	43247	25419	11264	14307	Tent camp sites
Hostele	x	x	x	32035	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	1061238	1174206	1167333	1359497	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	850068	685113	714682	730037	Other non-classified facilities ^a

^a Dane powiększono o ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Data were augmented by weekend and holiday accommodation establishments, which until 2008 constituted a separate position.

TABL. 9 (167).

**PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**

Stan w dniu 31 VII

**CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS**

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restau- racje <i>Restau- rants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and cafes</i>	Stolówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2000	178	281	442	73	TOTAL
2005	213	295	316	38	
2008	273	316	331	62	
2009	291	252	316	66	
Hotele	215	131	9	9	<i>Hotels</i>
Motele	10	3	-	1	<i>Motels</i>
Pensjonaty	14	20	42	14	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	17	12	7	7	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	-	2	7	-	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska	-	5	13	5	<i>Shelters</i>
Schroniska młodzieżowe	-	1	1	-	<i>Youth hostels</i>
Szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	10	-	<i>School youth hostels</i>
Ośrodki wczasowe	4	19	79	3	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	-	-	9	-	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	7	19	41	3	<i>Training-recreational centres</i>
Domy pracy twórczej	-	-	6	-	<i>Creative arts centres</i>
Zespoły domków turystycznych ..	3	1	1	2	<i>Complexes of tourist cottages</i>
Kempingi	-	3	1	1	<i>Camping sites</i>
Pola biwakowe	-	-	1	3	<i>Tent camp sites</i>
Hostele	1	1	-	1	<i>Hostels</i>
Zakłady uzdrowiskowe	2	15	38	3	<i>Health establishments</i>
Pozostałe niesklasyfikowane	18	20	51	14	<i>Other non-classified facilities</i>

TABL. 10 (168).

**TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
**FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST
ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	507191	889479	828956	810496	<i>Tourists accommodated</i>
Hotele	379751	727401	673393	672504	<i>Hotels</i>
Motele	4125	8385	9431	7638	<i>Motels</i>
Pensjonaty.....	17959	16765	10611	8021	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	x	6579	22865	18626	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	13640	9114	2083	1239	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska	3059	5565	4124	3234	<i>Shelters</i>

TABL. 10 (168). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów (dok.)					Tourists accommodated (cont.)
Schroniska młodzieżowe	10643	10170	9092	8044	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	x	3127	2544	2263	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	3149	8646	6602	5364	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	–	–	–	12	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	7568	10278	9792	7327	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	644	513	315	246	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	954	1827	1194	628	Complexes of tourist cottages
Kempingi	6546	18931	10886	5068	Camping sites
Pola biwakowe	352	772	278	593	Tent camp sites
Hostele	x	x	x	8834	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	1246	985	552	456	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	57555	60421	65194	60399	Other non-classified facilities ^a
Udzielone noclegi	1132493	2021651	1985679	1944533	Nights spent (overnight stay)
Hotele	783040	1597646	1598144	1573309	Hotels
Motele	8261	13168	11819	10462	Motels
Pensjonaty	68484	55078	36613	28310	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	17129	56302	46230	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	24106	18555	6266	4980	Excursion hostels
Schroniska	9685	7439	5787	4676	Shelters
Schroniska młodzieżowe	25270	22303	20446	19273	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	x	8751	5970	10004	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	15047	36102	29552	20787	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	–	–	–	12	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	32144	36424	31742	26142	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1977	1586	886	560	Creative arts centres
Zespoły domków turystycznych	3818	6976	4790	3417	Complexes of tourist cottages
Kempingi	13824	37615	24942	10936	Camping sites
Pola biwakowe	1067	2075	787	1311	Tent camp sites
Hostele	x	x	x	20015	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	12757	7109	4098	3527	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane ^a	133013	153695	147535	160582	Other non-classified facilities ^a

^a Dane powiększono o ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a Data were augmented by weekend and holiday accommodation establishments, which until 2008 constituted a separate position.

TABL. 11 (169). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA WEDŁUG MIEJSCA STAŁEGO ZAMIESZKANIA TURYSTÓW**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY PERMANENT RESIDENCE OF TOURISTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2008	2009	SPECIFICATION
	korzystający z noclegów <i>tourists accommodated</i>		udzielone noclegi <i>nights spent (overnight stays)</i>		
O G Ó Ł E M	828956	810496	1985679	1944533	T O T A L
EUROPA	679596	651785	1652816	1593587	EUROPE
Unia Europejska	562444	539427	1381317	1322443	European Union
Austria	14861	15226	34372	34078	Austria
Belgia	14521	13283	37378	33854	Belgium
Bułgaria	1163	1357	3704	2959	Bulgaria
Cypr	327	285	807	665	Cyprus
Czechy	15494	15439	28203	27642	Czech Republic
Dania	10140	9962	28952	29408	Denmark
Estonia	1936	1578	3265	2627	Estonia
Finlandia	8761	8804	22404	22528	Finland
Francja	45061	43339	102333	100196	France
Grecja	3136	4183	8090	10254	Greece
Hiszpania	26562	25672	63066	60069	Spain
Irlandia	22397	17947	62219	50871	Ireland
Litwa	12834	8321	18619	12949	Lithuania
Luksemburg	334	321	864	908	Luxembourg
Łotwa	4827	3143	6451	4544	Latvia
Malta	467	232	1807	760	Malta
Niderlandy	17805	19296	45524	48010	Netherlands
Niemcy	95448	97713	236074	248292	Germany
Portugalia	4510	4334	11110	9472	Portugal
Rumunia	4831	5160	10673	10256	Romania
Słowacja	11305	13782	18499	22115	Slovakia
Słowenia	2288	2429	4812	5418	Slovenia
Szwecja	22390	25129	57710	64823	Sweden
Węgry	26097	23488	57074	52499	Hungary
Wielka Brytania	147347	127637	405654	344873	United Kingdom
Włochy	47602	51367	111653	122373	Italy
Pozostałe kraje	117152	112358	271499	271144	Other countries
w tym:					of which:
Białoruś	3709	4958	7799	9141	Belarus
Chorwacja	3008	2233	8485	4890	Croatia
Islandia	663	389	2114	966	Iceland
Norwegia	41155	43277	107120	119056	Norway
Rosja	25519	20782	52665	47774	Russia
Szwajcaria i Lichtenstein	5093	5476	11985	12750	Switzerland and Lichtenstein
Turcja	1630	2108	3889	4725	Turkey
Ukraina	35237	31204	74880	66429	Ukraine
AFRYKA	1223	1375	3969	3475	AFRICA
AMERYKA PÓŁNOCNA	56397	53385	144421	132952	NORTH AMERICA
AMERYKA POŁUDNIOWA I CENTRALNA	6888	5966	16189	13276	SOUTH AND CENTRAL AMERICA
AZJA	66624	85449	129562	172182	ASIA
OCEANIA	8714	9557	19745	22075	OCEANIA
NIEUSTALONE	9514	2979	18977	6986	UNKNOWN

TABL. 12 (170). **POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE**
THE POLISH TOURIST COUNTRY-LOVERS' SOCIETY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Członkowie (stan w dniu 31 XII)	8262	6484	6829	6169	<i>Members (as of 31 XII)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
przewodnicy turystyczni ^a	1488	1219	1255	1408	<i>tour guides ^a</i>
górcy	992	783	889	919	<i>mountain</i>
terenowi	345	301	287	410	<i>field</i>
miejscy	151	135	79	79	<i>city</i>
piloci wycieczek	677	533	633	622	<i>excursion guides</i>
Turystyka wycieczkowa:					<i>Tourist excursions:</i>
wycieczki	7772	7325	6787	6079	<i>excursions</i>
kwalifikowane ^b	2887	2471	2357	2029	<i>professional ^b</i>
zwykle	4885	4854	4430	4050	<i>regular</i>
uczestnicy wycieczek w tys.	216	212	224	192	<i>excursion participants in thous.</i>
kwalifikowanych ^b	76	72	72	68	<i>professional ^b</i>
zwykłych	141	140	152	124	<i>regular</i>

^a Przewodnik może być wykazany więcej niż jeden raz ze względu na posiadane uprawnienia. ^b Turystyka wymagająca specjalnego przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym.

U w a g a. W wierszu „członkowie” wykazano członków kół i klubów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

^a A guide may be indicated more than once due to qualifications possessed. ^b Tourism requiring special physical training and skills in using tourist equipment.

N o t e. In the row/line “members”, members of circles and clubs of the Polish Tourist Country-Lovers' Society have been shown.

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i przemysłowe** (do 2006 r. określane jako stosowane, zgodnie z ustawą z dnia 15 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki, Dz. U. Nr 115, poz. 795) **oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** - m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem kli-

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development activity (i.e., research and experimental development work - R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research and industrial research** (until 2006 defined as applied research, according to the Law on change of principles of financing science dated 15 June 2007, Journal of Laws No. 115, item 795) **as well as applied research**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units, i.e. state owned units - subordinate to different ministries - working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) others, i.e. private units whose main activity is performing R&D (NACE rev. 2, division 72 “Scientific research and development”);
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary” units);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technical development plants, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** - among others cover hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical

nik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Przewodniczącego KBN z 30 XI 2001 r., Dz. U. Nr 146, poz. 1642, § 13); do 2002 r. koszty te ujmowane są w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

4. Działalność innowacyjna - to całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

5. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady

academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Data regarding employment in R&D activity include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, industrial research and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Since 2003, **capital expenditures on fixed assets connected with R&D** comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but - according to the regulation in force - until completion of the projects not included in fixed assets but treated as current assets (decree of the Chairman of the State Committee for Scientific Research from 30 XI 2001, Journal of Laws No. 146, item 1642, § 13); until 2002, expenditures on such equipment are included in current expenditures on R&D.

4. Innovation activity - are all scientific, technological, organizational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

5. Expenditures on product and process innovations include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of external knowledge (patents, non-patented inventions, licenses, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, acquisition of fixed assets required for introduction of product and process innovations (instruments and equipment and land and buildings), training directly linked to

inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z wprowadzeniem innowacji produktowych i procesowych, marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

Wyrób nowy jest to wprowadzony na rynek wyrób, którego charakterystyka technologiczna (techniczna) i (lub) zastosowanie są nowe lub różnią się w sposób znaczący od uprzednio wytwarzanych wyrobów.

Wyrób istotnie ulepszony jest to wyrób już istniejący, którego właściwości techniczne i (lub) działanie zostały znacząco ulepszone poprzez zastosowanie nowych, doskonalszych materiałów lub komponentów w przypadku wyrobu prostego bądź poprzez częściowe zmiany w jednym lub większej liczbie podzespołów w przypadku wyrobu złożonego.

Nowy lub istotnie ulepszony proces (innowacja procesu) jest to zastosowanie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcyjnych, obejmujące zmiany w wyposażeniu lub organizacji produkcji bądź kombinację tych zmian, a także nowe lub istotnie ulepszone metody z zakresu logistyki, zaopatrzenia i dystrybucji oraz metody (systemy) wspierające procesy w przedsiębiorstwie.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-teleko-**

implementing product and process innovations, marketing for introduction of new and significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

*A **technologically new product** is a product introduced to the market, the technological characteristics and (or) intended uses of which are new or differ significantly from those of previously produced products.*

*A **technologically improved product** is an existing product the performance of which has been significantly improved through the use of new higher-performance components or materials in the case of a simple product, or through partial changes to one or more of the sub-systems in the case of a complex product.*

***Process innovation** is the adoption of new or significantly improved production methods involving changes in equipment, or production organization or a combination of these changes, and also new or significantly improved logistics, delivery or distribution methods and support activity for processes in enterprise.*

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

7. A patentable invention - any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. A utility model eligible for protection - any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the scope of subject “Information society indicators”.

2. Data regarding **enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT)**

munikacyjne (ICT) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji PKD 2007: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, informacja i komunikacja, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

3. Wewnętrzna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niewielkim obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

4. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

concern economic entities employing more than 9 persons and belonging to NACE Rev. 2 sections: manufacturing, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities.

3. Local area network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can have from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

4. Intranet is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e., the same standards, protocols and programmes; covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (171). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009			
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)				zatrudnieni ^a personnel ^a						
					ogółem total				pra- cowni- cy nauko- wo- bada- wczy research- ers	techni- cy i praco- wnicy równor- zędni techni- cians and equi- valent staff	po- zos- tały per- so- nel other sup- port- ing staff
OGÓŁEM TOTAL	65	100	94	112	8835	10063	7362	7222	6361	560	301
w tym: of which:											
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe Scientific and research- -development units	27	31	27	25	2373	1827	1672	1580	1227	207	145
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk..... Scientific units of the Polish Academy of Sciences	11	11	12	12	809	638	966	905	710	95	100
w tym of which											
instytuty naukowe scientific institutes	9	11	12	12	736	638	966	905	710	95	100
Jednostki badawczo-rozwojowe ... Branch research-development units	15	16	9	6	1560	1146	600	572	420	109	42
w tym of which											
instytuty naukowo-badawcze research institutes	6	9	5	5	1239	978	532	569	417	109	42
Inne Others	#	4	6	7	#	43	106	103	97	3	#
Jednostki rozwojowe Development units	25	47	44	57	335	1129	474	567	335	168	64
Szkoły wyższe Higher education institutions	11	16	18	18	6127	7070	5194	5037	4773	174	90

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2 (172).

ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				
			wyższym higher				pozosta- łym other
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equi- valent)	
				doktora habilito- wanego habili- tated doctor ^a (HD)	doktora (PhD)		
OGÓŁEM 2008	13512	1372	1551	5627	4032	930	
TOTAL 2009	13891	1354	1555	5920	4271	791	
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe 2008	1966	116	124	578	832	316	
Scientific and research- -development units 2009	1964	118	126	598	817	305	
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific units of the Polish Academy of Sciences	1116	93	98	396	355	174	
w tym of which							
instytuty naukowe scientific institutes	1116	93	98	396	355	174	
Jednostki badawczo-rozwojowe Branch research-development units	676	25	24	154	351	122	
w tym of which							
instytuty naukowo-badawcze research institutes	668	25	24	152	345	122	
Inne Others	172	-	4	48	111	#	
Jednostki rozwojowe 2008	1415	6	-	16	1137	256	
Development units 2009	1756	#	-	#	1406	177	
Szkoły wyższe 2008	10121	1250	1427	5033	2056	355	
Higher education institutions 2009	10146	1235	1427	5144	2032	308	

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (173).

NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009					SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady <i>expenditures</i>				
					bieżące ^b <i>current^b</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>		
					razem <i>total</i>	w tym osobowe of which <i>labour costs</i>	razem <i>total</i>	w tym maszy- ny, urządze- nia tech- niczne i narzę- dzia oraz środki transpor- tu of which <i>instru- ments and eq- uipment</i>	
	w mln zł				in mln zł				
OGÓŁEM	437,4	731,9	895,3	922,6	644,4	334,5	278,2	221,5	TOTAL
w tym:									of which:
Jednostki nauko- we i badawczo- rozwojowe	173,0	222,2	256,7	271,3	208,0	103,0	63,2	47,1	Scientific and research- -development units
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	59,8	100,2	136,2	146,0	117,4	59,6	28,6	19,3	Scientific units of the Polish Acad- emy of Sciences
w tym									of which
instytuty naukowe	53,9	100,2	136,2	146,0	117,4	59,6	28,6	19,3	scientific institutes
Jednostki badaw- czo-rozwojowe	113,1	112,2	99,6	108,0	73,5	34,5	34,5	27,6	Branch research- -development units
w tym									of which:
instytuty naukowo- -badawcze	94,6	102,9	90,7	107,6	73,1	34,1	34,5	27,6	research institutes
Inne	#	9,8	20,8	17,2	17,1	8,9	#	#	Others
Jednostki rozwo- jowe	30,9	185,4	216,4	217,0	120,9	58,3	96,0	87,8	Development units
Szkoły wyższe	233,2	318,0	416,9	426,2	309,0	167,5	117,3	85,0	Higher education institutions

a Bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. określanej jako aparatura specjalna); patrz notka a do tabl. 4 na str. 253.

a Excluding depreciation of fixed assets. b Including expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 defined as so-called special research equipment); see footnote a to the table 4 on page 253.

TABL. 4 (174).

NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION
			podstawowe <i>basic</i>	przemysłowe ^b <i>industrial^b</i>		
			w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	2000	365,3	180,7	75,9	108,7	T O T A L
	2005	565,8	231,8	104,6	229,4	
	2008	646,2	301,4	134,4	210,4	
	2009	644,4	319,8	91,7	232,9	
w tym:						<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		208,0	128,1	25,6	54,4	Scientific and research-development units
w tym:						<i>of which:</i>
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk		117,4	108,1	3,2	#	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Jednostki badawczo-rozwojowe		73,5	16,8	20,8	36,0	Branch research-development units
Jednostki rozwojowe		120,9	3,8	20,0	97,1	Development units

a Bez amortyzacji środków trwałych; łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. określanej jako aparatura specjalna), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Przewodniczącego KBN z 30 XI 2001 r., Dz. U. Nr 146, poz. 1642, § 13). b Do 2006 r. określane jako stosowane, patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 246.

a Excluding depreciation of fixed assets; including expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 defined as so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets but - according to the regulation in force - until completion of the projects not included in fixed assets but treated as current assets (decree of the Chairman of the State for Scientific Research from 30 XI 2001, Journal of Laws No. 146, item 1642, § 13). b Until 2006 defined as applied, see general notes, item 1 on page 246.

TABL. 5 (175).

STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	67,7	77,7	78,3	75,2	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	68,7	81,4	72,9	72,9	Scientific and research-development units
w tym:					of which:
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	81,2	78,2	79,2	74,2	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Jednostki badawczo-rozwojowe	61,7	83,4	64,6	70,4	Branch research-development units
Jednostki rozwojowe	63,3	69,7	66,6	70,7	Development units
Szkoły wyższe	67,5	77,5	82,0	76,6	Higher education institutions

TABL. 6 (176).

NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTOWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (cd.)
EXPENDITURES ON PRODUCT AND PROCESS INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne investment		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on training directly linked to technological innovations	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for technologically new or significantly improved products	
				na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment			
					razem total			w tym z importu of which imported
w mln zł in mln zł								
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)								
w tym (cd.): of which (cont.):								
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	26,9	0,2	-	-	25,8	7,2	0,0	0,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... Manufacture of chemicals and chemical products	22,1	4,7	2,0	5,7	9,2	3,2	0,0	0,4
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	9,8	6,2	0,4	0,3	2,6	0,1	0,1	0,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... Manufacture of rubber and plastic products	21,9	2,0	0,1	4,7	14,7	8,5	0,0	0,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	37,6	15,6	0,0	0,1	21,6	4,8	0,0	0,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	21,1	3,0	0,0	0,6	15,1	2,5	0,4	0,6
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	12,1	1,7	0,0	5,0	5,2	0,3	0,0	0,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (176). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTOWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (dok.)**
EXPENDITURES ON PRODUCT AND PROCESS INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady				Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne		na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on training directly linked to technological innovations	na marketing nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for technologically new or significantly improved products	
				na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	razem total				
						investment			
						w tym z importu of which imported			
w mln zł in mln zł									
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.) w tym (dok.): of which (cont.):									
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	20,4	6,5	2,5	2,1	6,8	2,1	0,1	1,1	
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	178,6	129,0	0,1	-	39,0	6,3	-	-	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	129,1	0,1	3,5	24,2	66,9	12,0	0,1	0,0	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply									
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	129,1	0,1	3,5	24,2	66,9	12,0	0,1	0,0	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	70,4	0,1	-	49,7	17,4	0,4	0,0	-	
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities w tym of which									
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	68,6	-	-	49,7	15,7	0,4	0,0	-	
Water collection, treatment and supply									

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (177).

ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE ^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt Means for automating production processes in units					
		linie produkcyjne production lines		centra obróbkowe machining centres	roboty i manipulatory przemysłowe industrial robots and manipulators		komputery ^b computers ^b
		automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
OGÓŁEM	2005	855	610	205	134	58	1667
TOTAL	2008	844	830	322	246	135	1746
	2009	912	875	329	325	197	1716
sektor publiczny		42	71	14	6	1	198
public sector							
sektor prywatny		870	804	315	319	196	1518
private sector							
Górnictwo i wydobywanie		14	20	-	-	-	28
Mining and quarrying							
Przetwórstwo przemysłowe		879	829	329	325	197	1606
Manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products		153	101	3	9	4	125
Produkcja wyrobów tekstylnych .. Manufacture of textiles		8	3	6	1	1	17
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		9	8	12	2	-	5
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ							
Produkcja papieru oraz wyrobów z papieru		26	21	-	-	-	11
Manufacture of paper and paper products							
Poligrafia i reprodukcja zapisa- nych nośników informacji		4	60	-	-	-	72
Printing and reproduction of recorded media							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		26	68	-	1	1	128
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów farmaceu- tycznych ^Δ		102	47	-	-	-	51
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		119	123	16	25	18	143
Manufacture of rubber and plastic products							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców nieme- talicznych		34	82	6	24	2	57
Manufacture of other non-metallic mineral products							
Produkcja metali		60	31	13	7	-	120
Manufacture of basic metals							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, mini-komputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (177).

ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt <i>Means for automating production processes in units</i>					
	linie produkcyjne <i>production lines</i>		centra obróbkowe <i>machining centres</i>	roboty i manipulatory przemysłowe <i>industrial robots and manipulators</i>		komputery ^b <i>computers ^b</i>
	automa- tyczne <i>automatic</i>	sterowane kom- puterem <i>computer controlled</i>		ogółem <i>total</i>	w tym roboty <i>of which robots</i>	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym (dok.): <i>of which (cont.):</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	153	73	79	30	18	127
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, elec- tronic and optical products</i>	-	11	2	109	70	84
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	18	33	33	7	5	142
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	19	16	89	13	4	94
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	35	102	28	97	73	318
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	8	9	15	-	-	12
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	-	9	-	-	-	57
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	-	9	-	-	-	57
Dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	18	17	-	-	-	25
w tym: <i>of which:</i>						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	11	11	-	-	-	23
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	5	7	-	-	-	2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (178).

**PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB
ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH ^a
W 2009 R.**
**NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED
PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES ^a IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products ^b in % of total turnover ^c</i>			
	ogółem <i>total</i>	z tego <i>of which</i>		w tym eksport <i>of which export</i>
		nowe lub istotnie ulepszone dla rynku <i>new or significantly improved for the market</i>	nowe lub istotnie ulepszone tylko dla przedsiębiorstwa <i>new or significantly improved only for the enterprise</i>	
OGÓŁEM TOTAL	9,8	4,4	5,4	3,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	2,2	0,8	1,4	0,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	11,0	5,0	6,0	3,7
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	13,0	5,8	7,1	4,3
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	7,1	4,8	2,3	1,5
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	0,2	0,1	0,1	-
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>	7,1	6,8	0,3	1,9
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	4,4	0,7	3,7	0,6
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	15,7	1,1	14,7	3,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	11,9	7,4	4,5	7,0
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	1,2	0,8	0,4	0,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	15,9	15,9	-	15,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Wprowadzonych na rynek w latach 2007-2009. ^c Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Introduced into the market during 2007-2009. ^c Net revenues from sales of products, goods and materials.

TABL. 9 (179). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
NATIONAL INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wynalazki:					
zgłoszone.....	195	201	204	258	<i>Patent applications</i>
udzielone patenty.....	99	86	140	141	<i>Patents granted</i>
Wzory użytkowe:					
zgłoszone.....	.	58	63	98	<i>Utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne.....	.	95	73	45	<i>Rights of protection granted</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 10 (180). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Członkowie ogółem ^a	440	471	483	487	Total members ^a
Krajowi	290	302	299	304	<i>National</i>
czynni	156	151	147	155	<i>active</i>
korespondenci	134	151	152	149	<i>corresponding</i>
Zagraniczni	148	168	182	181	<i>Foreign</i>
Honorowi	2	1	2	2	<i>Honorary</i>
Z ogółem w działach nauk ^b:					Of total in the field of ^b:
filologicznych	88	91	95	92	<i>philologies</i>
historyczno-filozoficznych	98	100	94	94	<i>history and philosophy</i>
matematyczno-fizyczno-chemicznych ..	68	84	88	89	<i>mathematics, physics and chemistry</i>
przyrodniczych	82	89	90	93	<i>natural sciences</i>
lekarskich	76	80	87	88	<i>medical sciences</i>
twórczości artystycznej	26	26	27	29	<i>creative activity</i>
Komisje naukowe:					Scientific commissions:
Jednostki organizacyjne	17	24	26	27	<i>Organizational units</i>
Członkowie komisji:					<i>Members of commissions:</i>
Komisja Filologii Klasycznej PAU	42	41	35	44	<i>PAU Commission on Classical Philology</i>
Komisja Historii Sztuki PAU	32	40	46	48	<i>PAU Commission on Art History</i>
Komisja Kultury Słowian PAU	24	40	39	41	<i>PAU Commission on Slavonian Culture</i>
Komisja Neofilologiczna PAU	31	31	37	42	<i>PAU Commission on Modern Philology</i>
Komisja Środkowoeuropejska PAU	34	35	38	43	<i>PAU Commission on Central Europe</i>
Komisja Wschodnioeuropejska PAU	54	41	39	44	<i>PAU Commission on Eastern Europe</i>
Komisja Prawnicza PAU	34	30	30	29	<i>PAU Commission on Law</i>
					<i>PAU Commission on the History and Culture of the Jews</i>
Komisja Historii i Kultury Żydów PAU ...	41	33	40	45	<i>PAU Commission on the Prehistory of the Carpathians</i>
Komisja Prehistorii Karpat PAU	21	24	26	32	<i>PAU Commission for Economic Sciences</i>
Komisja Nauk Ekonomicznych PAU	-	36	33	33	<i>PAU Commission for War and Military History</i>
Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU	-	38	36	36	<i>PAU Commission on Astrophysics</i>
Komisja Astrofizyki PAU	35	36	35	42	<i>PAU Commission on Embryology and Morphology</i>
Komisja Embriologii i Morfologii PAU	16	19	18	18	

a Stan w dniu 31 XII. b W podziale na działy nie uwzględniono członków honorowych.

a As of 31 XII. b In the division into departments honorary members are not included.

TABL. 10 (180). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE (dok.)**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komisje naukowe (dok.):					Scientific commissions (cont.):
Komisja Geoinformatyki PAU	38	40	41	55	PAU Commission on Geoinformation
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU	72	48	47	72	PAU Commission on Quaternary Palaeogeography
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU	20	22	24	23	PAU Commission on Agricultural, Forestry and Veterinary Sciences
Komisja Etyki w Nauce PAU	19	22	21	21	PAU Commission on Ethics in Science
Komisja PAU „Fides et Ratio”	-	-	27	47	"Fides et Ratio" PAU Commission
Komisja Filozofii Nauk Przyrodniczych PAU	-	23	35	33	PAU Commission for Natural Sciences Philosophy
Komisja Historii Nauki PAU	27	40	46	71	PAU Commission on the History of Science
Komisja Nauk Technicznych PAU	-	84	89	91	PAU Commission of Technical Sciences
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	-	55	58	63	PAU Commission on the Evaluation of Textbooks
Komisja Spraw Europejskich PAU	-	16	23	26	PAU Commission for European Matters
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU	46	43	42	45	PAU Commission on Threats to Civilization
Komisja Rozwoju Miasta Krakowa PAU i PAN	-	40	40	38	PAU and PAN Commission for the Development of the City of Cracow
Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU (Wrocław)	-	-	-	16	Natural Sciences and Medical PAU Commission (Wrocław)
Posiedzenia naukowe i sesje	175	210	223	180	Scientific sittings and sessions
Działalność wydawnicza - tytuły	42	34	53	48	Publishing activity - titles

Ź r ó d ł o: dane Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

S o u r c e: data of the Polish Academy of Arts and Sciences in Kraków.

TABL. 11 (181). **POLSKA AKADEMIA NAUK**
Oddział w Krakowie
THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES
Department in Kraków

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Członkowie ogółem ^a	54	53	53	53	Total members ^a
rzeczywiści	38	35	35	35	full
korespondenci	16	18	18	18	corresponding
Z ogółem w działach nauk:					Of total in the field of:
społecznych	3	4	4	4	social sciences
biologicznych	8	9	8	8	biology
matematyczno-fizyczno-chemicznych	12	11	13	13	mathematics, physics and chemistry
technicznych	7	6	5	5	technical sciences
rolniczych, leśnych i weterynaryjnych	1	2	3	3	agricultural, forest and veterinary sciences
medycznych	9	10	10	10	medical sciences
nauk o ziemi i górniczych	14	11	10	10	sciences on Earth and mining
Komisje naukowe i ośrodki:					Scientific commissions and centres:
Jednostki organizacyjne	34	34	33	33	Organizational units
Członkowie	1201	1121	1103	1081	Members
Posiedzenia naukowe i sesje	223	147	141	121	Scientific sittings and sessions
Działalność wydawnicza - tytuły	45	12	21	15	Publishing activity - titles

^a Stan w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie.

^a As of 31 XII.

S o u r c e: data of the Polish Academy of Sciences Department in Kraków.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 12 (182). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % the proportion of entities in percent of total population			
Dostęp do Internetu	90,7	92,7	87,3	Internet access
Połączenie z Internetem przez:				Internet access via:
łącze szerokopasmowe ^b	51,2	62,5	58,6	broadband connection ^b
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy (ISDN) ...	53,4	39,6	36,8	analogue modem (connection over plain telephone line) or digital modem (ISDN)
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.)	18,6	25,1	22,7	wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)
Własną stronę internetową	55,1	62,3	60,3	Own Website

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczną - PLC).

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b DSL connections (xDSL, ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction - PLC).

TABL. 13 (183). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % the proportion of entities in percent of total population			
Komputery	94,1	95,1	90,7	Computers
Sieć wewnętrzną LAN	64,1	62,5	57,9	Local area network (LAN)
w tym bezprzewodową	17,9	23,7	25,4	of which wireless
Intranet	32,9	26,2	26,9	Intranet
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux	21,2	18,3	13,5	Free, open source software and operating systems, like Linux
ERP - system informatyczny do pla- nowania zasobów przedsiębiorstwa ..	11,1	15,1	8,4	Enterprise Resource Planning system
CRM - oprogramowanie do zarządza- nia informacjami o klientach zapew- niające dostęp do nich innym komór- kom przedsiębiorstwa	18,0	20,5	19,7	Customer Relationship Management system

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankierów GUS na 450 targowiskach rolnych na terenie całego kraju. Do 31 grudnia 2004 r. informacje o cenach targowiskowych uzyskiwane były od korespondentów rolnych. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

Weight systems were based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the HICP (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. Price quotations of selected products assembled by a network of regular pollers of the Central Statistical Office on 450 agricultural market-places throughout the country constitute the source of information on prices of agricultural products received by farmers on market-places since 1 January 2005. Until 31 December 2004 information on market-place prices was collected from agricultural correspondents. Average annual prices have been computed as the arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (184). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	110,5	102,2	104,3	103,5	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	110,5	101,7	106,2	104,1	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Napoje alkoholowe i wyroby tyto- niowe	107,6	102,3	106,4	109,1	<i>Alcoholic beverages, tobacco</i>
Odzież i obuwie	105,2	94,9	91,4	90,7	<i>Clothing and footwear</i>
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	112,6	103,8	108,3	107,7	<i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
Zdrowie	111,6	102,3	103,4	102,5	<i>Health</i>
Transport	120,8	106,1	103,6	97,9	<i>Transport</i>
Rekreacja i kultura	107,8	100,4	99,9	102,3	<i>Recreation and culture</i>
Edukacja	110,9	102,9	103,8	105,0	<i>Education</i>

TABL. 2 (185). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES				SPECIFICATION
	2000	2005	2008	2009	
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,33	2,57	4,10	4,78	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg ^a ..	1,61	1,53	1,97	2,01	Wheat-rye bread — per 0,5 kg ^a
Makaron jajeczny — za 400 g ^b	3,25	4,09	3,65	3,97	Egg pasta — per 400 g ^b
Mąka pszenna „Poznańska” — za 1 kg	1,64	1,52	2,09	1,94	Wheat flour "Poznańska" — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	9,98	15,75	16,79	18,45	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	13,78	13,61	14,19	15,23	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	6,01	5,77	6,40	7,03	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	17,89	19,89	19,43	20,49	Pork ham, boiled — per kg
Kiełbasa „Toruńska” — za 1 kg	10,54	11,20	11,92	13,08	Sausage "Toruńska" — per kg
Filety z morskczuka mrożone — za 1 kg	12,89	13,12	13,98	17,27	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	10,03	12,22	13,41	13,52	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	6,29	9,56	9,89	10,40	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawarto- ści tłuszczu 3—3,5%, sterylizo- wane — za 1 l	2,14	2,44	2,80	2,74	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l

a W 2000 r. — za 0,6 kg. b Od 2007 r. zmiana producenta.

a In 2000 — per 0,6 kg. b Since 2007 the change of a producer.

TABL. 2 (185). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml	1,23	1,27	1,60	1,69	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg ..	8,15	9,30	11,54	11,43	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający „Gouda” — za 1 kg	16,07	16,12	18,33	16,53	Ripening "Gouda" cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt	0,35	0,32	0,39	0,43	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	2,75	3,05	3,60	3,48	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,28	4,92	6,38	6,32	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,14	4,96	5,22	5,82	Oranges — per kg
Jabłka ^{c,d} — za 1 kg	2,58	2,14	3,14	2,26	Apples ^{c,d} — per kg
Buraki ^c — za 1 kg	1,15	1,10	1,57	1,45	Beetroots ^c — per kg
Marchew ^c — za 1 kg	1,30	1,41	1,86	2,07	Carrots ^c — per kg
Ziemniaki ^c — za 1 kg	0,73	0,72	0,89	0,96	Potatoes ^c — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,88	3,05	2,65	3,02	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” — za 250 g	6,91	4,66	6,02	6,23	Natural coffee "Tchibo Family", ground — per 250 g
Herbata „Madras” — za 100 g	2,13	2,31	2,60	2,96	Tea "Madras" — per 100 g
Wódka czysta „Polonaise — Polish Vodka” 40% ^e — za 0,5 l	24,13	18,99	18,61	19,47	Vodka pure "Polonaise — Polish Vodka" 40% ^e — per 0,5 l
Papierosy „Mars” — za 20 szt	4,43	5,32	6,86	8,08	Cigarettes "Mars" — per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowetny — za 1 kpl	472,11	492,62	463,99	423,75	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	122,34	154,42	153,84	160,72	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	113,12	136,77	149,63	149,43	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	21,69	26,97	29,84	31,04	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,61	2,40	2,73	2,95	Cold water by municipal water-system — per m ³
Energia elektryczna ^f dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) — za 1 kW·h	0,29	0,43	0,49	0,55	Electricity ^f for households (all-day tariff) — per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy ^g z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 m ³	0,92	1,52	2,25	2,42	Natural net-gas, high-methanated ^g for households — per m ³

c Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. d, e W 2000 r.: d — droższe, e — 50%. f Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. g Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu.

c Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. d, e In 2000: d — dessert apples, e — 50%. f Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. g Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas.

TABL. 2 (185). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Węgiel kamienny — za 1 t.....	376,13	443,02	588,09	695,88	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	9,52	12,13	14,19	15,52	Hot water — per m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	2,36	2,73	3,05	3,14	Heating of dwellings — per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1958	1423	1235	1277	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowe- go, na 5 kg suchej bielizny ^h	1466	1263	1180	1176	Automatic washing machine, dry- -linen capacity not exceeding 5 kg ^h
Odkurzacz typu domowego ⁱ	359,33	316,59	322,68	338,07	Vacuum cleaner ⁱ
Żelazko z nawilżaczem	151,94	152,23	160,07	167,81	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 400 g ^k	5,36	4,43	5,38	5,56	Washing powder — per 400 g ^k
Benzyna silnikowa „Euro-Super” — za 1 l	3,15	4,06	4,39	4,17	Motor petrol “Euro-Super” — per l
Bilet normalny na przejazd jednora- zowy autobusem miejskim.....	1,74	2,03	2,15	2,21	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km.....	12,67	14,36	16,32	17,24	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	11,15	13,32	13,74	14,13	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów dam- skich	46,89	53,23	55,61	58,80	Women’s cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	34230	63519	74213	74682	Tractor “Ursus 2812”
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg.....	14,32	24,23	38,24	40,77	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt.....	12,13	16,34	17,89	19,56	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy.....	20,90	25,31	28,35	29,16	Cow’s clinical examination

^h, ⁱ Od 2002 r. różni producenci; w 2000 r.: ^h — producent „Polar”, ⁱ — producent „Zelmer”. ^k W latach 2000-2006 - za 600 g.

^h, ⁱ Since 2002 different producers; in 2000: ^h — produced by “Polar”, ⁱ — produced by “Zelmer”. ^k In years 2000-2006 - for 600 g.

TABL. 3 (186). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH ^a**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS ^a

AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) — za 1 dt:					Cereal grain (excluding sowing seed) — per dt:
pszenicy.....	51,57	34,45	67,58	45,50	wheat
żyta	43,37	28,84	58,99	35,99	rye
jęczmienia.....	52,27	34,99	70,83	42,21	barley
owsa i mieszanek zbożowych	50,75	31,96	55,52	43,37	oats and cereal mixed
pszenżyta.....	43,59	27,28	63,00	40,63	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	43,91	38,90	40,88	45,09	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych).....	40,63	35,97	34,79	40,64	of which edible (excluding early kinds)

^a Ceny bieżące bez VAT.

^a Current prices excluding VAT.

TABL. 3 (186). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH^a (dok.)**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS^a
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Buraki cukrowe — za 1 dt	11,37	16,95	10,36	10,87	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	78,12	75,23	127,29	107,18	<i>Industrial rape and agrimony — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt	445,61	282,28	203,75	309,40	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,98	3,93	4,05	4,39	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,29	10,05	8,66	9,73	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,80	3,78	3,98	4,57	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,68	0,80	0,96	0,86	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze spożywcze — za 1 szt	0,24	0,21	0,23	0,28	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

^a Ceny bieżące bez VAT.

^a Current prices excluding VAT.

TABL. 4 (187). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż - za 1 dt:					Cereal grain - per dt:
pszenicy.....	58,61	46,20	81,08	59,03	wheat
żyta	45,52	41,16	71,86	52,35	rye
jęczmienia.....	50,02	43,43	75,08	53,94	barley
owsa	47,18	41,26	70,05	53,33	oats
pszenżyta	47,95	44,18	76,21	56,26	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wcze- snych)	43,83	50,38	61,92	71,34	Potatoes (excluding edible early kinds)
Zwierzęta gospodarskie - za 1 szt:					Livestock - per head:
krowa dojna.....	1376	2062	2200	2240	dairy cow
jałówka 1-rocza	896,34	1403	1450	1573	one-year heifer
prosię na chów	102,39	139,03	121,25	193,81	piglet
koń roboczy.....	3050	3320	4117	4241	farm horse
żrebię 1-roczne	1657	2590	2378	2396	one-year colt
Żywiec rzeźny - za 1 kg:					Animals for slaughter - per kg:
bydło (bez cieląt) ^a	2,11	3,50	3,65	3,92	cattle (excluding calves) ^a
cielęta	5,21	7,54	8,38	8,66	calves
trzoda chlewna	3,65	4,05	4,18	4,69	pigs
Mleko krowie - za 1 l	0,99	1,46	1,82	1,93	Cows' milk - per l
Jaja kurze - za 1 szt	0,33	0,44	0,49	0,55	Hen eggs - per piece

^a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

^a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Dane pogrupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu z wyodrębnieniem **gospodarstw rolnych w użytkowaniu indywidualnym**.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych;
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products as well as means of production in farming.

2. The presented information was compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE Rev. 2 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity with separation of **private farms**.

4. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land;
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

6. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Od 2007 r. zgodnie z metodologią Eurostatu dokonano dodatkowego podziału użytków rolnych. Do użytków rolnych zalicza się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej utrzymywane zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) oraz użytki rolne pozostałe (bez podziału na rodzaje), tj. użytki rolne obecnie nie użytkowane i nie będące w dobrej kulturze.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sadów** zaliczono grunty o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha zasadzone drzewami, krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

6. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

Since 2007 according to Eurostat methodology an additional division of agricultural land has been made. Agricultural land includes arable land, orchards, meadows and pastures in good agricultural condition maintained in accordance with norms defined in the Regulation of Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306) as well as other agricultural land (without division on kinds), i.e., agricultural land at present not used and not being in good condition.

Data regarding the total area of agricultural land and area by type of agricultural land are presented excluding non-farm land.

Orchards are understood as land not smaller than 0,1 ha planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

Item "other land" includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

7. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykoria). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasiennne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Jako **jednostkę siły pociągowej** w rolnictwie przyjęto 1 konia roboczego. W danych o zasobach **żywej siły pociągowej** wykazano konie robocze, tj. konie 3-letnie i starsze. Przeliczeń **mechanicznej siły pociągowej** dokonano, przyjmując jako jednostkę siły pociągowej moc ciągnika na zaczepie równą 2,2 kW.

11. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemniaków, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

13. Dane za 2002 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich i ciągników opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002 według stanu w dniu 20 V.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa - stan w czerwcu, w 2002 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V.

8. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

9. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. One draft horse was assumed as the **unit of draft force** in agriculture. Data regarding **live draft force** comprise draft horses, i.e., horses aged 3 years and older. Calculations of **mechanical draft force** were carried out assuming 2,2 kW of tractor engine power as the unit of draft force.

11. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

12. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimates and evaluations made by field experts for data not included in reports.

13. Data for 2002 in the scope of land use, sown area, livestock and tractors were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census 2002 as of 20 V.

14. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit - as of June, in 2002 on the basis of the results of the Agricultural Census as of 20 V.

15. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2008/09 oznacza okres od 1 VII 2008 r. do 30 VI 2009 r.).

16. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. - Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

15. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2008/09 farming year covers the period from 1 VII 2008 to 30 VI 2009).

16. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury - managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),

- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 - the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) - do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) - since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on **removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (188). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	842,1	711,4	722,2	690,8	<i>Agricultural land area ^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ..	815,4	687,8	700,9	670,0	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	46,2	50,8	50,4	51,6	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	46,0	50,8	50,4	51,7	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	17,1	12,2	11,0	10,7	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	17,6	12,6	11,3	11,0	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	0,4	0,7	1,1	1,2	<i>rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	0,1	0,4	0,5	0,6	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	27,6	32,1	32,9	31,0	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	27,2	31,7	32,3	30,6	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	178	178	173	161	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	178	178	173	160	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	26,5	29,0	29,3	31,8	<i>of rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	20,1	26,0	29,0	30,9	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	53,0	46,6	39,8	36,0	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ..	53,9	46,9	39,9	36,1	<i>of which private farms</i>

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 284; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

^a By administrative borders. ^b See note to table 10 on page 284; pigs — as of the end of July.

TABL. 1 (188). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	59,9	58,9	56,7	59,2	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne....	60,1	59,2	57,0	59,6	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	11,1	13,2	10,1	10,8	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne....	11,0	13,1	10,1	10,7	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	159,8	193,3	186,3	198,5	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych.....	900	723	640	561	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	846	721	635	549	of which private farms
na 1 krowę	3274	3140	3437	3229	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3253	3094	3374	3138	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^d na 100 ha użytków rolnych w szt	11,6	16,4	17,6	18,5	Agricultural tractors (as of June) ^d per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne....	11,8	16,8	17,8	18,8	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^e w kg	73,7	93,8	70,5	62,0	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^e in kg
w tym gospodarstwa indywidualne....	73,1	91,9	68,2	59,8	of which private farms

^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.
^d Do 2004 r. - stan w dniu 31 XII. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09.

^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^d Until 2004 - as of 31 XII. ^e Concerns respectively the 1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09 farming years.

TABL. 2 (189).

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW ^a WEDŁUG SEKTORÓW

Stan w czerwcu

LAND USE ^a BY SECTORS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH BY ADMINISTRATIVE BORDERS						
Powierzchnia ogólna .	2000	1514410	402487	1111923	1063163	Total area
	2005	1518974	408154	1110821	864155	
	2008	1518279	407448	1110831	860863	
	2009	1518279	407446	1110833	834533	
Użytki rolne	2000	842123	16097	826026	815408	<i>Agricultural land</i>
	2005	711371	13651	697720	687840	
	2008	722197	12866	709330	700857	
	2009	690841	12299	678543	669993	
grunty orne.....	2000	581064	10746	570318	562383	<i>arable land</i>
	2005	453405	8998	444408	436797	
	2008	451078	7827	443251	436896	
	2009	432419	7360	425059	418634	
sady	2000	21906	115	21791	21747	<i>orchards</i>
	2005	15878	82	15796	15780	
	2008	15932	92	15840	15825	
	2009	15571	94	15477	15469	
łąki	2000	167529	2854	164675	163648	<i>meadows</i>
	2005	192999	2432	190567	189508	
	2008	184445	2416	182029	181135	
	2009	173994	2310	171684	170588	
pastwiska	2000	71624	2382	69242	67630	<i>pastures</i>
	2005	49089	2139	46950	45755	
	2008	42126	1937	40190	39371	
	2009	44652	1761	42890	42287	
pozostałe	2008	28615	595	28020	27630	<i>others</i>
	2009	24206	774	23432	23015	
Lasy ^b	2000	440586	248331	192255	179084	<i>Forests ^b</i>
	2005	444750	255511	189239	112966	
	2008	436928	249718	187209	108240	
	2009	437503	250177	187326	115380	
Pozostałe grunty ^c	2000	231701	138059	93642	68671	<i>Other land ^c</i>
	2005	362853	138992	223862	63349	
	2008	359155	144864	214291	51767	
	2009	389935	144970	244964	49160	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 269. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 6 on page 269. ^b Including land connected with silviculture. ^c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (189). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW (dok.)**

Stan w czerwcu

*LAND USE^a BY SECTORS (cont.)**As of June*

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
		w ha		in ha		
WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF THE LAND USER						
Powierzchnia ogólna .	2000	1515843	403422	1112421	1062999	Total area
	2005	1516411	402898	1113514	865737	
	2008	1518131	404713	1113418	862644	
	2009	1517986	404820	1113166	836226	
Użytki rolne	2000	843047	16625	826422	815542	Agricultural land
	2005	709180	8945	700236	689310	
	2008	722157	10413	711744	702499	
	2009	690663	9958	680705	671532	
grunty orne.....	2000	581628	11304	570324	562140	arable land
	2005	451912	5919	445994	437664	
	2008	451439	6755	444684	437756	
	2009	432746	6369	426378	419486	
sady	2000	21543	115	21428	21384	orchards
	2005	15895	83	15812	15797	
	2008	15975	92	15883	15868	
	2009	15618	94	15524	15516	
łąki	2000	167557	2849	164708	163678	meadows
	2005	192693	1325	191367	190032	
	2008	184207	1428	182780	181703	
	2009	173717	1368	172349	171121	
pastwiska	2000	72319	2357	69962	68340	pastures
	2005	48680	1618	47062	45816	
	2008	41801	1524	40277	39449	
	2009	44315	1348	42967	42358	
pozostałe	2008	28735	615	28120	27724	others
	2009	24266	779	23487	23051	
Lasy ^b	2000	440851	248329	192522	178987	Forests ^b
	2005	444629	255248	189380	113087	
	2008	436883	249485	187398	108415	
	2009	437430	249933	187497	115540	
Pozostałe grunty ^c	2000	231945	138468	93477	68470	Other land ^c
	2005	362603	138705	223898	63340	
	2008	359091	144815	214276	51729	
	2009	389893	144928	244965	49154	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 269. b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

a See general notes, item 6 on page 269. b Including land connected with silviculture. c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 3 (190).

DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)*INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2000	2005	2008	SPECIFICATION
	ogółem total			w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
	rok poprzedni = 100			previous year = 100			
Produkcja globalna	102,8	97,1	95,1	102,9	97,4	94,7	Gross output
roślinna	104,3	96,5	108,2	104,3	96,7	107,9	crop
zwierzęca	101,0	97,8	80,3	101,2	98,1	79,7	animal
Produkcja końcowa	105,5	97,0	90,2	105,7	97,5	89,5	Final output
roślinna	110,8	95,4	104,7	110,8	96,0	104,2	crop
zwierzęca	102,1	98,3	79,4	102,3	98,7	78,8	animal
Produkcja towarowa	108,6	99,2	98,1	109,2	99,8	97,9	Market output
roślinna	116,4	99,3	115,8	117,0	99,7	116,2	crop
zwierzęca	103,1	99,2	84,9	103,6	100,0	84,3	animal

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 25.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 25.

TABL. 4 (191).

STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)*STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>			
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	55,6	54,6	60,6	Crop output
Zboża	9,9	11,9	16,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	8,5	9,5	12,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,3	5,5	7,4	of which: wheat
żyto.....	0,5	0,3	0,4	rye
jęczmień	1,5	2,3	2,9	barley
Ziemniaki	12,9	7,4	8,1	Potatoes
Przemysłowe	0,7	1,3	1,0	Industrial
w tym buraki cukrowe.....	0,2	0,5	0,2	of which sugar beets
Warzywa	12,9	17,3	15,3	Vegetables
Owoce	7,7	6,1	9,8	Fruit
Siano łąkowe	3,2	4,2	3,8	Meadow hay
Pozostałe	8,3	6,4	6,6	Others

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 25.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 25.

TABL. 4 (191). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent			
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)				
Produkcja zwierzęca.....	44,4	45,4	39,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	20,0	22,8	19,6	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt).....	3,8	3,7	4,2	cattle (excluding calves)
cielęta	1,4	1,1	1,5	calves
trzoda chlewna	9,2	10,6	6,9	pigs
owce	0,2	0,2	0,2	sheep
drób	3,8	6,0	6,2	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-1,3	-0,6	-1,8	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie.....	17,6	14,9	14,8	Cows' milk
Jaja kurze	4,7	5,6	4,5	Hen eggs
Obornik	2,1	1,6	1,3	Manure
Pozostałe	1,3	1,1	1,0	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	44,5	43,8	50,5	Crop output
Zboża	4,1	5,0	7,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	3,8	4,6	6,7	of which basic cereals
w tym: pszenica	3,1	3,7	5,4	of which: wheat
żyto	0,3	0,4	0,4	rye
jęczmień	0,2	0,2	0,4	barley
Ziemniaki	5,2	2,4	4,9	Potatoes
Przemysłowe	2,2	1,7	1,2	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,4	0,8	0,3	of which sugar beets
Warzywa	19,4	22,7	19,3	Vegetables
Owoce	12,2	9,1	14,0	Fruit
Pozostałe	1,4	2,9	3,5	Other
Produkcja zwierzęca.....	55,5	56,2	49,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,4	33,6	28,5	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt).....	6,6	6,1	6,6	cattle (excluding calves)
cielęta	1,2	1,4	1,9	calves
trzoda chlewna	12,6	15,3	10,0	pigs
owce	0,2	0,2	0,2	sheep
drób	6,2	9,0	9,1	poultry
Mleko krowie.....	19,3	15,1	15,2	Cows' milk
Jaja kurze	6,3	6,9	5,4	Hen eggs
Pozostałe	0,5	0,6	0,4	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (192).

POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu

SOWN AREA*As of June*

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
	w ha <i>in ha</i>						
O G Ó Ł E M.....	525261	402092	421864	401517	395391	388813	T O T A L
Zboża	287966	255883	274640	258416	255075	250649	Cereals
zboża podstawowe.....	242836	204320	212470	207241	204460	200919	basic cereals
pszenica	128159	104648	111462	111231	109422	107050	wheat
żyto	21613	9780	9406	8816	8747	8613	rye
jęczmień.....	45762	48636	52776	48880	48299	47592	barley
owies	29351	23178	20922	19279	19122	19035	oats
pszenżyto	17951	18078	17904	19036	18870	18628	triticale
mieszanki zbożowe	36995	38237	47443	40025	40013	39936	cereal mixed
gryka i proso ^a	112	93	87	87	87	80	buckwheat and millet ^a
kukurydza na ziarno	8023	13234	14640	11061	10513	9714	maize for grain
Strączkowe	3306	4222	4303	4394	4348	4338	Pulses
konsumpcyjne	1892	1367	1343	1650	1634	1624	edible
pastewne ^b	1414	2855	2960	2744	2714	2714	feed ^b
Ziemniaki	89937	49075	46440	42807	42796	42764	Potatoes
Przemysłowe	5952	6695	7621	8649	7019	5679	Industrial
w tym:							of which:
buraki cukrowe	1753	1747	1034	1333	1017	931	sugar beets
oleiste	2535	3176	4573	5148	3835	2581	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	2281	2823	4457	4680	3393	2271	of which rape and agrimony
Pastewne	103419	51931	61177	58635	57849	57285	Feed
w tym:							of which:
okopowe.....	18785	5637	4404	3818	3815	3811	root plants
kukurydza na paszę	5381	3995	4711	4388	3831	3337	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	34681	34286	27685	28616	28304	28098	Other crops ^c
w tym warzywa grun- towe ^d	20380	23002	17427	19761	19643	19641	of which field vegeta- bles ^d

^a Łącznie z pozostałymi zbożowymi. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp. ^d Od 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw warzyw w ogrodach przydomowych.

^a Including other cereals. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc. ^d Since 2005 including vegetable crops area in gardens adjacent to houses.

TABL. 6 (193). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS							
ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	807996	852726	933199	821889	802992	783483	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe ..	669946	656404	698310	643008	628693	614803	<i>basic cereals</i>
pszenica.....	372284	360312	388530	363842	353945	343531	<i>wheat</i>
żyto	52302	25722	26077	23018	22809	22394	<i>rye</i>
jęczmień.....	132488	161624	179057	155981	153250	151119	<i>barley</i>
owies.....	67348	57236	52002	46643	46066	45874	<i>oats</i>
pszenżyto.....	45523	51510	52644	53523	52624	51885	<i>triticale</i>
mieszkanki zbożowe	96572	114254	140453	110616	110591	110351	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	1601032	873555	803151	687351	687201	686231	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	68848	85781	65002	77858	58699	54842	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	6039	8184	13080	14861	10191	7013	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	779846	917217	835616	741117	737623	732023	<i>Meadow hay</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	28,1	33,3	34,0	31,8	31,5	31,3	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe ..	27,6	32,1	32,9	31,0	30,7	30,6	<i>basic cereals</i>
pszenica.....	29,0	34,4	34,9	32,7	32,3	32,1	<i>wheat</i>
żyto	24,2	26,3	27,7	26,1	26,1	26,0	<i>rye</i>
jęczmień.....	29,0	33,2	33,9	31,9	31,7	31,8	<i>barley</i>
owies.....	22,9	24,7	24,9	24,2	24,1	24,1	<i>oats</i>
pszenżyto.....	25,4	28,5	29,4	28,1	27,9	27,9	<i>triticale</i>
mieszkanki zbożowe .	26,1	29,9	29,6	27,6	27,6	27,6	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	178	178	173	161	161	160	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	393	491	629	584	577	589	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	26,5	29,0	29,3	31,8	30,0	30,9	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	46,5	47,6	45,4	42,7	42,8	42,8	<i>Meadow hay</i>

TABL. 7 (194).

POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES							
ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	20380	23002	17427	19761	19643	19641	TOTAL
Kapusta	6242	5884	4452	4989	4989	4988	Cabbages
Kalafior	1767	2120	2209	2215	2215	2215	Cauliflowers
Cebula	2793	2460	1783	2095	2050	2050	Onions
Marchew jadalna	2237	2574	1903	2212	2179	2179	Carrots
Buraki ćwikłowe	1904	1821	1239	1353	1339	1339	Beetroots
Ogórki	1956	1520	1195	1220	1220	1220	Cucumbers
Pomidory	1056	490	295	300	300	300	Tomatoes
Pozostałe ^b	2425	6133	4351	5377	5350	5350	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	568818	614616	480575	535703	532846	532796	TOTAL
Kapusta	292657	266436	204743	236464	236454	236431	Cabbages
Kalafior	36159	55544	59645	56931	56930	56926	Cauliflowers
Cebula	55180	52357	35072	40207	38953	38950	Onions
Marchew jadalna	58841	65435	53134	58506	57749	57744	Carrots
Buraki ćwikłowe	45782	44140	32255	34499	34014	34011	Beetroots
Ogórki	30365	20827	19121	16839	16839	16836	Cucumbers
Pomidory	15637	6517	4426	4170	4170	4170	Tomatoes
Pozostałe ^b	34198	103360	72180	88087	87736	87729	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	469	453	460	474	474	474	Cabbages
Kalafior	205	262	270	257	257	257	Cauliflowers
Cebula	198	213	197	192	190	190	Onions
Marchew jadalna	263	254	279	265	265	265	Carrots
Buraki ćwikłowe	240	242	260	255	254	254	Beetroots
Ogórki	155	137	160	138	138	138	Cucumbers
Pomidory	148	133	150	139	139	139	Tomatoes
Pozostałe ^b	141	169	166	164	164	164	Others ^b

^a Od 2005 r. łącznie z uprawą warzyw w ogrodach przydomowych. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Since 2005 including vegetable crops in gardens adjacent to houses. ^b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (195). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

O G Ó Ł E M	25164	15298	15065	14764	14691	14683	T O T A L
Jabłonie	14429	9154	9131	9022	8963	8958	<i>Apples</i>
Grusze	2102	1037	988	923	920	920	<i>Pears</i>
Śliwy	4322	2568	2265	2219	2212	2210	<i>Plums</i>
Wiśnie	2058	1211	1192	1162	1160	1160	<i>Cherries</i>
Czereśnie	1345	861	822	787	785	785	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	908	466	666	651	650	650	<i>Others^a</i>

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	139633	133002	157306	136401	135587	135558	T O T A L
Jabłka	112225	110104	133861	111292	110539	110532	<i>Apples</i>
Gruszki	6324	4873	5192	5313	5287	5286	<i>Pears</i>
Śliwki	10996	8998	8862	9925	9893	9872	<i>Plums</i>
Wiśnie	6209	5032	5270	5526	5524	5524	<i>Cherries</i>
Czereśnie	2745	2999	2756	2935	2934	2934	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	1135	995	1366	1410	1410	1410	<i>Others^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	78	120	147	123	123	123	<i>Apples</i>
Gruszki	30	47	53	58	57	58	<i>Pears</i>
Śliwki	25	35	39	45	45	45	<i>Plums</i>
Wiśnie	30	42	44	48	48	48	<i>Cherries</i>
Czereśnie	20	35	34	37	37	37	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	12	21	21	22	22	22	<i>Others^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a *Peaches, apricots, walnuts.*

TABL. 9 (196).

**POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH
I PLANTACJI JAGODOWYCH****AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	8820	6833	6708	6229	6205	6201	TOTAL
Truskawki ^a	2693	2737	2868	2544	2537	2537	Strawberries ^a
Maliny ^b	894	604	585	566	562	562	Raspberries ^b
Porzeczki	3836	2399	2280	2201	2190	2190	Currants
Agrest	1115	681	591	550	550	550	Gooseberries
Pozostałe ^c	282	412	385	368	366	362	Others ^c

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

OGÓŁEM	37693	30805	29017	24388	24385	24383	TOTAL
Truskawki ^a	11052	10921	11445	7434	7434	7434	Strawberries ^a
Maliny ^b	3020	1857	1762	1605	1605	1605	Raspberries ^b
Porzeczki	15769	11884	9770	9519	9518	9518	Currants
Agrest	5807	4167	3978	3737	3737	3737	Gooseberries
Pozostałe ^c	2044	1976	2063	2093	2091	2089	Others ^c

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^a	41	40	40	29	29	29	Strawberries ^a
Maliny ^b	34	31	30	28	29	29	Raspberries ^b
Porzeczki	41	50	43	43	44	44	Currants
Agrest	52	61	67	68	68	68	Gooseberries
Pozostałe ^c	72	48	54	57	57	58	Others ^c

^a Od 2005 r. łącznie z uprawą truskawek w ogrodach przydomowych. ^b Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^c Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Since 2005 including strawberry crops in gardens adjacent to houses. ^b Including thornless blackberry. ^c Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 10 (197). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło 2000	391254	388372	386745	Cattle
2005	272662	269928	267201	
2008	228939	225751	223484	
2009	195975	192938	190951	
w tym krowy 2000	234299	233107	232265	of which cows
2005	160692	159414	158148	
2008	129856	128465	127401	
2009	116115	114670	113720	
Trzoda chlewna ^a 2000	478185	474867	459455	Pigs ^a
2005	494633	492832	482279	
2008	436263	434827	425608	
2009	366933	365611	356268	
w tym lochy 2000	53179	52783	50475	of which sows
2005	65108	64945	63378	
2008	44125	43960	42766	
2009	39512	39360	38202	
Owce 2000	60658	59573	59573	Sheep
2005	84855	84156	84156	
2008	107153	106270	105840	
2009	94475	93929	93457	
w tym maciorki 2000	39895	39318	39318	of which ewes
2005	61041	60641	60641	
2008	72302	71956	71606	
2009	61884	61594	61404	
Konie ^b 2000	56858	56413	56400	Horses ^b
2005	30939	30615	30500	
2008	29897	29508	29500	
2009	29112	28708	28700	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie) 2000	446442	443107	439480	In terms of large heads
2005	330052	327214	323335	(cattle, pigs, sheep and horses)
2008	287059	283835	280595	
2009	248490	245414	242378	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (197). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło	2000	46,4	47,0	47,4	Cattle
	2005	38,4	38,5	38,8	
	2008	31,7	31,7	31,8	
	2009	28,4	28,3	28,4	
w tym krowy	2000	27,8	28,2	28,5	of which cows
	2005	22,7	22,8	22,9	
	2008	18,0	18,0	18,1	
	2009	16,8	16,8	16,9	
Trzoda chlewna ^a	2000	56,7	57,5	56,3	Pigs ^a
	2005	69,7	70,4	70,0	
	2008	60,4	61,1	60,6	
	2009	53,1	53,7	53,1	
w tym lochy	2000	6,3	6,4	6,2	of which sows
	2005	9,2	9,3	9,2	
	2008	6,1	6,2	6,1	
	2009	5,7	5,8	5,7	
Owce	2000	7,2	7,2	7,3	Sheep
	2005	12,0	12,0	12,2	
	2008	14,8	14,9	15,1	
	2009	13,7	13,8	13,9	
w tym maciorki	2000	4,7	4,8	4,8	of which ewes
	2005	8,6	8,7	8,8	
	2008	10,0	10,1	10,2	
	2009	9,0	9,0	9,1	
Konie ^b	2000	6,8	6,8	6,9	Horses ^b
	2005	4,4	4,4	4,4	
	2008	4,1	4,1	4,2	
	2009	4,2	4,2	4,3	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	53,0	53,6	53,9	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	46,6	46,8	46,9	
	2008	39,8	39,9	39,9	
	2009	36,0	36,1	36,1	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (198). **DRÓB^a**
Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt	3844,2	4669,5	4786,3	5198,7	4865,8	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	3394,0	2888,7	2490,0	2555,1	2535,8	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	25,3	17,1	14,5	26,5	26,0	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	75,5	92,1	70,6	55,4	29,4	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	407,0	221,9	251,3	231,0	231,0	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	456	658	663	753	725	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	403	407	345	370	378	<i>of which laying hens</i>

^a Dla 2000 r. — w wieku 6 miesięcy i więcej; dla lat 2005-2009 — w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

a For 2000 — aged 6 months and more; for 2005-2009 — more than 2 weeks old. b Including other poultry.

TABL. 12 (199). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	100,9	67,9	77,6	113,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	85,8	49,1	60,4	51,4	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	767,8	721,9	626,3	585,5	<i>Pigs</i>
Owce	55,4	53,1	55,2	56,3	<i>Sheep</i>
Konie	18,6	9,6	4,9	6,9	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	42,4	35,3	38,6	59,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	8,0	5,4	6,6	5,6	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	88,3	82,0	72,4	67,8	<i>Pigs</i>
Owce	1,1	1,1	1,4	1,4	<i>Sheep</i>
Konie	8,7	5,2	2,7	3,9	<i>Horses</i>
Drób	35,2	56,5	61,1	52,5	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	1,5	1,0	1,1	1,1	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (200). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łą- cznie z tłuszczami i podrobami)					Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	126,9	129,4	126,4	128,0	meat and fats
wołowe	22,1	18,5	20,3	31,3	beef
cielęce	4,8	3,3	3,9	3,4	veal
wieprzowe	68,9	63,9	56,5	52,9	pork
baranie	0,5	0,5	0,7	0,6	mutton
końskie	4,7	2,9	1,5	2,2	horseflesh
drobiowe	24,7	39,5	42,7	36,7	poultry
kozy i królicze ^b	1,2	0,8	0,8	0,9	goat and rabbit ^b
podroby	7,8	7,7	8,1	9,1	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
O G Ó Ł E M	159,8	193,3	186,3	198,5	T O T A L

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (201). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w milionach litrów	758,9	512,7	462,4	387,1	368,6	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	90,0	72,3	64,0	56,1	54,9	per 100 ha of agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3274	3140	3437	3229	3138	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt	595,9	626,4	552,4	526,4	520,4	Hen egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt	177	205	194	197	197	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 15 (202). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	204,4	204,2	204,0	203,5	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne.....	172,6	172,4	172,3	171,8	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	149,3	149,0	148,8	148,8	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,3	0,2	0,2	0,2	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	31,8	31,8	31,7	31,7	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	10,0	9,9	9,9	9,9	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,7	0,7	0,7	0,7	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	23,1	28,8	28,3	29,5	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (203). **CIĄGNIKI ROLNICZE^a**
AGRICULTURAL TRACTORS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2000	97461	96377	<i>In units</i>
	2005	116594	116120	
	2008	126874	125157	
	2009	127760	126045	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2000	8,7	8,5	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
	2005	6,1	5,9	
	2008	5,7	5,6	
	2009	5,4	5,3	

^a Do roku 2004 — stan w dniu 31 XII, od 2005 r. — stan w czerwcu.

^a Until 2004 — as of 31 XII, since 2005 — as of June.

TABL. 17 (204). **ZASOBY SIŁY POCIĄGOWEJ^a**
DRAFT FORCE RESOURCES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W tysiącach jednostek pociąg- owych	769	748	956	960	<i>In thousand draft units</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	51	28	25	22	<i>Live</i>
Mechaniczna	718	720	931	938	<i>Mechanical</i>
Na 100 ha użytków rolnych w jednostkach pociągowych	91,3	105,5	132,4	138,9	<i>Per 100 ha of agricultural land in draft units</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	6,1	3,9	3,4	3,1	<i>Live</i>
Mechaniczna	85,2	101,6	129,0	135,8	<i>Mechanical</i>

^a Dane dotyczące żywej siły pociągowej wykazano według stanu w czerwcu; mechanicznej — do roku 2004 według stanu w dniu 31 XII, a od 2005 r. — według stanu w czerwcu.

^a Data concerning live draft force are shown as of June, for mechanical — until 2004 as of 31 XII, and since 2005 — as of June.

TABL. 18 (205).

**ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	62150	66498	50925	42891	40182	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	29613	30829	23293	20528	19021	nitrogenous
fosforowe	15832	16153	13382	11214	10708	phosphatic
potasowe	16705	19516	14250	11150	10453	potassic
Nawozy wapniowe ^b	88861	51706	5594	4759	3347	Lime fertilizers ^b

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	73,7	93,8	70,5	62,0	59,8	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	35,1	43,5	32,3	29,7	28,3	nitrogenous
fosforowe	18,8	22,8	18,5	16,2	15,9	phosphatic
potasowe	19,8	27,5	19,7	16,1	15,6	potassic
Nawozy wapniowe ^b	105,4	72,9	7,8	6,9	5,0	Lime fertilizers ^b

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Including mixed fertilizers. b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 19 (206).

WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	680,8	802,5	862,0	956,4	895,9	TOTAL
Produkty: roślinne	139,2	156,2	206,8	210,0	183,4	Products: crop
zwierzęce	541,6	646,3	655,2	746,4	712,5	animal

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	808	1131	1194	1385	1334	TOTAL
Produkty: roślinne	165	220	286	304	273	Products: crop
zwierzęce	643	911	907	1081	1061	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 20 (207). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	51551	60933	64140	80319	59683	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	41325	41632	37069	50735	37378	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	34583	36896	31666	43164	31353	<i>wheat</i>
żyto	2115	1617	702	2610	2322	<i>rye</i>
jęczmień	4003	2588	4145	3047	2833	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbo- żowe	201	97	40	253	156	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	423	434	516	1661	714	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	50542	60879	63711	79914	59364	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	40316	41578	36669	50330	37059	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	33916	36883	31592	43083	31307	<i>wheat</i>
żyto	2115	1617	660	2586	2298	<i>rye</i>
jęczmień	3933	2582	4021	2905	2722	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbo- żowe	157	66	35	225	148	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	195	430	361	1531	584	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	913	768	601	451	446	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	10956	8274	10200	15475	13282	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	68848	85782	65002	77858	54842	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	4903	6146	10009	14879	7017	<i>Rape and agrimony^a in t</i>
Warzywa w t	45546	89305	95439	95330	90183	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	78785	45552	49481	59743	59301	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	113190	136625	132448	138806	135798	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	31914	31586	30430	51678	51115	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	993	1784	1401	1007	986	<i>calves</i>
trzoda chlewna	48011	57153	50350	47555	46929	<i>pigs</i>
owce	499	345	239	366	365	<i>sheep</i>
konie	6141	3133	1403	1911	1842	<i>horses</i>
drób	25632	42624	48625	36289	34561	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	76399	93980	91102	91475	89432	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	180611	155374	149535	151113	133288	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	8487	32694	57248	61821	60590	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 21 (208).

**WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
(ceny bieżące^a)****VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT
(current prices^a)**

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
Zboża	25401	21432	41447	36689	27266	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	21346	14252	25170	22702	16677	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	17991	12717	21416	19656	14262	<i>wheat</i>
żyto	917	466	418	938	841	<i>rye</i>
jęczmień	2105	909	2959	1323	1229	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbo- żowe	100	40	29	117	72	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	234	120	347	669	273	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	24683	21396	41014	36468	27105	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	20629	14216	24834	22481	16516	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	17491	12707	21350	19604	14234	<i>wheat</i>
żyto	917	466	389	931	834	<i>rye</i>
jęczmień	2056	904	2848	1226	1155	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbo- żowe	80	21	19	98	67	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	85	117	227	622	227	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b .	3566	3071	3908	2775	2760	<i>Edible pulses^b</i>
Ziemniaki	4810	3218	4170	6977	5985	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	7825	14536	6737	8464	5923	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik ^b	3830	4623	12740	15947	7317	<i>Rape and agrimony^b</i>
Warzywa	34064	68491	89956	91790	87364	<i>Vegetables</i>
Owoce	36539	28165	33914	29505	29163	<i>Fruit</i>
Żywiec rzeźny ^c	399904	502292	495132	586502	574148	<i>Animals for slaughter^c</i>
bydło (bez cieląt)	95030	124037	123173	227022	224796	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6249	17932	12128	9795	9609	<i>calves</i>
trzoda chlewna	182364	216020	200168	217127	213892	<i>pigs</i>
owce	3273	3088	2004	2375	2370	<i>sheep</i>
konie	26751	15229	6487	9931	9607	<i>horses</i>
drób	86238	125986	151172	120252	113874	<i>poultry</i>
Mleko krowie	121913	124716	143561	129282	111416	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze konsumpcyjne	2004	6953	13091	171669	16865	<i>Consumer hen eggs</i>

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej.
a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight.

Leśnictwo*Forestry*TABL. 22 (209). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND*As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	433958	435752	437503	437656	TOTAL in ha
Lasy	429399	431138	432264	432371	Forests
Publiczne	243575	243639	245190	244934	Public
zalesione.....	241964	242197	243730	243391	wooded
niezalesione.....	1611	1441	1460	1543	non-wooded
własność Skarbu Państwa	231794	231842	233478	233251	owned by the State Treasury
zalesione.....	230567	230633	232302	231989	wooded
niezalesione	1227	1209	1176	1262	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych.....	197810	198303	198826	198770	managed by State Forests
zalesione.....	196658	197182	197723	197579	wooded
niezalesione	1152	1121	1103	1191	non-wooded
parki narodowe	26066	26165	27137	27140	national parks
zalesione.....	26016	26112	27088	27090	wooded
niezalesione	50	53	49	50	non-wooded
własność gmin ^a	11781	11797	11712	11683	gmina owned ^a
zalesione.....	11397	11565	11428	11401	wooded
niezalesione	384	232	283	282	non-wooded
Prywatne.....	185824	187500	187074	187437	Private
zalesione	184921	186789	186456	186811	wooded
niezalesione.....	903	711	618	627	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	4559	4614	5239	5284	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	28,4	28,4	28,5	28,5	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	29,1	29,1	28,8	28,8	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a It concerns as well gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 23 (210).

ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE

RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	133	94	80	74	74	74	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2935	1723	1866	1550	1117	939	433	<i>Renewals and afforestations^b</i>
sztuczne ^b	2217	1105	1027	873	689	666	183	<i>artificial^b</i>
zrębów ^{b c}	1120	834	896	730	612	590	118	<i>felling sites^{b c}</i>
halizn i płazowin ...	501	77	15	22	14	12	8	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków.....	596	194	116	121	64	64	58	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	718	618	839	678	428	273	250	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	280	207	171	175	154	134	21	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie ^f	16165	11708	11132	10109	8968	8666	1141	<i>Tending^f</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	11418	8144	7707	6898	5757	5488	1141	<i>crops</i>
młodników	4505	3511	3260	3178	3178	3178	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	2	-	-	-	-	-	-	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	1192	1192	1170	820	820	820	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. e Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach w powstałych lukach i przerzedzeniach. f Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. c Including renewals protected by tree stands. d Designated for afforestation in land development plan. e Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. f Forest breeding work connected with tending soils and tree islands aged up to 20 years. g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 24 (211). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam ³	1060,5	1231,4	1230,7	1175,4	991,7	967,6	183,7	TOTAL in dam ³
Grubizna	1031,4	1204,2	1203,4	1146,4	962,7	938,6	183,7	Timber
Grubizna iglasta	638,8	839,4	788,6	735,9	586,0	569,4	149,9	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	480,1	563,8	555,1	509,3	367,7	357,3	141,6	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	114,1	219,0	178,1	174,6	169,6	166,0	5,0	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	392,6	364,7	414,8	410,5	376,7	369,2	33,8	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	199,7	183,1	194,1	183,6	161,1	157,1	22,5	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	147,8	135,6	175,4	176,8	171,8	170,3	5,0	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe ^b	29,1	27,2	27,3	29,0	29,0	29,0	-	Slash ^b
Do przerobu przemysłowego	2,1	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3	-	Slash for industrial uses
Opałowe	27,0	26,7	26,9	28,7	28,7	28,7	-	Slash for fuel
Karpina ^b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	Stump wood ^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	240,2	279,3	278,4	265,2	393,0	402,4	98,0	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 25. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 25. b Exclusively in public forests.

TABL. 25 (212). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	5	4	19	19	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt: drzew	242634	99547	88546	99229	79124	Plantings in units of: trees
krzewów	33761	22135	28895	30999	14964	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	31224	29889	45197	60584	49655	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	1818	3686	6999	9448	7790	coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	991	1933	3792	5160	4284	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	29406	26203	38198	51136	41865	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	8480	8460	12475	17740	14653	of which large-size general purpose wood

a Stan w dniu 31 XII. b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 24.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług PKWiU 2008.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 1 and 4 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 4 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU) 2008.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;

- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 25.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne - na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) - czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 24.

3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*

4) *the value of products in the form of settlements in kind;*

5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 25.*

*As **constant prices** since 2006 were adopted 2005 constant prices (2005 average current prices).*

5. *In data concerning production, the value of outwork is included.*

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in fishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. *Data concerning the **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employees in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *outworkers.*

Data concerning the average paid employment and average wages and salaries are given after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.*

2. *Data according to NACE divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.*

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów - wykonane siłami własnymi systemem zleceńowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleciiodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków - budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków - budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

Domy letnie, domy wypoczynkowe oraz rezydencje wiejskie nieprzystosowane do stałego zamieszkania w 2000 r. zostały ujęte w budynkach niemieszkalnych, a w latach 2005-2009 w budynkach mieszkalnych.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration - conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of constructions as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings - newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings - newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

Summer homes, holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence in 2000, were included in non-residential buildings and in 2005-2009 in residential buildings.

6. Data regarding the average paid employment and average monthly wages and salaries concern hired employees, i.e., persons on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time paid employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (213). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		SPECIFICATION
		ogółem total	2008=100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	58045,8	54697,8	91,2 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	225755	214908	95,2	<i>Employed persons ^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	205725	194380	94,5	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	2801,40	2919,63	104,2	<i>Average monthly gross wages and salaries ^c in zł</i>

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. b Bez zatrudnionych za granicą.

a Constant prices. b As of 31 XII; by actual workplace. b Excluding persons employed abroad.

TABL. 2 (214). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in %		2008=100 (ceny stałe) (constant prices)
OGÓŁEM TOTAL	39629,0	46562,3	52913,5	52687,1	48947,8	100,0	89,9
sektor publiczny	5340,8	5576,0	6131,7	7130,1	6927,6	14,2	x
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	34288,2	40986,3	46781,8	45557,0	42020,2	85,8	x
<i>private sector</i>							
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	798,1	866,1	1058,2	975,4	1003,2	2,0	98,7
w tym <i>of which</i>							
Pozostałe górnictwo i wydobywanie ..	270,0	325,2	408,7	452,4	475,8	1,0	109,9
<i>Other mining and quarrying</i>							
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	34545,0	41017,5	46909,6	45640,2	41743,1	85,3	90,0
w tym: <i>of which:</i>							
Produkcja artykułów spożywczych	5499,3	5763,0	6802,5	7201,2	7593,3	15,5	106,2
<i>Manufacture of food products</i>							
Produkcja napojów	554,7	621,3	607,7	586,3	613,1	1,3	117,0
<i>Manufacture of beverages</i>							
Produkcja wyrobów tekstylnych	201,4	312,1	293,1	286,7	239,5	0,5	80,4
<i>Manufacture of textiles</i>							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (214). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in %		2008=100 (ceny stałe) (constant prices)
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)							
w tym (cd.): of which (cont.):							
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	362,1	405,4	414,9	502,4	428,9	0,9	89,9
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	422,0	440,1	454,7	461,3	445,8	0,9	100,6
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	705,6	766,7	909,5	935,1	987,1	2,0	98,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	563,8	604,8	599,1	553,1	734,3	1,5	118,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	1084,3	1277,4	1290,3	1228,6	1254,7	2,6	103,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	3224,6	3407,8	3582,9	3847,8	3561,8	7,3	96,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	1621,3	2036,1	2361,2	2300,6	2107,8	4,3	95,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemeta- licznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1512,0	1888,8	2473,8	2534,0	2326,5	4,8	89,1
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	2428,2	3439,3	4069,4	4185,8	3481,2	7,1	88,2
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	3226,9	3932,5	4589,3	4749,5	4964,8	10,1	95,1
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	340,6	430,8	546,9	644,9	708,6	1,4	117,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (214). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)****SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł					w odset- kach in %	2008=100 (ceny stałe) (constant prices)
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
w tym (dok.): of which (cont.):							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1504,2	1800,7	1829,5	2177,3	1945,9	4,0	90,2
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c</i>							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3564,8	4224,6	4991,3	7188,7	5407,0	11,0	66,2
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>							
Produkcja mebli	464,1	455,6	487,9	538,0	553,9	1,1	103,6
<i>Manufacture of furniture</i>							
Pozostała produkcja wyrobów	177,6	170,9	192,9	187,3	184,8	0,4	111,5
<i>Other manufacturing</i>							
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	720,2	835,4	1003,0	1172,9	960,9	2,0	88,0
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	3112,3	3299,2	3503,5	4456,7	4629,1	9,5	85,8
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3112,3	3299,2	3503,5	4456,7	4629,1	9,5	85,8
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja^Δ	1173,6	1379,5	1442,2	1614,9	1572,4	3,2	94,9
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	460,2	478,8	497,4	561,9	621,5	1,3	101,4
<i>Water collection, treatment and supply</i>							
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	80,2	85,8	89,2	104,4	113,8	0,2	107,3
<i>Sewerage</i>							
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	633,2	814,9	855,6	948,6	837,2	1,7	87,4
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (215).

**PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a WEDŁUG LICZBY ZATRUDNI-
NYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE**
(ceny bieżące)

**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Podmioty o liczbie zatrudnionych <i>Entities with the following number of paid employees</i>				
			10-49	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej <i>and more</i>
			w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	2008	52687,1	6449,9	13696,7	5655,3	8723,5	18161,7
T O T A L	2009	48947,8	6296,2	13028,0	7048,5	7736,4	14838,7
sektor publiczny		6927,6	147,5	814,1	440,1	759,3	4766,6
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		42020,2	6148,7	12213,9	6608,4	6977,1	10072,1
<i>private sector</i>							
Górnictwo i wydobywanie		1003,2	126,1	244,6	279,6	#	#
<i>Mining and quarrying</i>							
w tym pozostałe górnictwo i wydobywanie		475,8	116,4	244,6	#	#	-
<i>of which other mining and quarrying</i>							
Przetwórstwo przemysłowe		41743,1	5845,1	11635,1	6245,4	6483,3	11534,1
<i>Manufacturing</i>							
w tym:							
<i>of which:</i>							
Produkcja artykułów spożywczych		7593,3	1712,2	2280,9	1242,9	#	#
<i>Manufacture of food products</i>							
Produkcja napojów		613,1	79,1	319,5	#	#	-
<i>Manufacture of beverages</i>							
Produkcja wyrobów tekstylnych		239,5	35,3	204,2	-	-	-
<i>Manufacture of textiles</i>							
Produkcja odzieży		428,9	189,5	153,7	85,7	-	-
<i>Manufacture of wearing apparel</i>							
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ		445,8	161,9	180,8	#	#	-
<i>Manufacture of leather and related products</i>							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		987,1	342,3	248,0	#	-	#
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		734,3	115,7	349,9	#	#	-
<i>Manufacture of paper and paper products</i>							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji		1254,7	105,1	222,0	#	#	-
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ...		3561,8	144,9	609,9	#	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.		2107,8	387,7	956,9	266,0	497,2	-
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (215). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a WEDŁUG LICZBY ZATRUDNI-
NYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE (dok.)**
*SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with the following number of paid employees				
		10-49	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej and more
		w mln zł		in mln zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym (dok.): of which (cont.):						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2326,5	417,2	614,3	#	802,9	#
Manufacture of other non-metallic mineral prod- ucts						
Produkcja metali	3481,2	79,6	529,2	328,1	-	2544,2
Manufacture of basic metals						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	4964,8	866,6	1600,1	503,2	#	#
Manufacture of metal products ^Δ						
Produkcja urządzeń elektrycznych	708,6	153,5	431,5	#	#	-
Manufacture of electrical equipment						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1945,9	282,9	748,9	397,0	#	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	5407,0	19,0	131,0	#	-	#
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- trailers						
Produkcja mebli	553,9	278,3	154,1	121,6	-	-
Manufacture of furniture						
Pozostała produkcja wyrobów	184,8	98,3	86,5	-	-	-
Other manufacturing						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	960,9	176,3	422,2	#	#	#
Repair and installation of machinery and equipment						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4629,1	72,8	395,7	#	742,1	#
Electricity, gas, steam and air conditioning supply						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4629,1	72,8	395,7	#	742,1	#
Electricity, gas, steam and air conditioning supply						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1572,4	252,3	752,6	135,6	#	#
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	621,5	58,8	197,6	#	-	#
Waste collection, treatment and supply						
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	113,8	35,5	#	#	-	-
Sewerage						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	837,2	158,0	521,2	#	#	-
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (216).

PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a**

WYROBY	2005	2008 ^b	2009		PRODUCTS
			ogółem total	udział w produk- cji krajo- wej w % share in domestic produc- tion in %	
Dolomity w t	582146	904382	685701	37,4	Dolomites in t
Produkty uboju ^c wliczane do wydajno- ści poubojowej w tys. t	36	32	20	1,8	Slaughter products ^c included in slaughter capacity in thous. t
bydła i cieląt	17	20	11	5,9	cattle and calves
trzody chlewnej	19	13	9	1,0	pigs
Świeże lub schłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	37	23	13	4,8	Fresh or chilled beef and veal meat in thous. t
Mięso wieprzowe, świeże lub schłodzo- ne w tys. t	49	61	38	2,9	Pork meat, fresh or chilled in thous. t
Wędliny ^d w t	39768	50182	35049	4,8	Cured meat ^d in t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	834	708	699	7,7	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^e w tys. hl ..	383	1222	1001	3,7	Processed liquid milk ^e in thous. t
Sery i twarogi w t	10624	10795	11171	1,6	Cheese and curd in t
Bielizna pościelowa w tys. szt	1619	592	1259	4,7	Bed linen in thous. units
Garnitury i zestawy odzieżowe, męskie lub chłopięce w tys. szt	434	411	278	15,4	Men's or boys' suits and ensem- bles in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	2921	2604	2602	22,8	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Tarcica liściasta w m ³	35160	26631	23165	5,3	Deciduous sawnwood in m ³
Papier i tektura w tys. t	50	53	55	1,7	Paper and paperboard in thous. t
Cegła ogółem w tys. ceg	56870	57810	29656	6,1	Bricks in thous. bricks
Papa w tys. m ²	9534	14151	12166	14,4	Building paper in thous. m ²
Kontenery specjalne przystosowane do przewozu różnymi środkami transpor- tu w szt	1492	1017	1124	3,6	Containers specially designed to carriage by one or more modes of transport in units

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Niektóre dane za rok 2008 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^c Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); w wadze poubojowej ciepłej. ^d Bez końskich, drobiowych, z dziczyzny i królików. ^e Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Some data for 2008 have been corrected in relation to those published in previous editions of the Yearbook. ^c Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. ^d Excluding horseflesh, poultry, game and rabbit meat. ^e Including milk forwarded for further processing.

TABL. 5 (217).

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a W 2009 R.**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	174172	3062,27	T O T A L
sektor publiczny	28112	4011,02	<i>public sector</i>
sektor prywatny	146061	2879,64	<i>private sector</i>
Górnictwo i wydobywanie	3069	5118,75	Mining and quarrying
w tym pozostałe górnictwo i wydobywanie	2094	3728,77	<i>of which other mining and quarrying</i>
Przetwórstwo przemysłowe	145253	2838,28	Manufacturing
w tym:			<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	27350	2175,31	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	2296	3436,59	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	1335	2139,21	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	6730	1517,40	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
			<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ ..	3731	1861,38	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	5574	1967,00	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ..	1920	3094,16	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3185	3388,61	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	6299	3644,70	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	9223	2665,09	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	9037	2760,59	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja metali	6887	4298,71	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	17733	3008,71	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	3365	2591,77	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	9681	3089,38	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	10586	3364,30	<i>Manufacture of furniture</i>
Produkcja mebli	4635	1904,28	<i>Other manufacturing</i>
Pozostała produkcja wyrobów	1314	2409,04	<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	5548	3214,83	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	15513	4713,29	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	15513	4713,29	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	10338	3121,09	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ..	4244	3575,99	<i>Waste collection, treatment and supply</i>
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków ..	1050	2716,71	<i>Sewerage</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	5044	2822,52	<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych oraz wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad and wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (218). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION (current prices)						
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
O G Ó Ł E M	7427,5	8760,7	10972,4	14844,9	12512,0	T O T A L
w tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	3564,7	4313,8	5163,6	6930,1	7744,7	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	1330,5	1593,7	2096,6	2924,2	2922,1	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1294,5	1608,7	1816,0	2497,0	3022,7	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	939,7	1111,4	1251,0	1508,9	1799,9	Specialized construction activities

a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane mające siedzibę na terenie województwa.

a Realized on the basis of the contract system by construction entities which have a seat in the voivodship.

TABL. 7 (219). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

CONVERSIONS (current prices)				
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remon- towym i pozostałe <i>Works with a renova- tion (resto- ration) and other character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M2005	3564,7	2554,1	1010,6	T O T A L
.....2008	6930,1	4327,9	2602,2	
2009	7744,7	5337,6	2407,1	
sektor publiczny	323,7	256,4	67,3	<i>public sector</i>
sektor prywatny	7421,0	5081,2	2339,8	<i>private sector</i>
Budynki	3622,3	2673,4	948,9	Buildings
Budynki mieszkalne	1215,2	943,6	271,6	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne ..	146,9	63,0	83,9	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	785,6	663,8	121,8	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...	282,7	216,7	66,0	<i>residences for communities</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participation.

TABL. 7 (219). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

CONSTRUCTIONS (cont.)				
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe <i>Works with a renovation (restoration) and other character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	2407,1	1729,8	677,3	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	128,7	97,3	31,4	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe.....	383,1	313,0	70,1	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	688,3	504,1	184,2	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	31,0	26,9	4,1	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	510,0	334,0	176,0	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	552,3	408,9	143,4	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne.....	113,7	45,5	68,2	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	4122,5	2664,3	1458,2	Civil engineering works
Infrastruktura transportu.....	2485,2	1484,6	1000,6	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	1759,2	1065,1	694,1	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych oraz drogi lotniskowe	298,6	151,1	147,5	<i>railways, suspension and elevated railways as well as airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne.	363,5	240,6	122,9	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	63,9	27,8	36,1	<i>harbours, waterways, dams and other water works</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1084,6	775,1	309,5	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	269,5	126,0	143,5	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze.....	815,1	649,1	166,0	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	242,9	177,1	65,8	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	158,2	139,9	18,3	<i>Sports and recreational buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	151,6	87,5	64,1	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participation.

TABL. 8 (220). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Budynki ^a	5390	7301	9570	8616	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	4062	5815	8070	7255	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	2335	2825	2906	2787	<i>urban areas</i>
wieś.....	3055	4476	6664	5829	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	4919	6677	8393	7487	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	1917	2300	2268	2151	<i>urban areas</i>
wieś.....	3002	4377	6125	5336	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3872	5559	7271	6470	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1044	1115	1120	1011	<i>non-residential</i>
Kubatura ^c w dam³	7065	8399	13013	14885	Cubic volume ^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3999	5375	7766	8479	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	4523	4607	7158	9474	<i>urban areas</i>
wieś.....	2542	3791	5854	5411	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	3785	5461	7277	6632	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	1611	2137	2571	2314	<i>urban areas</i>
wieś.....	2174	3324	4706	4318	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	2997	4200	5446	4908	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	744	1256	1828	1697	<i>non-residential</i>

^a Nowo wybudowane. ^b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Newly built. ^b Realized by natural persons, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (221). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	4067	5818	8073	7263	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	4062	5815	8070	7255	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	3795	5609	7740	6831	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	5	3	3	8	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1323	1483	1497	1353	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	43	37	28	39	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	46	27	46	41	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	350	346	397	371	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	6	2	3	6	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	492	589	423	341	Garage buildings
Budynki przemysłowe	55	74	68	60	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	74	109	129	105	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	1	10 ^b	10	8	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	24	22	14	16	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	10	17	8	13	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	10	13	20	45	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	198	224	312	292	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	12	10	2	Buildings used as places of worship and for religious activities

KUBATURA^c w dam³
CUBIC VOLUME^c in dam³

Budynki mieszkalne	4057	5386	7775	8541	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3999	5375	7766	8479	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	2771	4099	5554	4975	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	57	10	8	63	Residences for communities

a Nowo wybudowane. b W 2005 r. były oddane do użytkowania tylko ogólnodostępne obiekty kulturalne (nie było budynków muzeów i bibliotek). c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b In 2005 only public entertainment buildings were completed (there were not museums and libraries). c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (221). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**

BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
KUBATURA ^c w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^c in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne	3008	3013	5238	6344	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	96	185	224	234	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe.....	347	108	334	713	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe.....	881	771	966	2806	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	30	9	19	25	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	69	96	110	232	Garage buildings
Budynki przemysłowe	415	353	1096	866	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe.....	422	625	1493	651	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	16	34 ^b	78	12	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych.....	327	412	273	274	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	44	27	57	34	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	178	107	227	246	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych.....	112	163	269	207	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	22	110	46	10	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b W 2005 r. były oddane do użytkowania tylko ogólnodostępne obiekty kulturalne (nie było budynków muzeów i bibliotek). ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b In 2005 only public entertainment buildings were completed (there were not museums and libraries). ^c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (222). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a W 2009 R.**

AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	45945	2687,46	T O T A L
Sektor publiczny	2919	3459,35	Public sector
Sektor prywatny	43025	2635,15	Private sector

^a Bez zatrudnionych oraz wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad and wages and salaries of persons employed abroad.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej.

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej - sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje pośrednictwa, oddziały i kioski (obsługiwane przez pracowników operatora publicznego), a do 2001 r. - uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

3. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet.

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks - networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks (run by employees of the public operator) and until 2001 - also telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

5. Odbiorcami usług telekomunikacyjnych są:

- konsumenci - osoby fizyczne wnioskujące o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub korzystające z takich usług dla celów niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu,
- biznes - użytkownicy końcowi z wyłączeniem konsumentów.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

5. Telecommunication receivers of services are:

- consumers - natural persons applied for rendering of the public available telecommunication services or used the same services for purposes not directly connected with their economical activities or profession,
- business - final users, excluded consumers.

Transport

Transport

TABL. 1 (223). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w km in km				
O G Ó Ł E M	1141	1116	1108	1130	T O T A L
Normalnotorowe	1141	1116	1108	1130	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	920	912	912	912	of which electrified
jednotorowe	668	652	646	665	single track
dwu- i więcej torowe.....	473	464	462	465	double and more tracks
Wąskotorowe	-	-	-	-	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	7,5	7,3	7,3	7,4	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz od 2002 r. również innych zarządców infrastruktury kolejowej.
^a Data concern PKP as well as since 2002 also other entities, which are administrators of railway infrastructure.

TABL. 2 (224). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
O G Ó Ł E M.....	21784	21916	22561	22469	20175	T O T A L
miejskie.....	4083	4057	4095	4081	3890	urban
zamejskie.....	17701	17858	18467	18388	16285	non-urban
Krajowe.....	978	1016	1024	993	993	National
miejskie.....	303	309	313	269	269	urban
zamejskie.....	675	707	711	724	724	non-urban
Wojewódzkie.....	1399	1401	1414	1412	1412	Voivodship
miejskie.....	224	224	238	241	241	urban
zamejskie.....	1175	1178	1176	1171	1171	non-urban
Powiatowe.....	6499	6469	6441	6473	6394	Powiat
miejskie.....	893	887	857	879	878	urban
zamejskie.....	5606	5583	5584	5594	5516	non-urban
Gminne.....	12908	13029	13683	13591	11376	Gmina
miejskie.....	2663	2638	2687	2692	2503	urban
zamejskie.....	10245	10391	10997	10899	8873	non-urban

Ź r ó d ł o: od 2002 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: since 2002 data of the General Management of National Roads and Motorways.

TABL. 3 (225). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^b	1150714	1412220	1754374	1810641	T O T A L^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	829444	1056755	1339852	1374994	Passenger cars
Autobusy.....	9117	8637	9637	9984	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	147442	186679	218421	227087	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze	94856	92858	105131	111433	Ballast and agricultural tractors
Motocykle ^d	61241	59618	71465	76481	Motorcycles ^d

a Do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002-2008 przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, a w 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Bez motorowerów. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. d Do 2002 r. — motocykle skutery.

a Until 2001 according to registers maintained by voivodes, in 2002-2008 by starosts, presidents of cities and mayors, and in 2009 by central register of vehicles kept by the Ministry of Interior and Administration. b Excluding mopeds. c Including vans. d Until 2002 — motorcycles and scooters.

TABL. 4 (226). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1958	982	548	622	National: number
długość w km	71202	53544	30847	31287	length in km
dalekobieżne: liczba	27	39	29	29	long distance: number
długość w km	5776	13733	12027	11973	length in km
regionalne: liczba	210	130	63	80	regional: number
długość w km.....	18778	12226	5807	6475	length in km
podmiejskie: liczba	1574	813	445	495	suburban: number
długość w km ...	45015	27585	12574	12068	length in km
miejskie: liczba	147	-	11	18	urban: number
długość w km.....	1633	-	439	771	length in km
Międzynarodowe: liczba	8	14	15	18	International: number
długość w km .	8319	17759	16152	28008	length in km

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Of entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (227). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a****HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National traffic
Przewozy ładunków w tys. t	2895,6	2208,9	5496,6	5130,4	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	82,6	160,7	214,2	195,1	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	77133	55492	34267	32733	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	29,9	33,6	49,5	42,0	Average transport distance per one passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (227). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a (dok.)***HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja międzynarodowa					International traffic
Przewozy ładunków w tys. t	415,0	1527,8	5404,2	4723,7	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1531,0	1329,1	1247,8	1318,1	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b ..	101,7	279,8	175,5	154,7	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1157,0	1083,1	1179,9	1354,7	Average transport distance per one passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding urban transport enterprises.

TABL. 6 (228). **WYPADKI DROGOWE^a***ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wypadki	5426	4438	4676	4415	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	47,2	31,4	26,7	24,4	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	7450	5934	6316	5911	Road traffic casualties
Śmiertelne	400	334	343	314	Fatalities
Ranni	7050	5600	5973	5597	Injured

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; na podstawie ewidencji prowadzonej: do 2001 r. — przez wojewodę, od 2002 r. — przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; according to registers maintained: until 2001 — by voivode, since 2002 — by starosts, presidents of cities and mayors.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 7 (229). **RUCH PASAŻERÓW W MIĘDZYNARODOWYM PORCIE LOTNICZYM IM. JANA PAWŁA II KRAKÓW-BALICE***PASSENGER TRAFFIC IN THE JOHN PAUL II INTERNATIONAL AIRPORT KRAKÓW-BALICE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	pasażerowie obsłużeni passengers served				
O G Ó Ł E M ^a	494688	1568838	2908721	2664780	T O T A L ^a
Ruch krajowy	118041	194641	187133	184993	National traffic
odloty	58500	98285	93072	95179	departures
przyloty	59541	96356	94061	89814	arrivals
Ruch zagraniczny	376647	1374197	2721588	2479787	Foreign traffic
odloty	189042	695170	1371845	1246125	departures
przyloty	187605	679027	1349743	1233662	arrivals

^a Bez pasażerów w ruchu tranzytowym.

Ź r ó d ł o: dane Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.

^a Excluding passengers in transit traffic.

S o u r c e: data of the John Paul II International Airport Kraków-Balice Ltd.

Łączność

Communications

TABL. 8 (230). **PODSTAWOWE USŁUGI ŁĄCZNOŚCI**^a
BASIC COMMUNICATION SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	651	639	636	622	Post offices (as of 31 XII)
miasta	248	270	272	267	urban areas
wieś	403	369	364	355	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^b w tys.	21828	25377	29276	30876	Registered letters mailed ^b in thous.
Paczki i przesyłki listowe z zadeklarowaną wartością nadane ^b w tys.	1183	2269	2620	1912	Packages and letters with declared value mailed ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^{b,c} w tys.	10319	10832	7278	6620	Postal transfers cashed ^{b,c} in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys. .	19416	27291	19189	19380	Payments on banking accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej, w 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. c W 2000 r. razem z przekazami telegraficznymi.

a Data concern the public post office, in 2000 including telecommunication service offices. b In domestic turnover and abroad from Poland; letters and packages do not include EMS-POCZTEX parcels. c In 2000 including telegraphic transfers.

TABL. 9 (231). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**^a

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	841,5	952,0	758,8	697,9	Telephone main line in thous.
w tym konsumenci ^b	699,1	729,8	557,3	508,2	of which consumers ^b
miasta	567,1	698,7	563,5	507,4	urban areas
w tym konsumenci ^b	449,3	503,6	378,4	343,1	of which consumers ^b
wieś	274,4	253,3	195,2	190,5	rural areas
w tym konsumenci ^b	249,8	226,2	178,9	165,0	of which consumers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) ...	829,5	856,3	668,5	614,1	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	556,1	615,4	483,0	432,3	urban areas
wieś	273,4	240,9	185,5	181,8	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	7962	6795	4206	4008	Public pay telephones
miasta	5476	4568	2501	2391	urban areas
wieś	2486	2227	1705	1617	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Do 2006 r. określani jako abonenci prywatni (posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych).

a Data concern operators of the public telecommunication network. b Until 2006 defined as private subscribers (possessing telephones installed in private dwellings).

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7. pkt 3) na str. 24.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with the Polish Classification of Activities - PKD 2007 (NACE Rev. 2) in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets,
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 24.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonery), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe pla-

4. *Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. *The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

***Department stores and trade stores** are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.*

***Supermarkets** are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.*

***Hipermarkets** are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.*

***Grocery stores** are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².*

***Specialized stores** are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).*

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. *Shops include public pharmacies.*

7. ***Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering estab-*

cówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

9. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazy).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

lishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

9. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (232). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

L A T A Y E A R S	Ogółem w mln zł Grand total in mln zł	W tym udział przed- siębiorstw handlo- wych ^a w % Of which share of trade enterprises ^a in %	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in zł
2005	39578,7	45,5	12130
2008	54842,0	45,4	16708
2009	54175,7	48,6	16453

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (233). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW ^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **25235,7** | **33892,0** | **34369,3** | **T O T A L**

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **T O T A L**

Towary konsumpcyjne	71,4	67,1	67,5	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	30,6	26,8	29,6	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,5	5,2	5,7	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,3	35,1	32,2	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	28,6	32,9	32,5	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (234). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH
HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **35619,7** | **66090,5** | **63228,4** | **T O T A L**

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **T O T A L**

Żywność i napoje bezalkoholowe	14,9	18,9	13,1	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	6,8	7,8	4,2	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	78,3	73,3	82,7	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (235). **SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH^a**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORM^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sklepy	30523	32577	33675	31795	Shops
Domy towarowe	10	10	7	7	Department stores
Domy handlowe	36	31	14	13	Trade stores
Supermarkety	138	165	253	267	Supermarkets
Hipermarkety	20	25	23	30	Hipermarkets
Sklepy powszechnie	604	654	579	621	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1488	1797	2079	2253	Specialized shops
Inne sklepy ^b	28227	29895	30720	28604	Other shops ^b
Stacje paliw	593	673	733	673	Petrol stations

^a Według lokalizacji sklepów i stacji paliw. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz apteki bez względu na liczbę pracujących.

^a By location of shops and petrol stations. ^b Shops of economic entities employing up to 9 persons as well as pharmacies regardless of the number of employed persons.

TABL. 5 (236). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	1048	996	1238	1444	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	279	364	447	591	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastrono- micznej (ceny bieżące) w tys. zł	469159	561068	873357	1022513	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	324837	394966	664764	796273	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tyto- niowe	71326	87442	116223	134432	alcoholic beverages, tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (237). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	2150	2125	2545	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	956,2	1196,7	1447,9	<i>storage space in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	193	243	343	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	48,9	72,4	161,8	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	379	423	474	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ..	773,3	739,1	961,3	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:				<i>Silos and reservoirs:</i>
liczba	257	243	494	<i>number</i>
pojemność w dam ³	23,9	142,6	217,8	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielnice detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Wholesale and distribution retail; data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 7 (238). **TARGOWISKA^a**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	172	156	152	151	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drob- nodetalicznej	134	142	142	140	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	1012,6	931,2	835,7	835,5	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	753,6	664,1	668,6	661,6	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodeta- licznej	10401	5661	5916	5988	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	7715	3135	3204	3256	<i>of which at marketplaces open daily</i>
Targowiska sezonowe ^b (w ciągu roku)	1659	1676	1244	1206	<i>Seasonal marketplaces^b (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł.....	20014	19807	21536	21824	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Od 2004 r. bez targowisk położonych na terenach prywatnych. ^b Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Since 2004 excluding marketplaces situated on private land. ^b Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009, Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości,

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Act on change of the Accounting Act dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2009, No. 152, item 1223, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services); including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights, assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value

nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisy w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczone stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes the current part and the deferred part.

- the current part is the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term

oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych - kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych - fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszony o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital - in joint stock companies,
- initial capital - in limited liability companies,
- founders' capital - in state owned enterprises,
- participation fund - in co-operatives,
- owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities - when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities - when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (239).

PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2008	2009		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w mln zł in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	120965,8	174318,2	170562,7	10424,8	160137,9
w tym: of which:					
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) .. <i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>	57897,6	80654,9	79828,3	9323,1	70505,2
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	60171,3	88943,7	85569,1	535,4	85033,7
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>					
Przychody finansowe	1059,1	2354,7	2152,2	163,3	1988,8
<i>Financial revenues</i>					
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	116487,6	166675,0	162406,2	10014,0	152392,3
w tym: of which:					
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	60725,6	90236,7	89125,1	9096,1	80029,0
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>					
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	52794,0	70767,1	67336,4	479,8	66856,6
<i>Value of goods and materials sold</i>					
Koszty finansowe	1467,4	3582,4	3593,0	165,0	3427,9
<i>Financial costs</i>					
Wynik finansowy na działalności gospodarczej Financial result on economic activity	4478,2	7643,2	8156,5	410,9	7745,6
Zyski nadzwyczajne Extraordinary profits	45,9	19,4	19,5	1,4	18,1
Straty nadzwyczajne Extraordinary losses	25,7	24,3	15,2	0,8	14,4
Wynik finansowy brutto Gross financial result	4498,4	7638,3	8160,8	411,5	7749,3
Zysk brutto	5269,0	9132,6	9506,2	470,2	9036,0
<i>Gross profit</i>					
Strata brutto	770,6	1494,2	1345,4	58,7	1286,7
<i>Gross loss</i>					
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	918,0	1281,7	1167,9	121,4	1046,5
W tym podatek dochodowy ^a	867,3	1254,2	1165,0	119,6	1045,4
<i>Of which income tax^a</i>					
Wynik finansowy netto Net financial result	3580,4	6356,7	6992,9	290,1	6702,8
Zysk netto	4371,2	7822,0	8290,8	344,1	7946,7
<i>Net profit</i>					
Strata netto	790,8	1465,3	1297,9	54,0	1243,9
<i>Net loss</i>					

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 325.

a See general notes, item 9 on page 325.

TABL. 2 (240).

PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM 2005	120965,8	116487,6	4498,4	918,0	3580,4
TOTAL 2008	174318,2	166675,0	7638,3	1281,7	6356,7
2009	170562,7	162406,2	8160,8	1167,9	6992,9
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	317,0	301,3	16,0	1,8	14,2
Przemysł <i>Industry</i>	61946,8	57464,3	4486,8	616,9	3869,9
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	971,9	822,0	149,9	26,9	123,1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	47735,7	43984,2	3755,8	469,1	3286,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	11520,7	11022,0	498,7	101,7	397,1
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	1718,5	1636,2	82,4	19,3	63,1
Budownictwo <i>Construction</i>	11123,0	10216,6	906,3	118,2	788,0
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	78579,1	76903,1	1675,3	213,1	1462,1
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	3012,2	2897,6	114,8	23,7	91,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	1101,9	1079,1	22,5	11,0	11,5
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3423,0	3092,9	330,1	38,2	291,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	2343,2	2334,0	9,2	4,9	4,2

TABL. 2 (240). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI (dok.)
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
	w mln zł in mln zł				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1558,6	1422,7	135,9	30,4	105,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3994,0	3642,6	351,5	79,3	272,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1246,2	1214,0	32,2	8,9	23,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	858,9	794,1	64,8	9,8	55,0

TABL. 3 (241). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem <i>Total number of enterprises</i>	Z wynikiem finansowym brutto <i>With gross financial result</i>			Z wynikiem finansowym netto <i>With net financial result</i>		
		dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>	dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>
		w % ogółu in % of total					
OGÓŁEM 2005	3674	78,5	20,5	0,9	77,2	21,4	1,3
TOTAL 2008	4366	83,0	16,7	0,3	82,3	17,3	0,4
..... 2009	4492	79,9	19,9	0,2	79,4	20,3	0,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	205	72,7	26,8	0,5	73,2	26,8	-
sektor prywatny <i>private sector</i>	4287	80,3	19,5	0,2	79,7	20,0	0,3
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	50	80,0	20,0	-	78,0	22,0	-

TABL. 3 (241). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH (dok.)***ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem <i>Total number of enterprises</i>	Z wynikiem finansowym brutto <i>With gross financial result</i>			Z wynikiem finansowym netto <i>With net financial result</i>		
		dodat-nim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujem-nym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>	dodat-nim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujem-nym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>
		w % ogółu <i>in % of total</i>					
Przemysł <i>Industry</i>	1253	77,9	22,0	0,1	77,2	22,8	-
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	27	85,2	14,8	-	85,2	14,8	-
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1105	77,6	22,4	0,1	76,7	23,3	-
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	33	90,9	9,1	-	90,9	9,1	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	88	75,0	25,0	-	75,0	25,0	-
Budownictwo <i>Construction</i>	560	81,8	18,2	-	81,4	18,6	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	1418	84,1	15,7	0,2	83,9	15,7	0,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	178	73,0	27,0	-	71,9	28,1	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	143	58,0	42,0	-	58,0	42,0	-
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	154	70,8	28,6	0,6	70,1	29,9	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	24	83,3	16,7	-	83,3	16,7	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	139	89,9	7,9	2,2	88,5	7,9	3,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	240	81,3	18,8	-	81,3	18,8	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	117	78,6	20,5	0,9	77,8	21,4	0,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	161	83,2	16,8	-	82,6	16,8	0,6

TABL. 4 (242).

RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
		w % <i>in %</i>				
OGÓŁEM 2005	96,3	3,7	3,0	25,6	89,5	131,6
TOTAL 2008	95,6	4,4	3,6	27,0	85,4	130,8
..... 2009	95,2	4,8	4,1	33,5	96,2	139,1
sektor publiczny <i>public sector</i>	96,1	3,9	2,8	79,4	150,1	182,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	95,2	4,8	4,2	30,7	92,9	136,4
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	95,1	5,1	4,5	20,2	102,3	204,8
Przemysł <i>Industry</i>	92,8	7,2	6,2	39,8	118,8	163,5
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	84,6	15,4	12,7	204,5	280,9	342,3
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	92,1	7,9	6,9	35,4	114,1	160,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	95,7	4,3	3,4	47,0	135,7	175,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	95,2	4,8	3,7	52,8	109,4	127,1
Budownictwo <i>Construction</i>	91,9	8,1	7,1	42,8	113,6	180,4
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	97,9	2,1	1,9	18,1	63,8	105,5
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	96,2	3,8	3,0	35,9	112,7	125,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	97,9	2,0	1,0	63,2	97,1	110,0
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	90,4	9,6	8,5	93,7	209,1	229,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	99,6	0,4	0,2	128,6	258,9	268,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	91,3	8,7	6,8	85,9	119,0	157,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	91,2	8,8	6,8	72,1	152,4	185,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	97,4	2,6	1,9	47,0	123,6	139,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	92,5	7,5	6,4	75,7	164,9	179,4

TABL. 5 (243).

AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Inventories				Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne Short-term deferred expenditures	
			razem total	w tym of which			Short-term dues and claims				
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress	produkty gotowe finished products	towary goods	razem total			w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and services ^a
w mln zł in mln zł											
OGÓŁEM	2005	30833,5	8647,1	2239,4	1125,0	1241,5	3936,4	14980,3	13190,6	5996,8	1209,3
TOTAL	2008	52077,1	13841,3	3088,4	1820,9	2050,6	6570,7	23261,7	20124,5	10757,1	4216,9
	2009	49010,5	13593,1	2930,3	1894,7	2026,9	6551,1	22104,5	19046,0	11805,5	1507,3
sektor publiczny public sector		3720,2	584,7	235,7	130,8	165,6	43,6	1441,0	1195,9	1617,4	77,1
sektor prywatny private sector		45290,3	13008,4	2694,6	1763,9	1861,3	6507,5	20663,5	17850,1	10188,1	1430,3
w tym: of which:											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		177,8	86,4	10,6	10,3	26,8	38,1	71,3	36,0	17,6	2,6
Przemysł Industry		19929,5	4904,8	2386,6	736,8	1397,2	342,1	9626,7	8189,8	4850,4	547,6
górnictwo i wydobywanie ... mining and quarrying		580,2	90,2	66,2	1,9	19,1	2,2	129,6	103,6	346,5	13,9
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		16253,6	4512,8	2104,7	730,5	1310,3	327,8	7966,7	6698,6	3590,2	183,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		2518,0	237,5	184,7	1,2	44,6	6,3	1273,3	1182,3	673,8	333,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		577,7	64,3	31,0	3,2	23,1	5,7	257,1	205,4	240,0	16,4

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 326.

a See general notes, item 12 on page 326.

TABL. 5 (243). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories					Krótkoterminowe należności i roszczenia Short-term dues and claims		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne Short-term deferred expenditures
		razem total	w tym of which				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and services ^a		
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress	produkty gotowe finished products	towary goods				
	w mln zł in mln zł									
Budownictwo Construction	5432,8	1816,8	136,1	813,3	336,8	495,7	2134,3	1863,3	1288,6	193,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	16795,7	6234,1	286,4	193,7	154,9	5529,0	7273,7	6473,0	2888,1	399,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	839,7	60,0	31,2	1,8	0,0	26,1	514,1	436,7	240,2	25,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	326,4	18,9	5,9	0,1	0,0	11,4	100,6	54,3	187,5	19,4
Informacja i komunikacja Information and communication	1770,6	114,1	25,3	35,7	30,4	21,3	892,6	825,8	724,6	39,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	256,1	8,3	0,1	-	-	8,1	124,2	67,5	122,5	1,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	895,4	173,5	6,0	32,9	71,0	56,9	188,4	123,0	488,2	45,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1865,8	138,4	20,4	69,2	9,0	8,8	808,8	686,0	725,7	193,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	377,4	20,0	10,7	0,7	0,4	7,4	207,6	165,8	127,5	22,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	213,6	5,8	4,9	-	0,2	0,6	106,2	86,0	90,1	11,5

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 326.
^a See general notes, item 12 on page 326.

TABL. 6 (244).

KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

*SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
			kapitał (fundusz) podstawowy <i>core capital (fund)</i>	kapitał (fundusz) zapasowy <i>supplemen- tary capital (fund)</i>	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych <i>undistributed (unsettled) financial result from previous years</i>	wynik finansowy netto roku obrotowego <i>net financial result of the turnover year</i>
		w mln zł <i>in mln zł</i>				
OGÓŁEM	2005	41006,9	24338,9	13292,0	-4874,6	3565,2
TOTAL	2008	61476,0	30704,8	21150,6	-2279,6	6373,2
	2009	64639,4	30703,9	22269,5	-1552,1	6980,9
sektor publiczny		11679,7	5659,7	4364,8	-212,8	290,1
public sector						
sektor prywatny		52959,7	25044,2	17904,8	-1339,3	6690,8
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		291,3	112,5	137,9	-3,7	14,2
Przemysł		34691,6	13300,7	13314,1	-767,3	3873,8
Industry						
górnictwo i wydobywanie		776,5	368,6	219,9	43,9	123,1
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		23288,6	8080,9	9095,0	-683,5	3290,6
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		8039,2	3256,8	3393,3	-93,5	397,1
electricity, gas, steam and air condition- ing supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2587,3	1594,5	605,8	-34,2	63,1
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities						
Budownictwo		3472,8	1100,8	1269,5	99,2	788,1
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		14797,6	10347,2	4053,7	-698,4	1451,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		1370,0	643,1	555,8	-53,4	85,6
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		836,0	695,1	124,4	-139,1	12,0
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		2523,1	1119,7	866,6	-42,5	291,8
Information and communication						

TABL. 6 (244). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł in mln zł			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . Financial and insurance activities	215,5	119,5	112,0	-30,5	4,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4414,2	2213,8	1233,0	232,1	105,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1314,4	703,2	286,6	-0,7	271,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	318,0	98,8	160,4	-16,8	23,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	275,3	126,8	77,2	-12,9	55,0

TABL. 7 (245). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM 2005	19614,3	1354,4	899,5	2418,8	8894,0
TOTAL 2008	26017,1	1213,9	1279,2	4161,2	9983,9
..... 2009	26064,2	1242,3	1076,2	3629,2	10200,1
sektor publiczny public sector	5316,4	1160,4	893,6	25,1	-
sektor prywatny private sector	20747,8	81,9	182,6	3604,1	10200,1
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing	104,0	64,4	20,8	18,6	0,1

TABL. 7 (245). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
Przemysł..... Industry	12422,2	751,9	655,6	1885,9	2748,9
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	317,7	144,2	43,3	46,1	0,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	7257,3	239,7	199,0	1780,4	2616,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condition- ing supply	3256,8	348,0	367,9	9,1	119,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	1590,4	20,0	45,4	50,3	13,7
Budownictwo Construction	732,8	25,5	21,5	280,3	107,0
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	9554,4	2,8	95,1	933,8	6917,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	537,5	69,0	167,5	86,0	12,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	588,8	204,4	11,4	181,7	59,4
Informacja i komunikacja Information and communication	1119,3	3,3	2,3	45,9	195,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . Financial and insurance activities	90,5	-	-	5,7	12,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	254,6	85,4	11,3	40,7	4,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	345,6	4,9	82,8	38,7	91,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activi- ties	78,8	0,8	1,1	21,6	42,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	124,1	28,2	1,7	51,9	2,7

TABL. 8 (246).

ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym	of which
						kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deli- veries and services ^a
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	30750,1	6920,5	3612,4	23829,6	3639,9	13389,0
TOTAL							
	2008	50774,2	10538,7	5863,0	40235,5	6593,8	18702,6
	2009	44442,5	8790,7	5900,1	35651,8	5863,4	17107,5
sektor publiczny		2961,1	837,5	714,8	2123,6	392,1	733,2
public sector							
sektor prywatny		41481,4	7953,2	5185,3	33528,2	5471,3	16374,3
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . Agriculture, forestry and fishing		115,1	24,9	20,1	90,2	41,3	28,5
Przemysł		15709,4	3334,5	2170,8	12374,9	2209,5	5606,2
Industry							
górnictwo i wydobywanie		256,5	81,9	47,2	174,6	25,8	58,0
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		12877,9	2610,4	1523,3	10267,5	1849,8	4768,5
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1737,9	274,3	249,8	1463,6	193,2	680,8
electricity, gas, steam and air condition- ing supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		837,1	367,9	350,5	469,2	140,7	98,9
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities							

a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 326.

a See general notes, item 14 on page 326.

TABL. 8 (246). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Długoterminowe <i>Long-term</i>		Krótkoterminowe <i>Short-term</i>		
		razem <i>total</i>	w tym kredyty i pożyczki <i>of which credits and loans</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>	
					kredyty i pożyczki <i>credits and loans</i>	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^a <i>liabilities from deli- veries and services^a</i>
	w mln zł <i>in mln zł</i>					
Budownictwo <i>Construction</i>	3708,4	666,9	356,4	3041,5	560,5	1757,7
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	18178,1	2197,7	1644,7	15980,4	2475,0	7969,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1068,4	387,0	262,5	681,4	122,1	321,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1019,7	718,4	473,9	301,3	71,5	126,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1011,6	231,3	141,1	780,3	66,2	446,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	118,3	22,9	16,5	95,4	42,0	46,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1374,4	742,6	539,2	631,8	131,8	199,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1150,4	116,3	48,3	1034,1	88,9	379,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activi- ties</i>	400,0	110,7	51,3	289,3	29,4	97,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	250,9	128,2	75,1	122,7	15,2	49,8

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 326.ª See general notes, item 14 on page 326.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. 2001, Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (jednolity tekst Dz. U. 2001, Nr 142, poz. 1590 i 1592, z późniejszymi zmianami), ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 883, poz. 539, z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 VI 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy zwany rokiem budżetowym, w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities, contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104, with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2001, No. 142, item 1591, with later amendments), the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2001, No. 142, items 1590 and 1592, with later amendments), the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws No. 883, item 539, with later amendments) as well as the Regulation of the Minister of Finance, dated 27 VI 2006, on budgetary statements (Journal of Laws No. 115, item 781, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are determined in the budgetary act by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.

wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy - określające rodzaj działalności oraz paragrafy - określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726, z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody **budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
- c) wpływy z opłat ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
- d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty, środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;

2) dotacje:

- a) celowe:
 - z budżetu państwa na zadania z zakresu

Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. *Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions - defining types of activity, and into paragraphs - defining types of revenue or expenditure. The presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance on detailed classification of revenue and expenditure, incomes, expenses and funds from foreign resources dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726, with later amendments).*

6. *Budget revenues of local self-government entities comprise:*

1) *own revenue, i.e.:*

- a) *revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
- b) *receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,*
- c) *receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law, tax on civil law transactions,*
- d) *revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,*
- e) *other income of local self-government entities e.g., administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments, funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources;*

2) *allocations:*

- a) *appropriated:*
 - *from the state budget for: government*

administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

- otrzymane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego,
- otrzymane z funduszy celowych,

b) rozwojowe;

- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

7. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- dotacje,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- wydatki bieżące jednostek budżetowych,
- wydatki na obsługę długu publicznego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,

- received on the basis of self-government agreements,*

- received on the basis of self-government agreements,*

b) development allocations;

- 3) *general subsidy from the state budget, comprising equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.*

7. Expenditure of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- allocations,
- benefits for natural persons,
- current expenditure of budgetary entities,
- expenditure on public debt servicing.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (247). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM.....	2000	5475573,6	2543758,9	1751146,6	908340,5	272327,5
TOTAL	2005	8122824,8	4010751,2	2567571,8	1074782,2	469719,6
	2008	11625671,8	5499177,4	3708205,2	1488027,4	930261,8
	2009	12823809,5	5800564,4	3935272,0	1657735,4	1430237,7
Dochody własne		5799020,1	2334698,9	2544589,2	474158,4	445573,6
Own revenue						
w tym:						
of which:						
udziały w podatkach stanowiących dochód bu- dżetu państwa — w podatku dochodowym		2597311,9	890780,0	1105681,9	245234,3	355615,7
share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax						
od osób prawnych.....		450754,1	48049,7	107805,8	9995,1	284903,5
corporate income tax						
od osób fizycznych.....		2146557,8	842730,3	997876,1	235239,2	70712,2
personal income tax						
podatek od nieruchomości		984463,4	572241,2	412222,2	-	-
tax on real estate						
podatek rolny		75863,8	72408,6	3455,2	-	-
agricultural tax						
podatek od środków transportowych.....		62603,2	41557,2	21046,0	-	-
tax on means of transport						
podatek od czynności cywilnoprawnych.....		124230	55598,3	68631,7	-	-
tax on civil law transactions						
opłata skarbowe.....		36228,6	17865,7	18362,9	-	-
treasury fee						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (247).

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
w tym (dok.): of which (cont.):					
dochody z majątku revenue from property	404854,6	186071,5	194087,6	16717,4	7978,1
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character	224271,1	91316,6	121601,5	8698,4	2654,6
środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych..... funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources	236673,5	80659,3	103496,1	16784,2	35733,9
Dotacje ogółem Total allocations	2850957,4	1141942,7	466095,8	410787,9	832131,0
dotacje celowe appropriated allocations	1884052,5	1046485,1	383699,7	345697,8	108169,9
na zadania z budżetu państwa: for tasks from the state budget:					
z zakresu administracji rządowej..... for government administration tasks	1177194,5	679453,7	253868,0	163580,5	80292,3
własne..... for own tasks	518266,6	263318,6	83458,7	158902,2	12587,1
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realized on the basis of agreements with government administration bodies	12391,9	10483,2	598,2	421,6	888,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks on the basis of self-government agreements	106431,7	55207,5	23967,9	20226,2	7030,1
otrzymane z funduszy celowych..... received from appropriated funds	69767,7	38022,0	21806,8	2567,3	7371,6
dotacje rozwojowe..... development allocations	966904,9	95457,7	82396,0	65090,1	723961,1
Subwencja ogólna General subsidy	4173832,1	2323922,8	924587,0	772789,1	152533,2
w tym część oświatowa of which on educational tasks	3162177,9	1608415,8	877568,0	620887,0	55307,1

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (248).

**DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.****REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM..... TOTAL	12823809,5	5800564,4	3935272,0	1657735,4	1430237,7
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	107245,8	51122,2	117,3	1574,4	54431,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	22938,1	22938,1	-	-	-
Transport i łączność..... Transport and communication	910266,8	233894,0	406187,1	207833,4	62352,3
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	545689,4	193144,4	313490,4	31648,0	7406,6
Działalność usługowa..... Service activity	23268,1	6091,5	4575,6	12087,6	513,4
Administracja publiczna..... Public administration	95630,5	34456,7	39038,5	13667,6	8467,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa..... Public safety and fire care	160588,9	7139,6	73733,9	79715,0	0,4
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych Corporate income tax and personal income tax	4144187,9	1780478,8	1714176,7	291106,4	358426,0
Oświata i wychowanie..... Education	200527	121229,0	48629,2	27422,9	3245,9
Ochrona zdrowia..... Health care	72152,4	4400,7	17066,5	50031,8	653,4
Pomoc społeczna..... Social assistance	1121729,9	736159,0	259345,9	125324,5	900,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej .. Other tasks in sphere of social policy	66935,5	24953,6	11258,0	19800,7	10923,2
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	67409,8	29017,0	10373,6	12974,5	15044,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	149433,2	95888,1	50085,6	31,7	3427,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	64989,5	23970,5	29829,1	1077,3	10112,6
Kultura fizyczna i sport..... Physical education and sport	103779,1	70574,0	29212,8	3939,9	52,4

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (249).

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW****EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	5744094,5	2626171,1	1928031,5	912138,9	277753,1
TOTAL						
	2005	8355728,3	4049216,1	2675946,8	1096308,3	534257,1
	2008	11922768,1	5601433,4	3886970,4	1511024,9	923339,4
	2009	13738942,4	6259757,0	4229722,8	1750999,5	1498463,1
Wydatki majątkowe		3531377,5	1469524,9	839330,4	405034,5	817487,7
Property expenditure						
w tym na inwestycje ^b		3497717,8	1451598,7	825035,7	403959,7	817123,7
of which investments ^b						
Wydatki bieżące		10207564,8	4790232,1	3390392,4	1345965,0	680975,3
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
dotacje		1304021,4	323033,5	500589,6	113002,7	367395,6
allocations						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, go- spodarstw pomocniczych, środków specjal- nych i funduszy celowych		198241,1	39407,3	148881,1	280,0	9672,7
of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and ap- propriated funds						
świadczenia na rzecz osób fizycznych		1155196,5	847688,1	244560,5	48847,1	14100,8
benefits for natural persons						
wydatki bieżące jednostek budżetowych		7519524,5	3545164,9	2514809,1	1170335,3	289215,2
current expenditure of budgetary entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3886792,7	1945541,2	1142958,5	679176,7	119116,3
wages and salaries						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i Fundusz Pracy		645901,0	336339,8	184480,3	105596,9	19484,0
contributions to compulsory social security and the Labour Fund						
zakup materiałów i usług		2556265,3	1078558,3	1049586,4	289263,9	138856,7
purchase of materials and services						
na obsługę długu publicznego		153159,7	52758,7	77705,8	13764,5	8930,7
on public debt servicing						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (250).

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.****EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM..... TOTAL	13738942,4	6259757,0	4229722,8	1750999,5	1498463,1
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	241502,7	168570,5	187,0	1635,9	71109,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	36270,5	36270,5	-	-	-
Transport i łączność..... <i>Transport and communication</i>	2655076,1	790872,0	857396,4	440623,8	566183,9
Gospodarka mieszkaniowa..... <i>Dwelling economy</i>	429912,4	194696,0	215765,3	14737,5	4713,6
Działalność usługowa..... <i>Service activity</i>	53447,9	25231,4	13256,8	12798,2	2161,5
Administracja publiczna..... <i>Public administration</i>	1101463,3	566469,2	267777,6	180676,8	86539,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa..... <i>Public safety and fire care</i>	278974,6	75719,9	117228,0	82979,3	3047,4
Obsługa długu publicznego ^b <i>Public debt servicing ^b</i>	156780,5	53119,5	79312,2	14072,9	10275,9
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	4180478,0	2401675,8	1164596,6	553961,3	60244,3
Ochrona zdrowia..... <i>Health care</i>	268991,4	47229,3	59580,3	65680,2	96501,6
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	1563215,8	897249,1	460687,7	203033,7	2245,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej .. <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	261927,3	27995,2	51076,8	53744,9	129110,4
Edukacyjna opieka wychowawcza..... <i>Educational care</i>	357184,4	63282,4	178394,9	101531,9	13975,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... <i>Municipal economy and environmental protection</i>	721526,2	446863,4	239176,9	222,8	35263,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... <i>Culture and national heritage</i>	654831,3	205203,5	209539,5	7825,7	232262,6
Kultura fizyczna i sport..... <i>Physical education and sport</i>	513246,0	226567,4	236122,2	9789,2	40767,2

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmuje wydatki na obsługę długu pu-
blicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Includes public debt servicing and current
expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości - MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne - jeśli nie zaznaczono inaczej - zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of "European System of Accounts 1995" (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that have used since 2005 International Accounting Standards - IAS).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Od 2005 r. nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji "Transport i gospodarka magazynowa" (w poprzednich edycjach Rocznika wykazywane były w sekcji „Budownictwo”).

3. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) - nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji PKD 2004 „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania - ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Since 2005 investment outlays on public roads, streets and squares were included in the section "Transportation and storage" (in previous editions of the Yearbook those outlays had been reported in the section "Construction").

3. Since 2002 - due to amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments) - investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e., were classified in the NACE Rev.1.1 sections "Financial intermediation" and "Real estate, renting and business activities", what had impact on the level of presented amounts.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stożenie zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (IAS).

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".

5. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) - niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji PKD 2004 „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych - ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego);
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych),
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

5. Since 2002 - due to amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 2009 No.152, item 1223, with later amendments) - some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the NACE Rev.1.1 sections "Financial intermediation" and "Real estate, renting and business activities", what had impact on the level of presented amounts.

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (251). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	16101,3	14903,4	5953,2	8950,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	168,7	151,6	15,2	136,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	4506,8	3797,3	1382,9	2414,4
<i>Industry</i>				
górnictwo i wydobywanie	278,4	182,3	142,4	39,9
<i>mining and quarrying</i>				
przetwórstwo przemysłowe	2866,8	2082,0	107,5	1974,5
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	632,9	641,2	502,0	139,2
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	728,7	891,8	631,0	260,8
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	525,8	613,0	32,3	580,7
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2114,6	1687,7	1,5	1686,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	2496,4	2636,8	2357,9	278,9
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	318,2	239,5	23,6	215,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	355,0	238,0	3,8	234,2
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	228,3	254,2	13,6	240,6
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2651,9	2299,4	126,0	2173,4
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	474,1	432,3	97,1	335,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	223,7	245,3	4,1	241,2
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	431,6	434,7	430,4	4,3
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	625,5	664,3	615,8	48,5
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	332,0	415,9	255,9	160,0
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	533,0	655,7	582,5	73,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	115,7	137,5	10,6	126,9
<i>Other service activities</i>				

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (252). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
					w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M TOTAL	4921,2	7068,7	8675,9	8681,1	6691,8	1803,9	4887,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	34,7	30,1	29,2	22,2	14,1	7,8	6,3
Przemysł	2505,2	3499,8	4665,8	3988,8	3228,4	1016,4	2212,0
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	93,0	176,0	237,8	247,5	178,7	142,4	36,3
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	1787,7	2557,8	3523,0	2688,2	1893,4	106,7	1786,7
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	483,7	573,6	566,8	619,9	626,8	487,9	138,9
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	140,8	192,4	338,2	433,2	529,5	279,4	250,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	138,6	187,4	265,4	329,3	397,7	23,1	374,6
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	876,5	1338,1	1710,8	1816,1	1124,1	1,5	1122,6
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	309,7	526,5	656,3	510,0	357,8	255,0	102,8
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	61,4	149,2	105,1	163,2	144,2	2,0	142,2
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	258,7	317,0	251,4	331,8	214,2	3,7	210,5
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...	135,2	110,9	165,3	224,5	135,3	13,6	121,7
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	131,2	125,9	152,9	223,6	143,2	28,9	114,3
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	219,6	309,7	172,4	348,4	261,2	93,6	167,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	32,1	127,9	134,1	164,8	134,6	4,1	130,5
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..	1,8	1,0	1,5	0,6	0,0	0,0	0,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	7,3	39,8	47,9	69,3	29,7	4,8	24,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	155,2	216,1	215,2	228,1	314,6	213,3	101,3
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	51,7	84,5	96,6	251,6	178,6	136,1	42,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	2,3	4,8	6,0	8,8	14,1	0,0	14,1
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (253). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools		środki transportu transport equipment
			w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	4723,6	1749,3	2517,8	428,8	
TOTAL	2008	8512,7	3811,7	3775,4	865,4	
	2009	6875,2	3082,2	3187,5	581,8	
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		21,7	13,1	5,4	3,2	
Agriculture, forestry and fishing						
Przetwórstwo przemysłowe		2062,7	536,4	1395,4	118,7	
Manufacturing						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		865,3	523,7	317,4	24,1	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		533,8	433,1	86,7	13,4	
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		411,6	171,3	168,1	71,2	
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1262,5	687,1	433,8	139,1	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		222,5	86,4	46,7	87,9	
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		95,5	56,4	34,3	3,5	
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		249,2	61,4	179,1	8,1	
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		39,1	20,3	16,5	2,2	
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		118,9	103,1	9,9	3,4	
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		255,6	42,8	195,8	16,5	
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		117,5	44,9	9,1	63,5	
Administrative and support service activities						
Edukacja		28,5	18,3	6,1	4,0	
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		310,0	133,3	161,6	14,5	
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		184,8	131,2	52,6	0,4	
Arts, entertainment and recreation						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to the investor's abode.

TABL. 4 (254). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH ^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
			w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	2005	2104,5	1861,9	183,5	48,2
TOTAL	2008	2872,5	2585,3	222,4	56,5
	2009	4020,0	3746,9	215,5	39,5
własność państwowa		1371,7	1220,3	125,5	25,2
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		2648,3	2526,6	90,0	14,3
<i>local self-government entities' ownership</i>					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		0,7	0,1	0,4	0,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		0,2	0,2	0,0	-
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		28,3	23,4	3,2	1,6
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		774,3	768,2	2,8	2,0
<i>Construction</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		3,9	3,2	0,4	0,3
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3,1	2,0	1,0	0,0
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		67,7	64,8	2,3	-
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .		4,7	1,0	3,7	0,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		2687,3	2562,3	77,3	31,7
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		406,8	290,3	114,6	1,8
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		25,2	18,0	6,6	0,7
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		11,9	7,9	2,8	1,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		5,9	5,5	0,3	0,0
<i>Other service activities</i>					

^a Według siedziby inwestora.

^a According to the investor's abode.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 (255).

WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	160457,7	173531,1	65510,5	108020,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6247,3	6642,0	594,6	6047,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	48008,3	52205,0	19898,5	32306,4
<i>Industry</i>				
górnictwo i wydobywanie	2089,6	2247,9	1674,3	573,6
<i>mining and quarrying</i>				
przetwórstwo przemysłowe	27832,9	30610,2	3982,0	26628,2
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	11024,5	11704,1	8918,0	2786,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7061,3	7642,8	5324,3	2318,5
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	5558,5	7935,7	4603,2	3332,5
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	14882,5	15151,0	158,8	14992,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	16823,9	18447,9	15931,2	2516,7
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2961,5	3069,3	302,9	2766,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	3862,9	5105,9	211,7	4894,2
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2035,8	1300,9	233,8	1067,1
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	37054,4	38337,9	2927,3	35410,6
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2353,0	2606,8	1053,5	1553,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	622,0	890,7	128,1	762,6
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	6524,6	6208,4	6134,6	73,9
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	7248,5	7928,4	7493,1	435,3
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3822,5	4246,4	3363,9	882,4
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1955,1	2765,6	2399,3	366,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	496,9	689,4	76,1	613,3
<i>Other service activities</i>				

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (256).

WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
					w mln zł in mln zł		
O G O Ł Ę M	67484,1	68735,8	75515,2	82770,5	88032,9	26500,3	61532,6
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	409,6	398,3	460,7	480,2	502,8	368,2	134,6
Przemysł	34540,6	35142,4	39706,3	44100,7	47927,9	17320,9	30607,0
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	1277,3	1462,8	1794,5	2012,3	2172,9	1674,2	498,7
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	20669,4	20536,5	24397,1	26749,3	29338,4	3981,9	25356,5
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	9439,2	9773,6	9790,2	10777,3	11392,1	8874,1	2518,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3154,7	3369,5	3724,5	4561,8	5024,5	2790,7	2233,8
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	2220,3	2071,5	2420,7	2818,4	2975,3	692,5	2282,8
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	9294,0	9940,2	11734,7	12746,8	12773,8	148,4	12625,4
<i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa	2202,6	2401,0	2967,5	3396,7	3579,2	2027,0	1552,2
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1505,9	1787,6	1867,4	2332,1	2362,4	212,9	2149,5
<i>Accommodation and catering</i> ^Δ							
Informacja i komunikacja	3795,8	3058,7	3215,8	3485,7	4686,6	210,4	4476,2
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...	2631,2	2678,6	1832,8	1858,9	937,4	233,8	703,6
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6654,2	6454,9	5773,0	5462,6	5050,3	385,1	4665,2
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1130,3	1261,5	1443,3	1625,3	1701,4	893,2	808,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	184,2	227,8	467,7	337,8	574,6	99,8	474,8
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..	8,3	9,3	10,7	7,9	7,8	4,3	3,5
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	126,5	155,6	161,4	280,7	333,9	32,7	301,2
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2230,5	2420,1	2629,5	2742,5	3184,3	2752,6	431,7
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	512,5	684,1	783,8	1038,2	1285,7	1118,5	167,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	37,6	44,2	39,9	56,0	149,5	0,0	149,5
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (257).

**WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH
I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH
(bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

**GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL
SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
O G Ó Ł E M 2005	18429,5	15700,0	2258,7	435,0
T O T A L 2008	23248,2	19639,2	2977,8	536,8
..... 2009	27293,5	23410,1	3223,9	560,4
własność państwowa <i>state ownership</i>	8199,9	5853,7	1989,8	343,6
własność jednostek samorządu terytorialnego <i>local self-government entities ownership</i>	19093,6	17556,4	1234,1	216,9
w tym: <i>of which:</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	131,9	79,4	13,9	2,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektry- czną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	43,9	34,8	4,5	0,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2533,6	2370,4	129,8	29,3
Budownictwo <i>Construction</i>	3910,7	3824,1	53,3	16,0
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2324,0	2302,3	10,3	11,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ	89,9	75,8	13,3	0,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2542,2	2492,7	41,3	7,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . <i>Professional, scientific and technical activities</i>	160,3	102,9	49,3	8,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	28,3	26,0	1,3	1,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	6130,2	4720,6	983,4	413,1
Edukacja <i>Education</i>	7460,4	5674,5	1741,7	42,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	610,5	483,8	108,8	17,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1240,1	1142,8	66,2	9,5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	76,1	70,8	4,7	0,6

TABL. 8 (258).

**STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH
I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

**DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE
AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w % in %			
OGÓŁEM	2005	32,2	25,0	76,2	65,4
TOTAL	2008	35,4	28,0	79,4	66,2
	2009	34,8	28,0	79,9	63,7
własność państwowa		42,0	27,2	82,2	61,8
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		31,7	28,3	76,1	66,8
local self-government entities ownership					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8,9	11,4	10,4	44,9
Agriculture, forestry and fishing					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		45,9	50,4	55,4	97,1
Electricity, gas, steam and air conditioning supply					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		32,7	31,2	52,8	58,7
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		24,8	24,1	64,7	60,7
Construction					
Transport i gospodarka magazynowa		23,3	23,0	45,9	73,5
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		51,7	45,6	85,4	70,1
Accommodation and catering ^Δ					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		42,5	42,0	65,1	84,3
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		50,0	30,1	85,6	85,7
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		41,3	37,5	90,1	74,8
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		37,2	26,8	77,1	61,7
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		41,6	28,0	85,1	73,6
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		39,2	28,2	82,8	73,1
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		21,5	18,8	67,6	69,9
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		25,1	20,8	84,6	58,5
Other service activities					

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,

6. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

7. *Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.*

8. *Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.*

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*

- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2001-2007 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne oraz różnych transferów bieżących.

Dane dotyczące realnego wzrostu produktu krajowego brutto za 2007 rok zostały zweryfikowane w wyniku aktualizacji wskaźników cen na poziomie województw zastosowanych w przeliczeniach na ceny stałe.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2008 r.”.

- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2001-2007 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including data on social contributions as well as other current transfers updating.*

Data concerning real growth of gross domestic product for the year 2007 were verified as a result of updating price indices at voivodships' level, applied in the calculations at constant prices.

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2008”.*

TABL. 1 (259). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2000	2005	2008
	w mln zł	in mln zł		w odsetkach	in percent	
O G Ó Ł E M T O T A L	54453	71748	94790	x	x	x
W tym wartość dodana brutto..... Of which gross value added	48444	63213	82977	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	21520	28157	39699	44,4	44,5	47,8
instytucji rządowych i samorządowych general government	7942	10701	13378	16,4	16,9	16,1
gospodarstw domowych households	16861	21330	25914	34,8	33,7	31,2
według rodzajów działalności ^a : by kind of activity ^a :						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	1698	1857	2129	3,5	2,9	2,6
Przemysł Industry	11362	14211	18909	23,5	22,5	22,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9409	12077	16293	19,4	19,1	19,6
Budownictwo Construction	3800	4206	6865	7,8	6,7	8,3
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; trans- port, gospodarka magazynowa i łączność Trade and repair ^Δ ; hotels and restaurants; transport, storage and communication	.	18177	23060	.	28,8	27,8
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm ^Δ Financial intermediation; real estate, renting and business activities ^Δ	.	11340	15070	.	17,9	18,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities	.	13421	16943	.	21,2	20,4
NA 1 MIESZKAŃCA ^b PER CAPITA ^b	16936	21989	28878	x	x	x

^a Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2004; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1, na str. 22. ^b W złotych.

^a Data by kind-of-activity are presented in accordance with NACE Rev.1.1; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1 on page 22. ^b In zlotys.

TABL. 2 (260).

**PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
*BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
Produkcja globalna	108809	137679	190170	Gross output
Zużycie pośrednie	60366	74467	107194	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	48444	63213	82977	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem ..	22371	26253	36234	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	25501	36282	45859	Gross operating surplus

TABL. 3 (261).

NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH ^a
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	40830	49551	62744	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12699	15186	19115	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	40938	50184	61769	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12732	15380	18818	per capita in zł

^a Dane za rok 2005 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 361.

^a Data for 2005 have been corrected in relation to data published in previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 361.

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Prywatyzacja opiera się na następujących aktach prawnych, które wyznaczają jej kierunki i definiują zasady postępowania:

- ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 1996 Nr 118, poz. 561, z późniejszymi zmianami), zmieniona ustawą z dnia 12 maja 2006 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2006 Nr 107, poz. 721),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. 1993 Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:

a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:

- prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
- wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych - NFI,
- innym,

b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;

2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrębnym procesom - w myśl ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami).

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The privatization is based on following legal acts, which determine its directions and define principles of proceeding:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 September 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),
- the Law on Commercialization and Privatization, dated 30 August 1996 (Journal of Laws 1996 No 118, item 561, with later amendments), changed by the Law on changes in the Law on Commercialization and Privatization and some other laws, dated 12 May 2006 (Journal of Laws 2006 No 107, item 721),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 April 1993 (Journal of Laws No 44, item 202, with later amendments).

2. On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:

a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:

- indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
- the transfer of shares or holdings to the national investment funds - NIF,
- other,

b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);

3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 October 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments).

nami) - podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do 15 lipca 2003 r. - Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

4. Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji powołano **15 narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI) w formie spółek akcyjnych.**

amendments) - consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until 15 July 2003 - the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization.

4. On the basis of the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 April 1993, **15 national investment funds (NIF) were established in the form of joint stock companies.**

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (262).

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywa- tyzacji bezpo- średniej in direct privatiza- tion	w likwida- cji in liquida- tion	w upadło- ści in bank- ruptcy	w postę- powaniu napraw- czym in sanita- tion procedure	pod zarządem under manage- ment	bez zmian prawno- organi- zacyjnych without legal and organiza- tional changes
OGÓŁEM TOTAL	14	-	8	3	-	1	2
w tym: of which:							
Górnictwo i wydobywanie .. Mining and quarrying	1	-	1	-	-	-	-
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	6	-	5	-	-	-	1
Budownictwo	2	-	-	2	-	-	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1	-	-	-	-	-	1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa	1	-	-	1	-	-	-
Transportation and storage							
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	1	-	1	-	-	-	-
Real estate activities							

TABL. 2 (263).

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.

STATE OWNED ENTERPRISES ^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
OGÓŁEM	393	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	119	30,3	Commercialized
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	166	42,2	Included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	153	38,9	of which privatized
Poddane likwidacji	108	27,5	Subject to liquidation
w tym zlikwidowane	64	16,3	of which liquidated

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 (264).

**PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ
BEZPOŚREDNIĄ I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R.
DO 31 XII 2009 R.**

STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD
AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane bezpośrednio Directly privatized					Zlikwidowane Liquidated
	razem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of as- sets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	153	37	13	99	4	64
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemy- słowe Manufacturing	55	20	5	30	-	24
Budownictwo Construction	28	5	2	20	1	6
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych Δ Trade; repair of motor vehicles Δ	23	4	2	16	1	10
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	8	3	2	3	-	7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	24	2	1	19	2	5

TABL. 4 (265).

**SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW
PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R.
DO 31 XII 2009 R.**

COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION
OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM
1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	119	TOTAL
powstałe w celu:		<i>established for the purpose of:</i>
prywatyzacji ^a	109	<i>privatization ^a</i>
innym	10	<i>other</i>
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	39	<i>Of which privatized by the indirect (capital) method</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	6	<i>of which with foreign capital participation</i>

^a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.
a Indirect (capital) privatization and transfer to NFI.

TABL.5 (266).

**SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH
BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**

*COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED
AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990
TO 31 XII 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	121	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw pań- stwowych	13	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	108	<i>Employee companies ^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL.6 (267).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	251681	289712	301573	314017	TOTAL
sektor publiczny	6201	9056	8165	7955	<i>public sector</i>
sektor prywatny	245480	280656	293408	306062	<i>private sector</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe	159	79	33	31	<i>State owned enterprises</i>
Spółki	39417	42950	46763	48122	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	10326	16146	19541	20848	<i>commercial</i>
cywilne	28315	26513	26907	26955	<i>civil</i>
Spółdzielnie	1225	1184	1130	1124	<i>Co-operatives</i>
Fundacje	419	717	893	972	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4189	6270	7195	7510	<i>Associations and social organizations</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	197170	222898	228862	239191	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a *Excluding persons tending private farms.*

TABL.7 (268).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>	
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>							
			przed- siębior- stwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>			
				razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>					
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa <i>sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury</i>	z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go <i>with foreign capital partici- pation</i>				
OGÓŁEM 2000	251681	54511	159	10326	49	2195	28315	1225	197170	
TOTAL 2005	289712	66814	79	16146	48	2701	26513	1184	222898	
..... 2008	301573	72711	33	19541	46	3398	26907	1130	228862	
2009	314017	74826	31	20848	43	3569	26955	1124	239191	
w tym: <i>of which:</i>										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6502	818	-	102	2	31	135	148	5684	
Przemysł <i>Industry</i>	32647	7345	15	3444	15	640	3488	155	25302	
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	31394	6645	13	3058	9	590	3390	151	24749	
Budownictwo <i>Construction</i>	41464	5698	8	3073	6	473	2403	146	35766	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	87005	17781	3	6133	1	1181	11360	233	69224	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	22551	1714	2	666	3	96	1018	9	20837	
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ <i>Accommodation and cater- ing ^Δ</i>	12166	2795	-	792	3	163	1900	6	9371	
Informacja i komunikacja <i>Information and communi- cation</i>	7074	2006	-	1151	2	174	824	3	5068	

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.^a Excluding persons tending private farms.

TABL.7 (268).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity	
		razem total	przed- siębior- stwa pańs- twowe state owned enter- prises	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie co-ope- ratives		
						w tym of which				
						jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury				z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	10089	890	-	423	-	47	300	51	9199	
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ Real estate activities	10546	8039	1	1096	-	243	476	288	2507	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	25955	4794	1	2129	4	271	2371	40	21161	
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	7526	1456	-	707	2	130	672	22	6070	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory so- cial security	2097	2092	-	5	-	1	2	-	5	
Edukacja Education	9769	5359	-	210	-	31	386	5	4410	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	14678	1869	-	588	4	34	663	9	12809	
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją . Arts, entertainment and recreation	6087	3221	1	219	1	34	383	3	2866	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	17853	8941	-	110	-	20	574	6	8912	

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Excluding persons tending private farms.

TABL.8 (269).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH^b I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY NUMBER OF EMPLOYED PERSONS^b AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Do 9 pracu- jących <i>To 9 employed persons</i>	10 - 49	50 - 249	250 pracują- cych i więcej <i>250 employed persons and more</i>
O G Ó Ł E M	2005	274329	12750	2280	353
TOTAL	2008	285235	13634	2338	366
	2009	297064	14186	2388	379
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		6333	139	28	2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....		29201	2630	675	141
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		28211	2462	597	124
<i>manufacturing</i>					
Budownictwo		39552	1669	216	27
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..		83747	2882	334	42
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		22116	376	47	12
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		11462	648	50	6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		6789	238	38	9
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		9981	87	18	3
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		10255	249	42	-
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		25325	547	72	11
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		7169	279	59	19
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1672	208	187	30
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja.....		6511	2909	333	16
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		13861	628	145	44
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5731	286	63	7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		17352	410	81	10
<i>Other service activities</i>					

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. b Z liczby faktycznej lub przewidywanej w momencie rejestracji lub po wprowadzonych przez podmiot zmianach.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b Of actual or expected number in the moment of registration or after changes made by the entity.

TABL.9 (270).

SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM	2000	10326	10179	583	9596	147	103	44
TOTAL	2005	16146	13526	616	12910	2620	2435	107
	2008	19541	15876	653	15223	3665	3016	467
	2009	20848	16883	666	16217	3965	3146	582
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		102	96	3	93	6	5	1
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Przemysł		3444	2937	177	2760	507	466	36
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		3058	2585	150	2435	473	438	30
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		3073	2622	82	2540	451	274	127
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		6133	4455	124	4331	1678	1520	153
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ...		666	504	13	491	162	155	7
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		792	635	14	621	157	121	29
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1151	1039	62	977	112	88	22
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		423	340	44	296	83	55	17
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1096	895	43	852	201	89	70
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna; naukowa i techniczna		2129	1794	56	1738	335	192	91
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		707	629	16	613	78	69	9
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		5	5	-	5	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		210	179	4	175	31	27	4
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		588	468	9	459	120	50	9
<i>Human health and social work activities</i>								

a W województwie małopolskim wśród spółek osobowych zarejestrowane były: w 2005 r. — 74 spółki partnerskie i 4 spółki komandytowo-akcyjne, w 2008 r. — odpowiednio 99 i 83, w 2009 r. — odpowiednio 110 i 127.

a In the Małopolskie voivodship among partnerships were recorded: in 2005 — 74 professional partnerships and 4 limited joint-stock partnerships, in 2008 — respectively 99 and 83, in 2009 — respectively 110 and 127.

TABL.9 (270).

SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	219	195	17	178	24	21	2
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	110	90	2	88	20	14	5
Other service activities							

^a W województwie małopolskim wśród spółek osobowych zarejestrowane były: w 2005 r. — 74 spółki partnerskie i 4 spółki komandytowo-akcyjne, w 2008 r. — odpowiednio 99 i 83, w 2009 r. — odpowiednio 110 i 127.

^a In the Małopolskie voivodship among partnerships were recorded: in 2005 — 74 professional partnerships and 4 limited joint-stock partnerships, in 2008 — respectively 99 and 83, in 2009 — respectively 110 and 127.

TABL.10 (271).

OSOBY FIZYCZNE^a PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WEDŁUG SEKCJI W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

NATURAL PERSONS^a CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTIONS IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	SPECIFICATION
OGÓŁEM	239191	TOTAL
w tym:		of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5684	Agriculture, hunting and forestry
Przemysł	25302	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	24749	of which manufacturing
Budownictwo	35766	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	69224	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	20837	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9371	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5068	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9199	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2507	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	21161	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	6070	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ	5	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4410	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12809	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2866	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	8912	Other service activities

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

**SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W 2009 R.**

*SOCIO-ECONOMIC SITUATION
OF THE MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2009*

Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego w 2009 r.

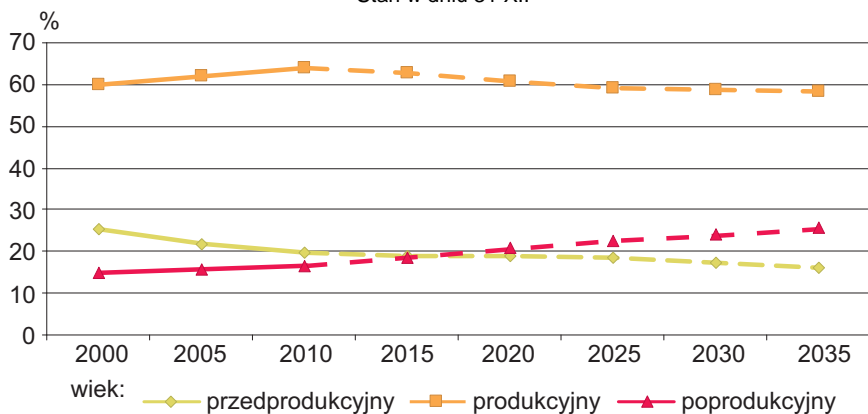
S p o ł e c z e ń s t w o

LUDNOŚĆ

Według stanu w dniu 31 XII 2009 r. Małopolskę¹ zamieszkiwało 3,3 mln osób, co ułokowało województwo na 4 miejscu w Polsce, za Mazowszem, Śląskiem i Wielkopolską. Gęstość zaludnienia jest tu jedną z najwyższych w kraju i wynosi 217 osób/km² (średnia krajowa - 122 osób/km²). Kobiety stanowią 51,5% ogółu ludności. Współczynnik feminizacji od 2000 r. utrzymuje się na niezmiennym poziomie - na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet (w kraju - 107).

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) stanowiła 20,0% ogółu ludności i udział ten zmniejszył się o 0,4 pkt proc. w ujęciu rocznym. Jednocześnie nieznacznie, o 0,2 pkt proc. wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata), tj. do 63,7%, a udział populacji w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej) zwiększył się o 0,2 pkt proc. do 16,3%. W porównaniu z końcem 2005 r. zmalał odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym - o 1,8 pkt proc., a wzrósł odsetek pozostałej ludności (w wieku produkcyjnym - o 1,0 pkt proc., a poprodukcyjnym - o 0,8 pkt proc.), co świadczy o powolnym starzeniu się społeczeństwa. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym spada, podczas gdy udział ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie rośnie. Dane dla lat 2010-2035 to prognoza² zaznaczona na wykresie 1 linią przerywaną.

Wykr. 1. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem
Stan w dniu 31 XII

Ź r ó d ł o: opracowanie własne US Kraków.

¹ Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

² Prognoza ludności na lata 2010-2035, GUS, Warszawa 2008.

Od 2000 r. obserwuje się wzrostową tendencję liczby ludności w Małopolsce. Na przestrzeni 10 lat liczba ta wzrosła o 2,4%. Wpłynął na to notowany w latach 2000-2009 dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych. W 2009 r. po raz kolejny odnotowano dodatni przyrost naturalny, który w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł 2,3 (w Polsce 0,9) wobec 2,2 w roku poprzednim i 1,1 w 2005 r., co było związane z rosnącą liczbą urodzeń żywych. W 2009 r. w województwie urodziło się ponad 37 tys. dzieci. Współczynnik urodzeń wyniósł 11,4‰ wobec 11,3‰ przed rokiem i 10,0‰ przed czterema laty.

Zgony są kolejnym czynnikiem ruchu naturalnego wpływającym na stan i strukturę ludności. W Małopolsce w omawianym roku zmarło 29,8 tys. osób. Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 9,1‰ (tak jak przed rokiem, wobec 8,9‰ w 2005 r.).

Na kształtowanie się stanu i struktury ludności decydujący wpływ mają również zjawiska demograficzne, takie jak małżeństwa i rozwody. W 2009 r. na terenie województwa zawarto 21,8 tys. małżeństw, tj. mniej o 1,1% niż w 2008 r., ale więcej o około 1/5 niż w 2005 r. Jednocześnie przez rozwód rozwiązano 4,1 tys. małżeństw, tj. mniej niż przed rokiem o 6,1% i niż przed czterema laty o 12,4%. Współczynnik natężenia małżeństw był minimalnie niższy niż przed rokiem i wyniósł 6,6 na 1000 ludności. Współczynnik natężenia rozwodów również nieznacznie spadł do 1,2 na 1000 ludności.

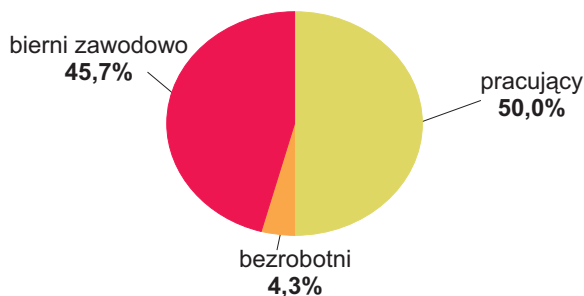
Do wzrostu liczby ludności, jak już wspomniano, przyczyniło się dodatnie saldo migracji stałej, które w omawianym roku wyniosło 4,4 tys. osób. Z obszarów miejskich ludność per saldo odpływała (ponad tysiąc osób), a na obszary wiejskie napływała (5,5 tys. osób).

W 2009 r. w województwie małopolskim przeciętna oczekiwana liczba lat życia dla mężczyzn wynosiła 73,1 lata (w Polsce 71,5 lat), natomiast dla kobiet 81,1 lat (w kraju 80,1 lat).

RYNEK PRACY

Według BAEL, w 2009 r. w Małopolsce było średnio 2,6 mln osób w wieku 15 lat i więcej, w tym 1,4 mln aktywnych zawodowo. Na ludność aktywną zawodowo składali się pracujący (w około 92%) i bezrobotni. Biernych zawodowo było 1,2 mln osób.

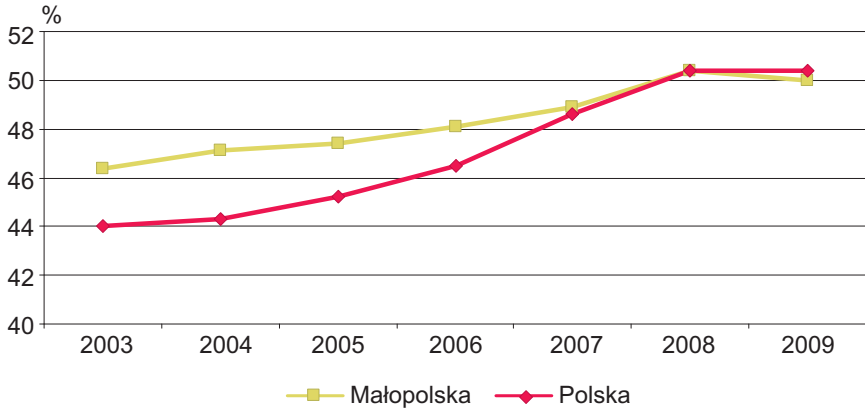
Wykr.2. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według BAEL w 2009 r.

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 54,3% (w Polsce 54,9%), natomiast wskaźnik zatrudnienia 50,0% (w kraju 50,4%). Średnioroczny wskaźnik zatrudnienia w latach 2003-2007 był wyższy w Małopolsce niż w Polsce, w roku 2008 doszło do zrównania się obu wskaźników, a w roku 2009 wskaźnik dla Małopolski był niższy niż notowany dla kraju.

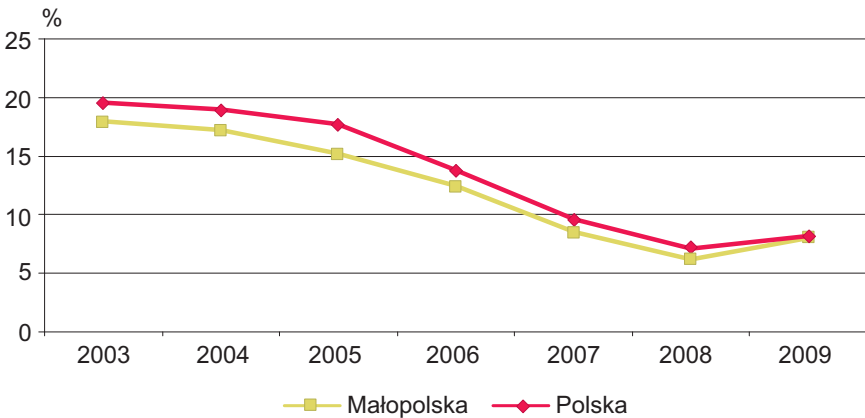
Wykr.3. Przeciętny roczny wskaźnik zatrudnienia według BAEL

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

W omawianym roku stopa bezrobocia według BAEL sięgnęła 8,0% (w Polsce 8,2%). Oznacza to zmianę w dotychczasowej, obserwowanej w latach 2003-2008 tendencji malejącej stopy bezrobocia, tak w kraju, jak i w województwie. W 2009 r. więcej było bezrobotnych kobiet niż mężczyzn, a także osób zamieszkałych w mieście niż na wsi. Według kryterium wieku wśród bezrobotnych dominowały osoby do 29 roku życia, a według wykształcenia osoby po szkołach zasadniczych zawodowych.

Wykr.4. Przeciętna roczna stopa bezrobocia według BAEL

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Praca w Małopolsce należała do bezpieczniejszych w kraju. Odnotowywano tu jeden z najniższych w Polsce wskaźników wypadkowości. W końcu 2009 r. w Małopolsce liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości wynosiła 81,5 i była niższa niż w 2008 r. (87,5) i w 2005 r. (92,2), co może świadczyć o poprawie warunków pracy w porównaniu z poprzednimi latami³.

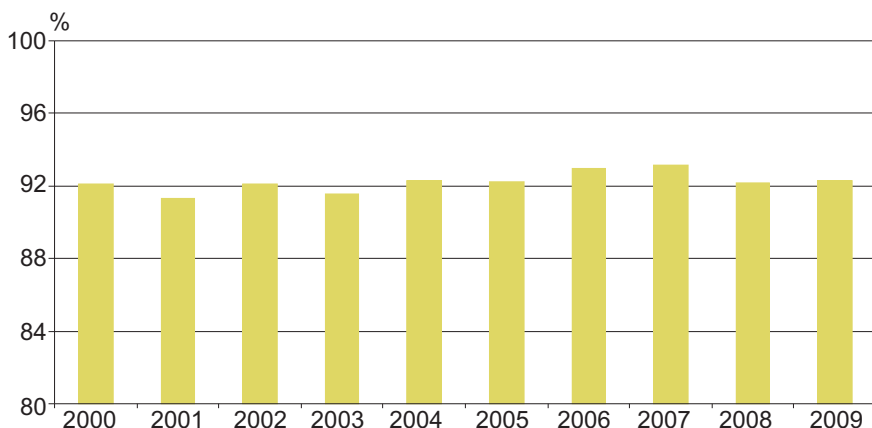
W roku 2009 liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy⁴ wyniosła 5,3 tys. osób (wobec 6,3 tys. w 2008 r. i również 5,3 tys. w 2005 r.). Z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wypłacono 1,8 tys. odszkodowań na łączną kwotę 5306 tys. zł. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy stanowiły ponad 93% wszystkich świadczeń i przeznaczono na nie 4531 tys. zł, czyli ponad 85% wypłaconej kwoty. Przeciętny koszt jednego świadczenia z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosił w 2009 r. 2976 zł (wobec 2713 zł w 2008 r. i 2403 zł w 2005 r.).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w omawianym roku w województwie ukształtowało się na poziomie 2861,77 zł, tj. o 5,5% większym niż w roku poprzednim. Stanowiło to 92,3% średniej krajowej. W sektorze publicznym odnotowano wyższe wynagrodzenie (3458,70 zł) aniżeli w sektorze prywatnym (2589,52 zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w kraju wyniosło 3101,74 zł.

Wykr.5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto

Polska=100

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

³ Dotyczy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

⁴ Zgłoszonych w ciągu roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

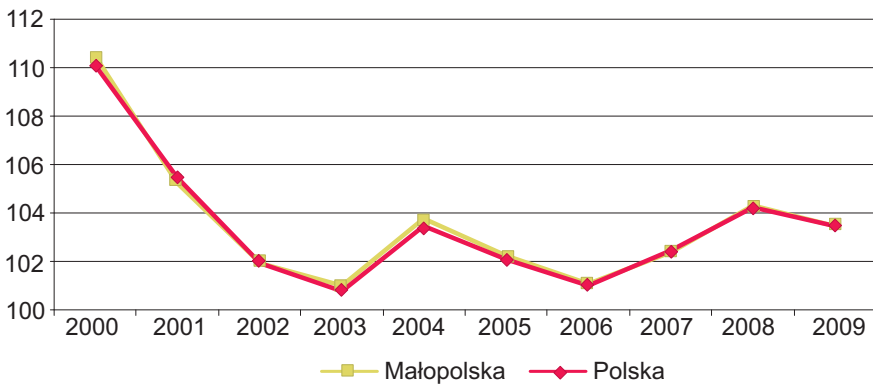
Warto zwrócić uwagę, że relatywnie wysoki wzrost średniej płacy wystąpił przy jednoczesnym spadku zatrudnienia. W 2009 r. przeciętne zatrudnienie w Małopolsce wyniosło 649,7 tys. osób i w stosunku do poprzedniego roku było niższe o 0,7%, co oznacza załamanie się istniejącej w latach 2005-2008 rosnącej tendencji liczby zatrudnionych.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta od 2005 r. systematycznie rosła. W omawianym roku osiągnęła poziom: 1448,50 zł (z ZUS) i 882,89 zł (z KRUS).

CENY

W województwie małopolskim w 2009 r. wystąpił podobny jak w Polsce, 3,5% wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych. Najbardziej zdrożały: napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 9,1%), użytkowanie mieszkania i nośniki energii (o 7,7%) oraz edukacja (o 5,0%). Potaniały natomiast odzież i obuwie (o 9,3%) oraz transport (o 2,1%). Na przestrzeni lat 2000-2009 notowano w Małopolsce analogiczne zmiany wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych jak w Polsce.

Wykr.6. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni=100

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

W omawianym roku badaniem budżetów gospodarstw domowych objęto 3104 gospodarstwa domowe. Prawie 51% z nich utrzymywało się z pracy najemnej, nieco powyżej 34% z emerytury lub renty, prawie 8% z pracy na rachunek własny poza gospodarstwem rolnym, a około 7% gospodarstw osiągało dochody z niezarobkowych źródeł utrzymania lub z pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym.

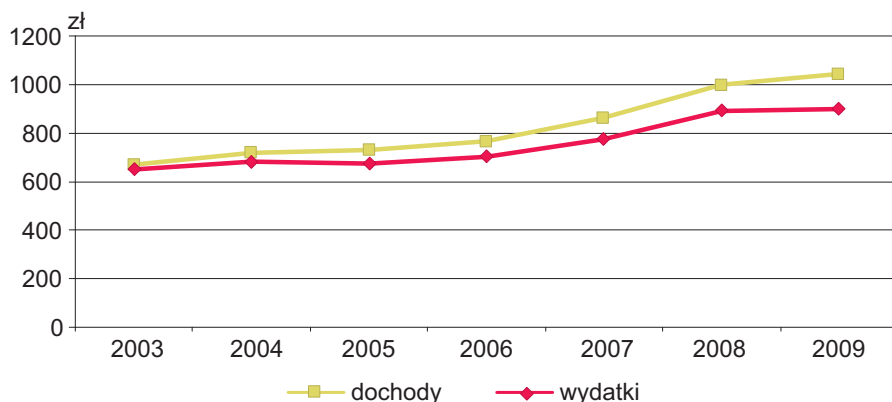
W Małopolsce przeciętny miesięczny nominalny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 1041,73 zł i w stosunku do 2008 r. wzrósł o 4,1%.

Jednak w dalszym ciągu był on niższy od dochodu rozporządzalnego statystycznego Polaka (o 73 zł).

Poziom przeciętnych miesięcznych wydatków w gospodarstwach domowych ogółem wynosił 900,35 zł w przeliczeniu na 1 osobę, w tym na towary i usługi konsumpcyjne - nieco ponad 865 zł (o około 49 zł mniej niż w kraju).

Od 2003 r. obserwuje się większą dynamikę przeciętnych dochodów aniżeli wydatków na jedną osobę w gospodarstwach domowych, co prezentuje poniższy wykres. Z uwagi na zachowanie porównywalności danych na wykresie nie zostały ujęte lata 2000-2002 (patrz uwagi ogólne do działu „Budżety gospodarstw domowych”).

Wykr.7. Przeciętne miesięczne dochody rozporządzalne i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

W porównaniu z rokiem 2008 poprawiło się wyposażenie gospodarstw domowych w niektóre przedmioty trwałego użytkowania, a zwłaszcza w komputery osobiste z dostępem do Internetu, urządzenia do odbioru telewizji satelitarnej (łącznie z telewizją kablową) oraz sprzęt AGD. W stosunku do 2005 r. znacznie wzrosło również wyposażenie w telefony komórkowe. Statystycznie, każde badane w 2009 r. gospodarstwo domowe posiadało chłodziarkę, telewizor, pralkę, a co drugie samochód osobowy, komputer z dostępem do Internetu, urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej i kuchenkę mikrofalową.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Stan infrastruktury w województwie małopolskim w ostatnich latach uległ poprawie. Rozbudowano sieć wodociagową, kanalizacyjną i gazową. Długość sieci wodociagowej rozdzielczej w Małopolsce wynosiła 17324 km i w porównaniu z 2005 r. zwiększyła się o 10,2%. Długość sieci kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami) wyniosła w omawianym okresie 9487 km, tj. prawie o 1/3 więcej.

Długość sieci gazowej - 22032 km - wzrosła w stosunku do 2005 r. o 405,3 km. Z roku

na rok zwiększała się liczba odbiorców gazu z sieci, która w 2009 r. sięgnęła 690,8 tys. Natomiast zużycie gazu na 1 mieszkańca w stosunku do 2005 r. zmniejszyło się.

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca województwa ($26,9 \text{ m}^3$) nieznacznie wzrosło w porównaniu z poprzednim rokiem, co można interpretować jako odwrócenie obserwowanej w latach 2000-2007 tendencji spadkowej.

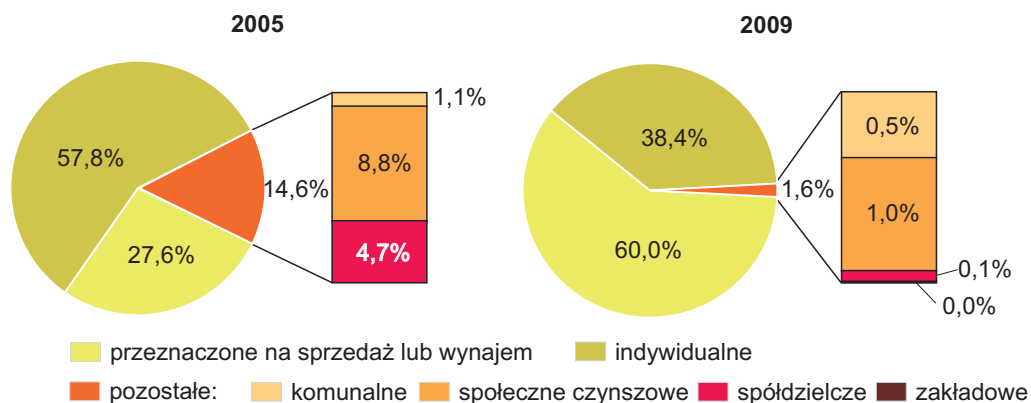
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w miastach (880 kW·h) było nieco mniejsze w ujęciu rocznym, ale zwiększyło się w porównaniu z rokiem 2005.

W omawianym roku długość dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie małopolskim wyniosła 22,5 tys. km (o 2,5% więcej niż w 2005 r.), w tym o nawierzchni ulepszonej - 20,2 tys. km.

MIESZKANIA

W końcu 2009 r. zasoby mieszkaniowe województwa małopolskiego wynosiły 1078 tys. mieszkań, co oznacza utrzymanie się notowanej od kilku lat tendencji wzrostowej i wzrost o 1,8% w stosunku do roku poprzedniego i o 5,6% w porównaniu ze stanem sprzed czterech lat. Zasoby mieszkaniowe województwa stanowiły 8,1% zasobów mieszkaniowych kraju. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła $75,1 \text{ m}^2$ ($73,7 \text{ m}^2$ w 2005 r.).

Wykr.8. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania

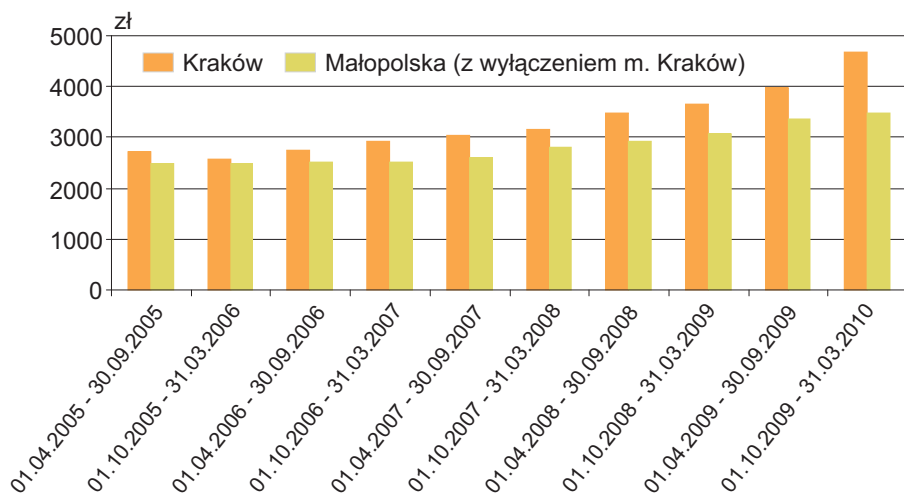
Źródło: opracowanie własne US Kraków.

W 2009 r. w Małopolsce oddano do użytkowania 18,8 tys. mieszkań, tj. o ponad 75% więcej niż w 2005 r. W porównaniu z 2008 r. miał miejsce wzrost nowych realizacji o 17,3%. Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła $93,3 \text{ m}^2$ (wobec $106,8 \text{ m}^2$ przed czterema laty). Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (60,0% ogółu).

W okresie 1 X 2009 - 31 III 2010 przeciętna cena 1 m^2 mieszkania wyniosła dla

województwa małopolskiego (z wyłączeniem miasta Kraków) 3479 zł, a dla Krakowa 4668 zł, co oznacza wzrost w skali czterech lat odpowiednio o: 982 zł i 2088 zł.

Wykr.9. Przeciętna cena 1 m² mieszkania

Źródło: opracowanie własne US Kraków na podstawie Obwieszczenia Wojewody Małopolskiego, Internet - www.malopolska.uw.gov.pl

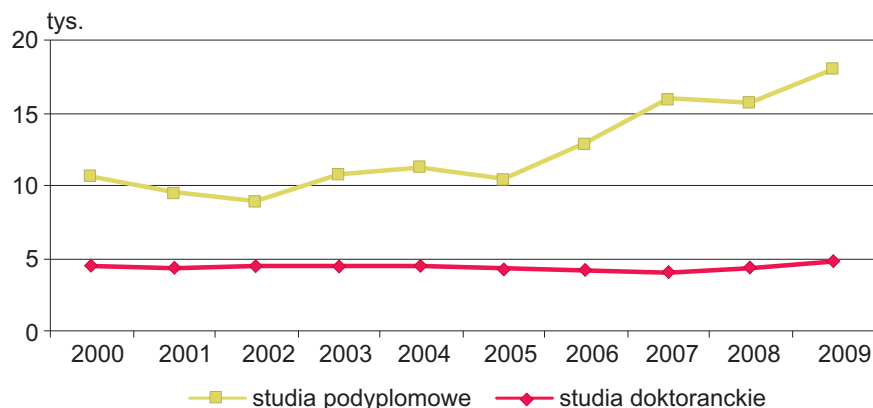
EDUKACJA⁵

Na początku roku szkolnego 2009/10 w województwie małopolskim działało:

- 1861 placówek wychowania przedszkolnego, do których uczęszczało 89,0 tys. dzieci (w tym do 868 przedszkoli - 68,9 tys. dzieci),
- 1481 szkół podstawowych (207,0 tys. uczniów),
- 737 gimnazjów (119,0 tys. gimnazjalistów),
- 160 zasadniczych szkół zawodowych (23,4 tys. uczniów),
- 202 licea ogólnokształcące (łącznie z uzupełniającymi) i 41 liceów profilowanych (odpowiednio: 61,7 tys. i 3,1 tys. licealistów),
- 193 technika, łącznie z technikami uzupełniającymi oraz szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe (54,1 tys. uczniów),
- 248 szkół policealnych (23,0 tys. uczniów).

Ponadto, do 262 szkół dla dorosłych uczęszczało 18,0 tys. osób. Jednocześnie w 33 szkołach wyższych kształciło się 212,1 tys. studentów. Od 2000 r. systematycznie rośnie liczba studentów oraz absolwentów. W ciągu minionej dekady wzrosło zainteresowanie studiami podyplomowymi, natomiast liczba słuchaczy studiów doktoranckich utrzymała się na zbliżonym poziomie, co prezentuje wyk.10.

⁵ Dane z systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej - z wyjątkiem szkół wyższych.

Wykr.10. Słuchacze studiów podyplomowych i doktoranckich

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Dane za rok szkolny 2009/10 wykazują ogólny spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach, czego powodem jest kształcenie się w nich roczników z „niżu demograficznego”. Największą popularnością wśród absolwentów gimnazjów niezmiennie cieszą się licea ogólnokształcące, do których uczęszcza ponad 45% uczniów pierwszych klas szkół ponadgimnazjalnych, tj. ponad 20 tys. młodzieży. Równocześnie notuje się niewielki spadek zainteresowania szkołami umożliwiającymi naukę zawodu (zasadniczymi zawodowymi i technikami) oraz znaczny odwrót od kształcenia w liceach profilowanych.

Systematycznie poprawia się wyposażenie szkół w komputery, w tym z dostępem do Internetu. W komputery najlepiej wyposażone były szkoły podstawowe (w 96,4%), gimnazja (w 80,7%) i licea ogólnokształcące (w 78,2%).

OCHRONA ZDROWIA

Opiekę medyczną mieszkańców województwa małopolskiego sprawowały zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej, placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz prywatne praktyki lekarskie.

W 2009 r. w Małopolsce funkcjonowało: 68 szpitali ogólnych, 1362 zakłady opieki zdrowotnej oraz 268 praktyk lekarskich, które miały podpisaną umowę z NFZ na świadczenie usług medycznych (według stanu w dniu 31 XII). Liczba pracujących lekarzy wyniosła 7,0 tys., dentystów - 1,2 tys., a pielęgniarek - 16,5 tys.

W 2009 r. liczba porad udzielonych przez lekarzy przypadających na 1 mieszkańca w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wynosiła 7,7. Statystyczny mieszkaniec Małopolski uzyskał o 1 poradę lekarską więcej niż osoba mieszkająca w województwie lubuskim, w którym

odnotowano najniższy wskaźnik, natomiast o niespełna 1 poradę mniej niż mieszkańców województwa łódzkiego, gdzie omawiany wskaźnik przyjął wartość najwyższą.

Od kilku lat obserwujemy malejącą tendencję dotyczącą przeciętnego pobytu chorego w szpitalach ogólnych (2000 r. - 9,8 dni, 2005 r. - 7,2 dni, 2009 r. - 6,0 dni) przy jednoczesnym wzroście liczby leczonych - w 2000 r. było 1353 leczonych na 10 tys. ludności, w 2005 r. - 1567, a w 2009 r. już 1742 osoby.

W końcu 2009 r. funkcjonowało 35 sanatoriów uzdrowiskowych (łącznie z sanatoriami uzdrowiskowymi dla dzieci) i 7 szpitali uzdrowiskowych (łącznie ze szpitalami uzdrowiskowymi dla dzieci). Sanatoria uzdrowiskowe w Małopolsce stanowiły 21,1% ogólnej liczby sanatoriów uzdrowiskowych w Polsce, a szpitale uzdrowiskowe 10,4% ogólnej liczby szpitali uzdrowiskowych w kraju.

Sprzedaż leków i środków medycznych, według stanu w końcu 2009 r. prowadziło 967 aptek ogólnodostępnych i 113 punktów aptecznych. Ilość aptek zwiększyła się w ciągu roku o 37, tym samym zmniejszyła się liczba osób przypadających na jedną aptekę (z 3,5 tys. w 2008 r. do 3,4 tys. w 2009 r.).

Zespoły ratownictwa medycznego i zespoły wyjazdowe interweniowały 203,9 tys. razy i udzieliły pomocy 206,4 tys. osobom w ramach medycznych działań ratowniczych. W 21 szpitalnych oddziałach ratunkowych leczono 171,0 tys. pacjentów w trybie dziennym, natomiast w trybie ambulatoryjnym udzielono 491,1 tys. porad dla 483,2 tys. osób.

W końcu 2009 r. funkcjonowały 33 żłobki i 1 oddział żłobkowy, w których przebywało 2535 dzieci. Najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 2 lat - 49,5%. Wszystkie placówki zlokalizowane były na terenie miast, najwięcej w Krakowie - 22.

OPIEKA SPOŁECZNA

W końcu 2009 r. w województwie małopolskim działało 58 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, co stanowiło 7,7% w skali kraju. W porównaniu z 2008 r. przybyło 5 placówek. Nieznacznie wzrosła również liczba przebywających w nich wychowanków z 1165 w 2008 r. do 1189 w 2009 r.

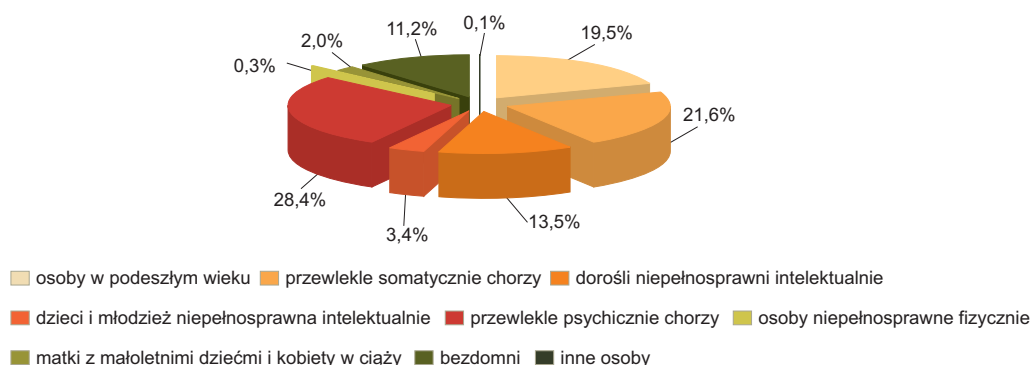
W 2009 r. w Małopolsce funkcjonowało 228 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, z których skorzystało w ciągu roku 14057 dzieci i młodzieży. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat ponad dwukrotnie wzrosła liczba tego typu placówek, a liczba korzystających z nich dzieci zwiększyła się o blisko 70%.

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych wspierało swoją pracą 674 wolontariuszy, w tym 244 pracowało w placówkach całodobowych.

W końcu 2009 r. w województwie małopolskim funkcjonowały 2163 rodziny zastępcze, w których opiekę znalazło 3182 dzieci do lat 18. Stanowiło to odpowiednio: 5,7% i 5,9% w skali kraju. W porównaniu z 2008 r. nastąpił w naszym województwie spadek (przy równoczesnym wzroście w skali kraju) zarówno liczby rodzin zastępczych (o 4,1%) jak i przebywających w nich dzieci (o 2,5%).

W końcu grudnia 2009 r. w 125 domach i zakładach stacjonarnych pomocy społecznej województwa małopolskiego przebywało 9007 pensjonariuszy. Liczba miejsc w tych zakładach w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 27,1. Wśród mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej najwięcej było osób przewlekle psychicznie chorych – 2562 (28,4%) oraz przewlekle somatycznie chorych – 1948 (21,6%).

Wykr.11. Struktura mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej według grup mieszkańców w 2009 r.

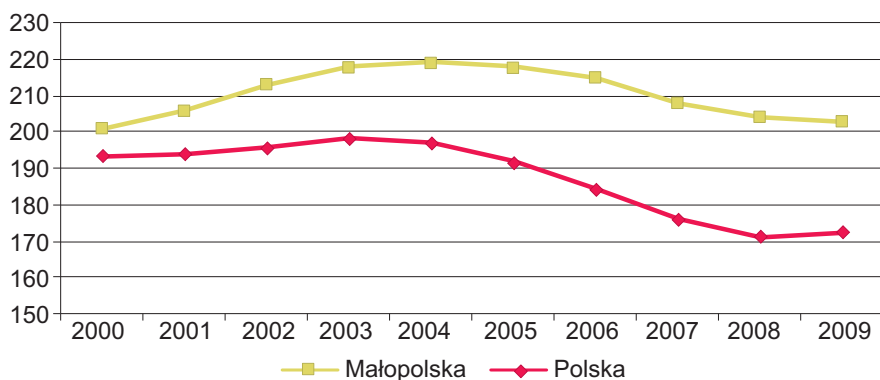

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

KULTURA

Na terenie województwa małopolskiego prężnie działa wiele instytucji kultury. Pod względem ich ilości Małopolska należy do czołówki województw. Przykładowo, pod względem liczby muzeów zajmowała ona drugie miejsce za województwem mazowieckim, a biorąc pod uwagę liczbę zwiedzających - pierwsze miejsce. Głównym ośrodkiem życia kulturalnego jest Kraków, zarówno ze względu na swoją przeszłość, jak i bieżący rozwój instytucji kultury.

W końcu 2009 r. w województwie małopolskim działały 762 biblioteki publiczne (łącznie z filiami), tj. 9,1% wszystkich tego typu placówek w Polsce. Biorąc pod uwagę ich ilość Małopolska zajmowała trzecie miejsce wśród województw, za Mazowszem i Śląskiem. Niestety, w ciągu ostatnich kilku lat systematycznie spada w Małopolsce liczba czytelników bibliotek oraz liczba wypożyczeń księgozbioru. W 2009 r. zmniejszył się również księgozbiór bibliotek.

Wykr.12. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

W latach 2005-2009 w województwie małopolskim wzrosła liczba muzeów (łącznie z oddziałami muzealnymi) z 104 do 111 oraz zwiedzających muzea z 5644 tys. do 6034 tys. Liczba zwiedzających muzea i wystawy na 1000 mieszkańców w ostatniej dekadzie wykazywała tendencję wzrostową, ale w 2009 r. nieco spadła w ujęciu rocznym i wyniosła 1832. Zwiększyła się nieco w ciągu 5 lat ilość galerii sztuki (z 66 do 69) przy znacznym wzroście liczby wystaw organizowanych w kraju (prawie o sto, do 826). W skali kraju muzea stanowiły ponad 14%, a zwiedzający muzea i wystawy - dwukrotnie więcej (29,2%).

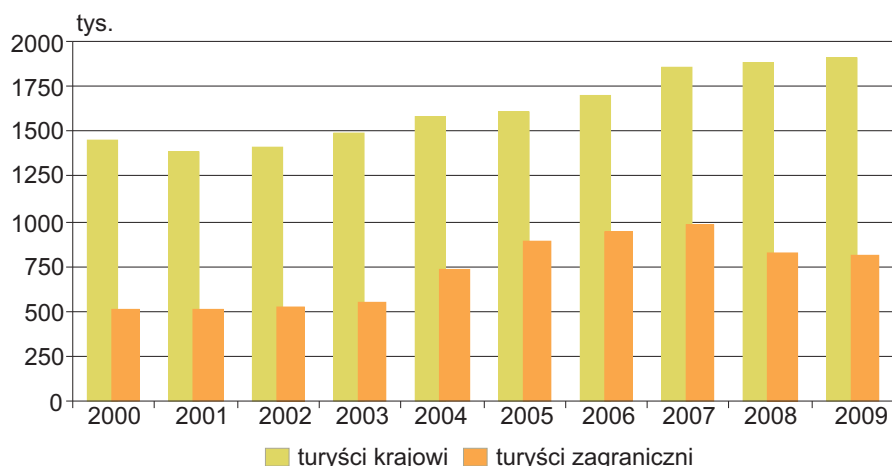
Według stanu w dniu 31 XII 2009 r. w województwie działały 22 teatry i 43 kina stałe, co oznacza jedynie niewielkie zmiany ilościowe w stosunku do lat poprzednich. Zmiany jakościowe są istotne, ponieważ miejsce kin studyjnych zajęły multiplexy i miniplexy. Wahaniom podlegała w ostatnich latach liczba widzów w kinach stałych. W 2009 r. na 1000 ludności wyniosła ona 1081 osób. Można stwierdzić, że ten rodzaj uczestnictwa w konsumpcji dóbr kultury zinstytucjonalizowanej z roku na rok staje się coraz bardziej popularny.

TURYSTYKA

Województwo małopolskie jest jednym z najbardziej rozwiniętych turystycznie regionów kraju. Wiąże się to zarówno z dziedzictwem kulturowym, jak i z bogactwem form krajobrazu i różnorodnością biologiczną tego obszaru. Według stanu w końcu lipca 2009 r. baza noclegowa turystyki w województwie obejmowała 894 obiekty, oferujące łącznie 68,8 tys. miejsc noclegowych, co stanowiło 11,3% krajowej bazy noclegowej. W zestawieniu z 2005 r. zaobserwowano tendencję rosnącą liczby obiektów (wzrost o 69), a co się z tym wiąże także ilości miejsc noclegowych (wzrost o 7,3 tys.). W 2009 r. liczba osób korzystających z noclegów była większa niż przed 4 lata o 9,1% i wyniosła 2721 tys., jednak turystów zagranicznych było

mniej o 8,9%, tj. 810 tys. W stosunku do 2005 r. również liczba udzielonych noclegów zwiększyła się (o 7,9%), ale spadła (o 3,8%) biorąc pod uwagę tylko turystów zagranicznych.

Wykr.13. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

W końcu lipca 2009 r. w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania działało: 291 restauracji, 252 bary i kawiarnie, 316 stołówek i 66 punktów gastronomicznych. W porównaniu z końcem lipca 2005 r. więcej było restauracji i punktów gastronomicznych, natomiast mniej barów i kawiarni. W 2009 r. liczba restauracji po raz pierwszy przekroczyła liczbę barów i kawiarni w turystycznych obiektach bazy noclegowej.

Gospodarka

OCHRONA ŚRODOWISKA

Województwo małopolskie pod względem powierzchni (15183 km²) zajmuje 12 lokatę w kraju, przed województwami: lubuskim, śląskim, świętokrzyskim i opolskim. Położone jest na terenach wyżynnych i górskich, co wydatnie przyczynia się do jego atrakcyjności turystycznej, ale też zobowiązuje do szczególnej dbałości o środowisko naturalne.

Liczba zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (emitujących pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy) wzrosła z 116 w końcu 2005 r. do 138 w końcu 2009 r. Jednak emisja przemysłowych pyłowych zanieczyszczeń powietrza z wyżej wymienionych zakładów zmniejszała się stopniowo z 9,3 tys. ton w 2005 r. do 4,3 tys. ton w 2009 r. (7,0% wielkości krajowej), a emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) spadła w latach 2005-2009 o 22,3% do 139,4 tys. ton (stanowiąc 8,8% emisji w Polsce).

Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności od 2006 r. systematycznie malał. W ciągu 2009 r. w województwie pobrano 524,1 hm³ wody, tj. mniej o 44,2% niż w 2005 r. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności również na przestrzeni ostatnich lat spadało. Jednak przeciętne zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w 2009 r. (26,9 m³) osiągnęło wartość tylko nieznacznie mniejszą od notowanej przed czterema laty (27,1 m³).

Jednocześnie do wód lub do ziemi odprowadzono 486,7 hm³ ścieków, co oznacza spadek o prawie 46% w odniesieniu do 2005 r. W Małopolsce działało 318 oczyszczalni ścieków, w tym 237 oczyszczalni ścieków komunalnych, z których korzystało szacunkowo 55,0% ludności (w minionych latach również ponad połowa, lecz nieco mniejszy odsetek).

Ogólna ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowanych (nagromadzonych) w ciągu dekady wykazywała tendencję malejącą i w końcu roku 2009 wynosiła 144,4 mln ton (9,5 tys. ton/km²), co stanowiło 8,3% ogólnej ilości odpadów składowanych w kraju.

Ilość wytworzonych w ciągu roku odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła 6,7 mln ton (spadek w stosunku do 2005 r. o 29,5%). Stanowiło to 6,0% odpadów ogólnokrajowych. Taka ilość odpadów plasuje województwo na 3 miejscu w kraju (po dolnośląskim i śląskim). Wytworzone odpady zostały w ponad 86% poddane odzyskowi, w 13,0% unieszkodliwione, a w pozostałej części (niecały 1%) - zmagazynowane czasowo na terenie zakładów.

Na środki trwałe służące ochronie środowiska w omawianym roku wydatkowano w Małopolsce 765,9 mln zł, czyli o 1/3 więcej aniżeli w 2005 r. Natomiast na środki trwałe służące gospodarce wodnej województwo przeznaczyło 248,3 mln zł, co oznacza spadek w stosunku do 2005 r. o 18,3%.

ROLNICTWO

Powierzchnia użytków rolnych (według granic administracyjnych, stan w czerwcu) wyniosła 690,8 tys. ha, tj. mniej o 2,9% niż w 2005 r. Na gospodarstwa indywidualne przypadało prawie 97% powierzchni użytków rolnych. Powierzchnia zasiewów w 2009 r. - 401,5 tys. ha - była zbliżona do notowanej przed czterema laty. Najwięcej przypadało na zboża - 64,4%, rośliny pastewne - 14,6% i ziemniaki - 10,7%.

W roku sprawozdawczym w Małopolsce zebrano łącznie 821,9 tys. ton ziarna zbóż, tj. mniej niż przed rokiem o 11,9% i niż przed czterema laty o 3,6%. W porównaniu z poprzednim rokiem mniejsze były zbiory ziemniaków, zebrano także znacznie mniej owoców z drzew, jak również z krzewów owocowych i plantacji jagodowych. Większe natomiast były zbiory buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz warzyw gruntowych.

W czerwcu 2009 r. w województwie małopolskim pogłowie bydła wynosiło 196,0 tys. sztuk, czyli mniej o 28,1% w porównaniu ze stanem w czerwcu 2005 r., a pogłowie owiec - 94,5 tys. sztuk, tj. więcej o 11,3%. Na przestrzeni roku pogłowie owiec zmalało o prawie 12% (stan w końcu czerwca), a pogłowie trzody chlewnej - o prawie 16% (stan w końcu lipca).

Wartość skupu produktów rolnych ogółem (roślinnych i zwierzęcych) zwiększyła się o 11,0% w skali roku i o 19,2% w porównaniu z 2005 r., wynosząc 956,4 mln zł.

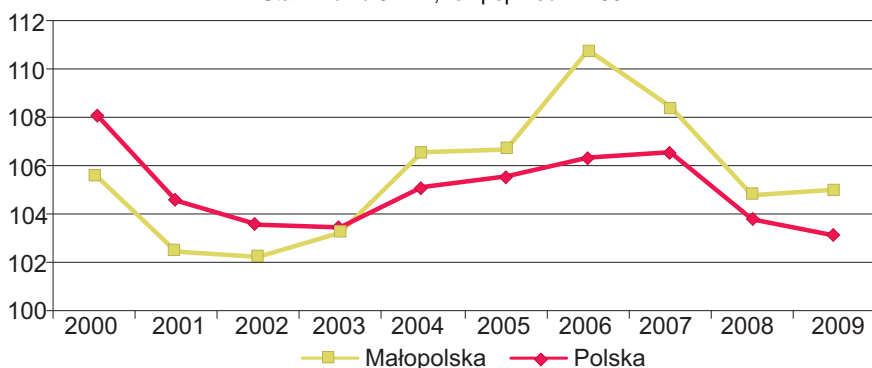
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Według stanu w dniu 31 XII 2009 r. na terenie województwa małopolskiego w rejestrze REGON było 314,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem. Na zwiększenie ogólnej liczby podmiotów wpłynął sektor prywatny, w którym odnotowano wzrost o 4,3%. W sektorze publicznym na przestrzeni roku ubyło 210 podmiotów, co przekłada się na 2,6% spadek. W porównaniu z stanem w końcu 2005 r. liczba podmiotów wzrosła o 8,4%.

W końcu grudnia 2009 r. rejestr REGON obejmował 74,8 tys. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, których liczba systematycznie rośnie od kilku lat. Wśród nich było 20,8 tys. spółek handlowych (ich liczba zwiększyła się o 29,1% w stosunku do 2005 r.), w tym 3,6 tys. spółek z udziałem kapitału zagranicznego (wzrost o 32,1%). W ubiegłym roku obserwowano wzrost dynamiki ilości spółek handlowych.

Wykr.14. Dynamika spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego

Stan w dniu 31 XII; rok poprzedni=100

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Sektor prywatny skupiał 97,5% wszystkich podmiotów gospodarczych. Dominowały jednostki prowadzone przez osoby fizyczne (239,2 tys.), które stanowiły 76,2% ogółu podmiotów. W 2009 r., trzeci rok z rzędu, odnotowano wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 4,5% w stosunku do 2008 r.).

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności, najczęściej podmiotów gospodarczych odnotowano w następujących sekcjach PKD: handel; naprawa pojazdów samochodowych (27,7%), budownictwo (13,2%) oraz przetwórstwo przemysłowe (10,0%). Łącznie w wyżej wymienionych sekcjach prowadziła działalność ponad połowa firm.

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO⁶

W 2009 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie wyniosła 48,9 mld zł, tj. o 10,1% mniej (w cenach stałych) od uzyskanej w roku poprzednim.

Na obecny poziom przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wpłynął m.in. spadek produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym o 10,0%. W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę przychody spadły o 14,2%, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji zmniejszyły się o 5,1%, a w górnictwie i wydobywaniu - o 1,3%.

W porównaniu z 2005 r. w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego z 87,2% do 85,3%, podczas gdy udział górnictwa i wydobywania utrzymał się na zbliżonym poziomie i wyniósł 2,0%, udział dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji wzrósł z 3,0% do 3,2%, a wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wzrósł z 7,9% do 9,5%.

Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej systemem zleceń w 2009 r. na terenie kraju przez małopolskie firmy budowlane wyniosła 7745 mln zł, co stanowiło 61,9% ogólnej (zrealizowanej przez podmioty budowlane) produkcji budowlano-montażowej.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 11,8% w rezultacie wzrostu wartości robót inwestycyjnych (o 23,3%) przy jednoczesnym spadku wartości robót o charakterze remontowym i pozostałych (o 7,5%). W strukturze sprzedaży zwiększył się udział inwestycji (o 6,4 pkt proc. do 68,9%) kosztem remontów i robót pozostałych.

Udział produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez firmy budowlane województwa małopolskiego wyniósł 8,1% wartości produkcji uzyskanej przez takie podmioty w kraju.

TRANSPORT

Z roku na rok zwiększa się liczba zarejestrowanych pojazdów samochodowych i ciągników. W końcu 2009 r. wyniosła ona 1,8 mln, tj. więcej o 28,2% niż w 2005 r. Gros stanowiły samochody osobowe - 75,9%.

⁶ Dotyczy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Transportem samochodowym zarobkowym (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w komunikacji krajowej przewieziono w ciągu roku 5,1 mln t ładunków, tj. więcej w porównaniu z 2005 r. o 132,3%, a w komunikacji międzynarodowej - 4,7 mln t ładunków, co oznacza ponad 3-krotny wzrost. Świadczy to o znacznym wzroście popularności i przydatności transportu samochodowego w ciągu ostatnich kilku lat.

HANDEL

Rok 2009 był kolejnym, w którym zwiększyła się sprzedaż detaliczna zrealizowana przez jednostki handlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Natomiast sprzedaż hurtowa w ujęciu rocznym nieco zmalała. Wartość sprzedaży hurtowej sięgnęła 63,2 mld zł, a sprzedaży detalicznej 34,4 mld zł, tj. więcej odpowiednio o: 77,5% i 36,2% niż w 2005 r.

W omawianym roku było 31,8 tys. sklepów (wobec 32,6 tys. w 2005 r.), w tym 30 hipermarketów (wobec 25 przed czterema laty), 267 supermarketów (wobec 165) oraz 2,3 tys. sklepów wyspecjalizowanych (odpowiednio 1,8 tys.). Odnotowano spadek liczby domów handlowych, domów towarowych, sklepów powszechnych, jak również tzw. innych sklepów, które stanowiły 90,0% ogółu (tj. sklepów podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz aptek bez względu na liczbę pracujących).

Wzrosła ilość placówek gastronomicznych⁷ i wyniosła 1,4 tys., podczas gdy w roku 2005 notowano ich niespełna tysiąc, zwiększyła się także sprzedaż z działalności gastronomicznej - o 82,2%, przekraczając miliard zł, co świadczy o rozwoju tej branży.

Konieczność składowania dużej ilości towarów wymaga zwiększenia liczby i powierzchni magazynów handlowych, co też w ostatnich latach miało miejsce. W roku 2009 liczba zamkniętych magazynów handlowych położonych na terenie województwa przekroczyła 2,5 tys., a ich powierzchnia wyniosła 1,4 mln m², co oznacza wzrost w stosunku do 2005 r. odpowiednio o: 19,8% i 21,0%. Większa była również tak liczba, jak i powierzchnia magazynów zadaszonych oraz placów składowych.

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2009 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) poprawiły się nieznacznie w stosunku do uzyskanych rok wcześniej.

Przykładowo, znalazło to odzwierciedlenie w poprawie wskaźnika poziomu kosztów z 95,6% w 2008 r. do 95,2% (96,3% w 2005 r.). Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 6993 mln zł, czyli o 10,0% wyższym niż w 2008 r. i o ponad 95% wyższym aniżeli przed czterema laty. Dodatni wynik finansowy netto wykazało 79,4% badanych przedsiębiorstw (w 2008 r. - 82,3%, a w 2005 r. - 77,2%).

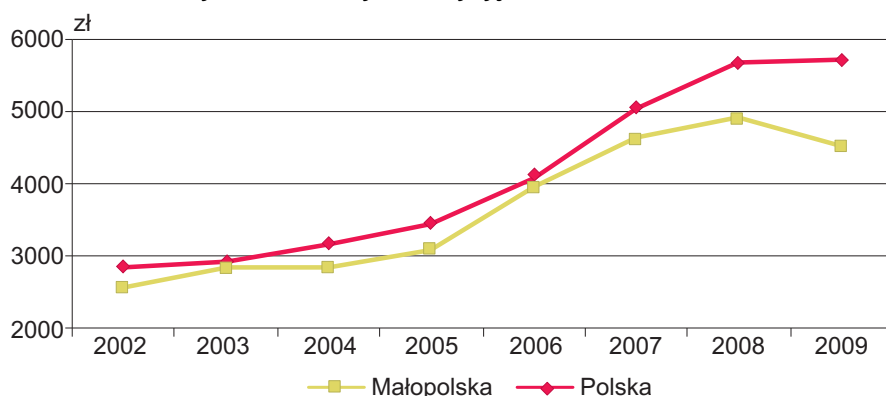
⁷ Dotyczy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Na przestrzeni lat 2005-2008 wartość aktywów obrotowych w przedsiębiorstwach wykazywała tendencję rosnącą. Natomiast w końcu grudnia 2009 r. wyniosła ona 49,0 mld zł, tj. mniej o 5,9% niż w 2008 r., ale więcej o 59,0% niż w 2005 r.

INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE

W 2009 r. nakłady inwestycyjne (według lokalizacji inwestycji) sięgnęły 14,9 mld zł, w tym prawie 9 mld zł w sektorze prywatnym. W latach 2005-2008 nakłady te systematycznie rosły. W omawianym roku tendencja wzrostowa załamała się - nakłady inwestycyjne w Małopolsce były mniejsze w stosunku do 2008 r. o 7,4%, ale w porównaniu z 2005 r. - większe o 48,2%. Według PKD, nakłady inwestycyjne były największe w przemyśle i stanowiły 25,5% całości nakładów, w transporcie i gospodarce magazynowej - 17,7% ogółu oraz w obsłudze rynku nieruchomości - 15,4%.

Wykr.15. Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca od 2005 r. do 2008 r. wykazywały tendencję wzrostową, ale w 2009 r. ukształtowały się na niższym niż ubiegłoroczny poziomie 4526 zł. Z uwagi na zachowanie porównywalności danych na wyk. 15 nie zostały ujęte lata 2000-2001.

Wartość brutto środków trwałych⁸ (w bieżących cenach ewidencyjnych) według stanu w końcu 2009 r. sięgnęła 173,5 mld zł i tym samym była wyższa niż przed rokiem o 8,1% i niż przed czterema laty - o 32,4%. Relatywnie największą wartość środków trwałych odnotowano w przemyśle - 30,1% oraz w obsłudze rynku nieruchomości - 22,1% ogółu.

Wartość brutto środków trwałych w przeliczeniu na 1 mieszkańca Małopolski w końcu 2009 r. wyniosła 52,6 tys. zł.

⁸ Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

FINANSE PUBLICZNE

Dochody

Jednostki samorządu terytorialnego Małopolski w 2009 r. wypracowały dochody ogółem w wysokości 12,8 mld zł, czyli o 57,9% więcej (w cenach bieżących) niż w roku 2005. Wielkość ta stanowiła 8,3% dochodów jednostek samorządowych w kraju. W dochodach ogółem dochody budżetów gmin (5,8 mld zł) stanowiły 45,2%, dochody miast na prawach powiatu (3,9 mld zł) - 30,7%, powiatów (1,7 mld zł) - 12,9% i województwa (1,4 mld zł) - 11,2%.

W porównaniu z 2005 r. największy, ponad 3-krotny wzrost dochodów wystąpił w budżecie województwa, podczas gdy dochody powiatów wzrosły o 54,2%, miast na prawach powiatu o 53,3%, a gmin o 44,6%. Na przestrzeni lat 2005-2009 widoczne jest wyraźne spowolnienie tempa wzrostu dochodów w gminach.

Dochody własne (5,8 mld zł) stanowiły 45,2% ogółu, udział subwencji ogólnej (w kwocie 4,2 mld zł) wyniósł 32,5% ogółu dochodów, a dotacji (2,9 mld zł) - 22,2%.

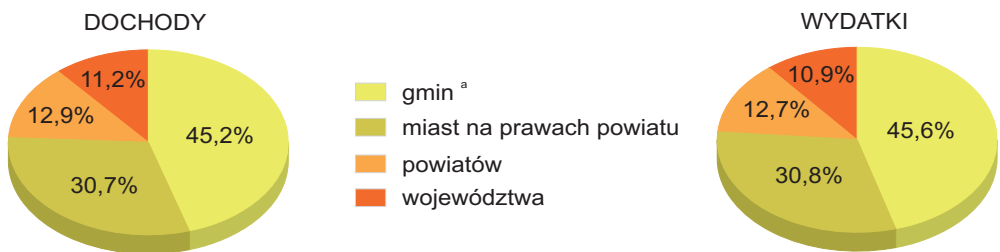
W 2009 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca Małopolski z dochodów budżetu województwa przypadało 434 zł, z dochodów powiatów - 709 zł, z dochodów miast na prawach powiatu - 4122 zł, a z dochodów gmin - 2481 zł.

Wydatki

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego za 2009 r. wyniosły 13,7 mld zł i wzrosły (w cenach bieżących) o 64,4% w porównaniu z 2005 r. Stanowiły one 8,2% wydatków jednostek samorządowych w kraju. Na budżety gmin przypadało 6,3 mld zł (45,6%), na budżety miast na prawach powiatu 4,2 mld zł (30,8%), na budżety powiatów 1,8 mld zł (12,7%), a na budżet województwa 1,5 mld zł (10,9%).

Wydatki bieżące, 10,2 mld zł, stanowiły 74,3% wydatków ogółem. Na wydatki majątkowe przypadła pozostała kwota, czyli 3,5 mld zł, w tym 99,0% przeznaczone zostało na inwestycje. Natomiast wśród wydatków bieżących wynagrodzenia stanowiły ponad 38% (3887 mln zł). Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 25,5%.

Wykr.16. Struktura dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

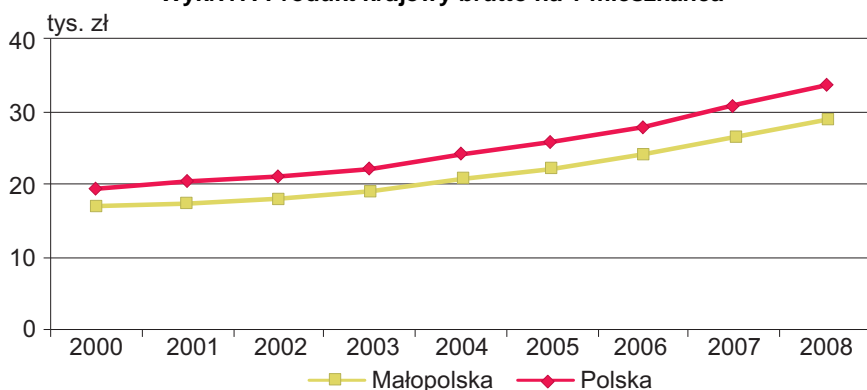
W przeliczeniu na 1 mieszkańca Małopolski z budżetu województwa wydatkowano 455 zł, z budżetów powiatów - 749 zł, gmin - 2677 zł, a miast na prawach powiatu - 4430 zł.

Rok 2009 jednostki samorządowe po raz kolejny zamknęły ujemnym wynikiem finansowym - w wysokości minus 915 mln zł, co oznacza jego dalsze pogorszenie (za 2008 r. - minus 297 mln zł, za 2005 r. - minus 233 mln zł). Nadwyżkę budżetową w omawianym roku wykazano jedynie w 39 gminach i w 1 powiecie (dąbrowskim).

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

Małopolska należy do województw rozwiniętych gospodarczo. W 2008 r. wytworzyła 7,4% PKB, co dało jej piątą lokatę w Polsce, za województwami: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim. W analizowanym roku wzrost wolumenu PKB w odniesieniu do 2005 r. (w cenach stałych) wyniósł 17,0% (ogółem dla kraju 19,2%), co dało Małopolsce dopiero 9 miejsce wśród województw. W przeliczeniu na 1 mieszkańca PKB wynosił 28,9 tys. zł i był o 13,7% niższy od średniego poziomu w Polsce. Wynik ten uplasował Małopolskę również na 9 miejscu w kraju.

Wykr.17. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto w 2008 r. (podobnie jak w kraju) miał sektor przedsiębiorstw (47,8%), następnie sektor gospodarstw domowych (31,2%) oraz sektor instytucji rządowych i samorządowych (16,1%). Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności, najwięcej wartości dodanej brutto wypracowały jednostki zaliczane do sekcji PKD (PKD 2004): handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność (27,8%), do przemysłu (22,8%) oraz do pozostałej działalności usługowej (20,4%).

W ujęciu przestrzennym, największy wpływ na wielkość wolumenu PKB wytworzonego w województwie, miało miasto Kraków (z udziałem 41,4%). Ze względu na wysokość PKB na 1 mieszkańca, Kraków zajął 2 lokatę po Warszawie wśród wszystkich (66) podregionów w kraju, przed podregionem katowickim i miastem Poznań. W 2008 r. Kraków wypracował 3,1% krajowej wartości PKB.

Małopolska na tle innych województw⁹

W poniższej części przedstawiono obliczenia poziomu rozwoju województw w pięciu obszarach: demografia, rynek pracy, gospodarcze warunki życia, społeczne warunki życia, gospodarka. Dla każdego z obszarów, bazując na literaturze przedmiotu, wybrano wskaźniki częściowe charakteryzujące go, a następnie za pomocą metod taksometrycznych zbudowano wskaźnik syntetyczny. Doboru wskaźników częściowych do modelu dokonano zgodnie z zasadami doboru cech statycznych, stosowanymi przy porównywaniu obiektów wielocechowych¹⁰. W trakcie weryfikacji doboru zmiennych kilka wskaźników zostało odrzuconych ze względu na zbyt wysoki wskaźnik korelacji lub/i zbyt mały wskaźnik zmienności. W dalszych obliczeniach w poszczególnych obszarach zostały uwzględnione wskaźniki zaprezentowane poniżej.

Demografia

- Ludność na 1 km² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)
- Przyrost naturalny na 1000 ludności
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)
- Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

Rynek pracy

- Współczynnik aktywności zawodowej wg wieku produkcyjnego i płci
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto
- Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości (stan w dniu 31 XII)

Společne warunki życia

- Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca
- Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności
- Zwiedzający muzea na 1000 ludności
- Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca
- Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 10 tys. ludności

Ekonomiczne warunki życia

- Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych
- Dochody własne budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
- Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności

⁹ Opracowała Monika Wałaszek, Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych.

¹⁰ Młodak A., Analiza taksonomiczna w statystyce regionalnej, Centrum Doradztwa i Informacji Difin sp. z o.o., Warszawa 2006 r.

Poziom gospodarczy

- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)
- Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2008 r.
- Nakłady na działalność badawczo-rozwojową (B+R) na 1 mieszkańca (ceny bieżące, bez amortyzacji środków trwałych) w 2008 r.
- Wartość całkowita projektów dofinansowanych z UE na lata 2007-2013 na 1 mieszkańca (stan w dniu 30 VI 2009)
- Udział dużych podmiotów gospodarczych¹¹ w skali kraju

Z pozostawionych po weryfikacji wskaźników cząstkowych zbudowano syntetyczny wskaźnik poziomu rozwoju dla każdego z pięciu wymienionych obszarów. W tym celu zastosowano stworzony przez Hellwiga taksonomiczny miernik rozwoju. Dla każdego ze wskaźników zagregowanych z danego zakresu została obliczona średnia (\bar{q}) i odchylenie standardowe (s_q). Następnie zgodnie z poniższymi wzorami zostały stworzone 4 skupiska¹²:

- wartość wskaźnika syntetycznego należy do przedziału $[0; \bar{q} - s_q)$
- wartość wskaźnika syntetycznego należy do przedziału $[\bar{q} - s_q; \bar{q})$
- wartość wskaźnika syntetycznego należy do przedziału $[\bar{q}; \bar{q} + s_q)$
- wartość wskaźnika syntetycznego należy do przedziału $[\bar{q} + s_q; 1]$

Adekwatnie skupiska odpowiadają:

- bardzo niski poziom rozwoju
- niski poziom rozwoju
- wysoki poziom rozwoju
- bardzo wysoki poziom rozwoju

Wyniki grupowania

Na podstawie pięciu uzyskanych wskaźników syntetycznych można powiedzieć, że województwo małopolskie ma sprzyjające uwarunkowania dla rozwoju potencjału ekonomicznego i gospodarczego regionu. Ponadto, mieszkańcy województwa mają korzystne ekonomiczne warunki życia i bardzo korzystne społeczne warunki życia ludności. Żaden z pięciu wskaźników syntetycznych nie osiągnął poziomu rozwoju niższego niż wysoki,

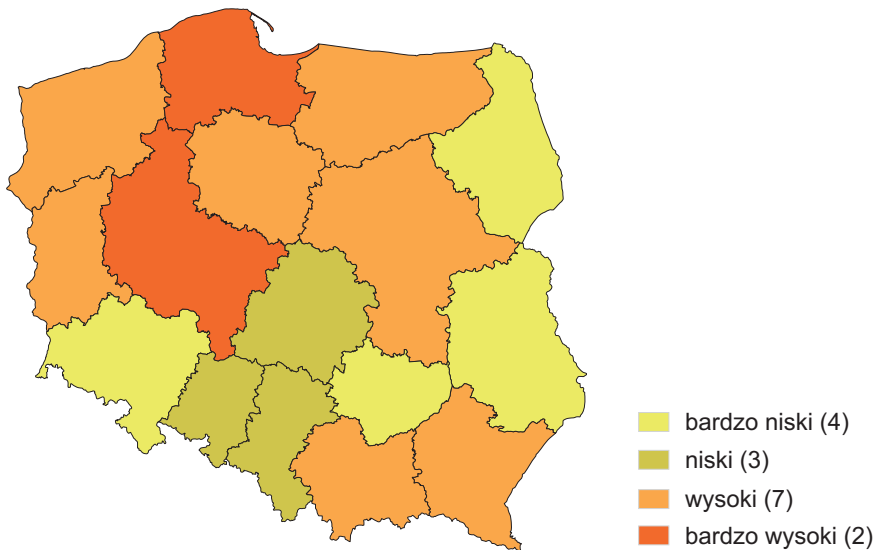
¹¹ Za duże podmioty przyjęto te o zatrudnieniu powyżej 250 osób.

¹² Lira J., Wysocki F., Statystyka opisowa, Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego, Poznań 2005 r.

a w przypadku społecznych warunków życia plasował się na poziomie bardzo wysokim. W przypadku wskaźników opisujących potencjał ekonomiczny i gospodarczy regionu należy wspomnieć, iż województwo małopolskie było umiejscowione przy górnych granicach przedziału o wysokim poziomie rozwoju. Dodatkowo na wartość tych wskaźników dla województwa mazowieckiego miało duży wpływ miasto Warszawa, zawyżając ich wartości, a co za tym idzie sztucznie rozciągając skalę wartości dla danego wskaźnika. Ponadto, jednym ze wskaźników częściowych zastosowanym przy konstruowaniu syntetycznego wskaźnika poziomu rozwoju gospodarczego był udział dużych przedsiębiorstw na terenie województwa w skali kraju. Województwo małopolskie charakteryzuje się dużym udziałem terenów górzystych oraz prawnie chronionych, które ograniczają możliwość rozwoju dużych przedsiębiorstw, co przyczyniło się do stosunkowo niskiej wartości wyżej wspomnianego wskaźnika częściowego. Reasumując, wskaźnik, który umożliwiłby skorygowanie wcześniej wspomnianych zastrzeżeń, prawdopodobnie uplasowałby Małopolskę w grupie województw o bardzo wysokim poziomie rozwoju ekonomicznego i gospodarczego.

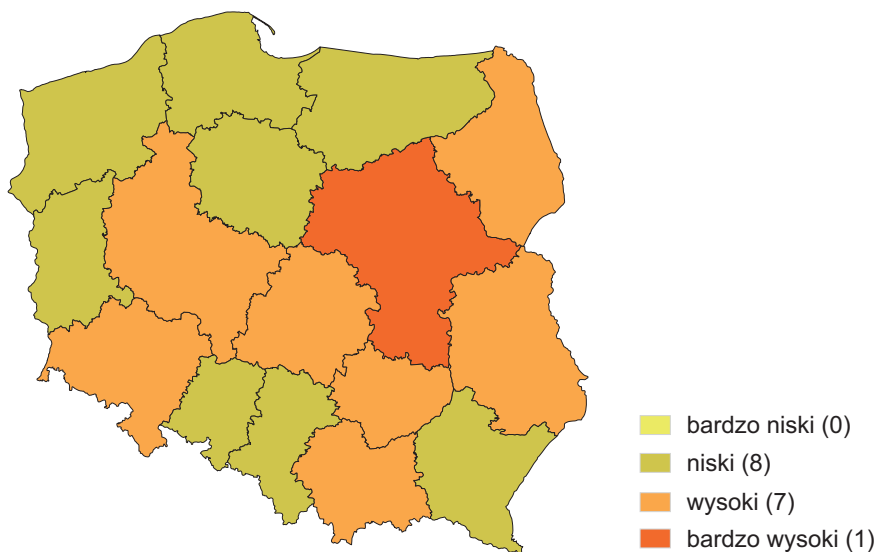
Należy również zauważyć, że wskaźnik poziomu rozwoju społecznych warunków życia w województwie małopolskim osiągnął najwyższą wartość w skali kraju, co potwierdzałoby znaczenie województwa na tej płaszczyźnie szczególnie jako ważnego ośrodka życia kulturalnego.

Mapa 1. Wyniki grupowania na podstawie syntetycznego wskaźnika poziomu rozwoju demograficznego

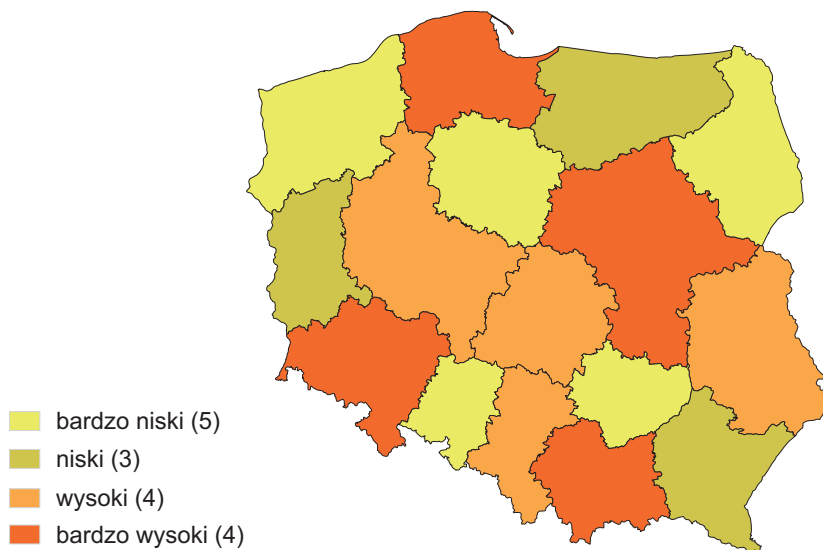
Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Mapa 2. Wyniki grupowania na podstawie syntetycznego wskaźnika poziomu rozwoju rynku pracy

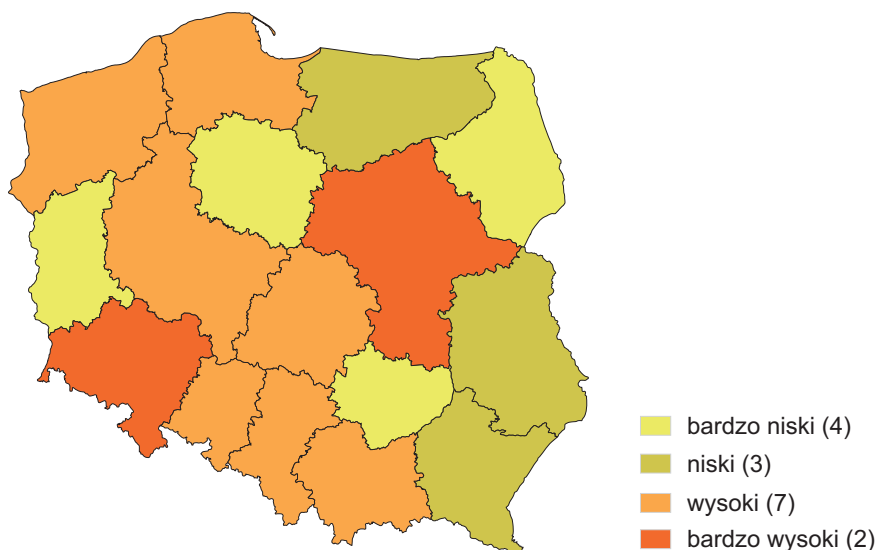
Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Mapa 3. Wyniki grupowania na podstawie syntetycznego wskaźnika poziomu rozwoju społecznych warunków życia

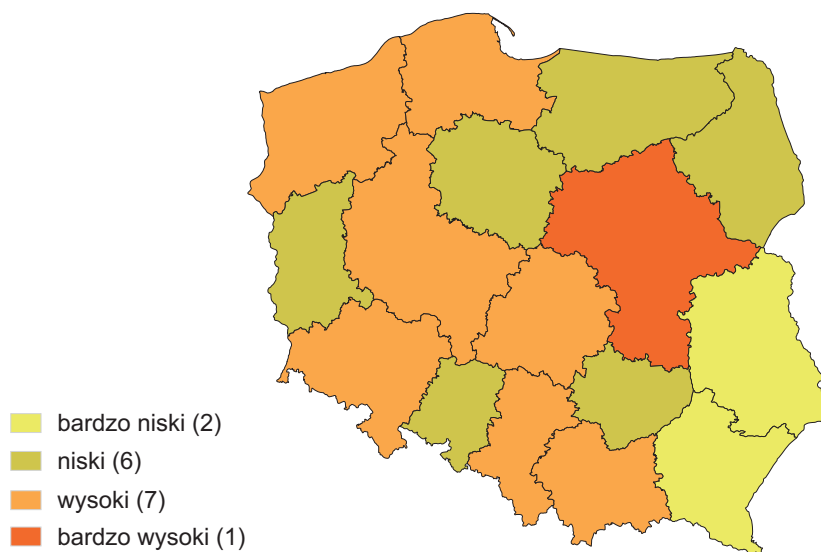
Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Mapa 4. Wyniki grupowania na podstawie syntetycznego wskaźnika poziomu rozwoju ekonomicznych warunków życia

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Mapa 5. Wyniki grupowania na podstawie syntetycznego wskaźnika poziomu rozwoju gospodarczego

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Socio-economic situation of the Małopolskie voivodship in 2009

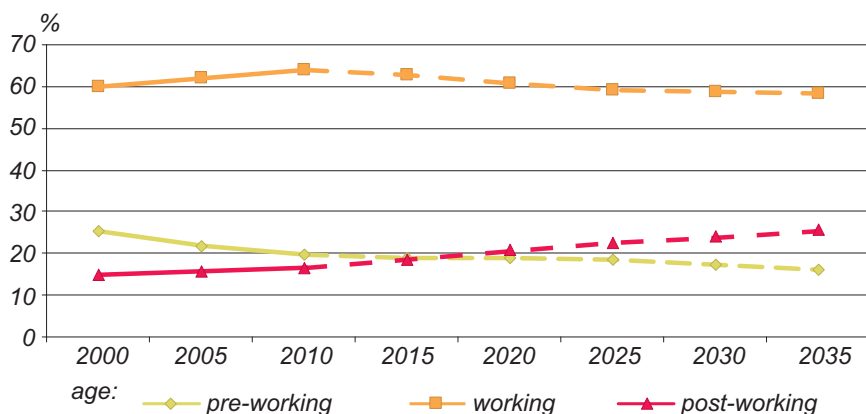
Society

POPULATION

The number of population of Małopolska¹ as of 31 XII 2009 amounted to 3.3 mln, what placed the voivodship on the fourth position in Poland, after Mazowsze, Silesia and Wielkopolska. The population density is here one of the highest in the country and it amounts to 217 persons/km² (the country average - 122 persons/km²). Females constitute 51.5% of total population. Since 2000 the feminization rate has remained at the same level, i.e. 106 females per 100 males (in Poland - 107).

The pre-working age population (aged 0-17) accounted for 20.0% of total population and this proportion decreased by 0.4 percentage point in annual terms. Simultaneously, the proportion of the working age population (aged 18-59/64) slightly increased, i.e., to 63.7%, and the proportion of the post-working population (aged 60/65 and more) increased by 0.2 percentage point to 16.3%. In comparison with the end of 2005 the percentage of the pre-working age population diminished by 1.8 percentage point, and the percentage of other population augmented (at the working age - by 1.0 percentage point and at the post-working age - by 0.8 percentage point), what shows the slow process of aging of the society. Data for 2010-2035 are a projection² marked on the graph 1 by a dashed line.

Graph 1. Proportion of population by economic age groups in total population
As of 31 XII

Source: SO Kraków own study.

¹ Names "Małopolskie voivodship" and "Małopolska" are used interchangeably.

² With the use of population projection for years 2010-2035, Warsaw 2008.

Since 2000 we have observed an upward tendency of the population in Małopolska. Within the space of 10 years this number increased by 2.4%. It was influenced by recorded in 2000-2009 positive natural increase and positive internal and external net migration. In 2009, once again, the natural increase was positive and it amounted to 2.3 per 1000 residents (in Poland 0.9) towards 2.2 a year before and 1.1 in 2005, what was connected with a growing number of live births. In 2009 more than 37 thous. children were born in the voivodship. The ratio of live births was equal 11.4‰ towards 11.3‰ a year ago and 10.0‰ four years ago.

Deaths are the next factor of vital statistics affecting the size and structure of population. In Małopolska in the discussed year 29.8 thous. people died. The ratio of deaths shaped at the level of 9.1‰ (like the year before, towards 8.9‰ in 2005).

Demographic phenomena, such as marriages and divorces, have a decisive influence on shaping the size and structure changes of population. In 2009 on the area of the voivodship 21.8 thous. marriages were contracted, i.e., less by 1.1% than in 2008, but more by approximately 1/5 than in 2005. Simultaneously 4.1 thous. marriages were dissolved by divorce, i.e., less than a year ago by 6.1% and than four years ago by 12.4%. The ratio of intensity of marriages slightly decreased per annum and it amounted to 6.6 per 1000 population. The ratio of intensity of divorces also slightly decreased to 1.2 per 1000 population.

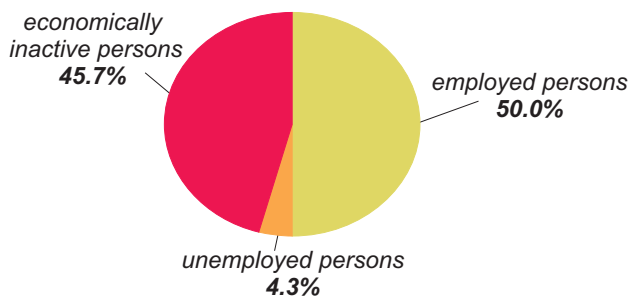
As mentioned, permanent net migration influenced the increase of the population, amounting in the discussed year to 4.4 thous. persons. From urban areas population emigrated (more than thousand persons), and on rural areas - immigrated (plus 5.5 thous. persons).

In 2009 in the Małopolskie voivodship a life expectancy for males amounted to 73.1 years (in Poland 71.5 years), whereas for females 81.1 years (in the country 80.1 years).

LABOUR MARKET

According to LFS, in 2009 in Małopolska there were 2.6 mln people aged 15 and more, of which 1.4 mln economically active persons, the population constituted by employed persons (about 92%) and unemployed persons. There were 1.2 mln economically inactive persons.

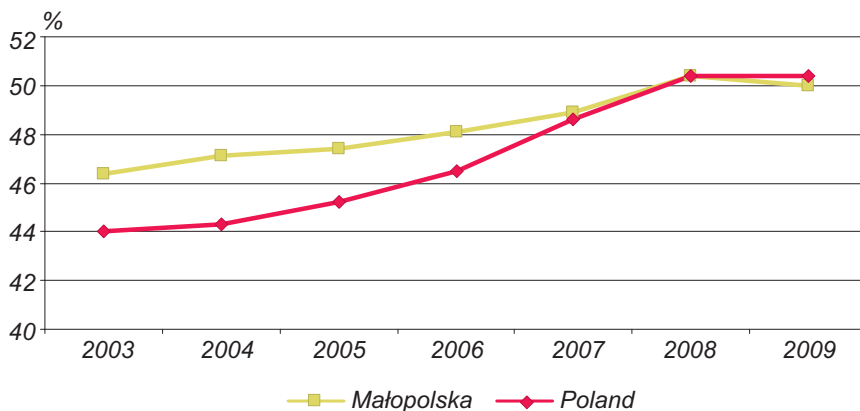
Graph 2. Structure of population aged 15 and more according to LFS in 2009

Source: SO Kraków own study.

The activity rate amounted to 54.3% (in Poland 54.9%), however, the employment rate 50.0% (in the country 50.4%). The average annual employment rate in 2003-2007 was higher in Małopolska than in Poland, in 2008 both rates were equal, and in 2009 the rate for Małopolska was lower than this recorded for Poland.

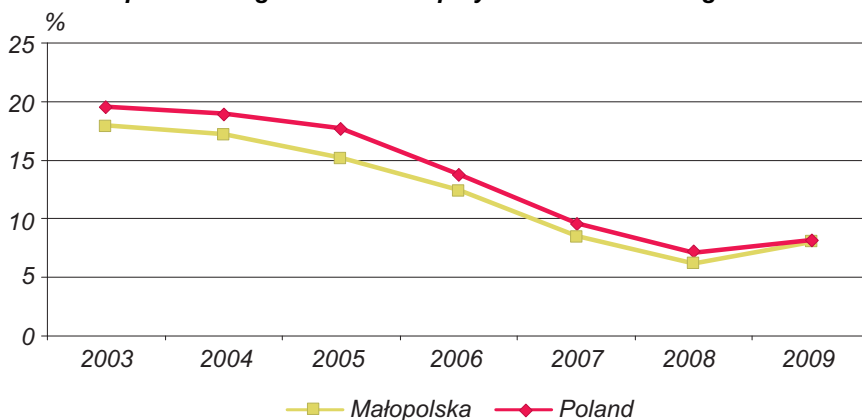
Graph 3. Average annual employment rate according to LFS

Source: SO Kraków own study.

In the discussed year the unemployment rate according to LFS reached 8.0% (in Poland 8.2%). It means a change in the observed so far in 2003-2008 downward tendency of the unemployment rate, both in Poland and in the voivodship. In 2009 there were more unemployed women than men and also persons living in urban areas than in rural areas. According to the criterion of age, among the unemployed, people aged up to 29 predominated, and by educational level - persons with basic vocational education.

Graph 4. Average annual unemployment rate according to LFS

Source: SO Kraków own study.

Work in Małopolska was one of safer in the country. One of the lowest accident rate in Poland was registered here. At the end of 2009 in Małopolska the number of persons working in hazardous conditions calculated per 1000 paid employees of total surveyed amounted to 81.5 and it was lower than in 2008 (87.5) and in 2005 (92.2), what can show the improvement of work conditions in comparison with previous years³.

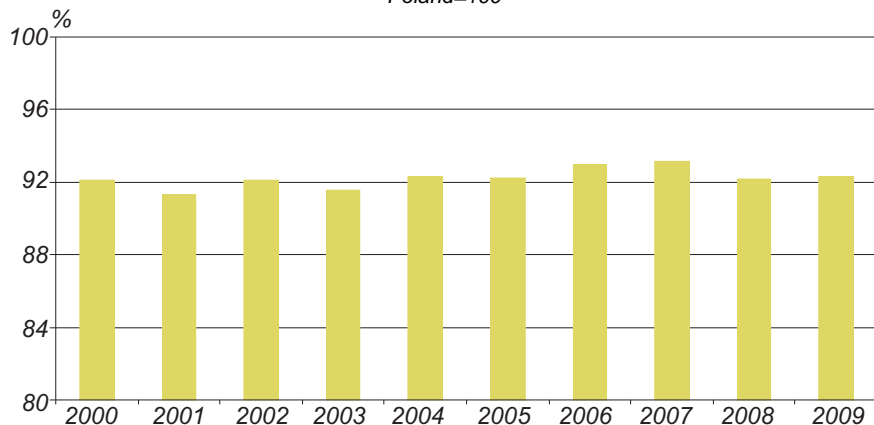
In 2009 the number of persons injured in accidents at work⁴ amounted to 5.3 thous. persons (towards 6.3 thous. in 2008 and also 5.3 thous. in 2005). 1.8 thous. compensations were paid due to accidents at work and occupational diseases on total amount of 5306 thous. zł. Occupational accidents benefits accounted for above 93% of all benefits and 4531 thous. zł were allocated for them, i.e., above 85% of the sum paid. An average cost of one occupational accident and occupational disease benefit amounted in 2009 to 2976 zł (towards 2713 zł in 2008 and 2403 zł in 2005).

WAGES AND SALARIES

In the voivodship in the discussed year average monthly gross wages and salaries shaped at the level of 2861.77 zł, i.e., by 5.5% higher than the year before. It constituted 92.3% of the country average. In public sector wages and salaries were bigger (3458.70 zł) than in private sector (2589.52 zł). The average monthly gross wages and salaries in Poland amounted to 3101.74 zł.

Graph 5. Average monthly gross wages and salaries

Poland=100

Source: SO Kraków own study.

³ It concerns economic entities employing more than 9 persons.

⁴ Registered during the year; excluding accidents on private farms in agriculture.

It is worth to mention, that a relatively high increase of average wages and salaries occurred while paid employment decreased. In 2009 paid employment in Małopolska amounted to 649.7 thous. persons and in relation to the previous year it was lower by 0.7%, what means a breakdown of existing in 2005-2008 upward tendency of paid employment.

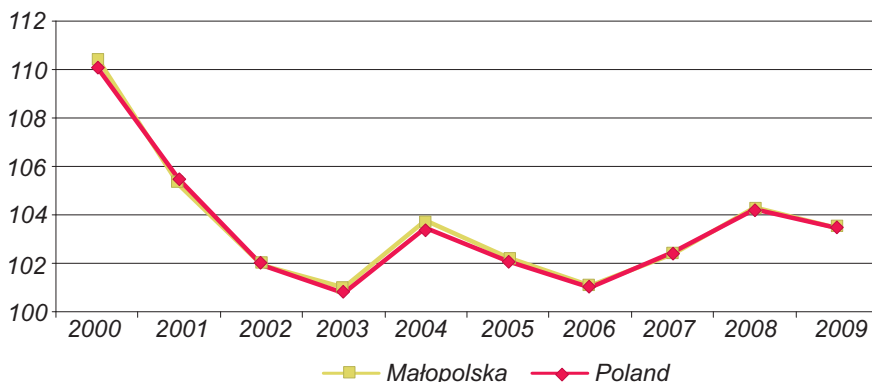
Since 2005 an average monthly retirement and pension has systematically increased. In the discussed year it achieved the level of: 1448.50 zł (from ZUS - the Social Insurance Fund) and 882.89 zł (from KRUS - the Agricultural Social Insurance Fund).

PRICES

In the Małopolskie voivodship in 2009 a similar than in Poland 3.5% increase of prices of consumer goods and services occurred. The most went up alcoholic beverages and tobacco (by 9.1%) housing, water, electricity, gas and other fuels (by 7.7%) as well as education (by 5.0%). Clothing and footwear went cheaper (by 9.3%) as well as transport (by 2.1%). Within the space of 2000-2009 analogous changes of indices of prices were recorded in Małopolska and in Poland.

Graph 6. Indices of prices of consumer goods and services

Previous year=100

S o u r c e: SO Kraków own study.

HOUSEHOLD BUDGETS

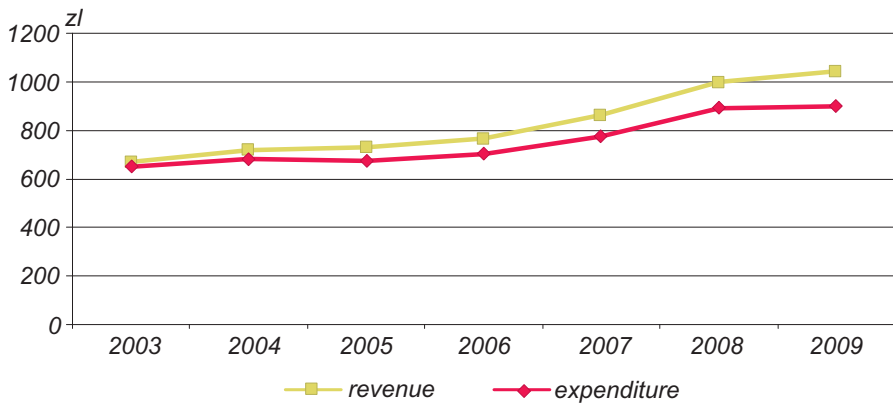
In the discussed year the survey of household budgets included 3104 households. Almost 51% of them maintained from hired work, a little over 34% from retirement pay and pension, almost 8% from self-employment (excluding the use of private farm in agriculture) and about 7% households maintained from non-earned sources or work on private farm in agriculture.

In Małopolska an average monthly nominal available income in households per capita amounted to 1041.73 zł and in relation to 2008 it increased by 4.1%. However It was still less (by 73 zł) than the available income of a statistical Pole.

The level of total average monthly expenditures of households per capita amounted to 900.35 zł, of which on consumer goods and services - a little over 865 zł (by about 49 zł less than in the country).

Since 2003 higher dynamics of average monthly per capita available income than expenditure has been observed, what is presented on the following graph. Due to keep the comparability of data, years 2000-2002 have not been shown on the graph (see general notes to the chapter "Household budgets").

Graph 7. Average monthly available income and expenditures of households per capita

Source: SO Kraków own study.

In comparison to 2008 the furnishing of households with selected durable goods improved, especially with personal computers with access to the Internet, satellite television equipment (including cable television) as well as household appliances. In relation to 2005 furnishing with mobile phones considerably augmented, too. Statistically, each household surveyed in 2009 possessed a refrigerator, a television set, a washing machine and every second possessed a passenger car, a personal computer with access to the Internet, satellite television equipment and a microwave oven.

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE

Last years the state of the infrastructure in the Małopolskie voivodship improved. The water-line, sewerage and gas network was developed. The length of the distribution water-line network in Małopolska amounted to 17324 km and in comparison with 2005 it went up by 10.2%. The length of the sewerage network (including collectors) in the discussed period amounted to 9487 km, i.e., more by almost 1/3.

The length of the gas-line network - 22032 km - increased in relation to 2005 by 405.3 km. Year in, year out, the number of consumers of gas from the gas network augmented

and in 2009 it reached 690.8 thous. However, the consumption of gas per capita in relation to 2005 decreased.

Water consumption from water-line system in households of the voivodship per capita (26.9 m^3) slightly increased in comparison with the previous year, what can mean reversing the observed in 2000-2007 declining tendency.

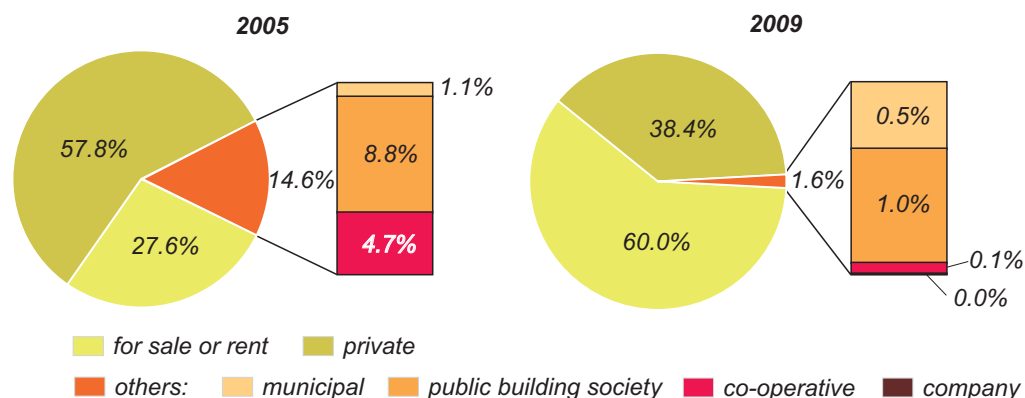
Electricity consumption per capita in urban areas ($880 \text{ kW}\cdot\text{h}$) was a little lower in annual terms, but augmented in comparison with 2005.

In the discussed year in the Małopolskie voivodship the length of hard surface public roads equaled 22.5 thous. km (more by 2.5% than in 2005), of which improved - 20.2 thous. km.

DWELLINGS

At the end of 2009, dwelling stocks of the Małopolskie voivodship amounted to 1078 thous. dwellings, what means the maintenance of an upward tendency and an increase by 1.8% in relation to the previous year and by 5.6% in comparison with the state four years before. Dwelling stocks constituted 8.1% of the country dwelling stocks. An average usable floor space of a dwelling amounted to 75.1 m^2 (73.7 m^2 in 2005).

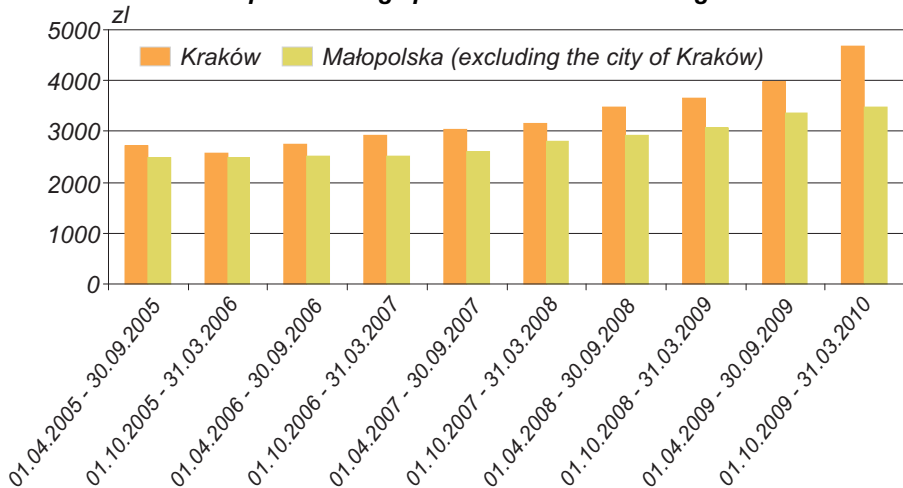
Graph 8. Structure of dwellings completed

Source: SO Kraków own study.

In 2009 in Małopolska 18.8 thous. dwellings were completed, i.e., over 75% more than in 2005. In comparison with 2008 new realizations increased by 17.3%. An average usable floor space of a dwelling amounted to 93.3 m^2 (towards 106.8 m^2 four years before). The most dwellings were completed in construction for sale or rent (60.0% of total).

In the period 1 X 2009 - 31 III 2010 the average price of 1 m^2 of a dwelling amounted for the Małopolskie voivodship (excluding the city of Kraków) to 3479 zł, and for Kraków 4668 zł, what means an increase during four years by: 982 zł and 2088 zł respectively.

Graph 9. Average price of 1 m² of a dwelling

Source: SO Kraków own study on the basis of Announcement of the Małopolski Voivode, Internet - www.malopolska.uw.gov.pl

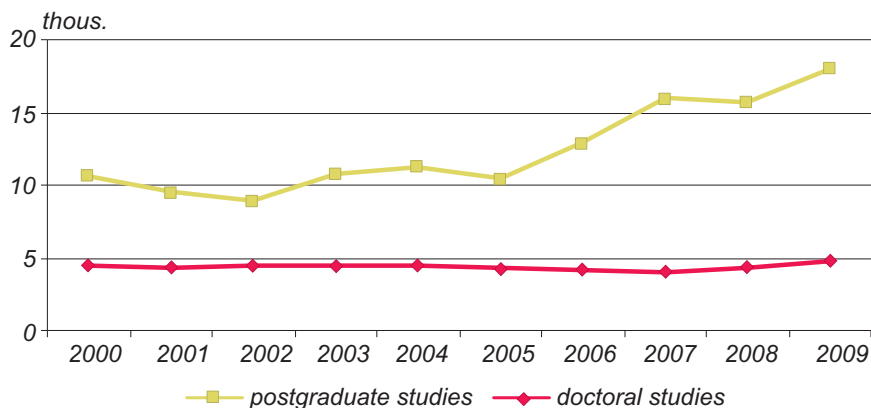
EDUCATION⁵

At the beginning of 2009/10 school year in the Małopolskie voivodship there were:

- 1861 pre-primary education establishments, attended by 89.0 thous. children (of which 868 nursery schools - by 68.9 thous. children),
- 1481 primary schools (207.0 thous. pupils),
- 737 lower secondary schools (119.0 thous. pupils),
- 160 basic vocational schools (23.4 thous. students),
- 202 general secondary schools (including supplementary) and 41 specialized secondary schools (61.7 thous. and 3.1 thous. students respectively),
- 193 technical secondary schools, including supplementary technical secondary and general art schools leading to professional certification (54.1 thous. students),
- 248 post-secondary schools (23.0 thous. students).

Moreover, 18.0 thous. persons attended 262 schools for adults. Simultaneously 212.1 thous. students educated in 33 higher education institutions. Since 2000 the number of students and graduates has increased systematically. During the past decade there was a growing interest in postgraduate studies, whereas the number of students of doctoral studies remained at the similar level, what is presented by the graph 10.

⁵ Data from the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education - with the exception of the higher education institutions.

Graph 10. Students of postgraduate and doctoral studies

Source: SO Kraków own study.

Data for 2009/10 school year reveal a general drop of the number of pupils in primary and lower secondary schools, what is caused by educating generations from "population depression". The most popular among graduates of lower secondary schools are still general secondary schools, attended by over 45% of first class students of upper lower secondary schools, i.e., over 20 thous. young people. At the same time, there is recorded a little fall of interest in schools leading to professional certification (basic vocational and technical secondary schools) and a considerable retreat from education in specialized secondary schools.

The equipment of schools with computers has systematically improved, of which also with Internet access. The best equipped with computers were: primary schools (in 96.4%), lower secondary schools (in 80.7%) and general secondary schools (in 78.2%).

HEALTH CARE

The residents of the Małopolskie voivodship were provided with medical care by in-patient health care institutions, out-patient health care institutions and private practices of physicians.

In 2009 in Małopolska within the public system (as of 31 XII) operated: 68 general hospitals, 1362 health care institutions and 268 medical practices, which had contracts signed with the National Health Fund for rendering defined services. The number of professionally active physicians amounted to 7.0 thous., dentists - 1.2 thous., and nurses - 16.5 thous.

The number of consultations per capita provided by physicians in the out-patient health care amounted to 7.7. A statistical resident of Małopolska received on average one consultation more than a resident of the Lubuskie voivodship, where the lowest rate in the country was

reported, and nearly one consultation less than in the Łódzkie voivodship where the value of the discussed rate was the highest.

The average length of stay in general hospitals has decreased over the past few years (2000 - 9,8 days, 2005 - 7,2 days, 2009 - 6,0 days), while the total number of in-patients has been rising - in 2000 there were 1353 in-patients per 10 thous. population, in 2005 - 1567, and in 2009 - already 1742 persons.

At the end of 2009 35 health resort sanatoria were functioning (including health resort sanatoria for children) and 7 health resort hospitals (including health resort hospitals for children). Health resort sanatoria located in Małopolska accounted for 21.1% of all health resort sanatoria in Poland and health resort hospitals 10.4% of all health resort hospitals in Poland.

The sale of medicines and medications, as of the end of 2009, was run by 967 public pharmacies and 113 pharmaceutical outlets. The number of pharmacies increased during the year by 37, what resulted in the lower number of population per pharmacy (from 3.5 thous. in 2008 to 3.4 thous. in 2009).

Within the emergency medical services, ambulance emergency rescue teams intervened 203.9 thous. times, providing health care to 206.4 thous. people. In 21 hospital emergency wards 171.0 thous. patients were cured in the form of day treatment, whereas 483.2 thous. out-patients received 491.1 thous. consultations.

At the end of 2009 33 nurseries and 1 nursery ward were operating, in which 2535 children were staying. The largest group was constituted by children aged 2 - 49.5%. All institutions were located on urban areas, the most in Kraków - 22.

SOCIAL WELFARE

At the end of 2009 in the Małopolskie voivodship there were 58 round-the-clock care and education centers, what accounted for 7.7% of this kind of centers in the country. In comparison with 2008 there was an increase by 5 centers. The number of residents staying in them also slightly increased: from 1165 in 2008 to 1189 in 2009.

In 2009 in Małopolska there were 228 day-support centers with 14057 children and youth benefiting from them. Within the space of the last 5 years the number of such types of centers more than doubled and the number of children benefiting from them increased by almost 70%.

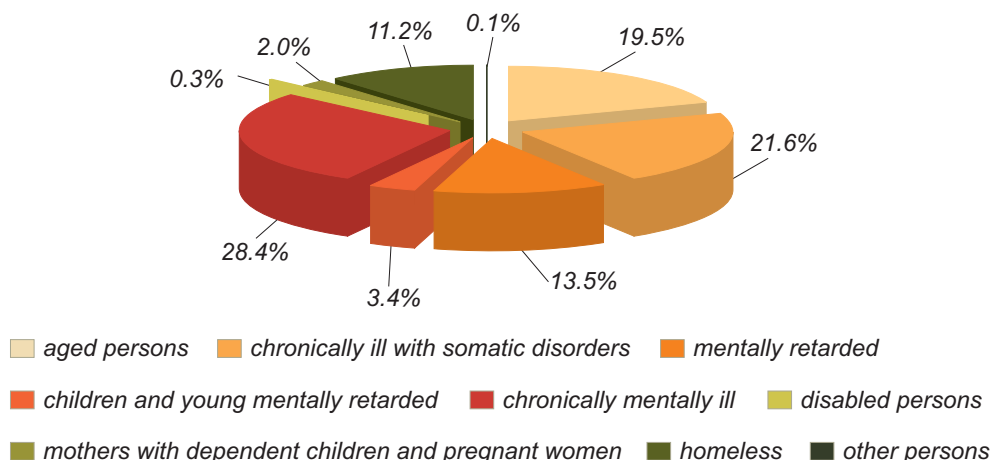
674 volunteers supported the work of the care and education centers, of which 244 worked in round-the-clock centers.

At the end of 2009 in the Małopolskie voivodship there were 2163 foster families which provided care for 3183 children up to age 18. It accounted for: 5.7% and 5.9% respectively of the country's total. In comparison with 2008 in our voivodship (with the increase in Poland) the

number of foster families decreased (by 4.1%) as well as the number of children staying in them (by 2.5%).

At the end of December 2009 9007 residents stayed in 125 stationary social welfare homes and facilities of the Małopolskie voivodship. The number of places in such facilities amounted to 27.1 per 10 thous. population. Among residents of stationary social welfare facilities the most were chronically mentally ill - 2562 (28.4%), and chronically ill with somatic disorders 1948 (21.6%).

Graph 11. Structure of residents of social welfare facilities by groups of residents in 2009

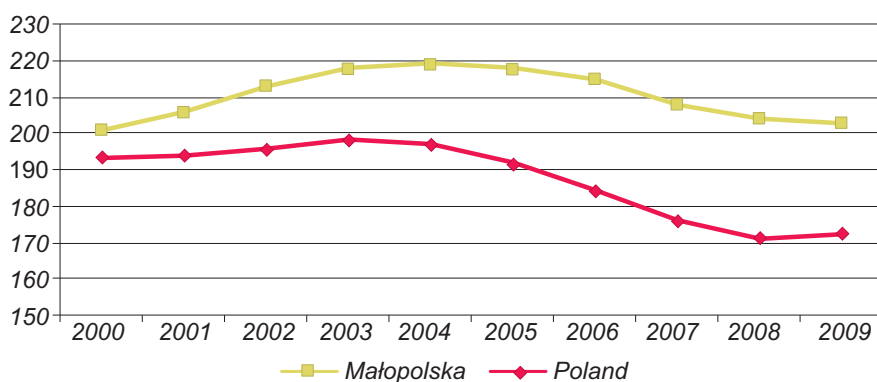

Source: SO Kraków own study.

CULTURE

On the area of the Małopolskie voivodship many cultural institutions act resiliently. As regards their amount, Małopolska is in the lead of voivodships. For example, as regards the number of museums it came in second in Poland after the Mazowieckie voivodship, and taking into consideration the number of visitors - in first. The most important centre of cultural life is Kraków, with respect to its past as well as the current development of cultural institutions.

At the end of 2009 in the Małopolskie voivodship there were 762 public libraries (including branches), i.e., 9.1% of all such institutions in Poland. Considering their amount, Małopolska came in third among voviodships, after Mazowsze and Silesia. Unfortunately, during the last few years, the number of public library borrowers and the number of loans have systematically dropped. In 2009 the collection of libraries diminished, too.

Graph 12. Public library borrowers per 1000 population

Source: SO Kraków own study.

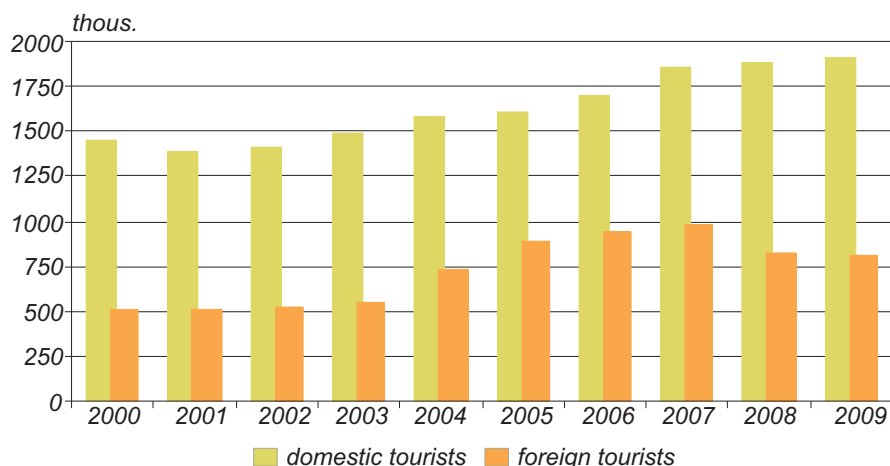
In 2005-2009 in Małopolskie voivodship the number of museums (including branches) increased from 104 to 111 and of museum visitors increased from 5644 thous. to 6034 thous. During the last decade the number of museum and exhibition visitors per 1000 residents showed an upward tendency, but in 2009 it slightly decreased in annual terms and amounted to 1832. The amount of art galleries slightly increased during 5 years (from 66 to 69), with considerable grow of exhibitions organized in Poland (almost by 100 to 826). In the country's scale museums constituted over 14% and museum and exhibition visitors - twice more (29.2%).

As of 31 XII 2009 in the voivodship 22 theatres and 43 fixed cinemas operated, what means only little quantitative changes in relation to the previous years. Qualitative changes are significant, because studio cinemas have been replaced by multiplexes and miniplexes. The number of audience in fixed cinemas varied last years. In 2009 per 1000 population it amounted to 1081 persons. Therefore, one can state that this way of participation in consumption of institutionalized culture year in, year out becomes more and more popular.

TOURISM

The Małopolskie voivodship is one of the regions in Poland where tourism is the most developed. It is connected with cultural heritage as well as richness of landscape and biodiversity of this area. As of the end of July 2009 the boarding facilities of tourism in the voivodship included 894 facilities, offering 68.8 thous. beds in total, what accounted for 11.3% of the country boarding facilities. In comparison with 2005 the number of facilities augmented (by 69) involving the increase of the amount of beds (by 7.3 thous.). In 2009 the number of persons accommodated was more by 9.1% than four years before amounting to 2721 thous., but there were less foreign tourist by 8.9%, i.e., 810 thous. The number of nights spent also was higher (by 7.9%) than in 2005 but lower (by 3.8%) considering only foreign tourists.

Graph 13. Tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments

Source: SO Kraków own study.

At the end of July 2009 in collective tourist accommodation establishments there were: 291 restaurants, 252 bars and cafes, 316 canteens and 66 food stands. In comparison with the end of July 2005 there were more restaurants and food stands, whereas less bars and cafes. In 2009 for the first time the number of restaurants surpassed the number of bars and cafes in collective tourist accommodation establishments.

Economy

ENVIRONMENTAL PROTECTION

As regards the area (15183 km²), the Małopolskie voivodship has 12th position in the country, before the voivodships: Lubuskie, Śląskie, Świętokrzyskie and Opolskie. It is situated on upland and mountain sites, what considerably contributes to its tourist attractiveness, but also obliges to special care of natural environment.

The number of plants generating substantial air pollution (emitting particulates, gases or particulates and gases at the same time) increased from 116 at the end of 2005 to 138 at the end of 2009. But the emission of industrial particulates from the above mentioned plants decreased gradually from 9.3 thous. tonnes in 2005 to 4.3 thous. tonnes in 2009 (7.0% of the country's quantity), and the emission of gases (excluding carbon dioxide) diminished in 2005-2008 by 22.3% to 139.4 thous. tonnes (constituting 8.8% of the emission in Poland).

Since 2006 water withdrawal for needs of the national economy and population has systematically diminished. Within 2009 in the voivodship it amounted to 524.1 hm³ of water, i.e., less by 44.2% than in 2005. Water consumption for needs of the national economy and

population within the space of the last years has decreased, too. But the average water consumption from water-line system in households per capita in 2009 (26.9 m^3) reached the value only slightly lower than the value recorded four years before (27.1 m^3).

Simultaneously, 486.7 hm^3 of waste water were discharged into waters or into the ground, what means a decrease by almost 46% in relation to 2005. In Małopolska there were 318 waste water treatment plants, of which 237 municipal waste water treatment plants, servicing approximately 55.0% of the population (last years also above a half, but a little lower percentage).

Total amount of waste (excluding municipal waste) landfilled up to now (accumulated) within the decade showed a declining tendency and at the end of 2009 equaled 144.4 mln tonnes ($9.5 \text{ thous. tonnes/km}^2$), what accounted for 8.3% of total quantity of waste landfilled in the country.

Waste generated during the year (excluding municipal waste) amounted to 6.7 mln tonnes (a decrease in relation to 2005 by 29.5%). It accounted for 6.0% of the country-wide waste. The voivodship comes in third in Poland (after Dolnośląskie and Śląskie) with such amount of waste. Generated waste was recovered in almost 86%, treated in 13.0%, and temporarily stored on plant grounds - in the last part (less than 1%).

Outlays on fixed assets in environmental protection in the discussed year - 765.9 mln zł - were bigger in Małopolska by 1/3 than in 2005. However, on fixed assets in water management the voivodship destined 248.3 mln zł, what means the diminution in relation to 2005 by 18.3%.

AGRICULTURE

Agricultural land area (by administrative borders, as of June) amounted to 690.8 thous. ha, i.e., less by 2.9% than in 2005. Private farms constituted almost 97% of agricultural land area. In 2009 sown area reached 401.5 thous. ha (similarly as four years before), of which the most fell on cereals - 64.4%, feed plants - 14.6% and potatoes - 10.7%.

In the reporting year in Małopolska total crops - 821.9 thous. tonnes of cereal grain - were lower by 11.9% than a year before and by 3.6% than four years before. In comparison with the previous year harvest of potatoes was lower, harvest of tree and berry fruit was also much lower, but harvest of sugar beets, rape and agrimony as well as of ground vegetables was bigger.

In June 2009 in the Małopolskie voivodship stocks of cattle amounted to 196.0 thous. heads, i.e., less by 28.1% in comparison with June 2005 and stocks of sheep - 94.5 thous. heads, i.e., more by 11.3%. Within the space of the year stocks of sheep diminished by almost 12% (as of the end of June) and stocks of pigs - by almost 16% (as of the end of July).

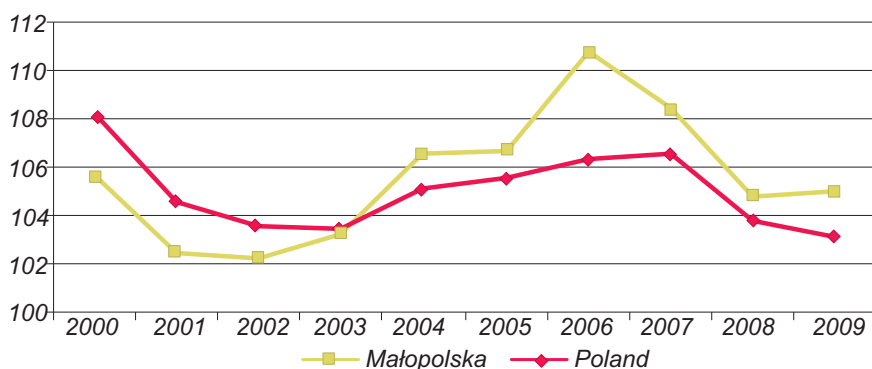
The value of total agricultural products procurement (plant and animal) increased by 11.0% per annum and by 19.2% in comparison with 2005 amounting to 956.4 mln zł.

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

As of the end of 31 XII 2009 on the area of the Małopolskie voivodship there were 314.1 thous. entities of the national economy in the REGON register (excluding persons tending private farms), i.e., more by 4.1% than a year before. The increase of private sector by 4.3% influenced the increase of total number of entities. In public sector there was a diminution of entities by 2.6%, i.e., less by 210 entities within the space of the year. In comparison with the end of 2005 the number of entities augmented by 8.4%.

At the end of December 2009 the REGON register included 74.8 thous. legal persons and organizational entities without legal personality, which number has systematically increased for several years. Among them there were 20.8 thous. commercial companies (their number augmented by 29.1% in relation to 2005), of which 3.6 thous. companies with foreign capital participation (an increase by 32.1%). Last year dynamics of the number of commercial companies increased.

Graph 14. Dynamics of commercial companies with foreign capital participation
As of 31 XII; previous year=100

Source: SO Kraków own study.

The private sector assembled 97.5% of all economic entities. Units conducted by natural persons (239.2 thous.) constituted 76.2% of total entities. In 2009 the third year running, the number of natural persons conducting economic activity increased (by 4.5% in relation to 2008).

Considering the kind of activity, the most economic entities were registered in following NACE sections: trade, repair of motor vehicles (27.7%), construction (13.2%) and manufacturing (10.0%). In total, more than a half of firms conducted activity in above mentioned sections.

INDUSTRY AND CONSTRUCTION⁶

In 2009 sold production of industry in the voivodship amounted to 48.9 billion zł and it was less by 10.1% (in constant prices) than a year before.

The current level of revenue from the sale of goods and services was influenced, i.a. by the 10.0% drop of sold production in manufacturing. In electricity, gas, steam and air conditioning supply revenue decreased by 14.2%, in water supply; sewerage, waste management and remediation activities decreased by 5.1% and in mining and quarrying - by 1.3%.

In comparison with 2005 in the structure of sold production of industry the proportion of manufacturing decreased from 87.2% to 85.3%, whereas the proportion of mining and quarrying remained at the similar level and amounted to 2.0%, the proportion of water supply; sewerage, waste management and remediation activities increased from 3.0% to 3.2%, and of electricity, gas and water supply increased from 7.9% to 9.5%.

The value of construction and assembly production realized on the basis of the contract system in 2009 domestically by construction firms from Małopolska amounted to 7745 mln zł and accounted for 61.9% of total value of construction and assembly works (obtained by construction entities).

Sales of construction and assembly production went up in relation to the previous year by 11.8%, what resulted from an increase of the value of investment works (by 23.3%) with simultaneous drop of value of works with a renovation (restoration) and other character (by 7.5%). In structure of sales the proportion of investments increased (by 6.4 percentage points to 68.9%) at the cost of renovations (restorations) and other works.

The proportion of construction and assembly production realized by construction firms of the Małopolskie voivodship amounted to 68.9% of the value of production obtained by such entities in Poland.

TRANSPORT

Year in, year out, the number of registered road vehicles and tractors has augmented. At the end of 2009 it amounted to 1.8 mln, i.e., more by 28.2% than in 2005. The majority of them were passenger cars - 75.9%.

Within the year 5.1 mln t of goods were transported by hire or reward road domestic transport (in enterprises employing more than 9 persons), i.e., more in comparison with 2005 by 132.3%, and 4.7 mln t of goods in international transport, what means an increase over three times. It shows a growing popularity of road transport within the last few years.

⁶ It concerns economic entities employing more than 9 persons.

TRADE

Year 2009 was the next, in which retail sales realized by trade enterprises employing more than 9 persons increased. However the wholesale in annual terms a little decreased. The value of the wholesale amounted to 63.2 billion zł, and of retail sales 34.4 billion zł, i.e., respectively more by: 77.5% and 36.2% than in 2005.

In the discussed year there were 31.8 thous. shops (towards 32.6 thous. in 2005) of which 30 hypermarkets (towards 25 four years before), 267 supermarkets (towards 165) as well as 2.3 thous. specialized shops (relatively 1.8 thous.). A decrease was recorded of the number of trade stores, general shops as well as so-called other shops, which constituted 90.0% of total (i.e., shops of economic entities employing up to 9 persons as well as pharmacies regardless of the number of employed persons).

The number of catering establishments⁷ amounted to 1.4 thous., while in the year 2005 it did not exceed a thousand, the sale from the catering activity augmented, too - by 82.2%, exceeding a billion zł, what shows the development of this trade.

The necessity of storing a big quantity of goods requires the increase of the number and space of trade warehouses, what happened indeed in the last years. In 2009 the number of secured warehouses situated on the area of the voivodship surpassed 2.5 thous., and their space amounted to 1.4 mln m², what means an increase in relation to 2005 by: 19.8% and 21.0% respectively. Bigger were also both the number and the space of roofed warehouses and storage sites.

FINANCES OF ENTERPRISES

In 2009 the financial results of surveyed enterprises (employing more than 9 persons) slightly improved in relation to the results obtained in the previous year.

For example, it reflected in an improvement of the cost level indicator from 95.6% in 2008 to 95.2% (96.3% in 2005). The net financial result shaped at the level of 6993 mln zł, that is higher by 10.0% than in 2008 and by over 95% than four years before. Positive net financial result was shown by 79.4% of surveyed enterprises (in 2008 - 82.3%, and in 2005 - 77.2%).

For years 2005-2008 the value of current assets in enterprises has shown an upward tendency. However, at the end of December 2009 it amounted to 49.0 billion zł, i.e., less by 5.9% than in 2008, but more by 59.0% than in 2005.

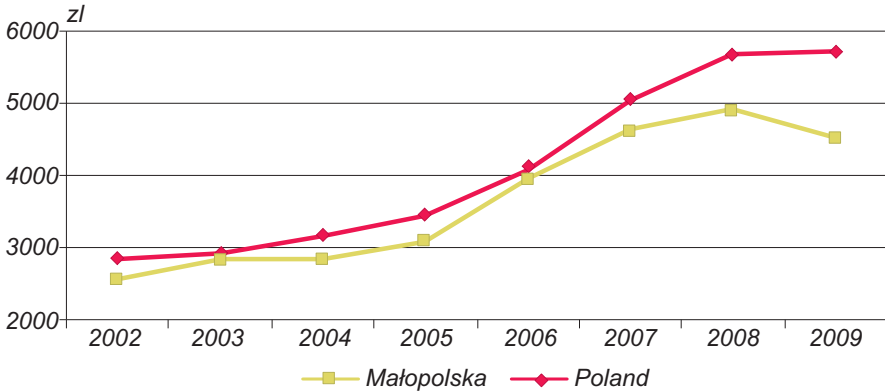
INVESTMENTS AND FIXED ASSETS

In 2009 investment outlays (according to investment location) reached 14.9 billion zł, of which almost 9 billion zł in private sector. In 2005-2008 these outlays systematically augmented.

⁷ It concerns economic entities employing more than 9 persons.

In the discussed year the upward tendency collapsed - investment outlays in Małopolska were lower in relation to 2008 by 7.4% but in comparison with 2005 - higher by 48.2%. According to NACE, investment outlays were the highest in industry and accounted for 25.5% of whole outlays, in transportation and storage - 17.7% and in real estate activities - 15.4%.

Graph 15. Investment outlays per capita

Source: SO Kraków own study.

Since 2005 investment outlays per capita have shown an upward tendency, but in 2009 they shaped at the lower level than in the previous year, accounting for 4526 zł. Due to keep the comparability of data, years 2000-2001 have not been shown on the graph 15.

As of the end of 2009 gross value of fixed assets⁸ (in current book-keeping prices) reached 173.5 billion zł and therefore it was higher than a year before by 8.1% and than four years before - by 32.4%. Relatively the biggest value of fixed assets was recorded in industry - 30.1% and in real estate activities - 22.1% of total.

At the end of 2009 gross value of fixed assets per capita in Małopolska amounted to 52.6 thous. zł.

PUBLIC FINANCE

Revenue

In 2009 local self-government entities of Małopolska worked out total revenue of 12.8 billion zł, that is more by 57.9% (in current prices) than in 2005. This amount constituted 8.3% of revenue of self-government entities in Poland. Revenue of gminas budgets (5.8 billion zł) accounted for 45.2%, revenue of cities with powiat status (3.9 billion zł) - 30.7%, of powiats (1.7 billion zł) - 12.9% and of the voivodship (1.4 billion zł) - 11.2%.

⁸ The division of fixed assets by NACE sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

In comparison with 2005 the biggest increase of revenue occurred in the voivodship budget - over three times, while revenue of powiats increased by 54.2%, of cities with powiat status - by 53.3% and of gminas by 44.6%. Within the space of years 2005-2009 the pace of growth of revenues in gminas slowed down visibly.

Own revenue (5.8 billion zł) accounted for 45.2% of total, general subsidy (in the amount of 4.2 billion zł) accounted for 32.5% of total revenue, and allocations (2.9 billion zł) - 22.2%.

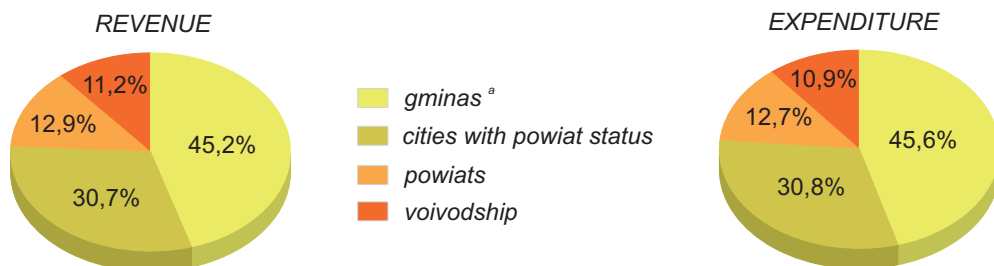
In 2009 in Małopolska there were per capita 434 zł from the revenue of the voivodship budget, 709 zł from the revenue of powiats budgets, 4122 zł from the revenue of cities with powiat status budget and 2481 zł from the revenue of gminas budget.

Expenditure

Total expenditure of local self-government entities for 2009 amounted to 13.7 billion zł and increased (in current prices) by 64.4% in comparison with 2005. It constituted 8.2% of expenditure of self-government entities in Poland. For gminas budgets fell 6.3 billion zł (45.6%), for cities with powiat status budgets 4.2 billion zł (30.8%), for powiats budgets 1.8 billion zł (12.7%) and for the voivodship budget 1.5 billion zł (10.9%).

Current expenditure, 10.2 billion zł, constituted 74.3% of total expenditure. The remaining sum, i.e. 3.5 billion zł, fell on property expenditure, of which 99.0% was destined for investments. However, among current expenditure wages and salaries constituted over 38% (3887 mln zł). The proportion of investment expenditure in total expenditure equaled 25.5%.

Graph 16. Structure of revenue and expenditure of local self-government entities budgets in 2009

^a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

Source: SO Kraków own study.

Calculating per capita in Małopolska expenditure of the voivodship budget amounted to 455 zł, from powiats budget - 749 zł, gminas - 2677 zł, and cities with powiat status - 4430 zł.

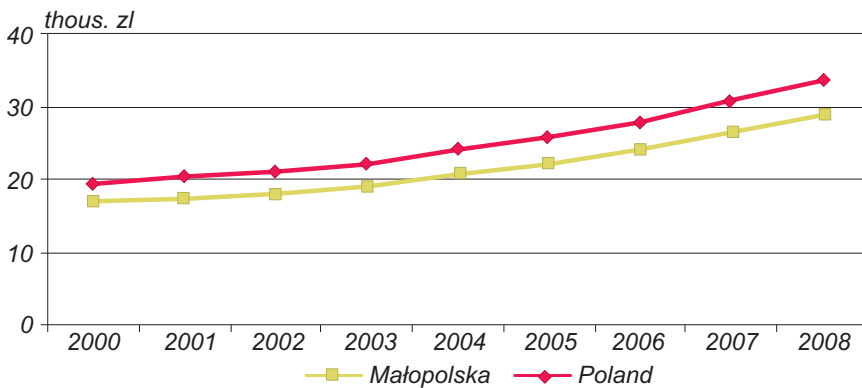
Local self-government entities closed the year 2009 once again with a negative financial result - of minus 915 mln zł, what in relation to the previous year means its further

deterioration (for 2008 - minus 297 mln zł, for 2005 - minus 233 mln). The budget surplus in the discussed year was shown merely in 39 gminas and in 1 powiat (dąbrowski).

GROSS DOMESTIC PRODUCT

Małopolska belongs to economically developed voivodships. In 2008 it generated 7.4% of GDP, what gave it the fifth position in Poland, after voivodships: Mazowieckie, Śląskie, Wielkopolskie and Dolnośląskie. In the analysed year the volume of GDP increased in relation to 2005 (in constant prices) by 17.0% (in Poland by 19.2% in total), what placed Małopolska only on the ninth position among voivodships. Calculating per capita GDP amounted to 28.9 thous. zł and it was lower by 13.7% than the average level in Poland. With this result Małopolska came also in ninth in the country.

Graph 17. Gross Domestic Product per capita

Source: SO Kraków own study.

In 2008 gross value added was elaborated mainly (like in the country) by non-financial corporations sector (47.8%), households sector (31.2%) and general government sector (16.1%). As regards the kind of conducted activity, the most of gross value added was elaborated by entities included in the NACE Rev. 1.1 sections: trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication (27.8%), in industry (22.8%), as well as in other service activities (20.4%).

In spatial layout, the highest influence of the quantity of the volume of GDP generated in the voivodship was exerted by the city of Kraków (with the proportion of 41.4%). As regards the level of GDP per capita, Kraków comes in second, after Warszawa, among all (66) subregions in the country, before katowicki subregion and the city of Poznań. In 2008 Kraków elaborated 3.1% of the national value of GDP.

Małopolska at the background of other voivodships⁹

The following part presents calculations of the development level of voivodships in five fields: demography, labour market, economic living conditions, social living conditions, economy. For each of field, fractional rates had been chosen, characterising it, based on the subject matter literature, and then, using taxometric methods, a synthetic rate has been constructed. Selection of fractional rates to the model was made in accordance with principles of selection of statistical features, used in comparisons of multi-featured objects¹⁰. While verifying selection of variables, some rates were rejected due to too high rate of correlation or/and too low rate of changeability. In further calculations in particular fields the following rates have been considered:

Demography

- *Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)*
- *Natural increase per 1000 population*
- *Post-working population per 100 persons of working age (as of 31 XII)*
- *Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population*

Labour market

- *Activity rate by working age and sex*
- *Average monthly gross wages and salaries*
- *Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees of total surveyed (as of 31 XII)*

Social living conditions

- *Average usable floor space of dwelling per capita*
- *Students of higher education institutions per 10 thous. population*
- *Museums visitors per 1000 population*
- *Consultations provided in out-patient health care per capita*
- *Ascertained crimes in completed preparatory proceedings per 10 thous. population*

Economic living conditions

- *Average monthly expenditures of households per capita*
- *Own revenue of local self-government entities per capita*
- *Beneficiaries of social assistance benefits per 10 thous. population*

⁹ *Elaborated by Monika Wałaszek, the Małopolski Centre of Regional Surveys.*

¹⁰ *Młodak A., Taxonomic analysis in regional statistics, Centre of Information and Consulting Difin Co. Ltd., Warsaw 2006.*

Level of economy

- Natural persons conducting economic activity recorded in the REGON register per 10 thous. population (as of 31 XII)
- General domestic product per capita in 2008
- Expenditures on research and development (R&D) per capita (current prices, excluding depreciation of fixed assets) in 2008
- Total value of projects partially financed by EU on the years 2007-2013 per capita (as of 30 VI 2009)
- Proportion of big economic entities¹¹ in the country's scale

For each of above mentioned five fields, a synthetic rate of development level has been built from fractional rates left after verification. For this purpose, a taxonomic model of development created by Hellwig was used. For each of aggregated rates from a given range an average was calculated (\bar{q}) as well as a standard deviation (S_q). Next, in accordance with the following formulas 4 clusters were created¹²:

- value of the synthetic rate is in the bracket $[0; \bar{q} - S_q)$
- value of the synthetic rate is in the bracket $[\bar{q} - S_q; \bar{q})$
- value of the synthetic rate is in the bracket $[\bar{q}; \bar{q} + S_q)$
- value of the synthetic rate is in the bracket $[\bar{q} + S_q; 1]$

Adequate clusters relate to:

- very low development level
- low development level
- high development level
- very high development level

Results of grouping

On the basis of the five received synthetic rates, one can say that the Małopolskie voivodship has got favourable conditions to the development of economic potential of the region. Moreover, residents of the voivodship have got good economic living conditions and

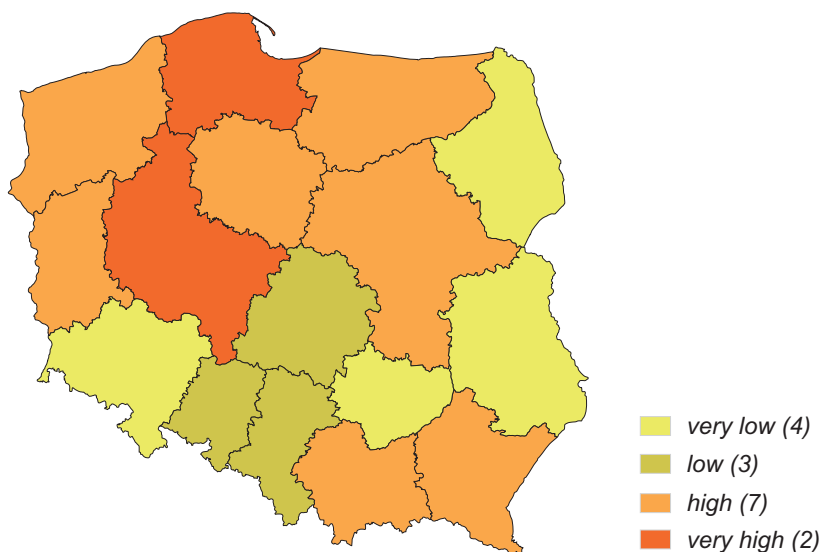
¹¹ Big entities are assumed as those employing more than 250 persons.

¹² Lira J., Wysocki F., *Descriptive statistics*, published by August Cieszkowski Agricultural Academy, Poznań 2005.

very good social living conditions. None of the five synthetic rates did not reach the development level lower than the high one, and in case of social living conditions - the very high level. In case of rates describing economic potential of the region, it is worth to mention that the Małopolskie voivodship was situated near upper limits of a bracket with high development level. Additionally, the city of Warsaw greatly influenced the value of these rates for the Mazowieckie voivodship, overstating their values, and what follows, artificially extending the scale of values for a given rate. Moreover, one of the fractional rates used while constructing the synthetic rate of economic development level was the proportion of big economic entities on the voivodship's area in the country's scale. The Małopolskie voivodship is characterised by a big proportion of mountainous sites as well as legally protected areas, which constrain the possibility of development of big enterprises, what contributed to a relatively low value of the above mentioned fractional rate. Summarizing, the rate which could revise previously mentioned stipulations, would probably place Małopolska in the group of voivodships with very high level of the economic development.

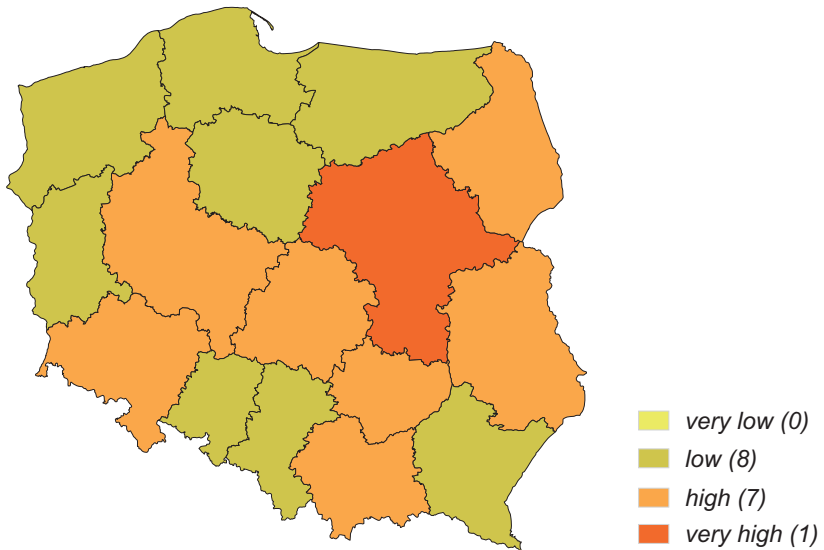
One should also notice, that the rate of social living conditions development level in the Małopolskie voivodship reached the highest value in the country's scale, what would prove the significance of the voivodship on this ground particularly as an important centre of cultural life.

Map 1. Results of grouping on the basis of synthetic rate of demographic development level

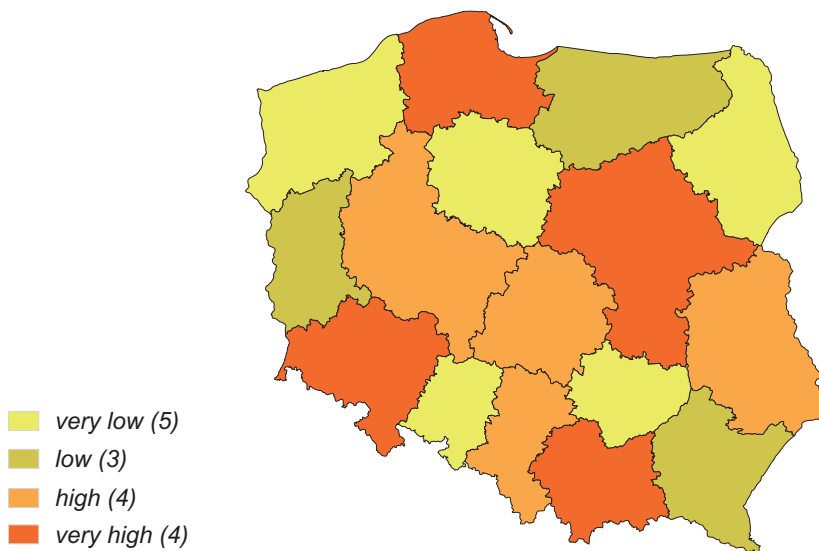
Source: SO Kraków own study.

Map 2. Results of grouping on the basis of synthetic rate of labour market development level

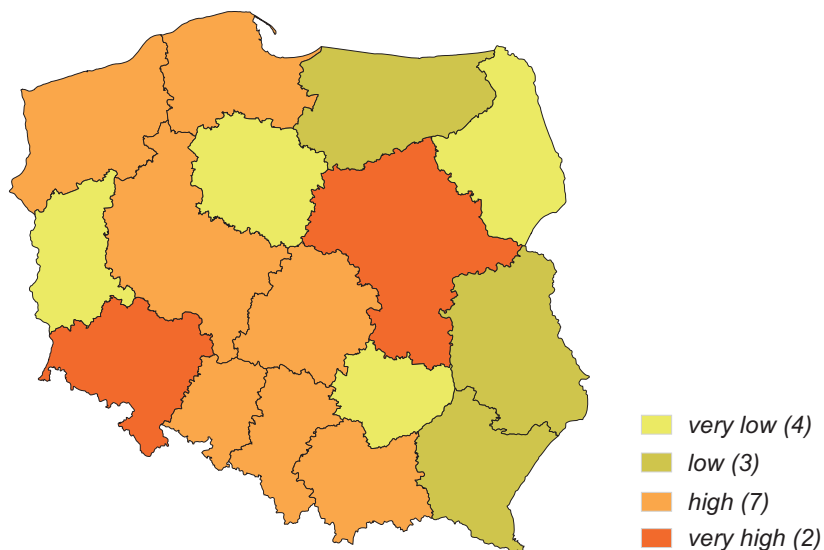
Source: SO Kraków own study.

Map 3. Results of grouping on the basis of synthetic rate of social living conditions development level

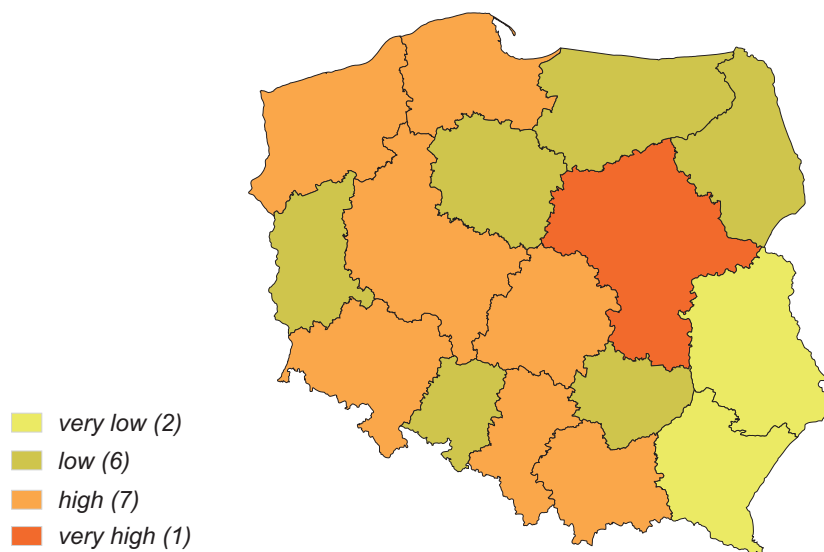
Source: SO Kraków own study.

Map 4. Results of grouping on the basis of synthetic rate of economic living conditions development level

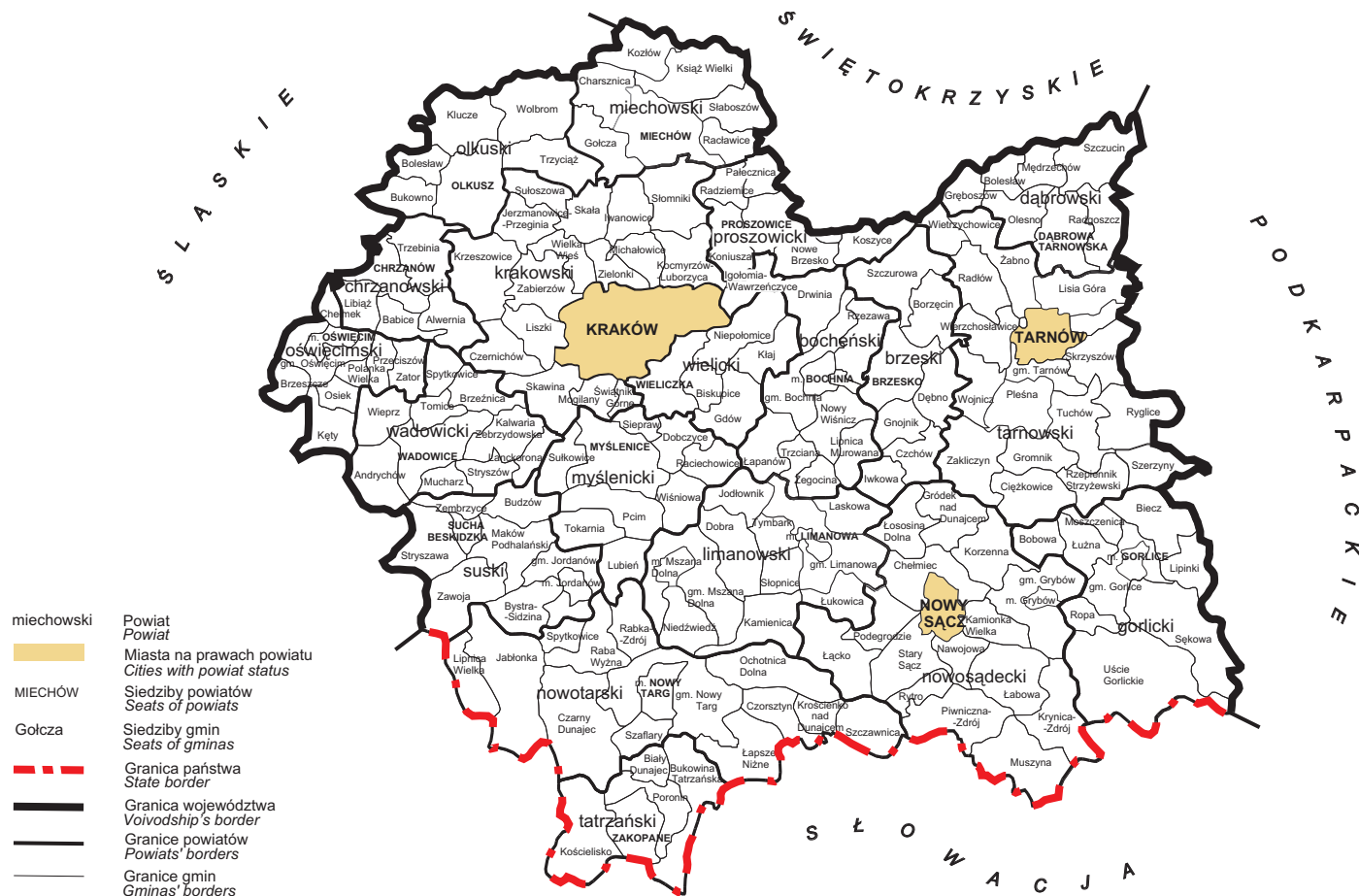
Source: SO Kraków own study.

Map 5. Results of grouping on the basis of synthetic rate of economic development level

Source: SO Kraków own study.

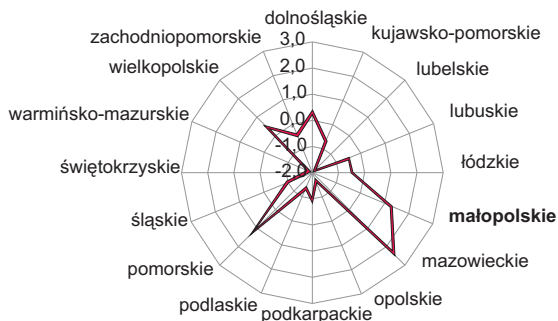
PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO ADMINISTRATIVE DIVISION OF THE MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP
Stan w dniu 31 XII 2009 r. As of 31 XII 2009

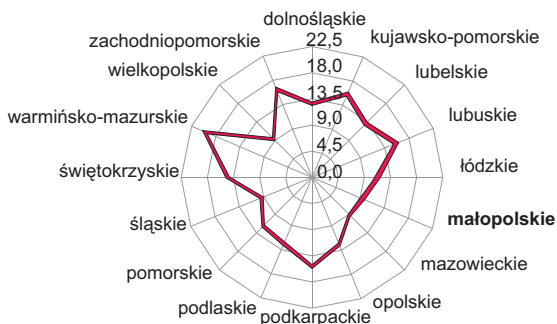
**WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE
NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2009 R.**

**MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP
AND OTHER VOIVODSHIPS IN 2009**

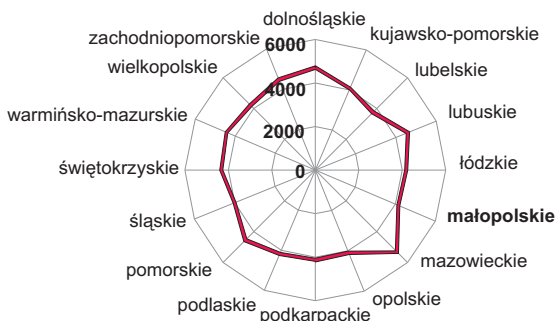
Saldo migracji stałej na 1000 ludności
Net permanent migration per 1000 population

Stopa bezrobocia rejestrowanego^a w %
Registered unemployment rate^a in %

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
Per capita expenditure of local self-government entities budgets

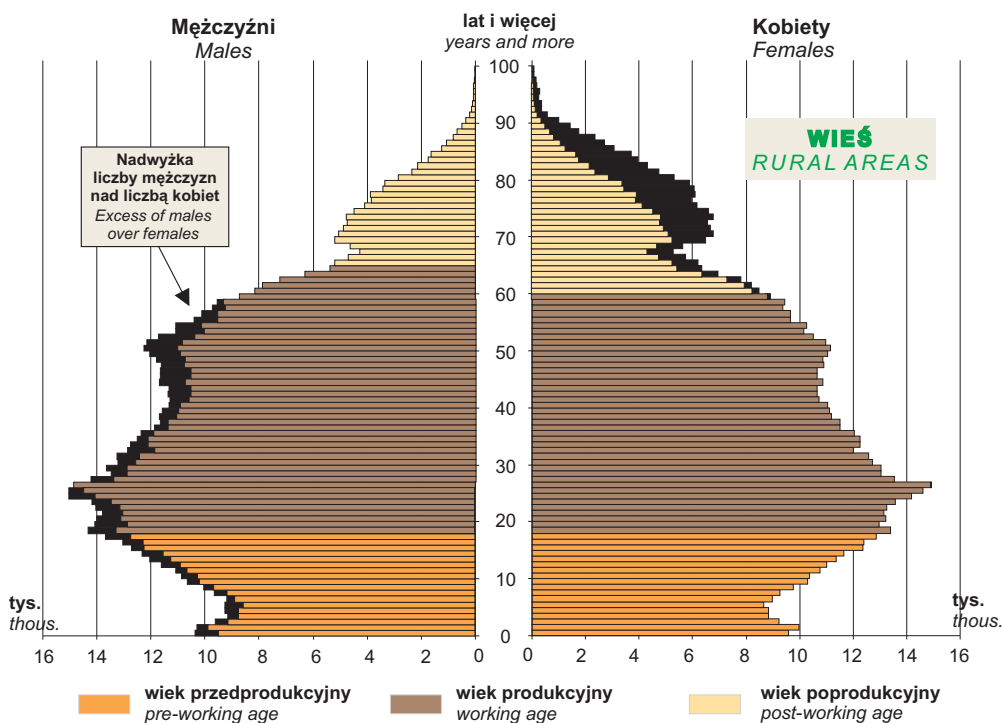
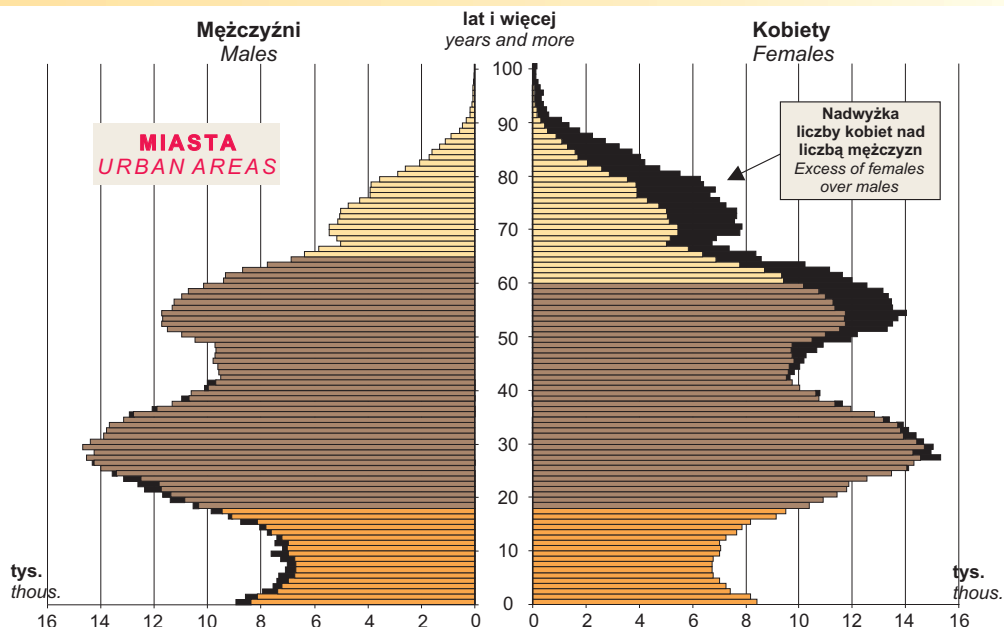
a Stan w dniu 31 XII.
a As of 31 XII.

LUDNOŚĆ W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

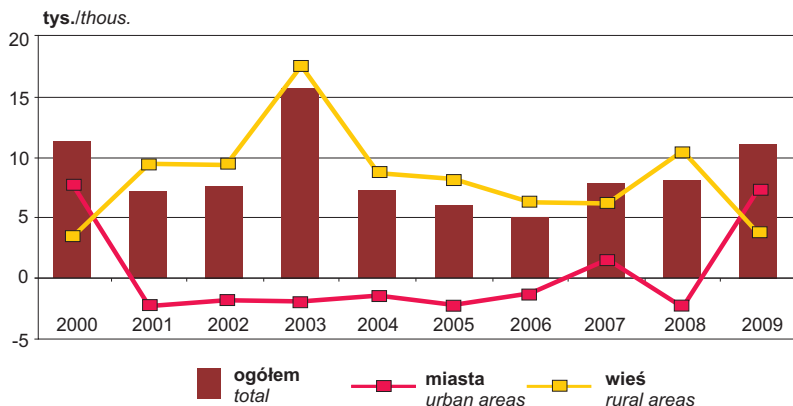
POPULATION IN 2009

As of 31 XII

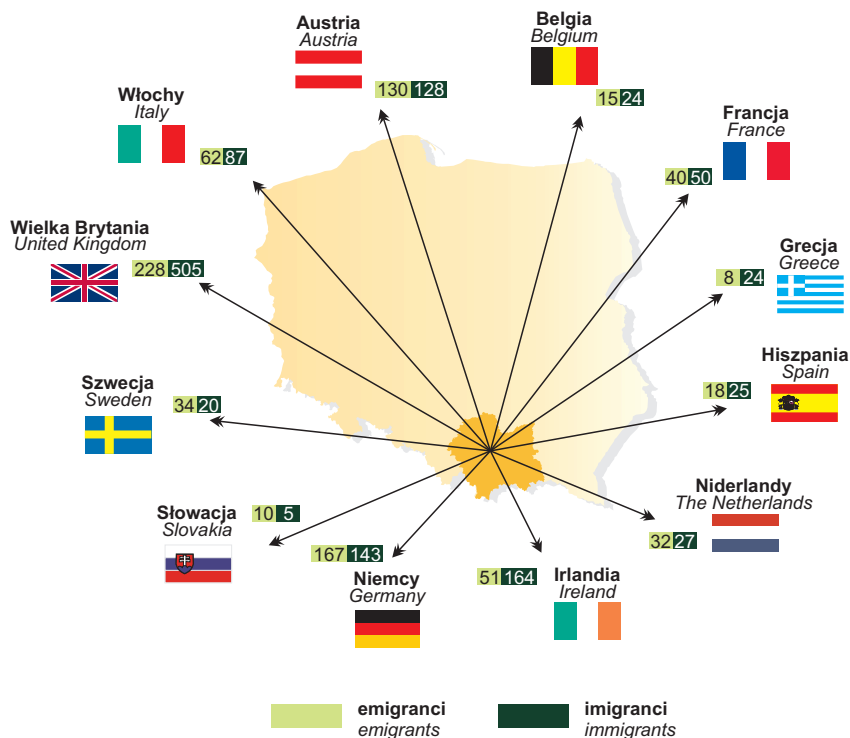
PRZYROST RZECZYWISTY LUDNOŚCI

ACTUAL NATURAL INCREASE

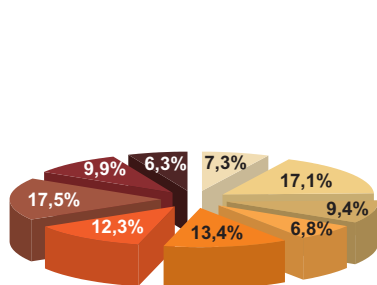
EMIGRACJA I IMIGRACJA DO WYBRANYCH KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ W 2009 R.

EMIGRATION AND IMMIGRATION TO SELECTED EU COUNTRIES IN 2009

**STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
W IV KWARTALE 2009 R.**

**STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a
BY GROUPS OF OCCUPATIONS
IN 4TH QUARTER 2009**

^a Według BAEL.
a By LFS.

- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy
public government representatives, senior officials and managers
- specjaliści
professionals
- technicy i średni personel
technicians and associate professionals
- pracownicy biurowi
clerks
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy
service workers and shop and market sales workers
- rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy
skilled agricultural and fishery workers
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
craft and related trades workers
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
plant and machine operators and assemblers
- pracownicy przy pracach prostych
elementary occupations

**PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
I MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO PRACOWNIKÓW WEDŁUG
WYBRANYCH SEKCJI PKD**

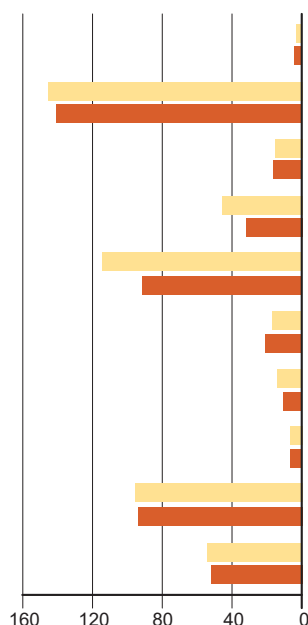
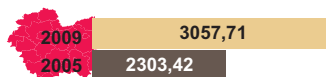
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT
AND MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES OF EMPLOYEES
BY SELECTED NACE SECTIONS**

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a w tys.
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a in thous.

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA^a w zł
AVERAGE WAGES AND SALARIES^a in zł

Ogółem
Total

Górnictwo i wydobywanie
Mining and quarrying

Przetwórstwo przemysłowe
Manufacturing

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ
Electricity, gas, steam and air conditioning supply

Budownictwo
Construction

Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ
Trade; repair of motor vehicles^Δ

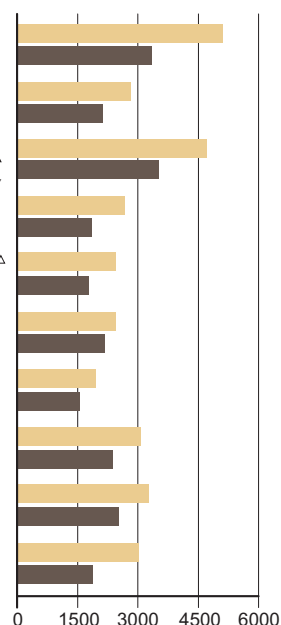
Transport i gospodarka magazynowa
Transportation and storage

Zakwaterowanie i gastronomia^Δ
Accommodation and catering^Δ

Obsługa rynku nieruchomości^Δ
Real estate activities

Edukacja
Education

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Human health and social work activities

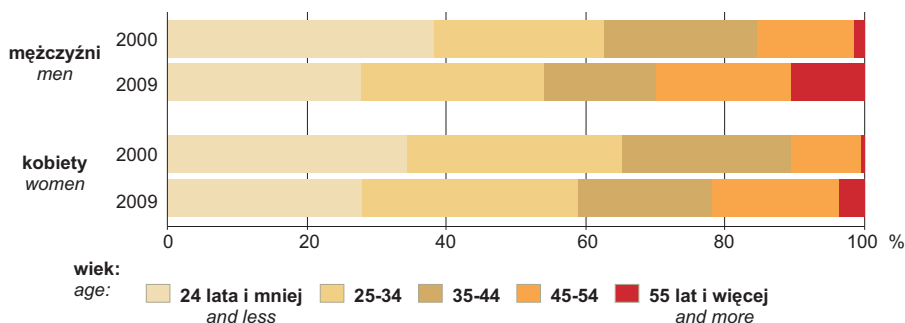

^a Dotyczy przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
a Concerns enterprises employing more than 9 persons.

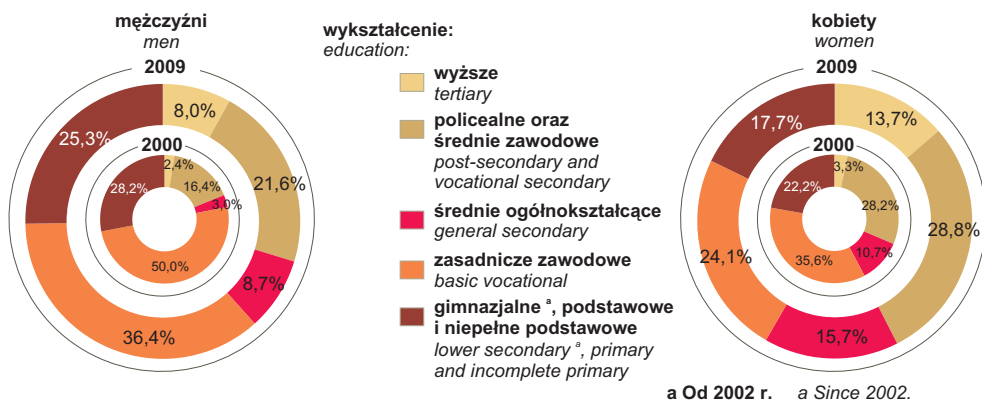
**STRUKTURA BEZROBOTNYCH
ZAREJESTROWANYCH**
Stan w dniu 31 XII

**STRUCTURE OF REGISTERED
UNEMPLOYED PERSONS**
As of 31 XII

WEDŁUG PŁCI I WIEKU
BY SEX AND AGE

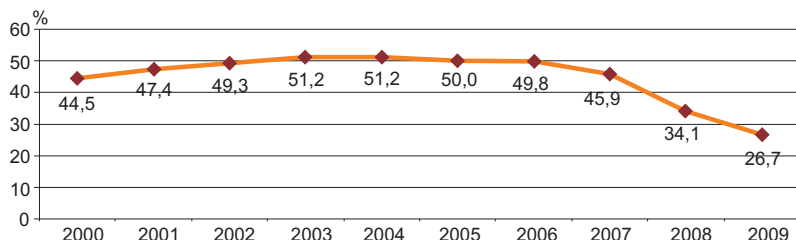

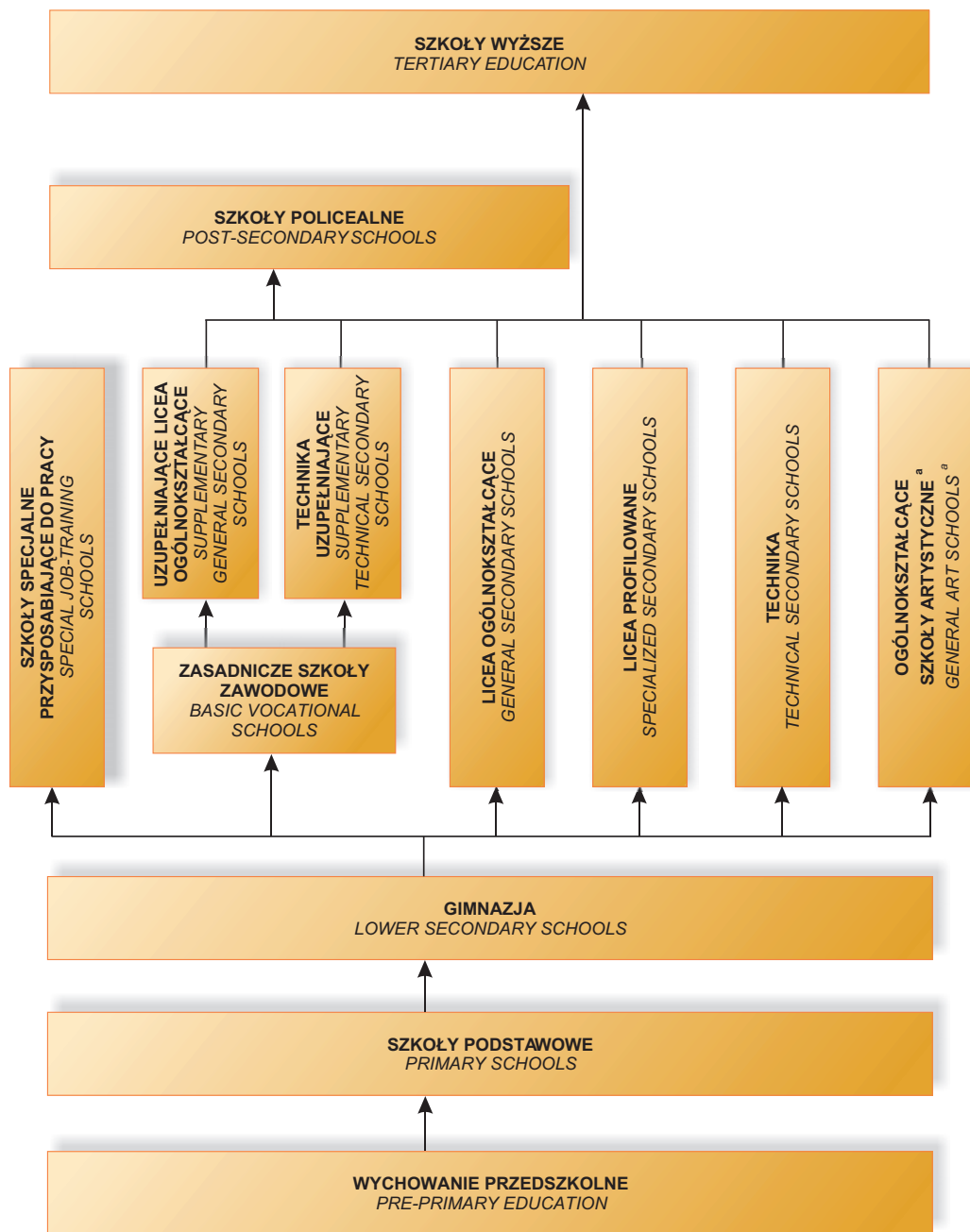
WEDŁUG PŁCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY SEX AND EDUCATIONAL LEVEL

**BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
POZOSTAJĄCY BEZ PRACY DŁUŻEJ
NIŻ 1 ROK W % BEZROBOTNYCH OGÓŁEM**
Stan w dniu 31 XII

**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
REMAINING WITHOUT JOB MORE THAN
1 YEAR IN % OF TOTAL UNEMPLOYED**
As of 31 XII

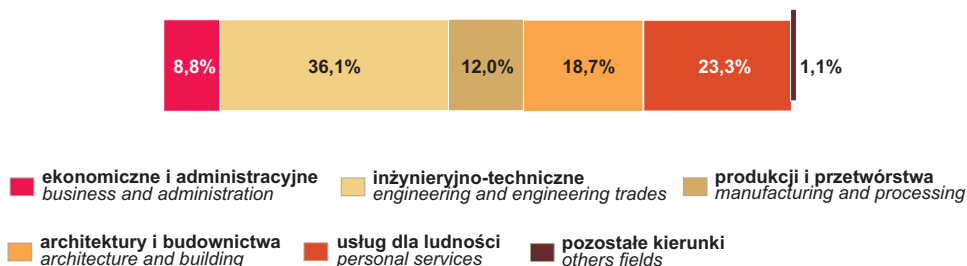

^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

STRUKTURA UCZNIÓW ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2009/2010

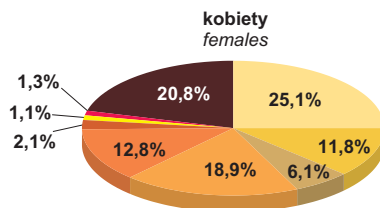
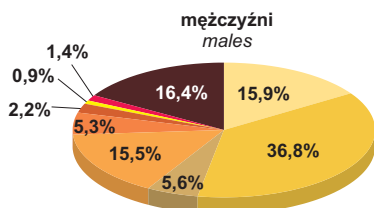
STRUCTURE OF STUDENTS OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION IN 2009/2010 SCHOOL YEAR

STRUKTURA STUDENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH W ROKU AKADEMICKIM 2009/2010

STRUCTURE OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2009/2010 ACADEMIC YEAR

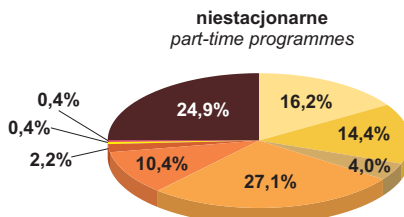
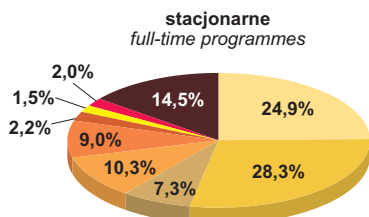
**WEDŁUG PŁCI I TYPÓW SZKÓŁ
BY SEX AND TYPE OF SCHOOLS**

typy szkół:
type of schools:

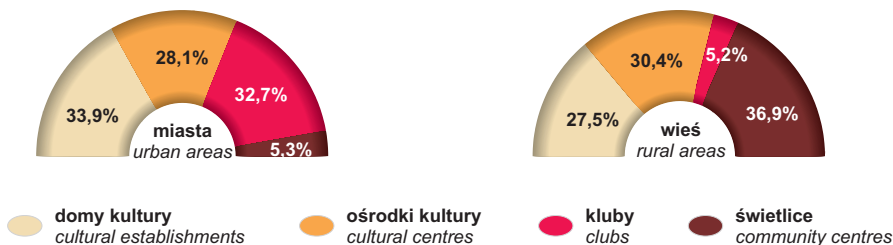

**WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS**

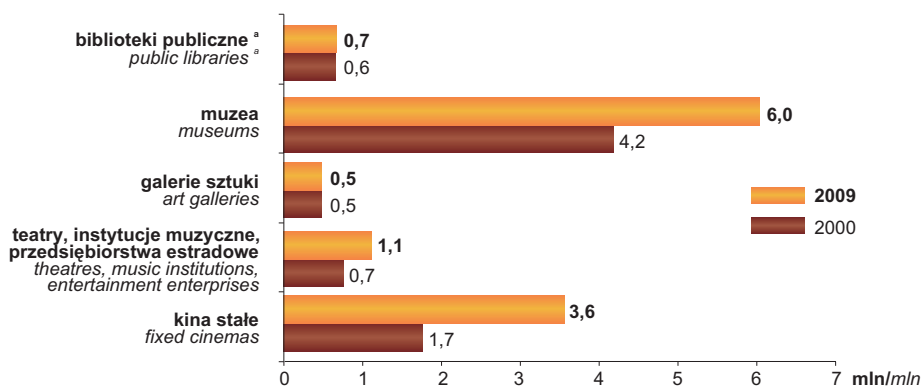
**STRUKTURA DOMÓW I OŚRODKÓW
KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC
WEDŁUG LOKALIZACJI W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

**STRUCTURE OF CULTURAL CENTRES
AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND
COMMUNITY CENTRES BY LOCATION IN 2009**
As of 31 XII

**KORZYSTAJĄCY Z OBIEKTÓW
KULTURY**

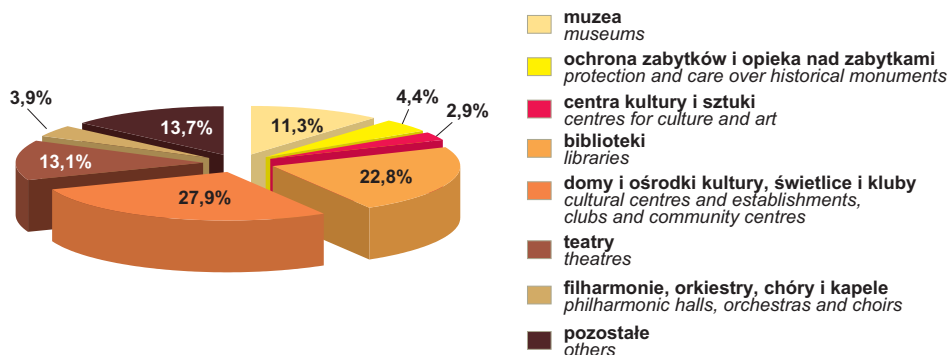
**USERS OF CULTURE
FACILITIES**

a Łącznie z punktami bibliotecznymi.
a Including library service points.

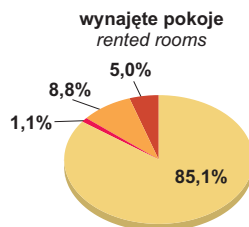
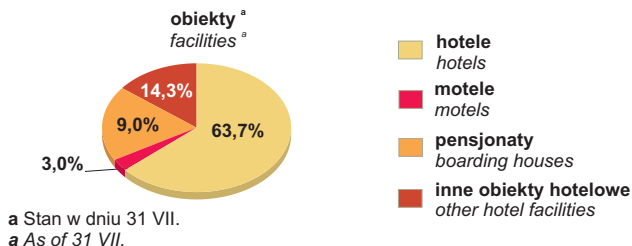
**STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA KULTURĘ I OCHRONĘ DZIEDZICTWA
NARODOWEGO W 2009 R.**

**STRUCTURE OF EXPENDITURE
OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS ON CULTURE
AND NATIONAL HERITAGE IN 2009**

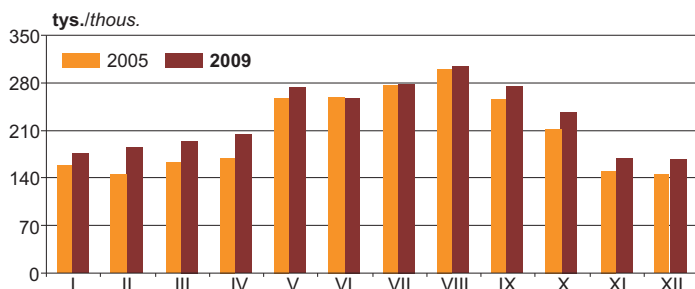
STRUKTURA OBIEKTÓW HOTELOWYCH I WYNAJĘTYCH POKOI W OBIEKTACH HOTELOWYCH W 2009 R.

STRUCTURE OF HOTELS AND SIMILAR FACILITIES AND ROOMS RENTED IN HOTELS AND SIMILAR FACILITIES IN 2009

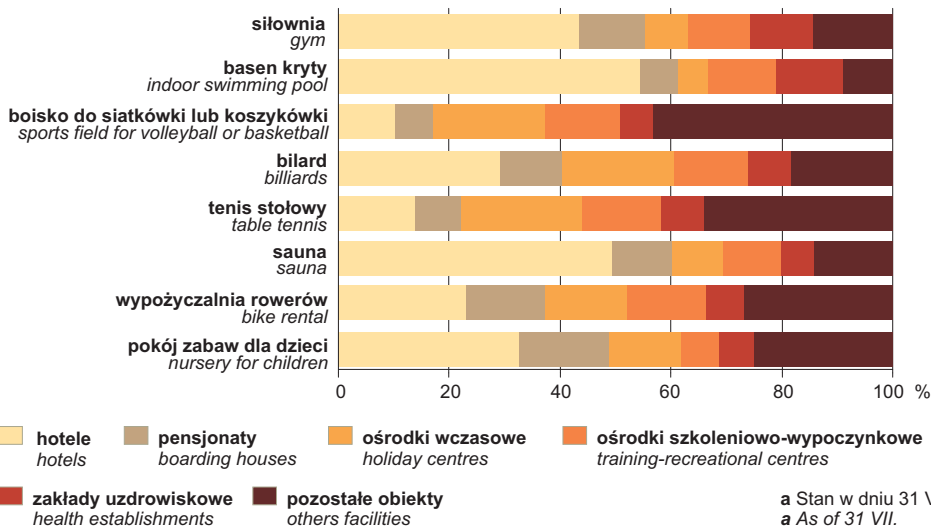
KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA WEDŁUG MIESIĘCY

TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY MONTHS

STRUKTURA TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW^a ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA WYPOSAŻONYCH W NIEKTÓRE URZĄDZENIA SPORTOWO-REKREACYJNE WEDŁUG RODZAJU OBIEKTÓW W 2009 R.

STRUCTURE OF COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a EQUIPPED WITH SOME SPORTS AND LEISURE DEVICES BY TYPE OF FACILITIES IN 2009

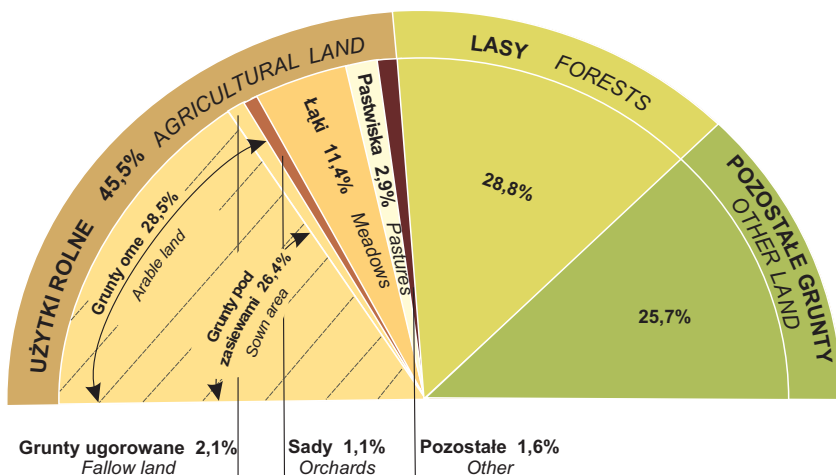

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a W 2009 R.

Stan w czerwcu

LAND USE^a IN 2009

As of June

^a Według siedziby użytkownika.

^a By the official residence of the land user.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2008 R. (w cenach stałych)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2008 (in constant prices)

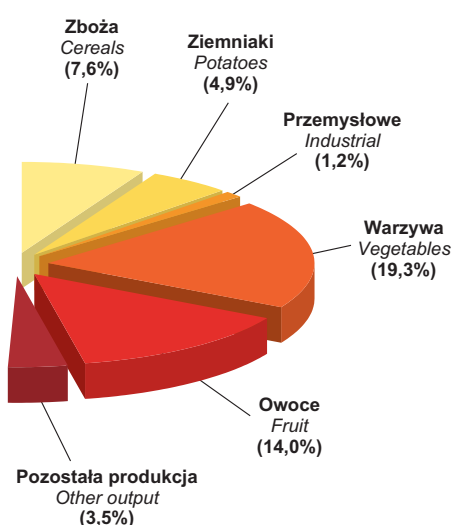
PRODUKCJA ZWIERZĘCA ANIMAL OUTPUT

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

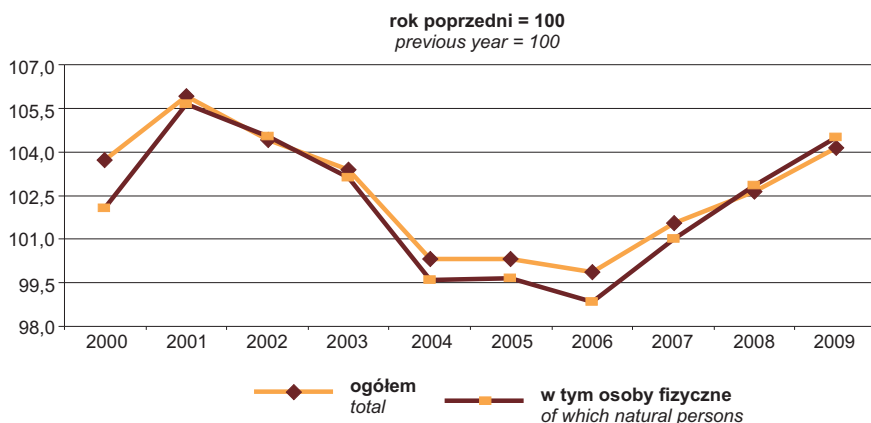
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

PRODUKCJA ROŚLINNA CROP OUTPUT

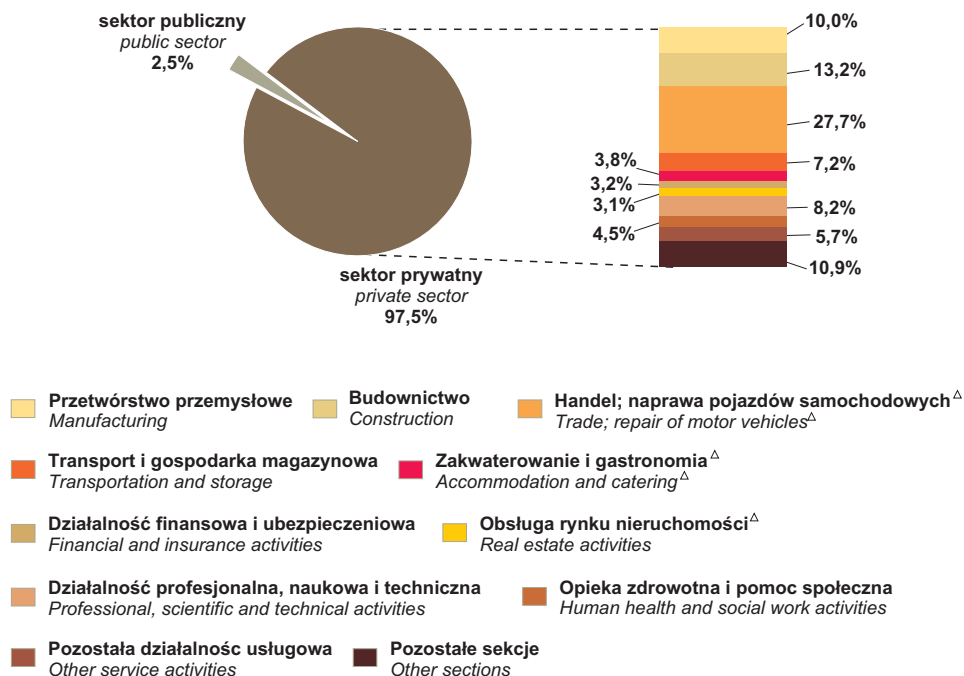

**PODMIOTY GOSPODARKI
NARODOWEJ**
Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE
NATIONAL ECONOMY**
As of 31 XII

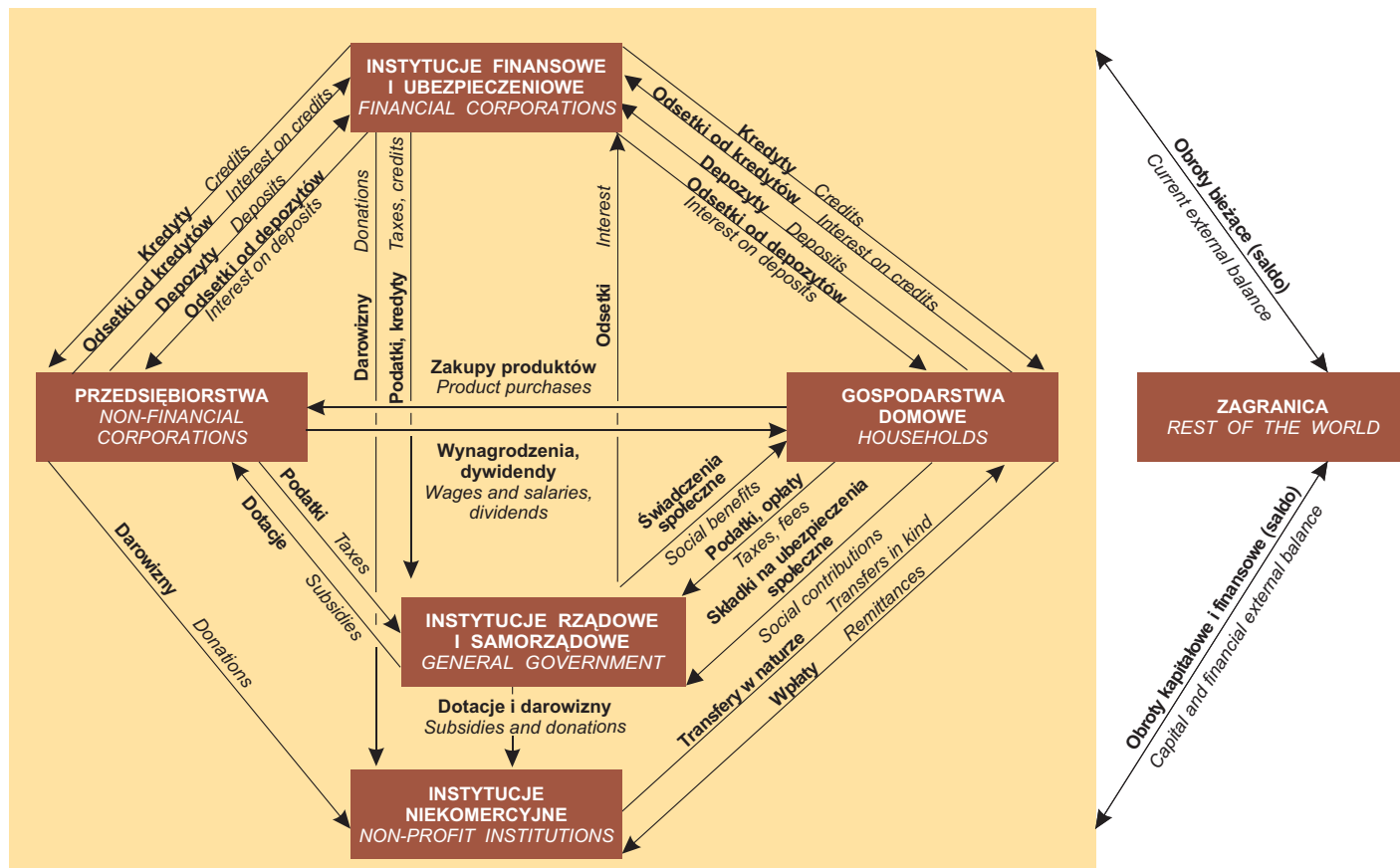

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI PKD W 2009 R.
BY OWNERSHIP SECTORS AND NACE SECTIONS IN 2009

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA

INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

